

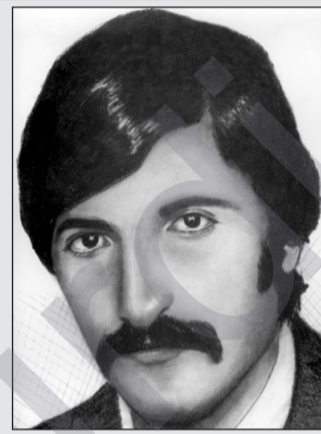
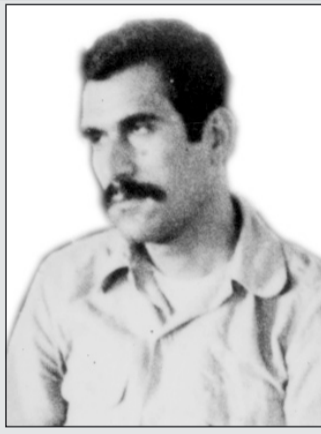
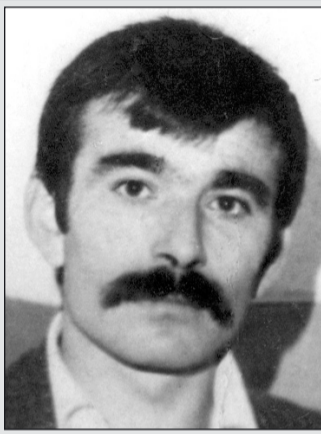
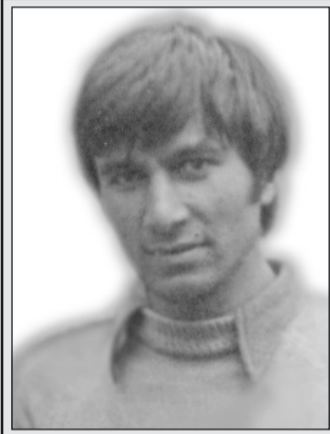

SERXWEBÛN

JI SERXWEBÛN Û AZADIYÊ BI RÛMETTIR TIŞTEK NÎNE

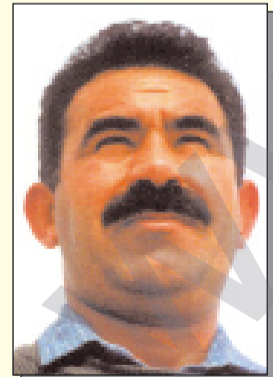
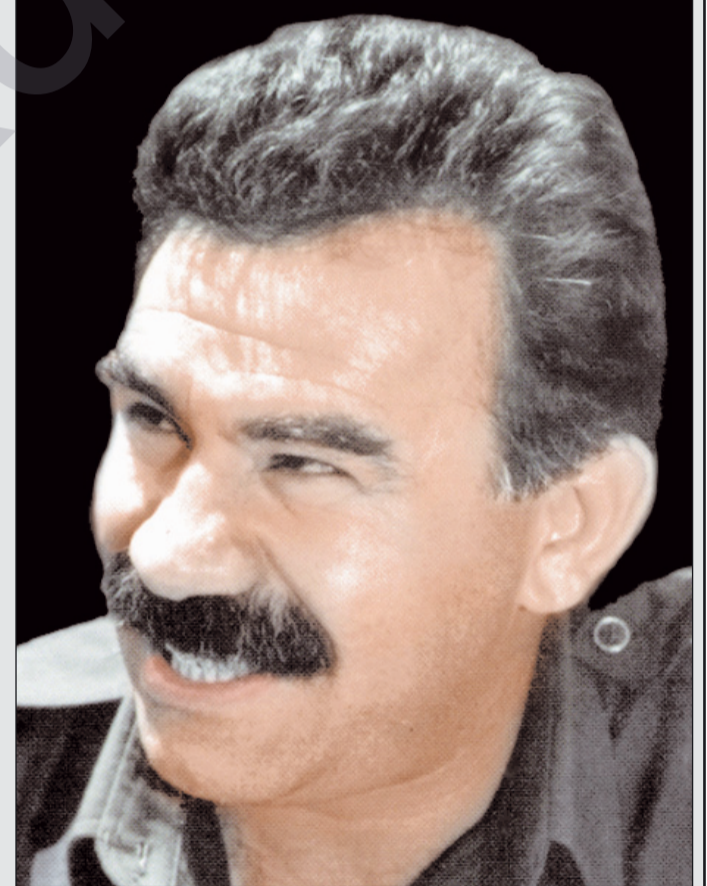
Yıl: 20 / Sayı: 232 / Nisan 2001

Şehitler özgürlüğün teminatıdır

"Şehitlerimizin her biri bir parça vatan, her biri bir kahraman... Onlar, özgür Kürdistan'ın, vatanın çiçekleridir. Onlar, yeni özgür toplumda bir gül gibi dipdiri yaşayacak, kıpkızıl bir gül gibi toplumun her bir köşesini süsleyecek ve özgürlük ateşinin sürekli aydınlatan alevleri olacaklar..."

Parti Önderliği

PKK Önderliği ve buna bağlı olarak gelişen militanlaşma

ABDULLAH ÖCALAN

İnsanoğlu erdemli ve şerefli bir varlıktır. Açık ki, Kürdistan halkı da dünya insanlık alevinin bir üyesidir. Bu yüzden Kürdistan halkının modern çağın ölçülerine ulaşabilmesi için her türlü çabanın sergilenmesi gerektiğine inanıyoruz. Yaşanılması gereken bu gerçekliğe rağmen, bazıları ısrarla, halkımıza dayatılan kölece yaşama kendilerini layık gördüklerini söylemektedirler. Böylesi bir yaklaşımın affedilebilirliği olmadığı gibi, kişi kendisine bunu layık görse bile, biz kabul etmeyiz. Kölece bir yaşama özgürlük tanımamız gerektiği biçiminde bir taleple hiç kimse karşımıza çıkmamalıdır. Böyle bir talebi kabul etmeyeceğimizi ve şiddetle mahkum edeceğimizi defalarca belirttik.

Sayfa 16'da

Başarıya götürecektir olan ideolojik ve politik öncülüktür

● 2001 Newroz'u büyük bir başlangıç ve büyük bir mücadelenin ilanı olmuştur. Bu, herkesten aynı oranda büyük bir yenilenmeyi, güçlü başlangıçlar yapmayı, her bakımdan bu mücadelenin gereklerine ve ihtiyaçlarına göre kendini düzeltmesini ve yenilemesini ister. Bu anlamda Newroz serhildanını, şimdiye kadar olduğu gibi bir Newroz kutlaması olarak görmek yetersizdir.

PKK Başkanlık Konseyi üyesi Duran KALKAN yoldaşla yapılan röportaj 7'de

III. KONGRE ÇİZGİSİNİ PRATİKLEŞTİREREK GÜÇLÜ KADIN MİLİTANLIĞIYLA PARTİLEŞELİM

● 8 Mart'tan 21 Mart'a oluşturulan, kadından örülmüş bir barış köprüsüdür. Kadının barışı yaratma kabiliyeti, savaş karakterine sahip erkekten çok daha gelişkindir. Kadın barış mücadelesini erkek egemenlikli sistemin erişemeyeceği derinliklere taşıyabilecek bir potansiyele sahiptir. Kadın bu potansiyeli açığa çıkardığında, egemenlerin okuyamayacağı bir dile, başa çıkamayacağı bir üsluba sahip olacaktır.

PJA Parti Meclisi 19'da

İçindekiler

Zindan direnişçileri ve şehitleri halklararası kardeşliğin köprüsüdür Serxwebûn'dan 2'de

Yeni yüzyılın ilk şehitler ayında Önderliğimiz ve şehitlerimizle doğru ve güçlü bütünleşelim PKK Başkanlık Konseyi 3'te

Ulusal kimlik ve siyasal bilinç büyük bir güce dönüştürülmeli 13'te

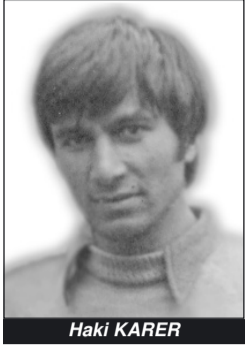
Tarihi bir sınavı geride bıraktık tarihi bir zafer de önümüzde durmaktadır 22'de

Aynur KANDİL, Şinasi AKBAYIR (Mordem) ve Mava yoldaşların anı yazıları 33'te

Üveys ana boyun eğmeyen Kürt halkının özgürlük mücadelesidir 35'te

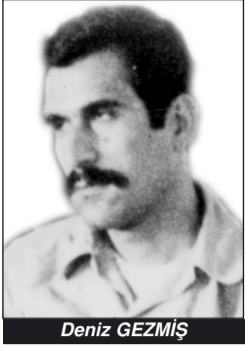
Şehitlere bağlı olmak insan olmanın başlangıcıdır!

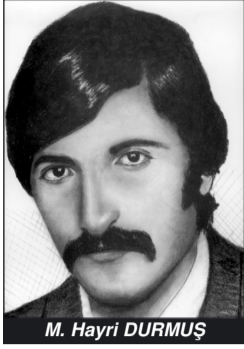
Haki KARER

Mazlum DOĞAN

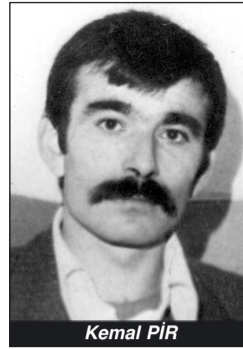
Deniz GEZMİŞ

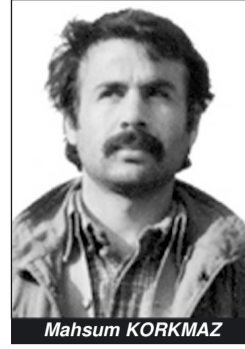
M. Hayri DURMUŞ

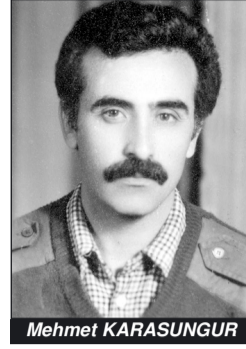
İbrahim KAYPAKKAYA

Kemal PİR

Mahsum KORKMAZ

Mehmet KARASUNGUR

YENİ YÜZYILIN İLK ŞEHİTLER AYINDA

Önderliğimiz ve Şehitlerimizle doğru ve güçlü bütünleşelim

● PKK Başkanlık Konseyi

Tüm parti militan ve çalışanlarına

Değerli yoldaşlar!

Yeni yüzyılın bu ilk şehitler ayına parti ve halk olarak yeni ve büyük umutlarla, VII. Kongre stratejimizi hayata geçiren siyasi mücadele hamlesiy-le daha kararlı, geleceğini daha iyi gören, umutları ve istemleri daha güçlenmiş olarak giriyoruz. 1 Mayıs İşçi Emekçi Günü ile başlayan ve 31 Mayıs'ta Önderliğimizin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) sürecinin başlamasıyla yeni bir düzey kazanacak olan Mayıs Şehitler Ayımız, 25 yıldır boydan boya büyük bir kahramanlık mücadelesine sahne olmuş, her günü çok sayıda kahraman şehidimizin kanlarıyla sulanmış bir ay durumundadır.

Bu ayın ortasında partimizin ilk büyük şehidi, Parti Önderliğimizin en yakın çalışma arkadaşı ve en güçlü izleyicisi Haki Karer yoldaşın şehadete ulaştığı 18 Mayıs Şehitler Günü bulunuyor. Bu büyük şehadet dolayısıyla, başta 1981'deki PKK I. Konferansı olmak üzere, en büyük parti toplantılarımız, bu gün ve bu temelde

mayıs ayını, Türkiye devrimci gençliğinin büyük önderlerinin de şehadete ulaştığı bir ay olmasını dikkate alarak **Şehitler Ayı** olarak kararlaştırıp ilan etti.

O günden bu yana her mayıs ayı, şehitlere bağlılığın geliştirilmesi temelinde, parti birliği ve örgütlenmesinin güçlendiği, halkımızın partiyle bütünleşmesinin gelişip büyüdüğü, mücademizin şiddetli hamleler yaptığı bir ay olmuştur. Bu artık bir parti ve halk geleneği haline gelmiştir.

Şimdi yeni bir stratejik mücadele sürecine başlayıp ve böyle bir mücadelenin ilk büyük hamlesel yılını yaşarken, bu yüzyılın ilk Şehitler Ayı'nı en güçlü, en kararlı, en katıksız, en doğru ve en ölçülü temelde Önderliğimiz ve şehitlerimizle bütünleşme ayı haline getirmemiz gerekmektedir. Bu büyük Şehitler Ayı'nda bunu daha da güçlendirmeye çalışacağız; parti ve halk olarak, bütün partili militanlar ve çalışanlar olarak bunu bir kampanya biçiminde yürüteceğiz ve bu temelde kendimizi ruhsal, duygusal, düşünsel ve yaşamsal olarak kirlere arındırıp şehitlerin ruhuyla temizleyeceğiz.

Bu temelde on bini aşkın kahramanca

şehadeti ortaya çıkararak bir şehitler ordusu oluşturan, bir ulusun en büyük değerlerini yaratmasını bilen Önderliğimizle bütünleşmemizi her bakımdan tazeliyip geliştirmeliyiz. Bunu da, bir kampanya biçiminde yürüterek, en üst düzeye çıkartmayı parti yönetimi olarak doğru ve gerekli buluyoruz. Bunu, bize yakışan, şehitlerimize ve Önderliğimize doğru bağlanmanın gereği olan, bizi geleceğe taşıyacak en büyük kuvveti yaratan tek tutum olarak görüyoruz. Böyle bir inancımız, kararlılığımız ve çabamız var. Bu temelde tüm partili yoldaşları, yurtseverleri ve tüm halkımızı böyle bir kampanyaya aktif bir biçimde katılmaya çağırıyoruz.

Parti ve mücadele tarihimizin ışığında mayıs ayını gözden geçirdiğimizde, her günün büyük şehadete sahne olduğunu, parti militanlarına ve halka güç vermiş kahramanlıklarla dolu olduğunu görmekteyiz. 1 Mayıs işçi ve emekçi bayramında, 15 Ağustos Atılımı'nın hemen ardından 15 Ağustos'u yaşatma ve geliştirme yüce ruhu ve duygusuyla 1985 Mayıs'ına giren **Mutki** ve **Şirvan** direnişçilerimiz, başta **Ramazan Kaplan** ve yoldaşları olmak üzere değerli parti militanlarımız şehadete ulaşmışlardır.

2 Mayıs'ta, partimizin kurucularından ve değerli önderlerinden, halkımızın en yiğit evlatlarından biri olarak parti yönetiminin üyesi, Siverek direnişimizin geliştiricisi ve yönlendiricisi, yine 15 Ağustos sürecini hazırlamaya çalışan öncü militanlardan **Mehmet Karasungur** yoldaş ve arkadaşları, Güney Kürdistan'da çeşitli oyunlar sonucunda şehadete ulaşmışlardır. Bu yoldaşlarımızın, en elverişli koşullar elde edilmiş olmasına rağmen, bugün de başımıza bela olan ve bu imkanı değerlendirmemizi zayıf bırakan iç çatışmaları durdurmak, ulusal ruhu, bilinci ve birliği Kürdistan'ın Güney parçasına da taşımak üzere yürüttüğü değerli çalışmalar içinde şehadete ulaştığını biliyoruz.

3 Mayıs, 4 Mayıs yine sayısız şehadetlerle doludur. Bunlar, çok sık söylenmeyen adsız kahramanlar biçimindedir. 4 Mayıs '80'de 12 Eylül'e giden yolda **Seyfi** yoldaş ve arkadaşları Dersim dağlarında bu biçimde şehadete ulaşmışlardır. 6 Mayıs, Türkiye devrimci hareketinin kahraman önderleri **Deniz Gezmiş**, **Yusuf Aslan** ve **Hüseyin İnanı**'nın idam sehpasında kahramanca şehadete ulaştıkları gündür. Bu, bizim parti ve halk mücadelemiz açısından da büyük bir değer ifade eder. Partimiz ve Parti Önderliğimiz hep bu büyük şehadete değer vererek parti mücadelemizi geliştirdi. Başta **Deniz Gezmiş** olmak üzere bu yiğit devrimciler, Türk ve Kürt halklarının bağımsızlığı, birliği ve kurtuluşları için mücadele ettiklerini belirttiler. En son nefeslerinde de yiğitçe haykırmayı ve daha o günden şimdi ulaştığımız büyük gelişmeleri görmeyi bildiler.

Mayıs ayının devam eden her gün

büyük şehadetlerle doludur. Bunun bir takviminin çıkartılıp bütün halka dağıtılmasının gerektiği açıktır. Fakat biz bazı önemli başlıklar üzerinde duruyoruz.

18 Mayıs

partileşmemizin karar günüdür

17 Mayıs, **Haki Karer** yoldaşın anısına bağlılığı zindanda yaşatmak amacıyla, **Ferhat Kurtay** yoldaş başta olmak üzere dört büyük militan büyük kahramanlık ve kararlılık eylemleriyle kendilerini yakarak, esasında 12 Eylül faşist askeri rejimini ve onun Kürde dayattığı köleliği yaktıkları gündür. Etkisi halen parti militanlarımız ve halkımız üzerinde taptaze yaşıyor.

18 Mayıs, parti mücadelemiz için tarihi bir başlangıç günüdür. Parti Önderliğimiz bu gün için; "**Parti programını hazırlama başta olmak üzere, partileşme adını biraz da Haki Karer yoldaşın anısına bağlılığın bir gereği olarak attık. Bu gücü, bu cesareti, bu gerekliliği bu büyük şehadete dayanarak elde ettik. Dolayısıyla partileşmemiz bir yönüyle de, şehitlerin anısına doğru bağlılığın ve onun gereklerini yerine getirmenin bir ürünüdür**" değerlendirmesini yapıyordu. Dolayısıyla 18 Mayıs, partileşmemizin en büyük güç kaynağı, en büyük başlangıç adımı olan bir gündür.

Haki Karer yoldaşın, Antep'te Türk devletinin ajanları eliyle oyuna getirilip katledilmesi, O'nun kahramanca bir direniş şehadete gitmeyi göğüslemesi, bu büyük mücadeleyi yürüten, partileşmeyi ve önderleşmeyi yaratan, halkın yaşadığı ulusal bilinç ve birliğin gelişmesini sağlayıp geliştiren ve sürekli ilham kaynağı olan bir olaydır. Bu gün aynı zamanda Türkiye devrimci gençlik hareketi önderlerinden **İbrahim Kaypakkaya**'nın da, zindanlarda şehadete ulaştığı gündür.

18 Mayıs 1977'den itibaren her 18 Mayıs, parti ve mücadelemiz için bir yıldönümü ve yeni bir başlangıç günüdür. Yeni adımlar atma, **Haki Karer**'le birleşme ve bütünleşme tutkusuyla partiyi ve mücadeleyi geliştirmek için ileriye atılma yönünde, parti militanlarının büyük çabalarına sahne olmuştur. Bu gün sürekli yeni şehadetler doğurmuştur.

Birinci yıldönümü daha yeni dolan 19 Mayıs 1978'de, Hilvan gençliğinin değerli önderi **Halil Çavgun** yoldaş, böyle bir anıya bağlılığın en güçlü ve en seçkin örneğini vermiş; **Haki Karer**'in sağlam bir öğrencisi ve izleyicisi olduğunu şehadetiyle göstermiştir.

Mayıs ayının diğer günleri, 15 Ağustos'tan günümüze kadar süren kahramanca mücadele içerisinde onlarca büyük devrimcinin, militanın; partimizin ve halkımızın değerli evladının şehadetiyle dolmuştur. Daha '81 yazında gerçekleşen PKK I. Konferansı'nın, **Haki Karer** yolda-

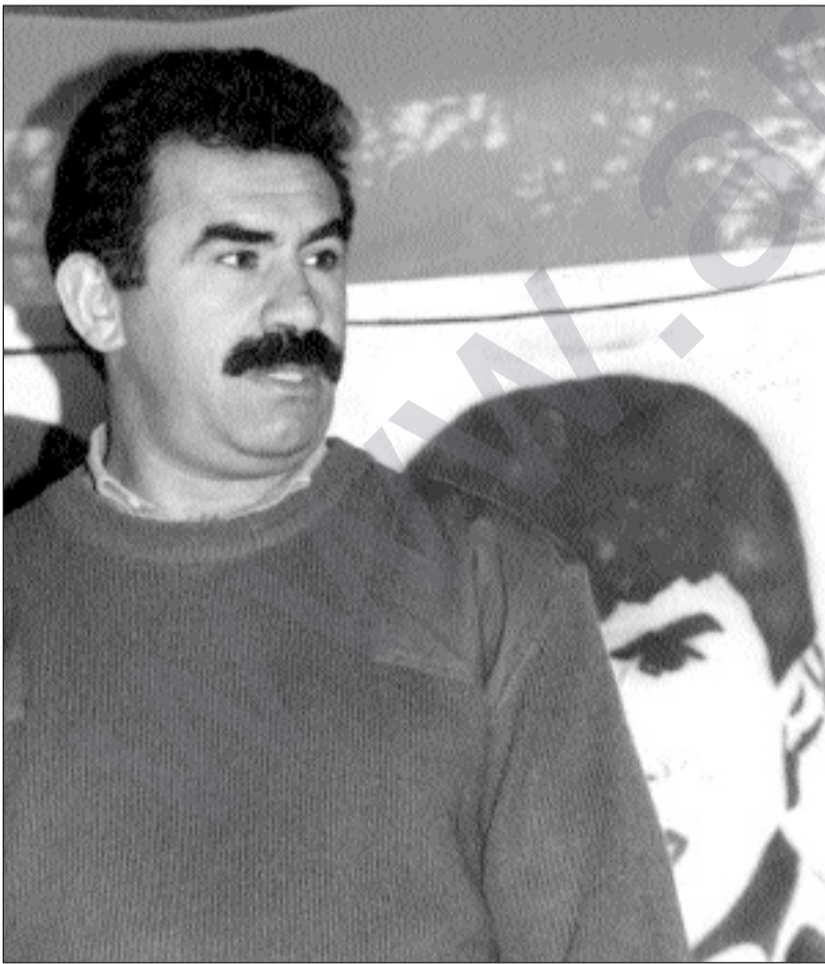
şın şehadetine dayanarak mayıs ayını Şehitler Ayı olarak kararlaştırıp ilan etmesi büyük bir öngörüdür. Bu, geleceğin doğru bir biçimde çizilmesi, parti ve halkın doğru temellerde mücadeleye sevk edilmesidir. Yirmi yıllık kahramanca mücadele döneminin yarattığı gelişmeler, bu kararın ve yönlendirmenin doğru ve isabetli olduğunu kanıtlamıştır.

Parti ve mücadele tarihimiz, bir halkı, bir ulusu yaratacak güçte olan büyük kahramanlık ve şehadetlerle dolu bir tarihtir. Parti Önderliğimiz, "**Doğru yaşam, şehitlerin kendileridir**" derken, kimlerin PKK'li olduğu sorusuna da, "**Şehitler PKK'lidir**" diyerek yanıt veriyordu. Şehitlerimizin nasıl var olduklarının anlaşılması gerektiğinde, "**PKK biçiminde yaşıyorlar işte**" diyerek, PKK'nin yaşayan şehitler gerçeği olduğunu, PKK Önderliği ve örgütünün bir şehitler önderliği ve örgütü olduğunu çok açık ve somut ifade etti.

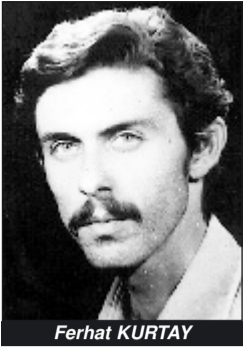
Parti Önderliği, **Haki Karer** yoldaşın anısına bağlılık temelinde gelişen şehadetler zincirini, parti tarihimizin en gerçekçi, en doğru ve en temel gelişme dönemleri ve en sağlam gelişme halkaları olarak tanımladı. En zor dönemlerde şehitlere bağlılıktan alınan güçle işlerin başarıyla yürütüldüğünü, şehitlerimizin bize bunu verecek en güçlü hazine olduklarını, onların anılarına doğru bağlanmanın da, her zaman ve herkese böyle bir gücü vereceğini sürekli belirtti. Önderliğimiz kendi gelişiminin temel kaynağının burası olduğunu sürekli ifade ederek ve bunu mücadele yaşamıyla göstererek, tüm parti militanlarını ve halkı hep böyle bir rolle eğitmeye çalıştı.

Parti tarihimize baktığımızda şunu göreceğiz: PKK eğilimi henüz ideolojik arayış, şekillenme, araştırma ve inceleme döneminde iken, Ankara'da gençlik içerisinde doğru birkaç düşünceyi ortaya çıkarma ve onu Ankara'ya taşınmış Kürt gençliğine taşıma çabası içinde bile şehitler vermiştir. Dersim ve Urfa gençlerin bu biçimde şehadete ulaşması, Ankara'da geliştirilen düşüncenin Kürdistan'a taşınmasının ilk kıvılcıkları olmuştur. İdeolojik grup şekillenmesinin Kürdistan'ın kent ve kasabalarındaki gençliğe taşınması, Kürt gençliğinin bu temelde eğitilip kendi ulusal ve sosyal gerçekliğine bağlı hale getirilmesi ve örgütlenmeye çalışılması faaliyetleri azgın faşist baskılarla karşılaşmıştır. Buna karşı kararlı duruş ancak şehadet göze alınarak yürütülmüştür. Henüz ideolojik boyutta olan çalışmalar, karşı tarafın silahlı komplolar ve baskılarıyla karşılaşmıştır.

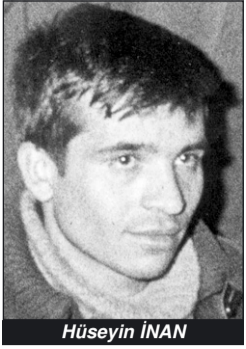
18 Mayıs 1977'de **Haki Karer** ve 19 Mayıs 1978'de **Halil Çavgun** yoldaşların şehadetiyle devam eden, ardından '79'da gerçekleşen **Salih Kandal** ve **Cuma Tak** gibi onlarca yoldaşın kahramanca şehadeti; partimizin varolma, kuruluş ve doğuşunu yaratan ve belirleyen en

"Şehitler gerçeği en yüksek Önderlik gerçekleşmesidir. Önderliğimiz böyle büyük bir ordu yarattı ve halka mal etti. Partiyi büyük bir şehitler ordusu olarak yarattı ve bunu başarı çizgisine sokarak yönlendirdi. Şehitleri anlarken, Önderlik gerçeğini ve Önderliğin çalışma tarzını iyi anlamak gerekiyor."

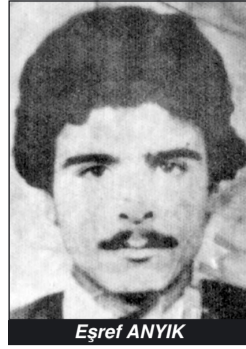
Ferhat KURTAY

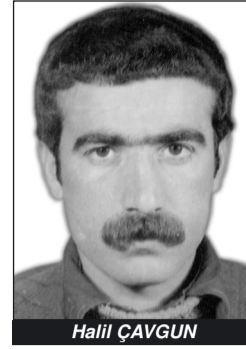
Hüseyin İNAN

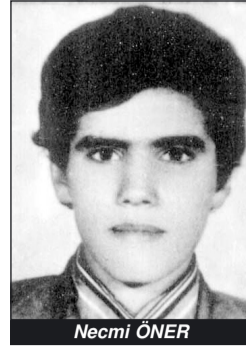
Ali ÇİÇEK

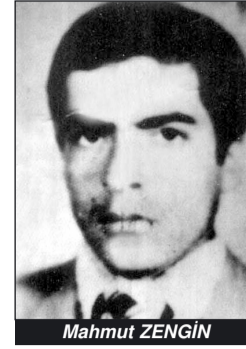
Eşref ANYIK

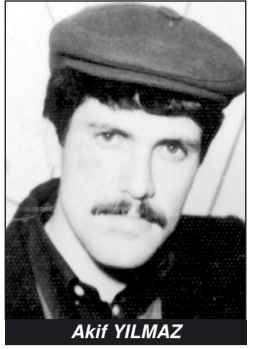
Halil ÇAVGUN

Necmi ÖNER

Mahmut ZENGİN

Akif YILMAZ

temel gelişmelerdir. Bu şahadetler şunu ispat etmiştir: Kürdistan'da yeni bir güç, yeni bir parti doğuyor. Bu, bir halkın, bir ulusun ve insanlığın doğuşu oluyor. Koşullar ne kadar ağır olursa olsun, Kürdistan üzerindeki baskı ne kadar şiddetle dayanırsa dayansın, Kürdistan koşulları ne kadar engeller ve zorluklarla dolu bulunursa bulunsun, yine Kürt halkı ne kadar güçten düşürülmüş olursa olsun, bütün bunlar devrimci bir ideoloji temelinde aşılacaktır. Bu temelde ulus, halk ve insan olma gerçeği açığa çıkartılarak yaşanacak ve yaşatılacaktır. Bunun için her türlü cesaret ve fedakarlık gösterilecektir. En kutsal varlık olan yaşam, bu uğurda feda edilecektir.

Bu şahadetler, büyük fedakarlık, cesaret ve inancın ortaya çıkışıdır; partimizin Kürdistan gerçeğine uygun olarak doğru bir ulusal kurtuluş çizgisinde doğuşunun en gerçekçi kanıtıdır; partimizin ve Parti Önderliğimizin geliştirdiği düşüncelerin sadece bir sözde kalmayıp, ne pahasına olursa olsun her koşulda hayata geçirileceğinin ve zaferin yaratılacağına en belirgin ispatıdır.

Böyle büyük şahadetlerle birlikte doğma nedeniyle diyoruz ki, partimiz bambaşka bir doğuş yapmayı bilmiş, bu uğurda çizgisine uygun bir doğuşu gerçekleştirmiştir. Sözü ve eylemini bu düzeyde birleştirmeyi başararak, halk kitleleri tarafından büyük bir coşku, heyecan, tutku ve umutla karşılanmış, bu temelde halktan büyük bir güç ve destek almıştır.

Partimiz ve Parti Önderliğimiz, bu büyük kahramanlıkları her zaman partimizin temel adımları, halkaları ve yaratıcıları olarak görmüş ve tanımlamıştır. Bu şahadetleri partimizin doğuş şehitleri olarak ifade etmiş; onlara bağlılığın bir gereği olarak daha sonraki zor süreçlerin mücadelesini yürütmeye güç getirmiştir.

"Zindan direnişçiliği"

ölümden yaşama bir köprüdür"

Bunların ardından 12 Eylül faşist-askeri baskı dönemi geldi. Bu öyle bir dönemdi ki, yüz binlerce insan zindanlara dolduruldu. Türkiye ve Kürdistan'da baskı, karanlık, zulüm ve zorbalık had safhaya çıkartıldı. Kürdistan baştan başa askeri işgal altına alındı. Onlarca insan sorgusuz sualsiz katledildi, onlarca kişi kaybedildi; halen bir kısmından haber yoktur. Yüz binlerce insan işkenceden geçirilerek zindanlara dolduruldu. Türkiye ve Kürdistan yaşanmaz hale getirildi. Böyle bir dönemde hem yurt dışı alanları, hem de zindanlar temel mücadele alanı oldular. Bu öyle zor bir dönemdi ki, bu dönemde baskıya karşı direnme gücünü göstermek bir yana, baskı havasından ve onun psikolojik etkisinden kendini kurtarıp doğru bir düşünceye ve ruhsal duruşa sahip olmak bile çok ciddi bir meseleydi ve güçlü bir ideolojik donanımı gerektiriyordu. İşte böyle bir dönemde Parti Önderliğimizin sağlam duruşu ve yoğun çabaları temelinde bir yandan parti kendini yeniden toparlayıp örgütlemeye çalışırken, diğer yandan bundan alınan güçle mücadele zindanda ve yurt dışında devam ettirildi. Partimizin doğuşuna tanıklık etmiş ve onu gerçekleştirmiş olan kahramanların ardılları, direnişler biçiminde kendisini ortaya çıkardı.

Yurt dışında Arap-Filistin direnişi içerisinde mücadele yürüten, kendini eğitip hazırlayan parti militanları, bu direnişleri İsrail Siyonizmi'ne karşı kahramanca

mücadeleyle taçlandırmasını bildiler. Yurt dışı çalışmalarımız, başkalarının yapmak istediği gibi mülteci koşullarında değil, tamamen komşu halklarla omuz omuza dayanışma ve ortak mücadele etme temelinde oldu. Bu mücadelede, başta **Abdülkadir Çubukçu** yoldaş olmak üzere, ondan fazla yoldaşın şahadetine ve onlarca yoldaşımızın esir düşmesine götürürken, yüzlerce militanın pratikte kahramanca diyebileceğimiz bir savaşımı vermesiyle yürütüldü.

Bu dönem diğer yandan büyük zindan direnişçiliği dönemidir. Şimdi de zindanlarda direniş yaşanıyor. Türkiye zindanları büyük direnişlere sahne oluyor. Bu direnişler daha bu yıllarda 12 Eylül faşizminin karanlık ortamını aydınlatmak için, başta Amed Zindanı olmak üzere Kürdistan zindanlarında geliştirildi. Büyük direnişler, 12 Eylül faşizmini yenen partimizin ideolojik, politik ve örgütsel varlığını korumayı ve halkımızın geleceğini güvence altına almayı amaçlamıştır. 12 Eylül karşısında, parti ve halk bağlılığının en yüce örneğini veren, her koşulda en değerli olan yaşamın bile feda edilerek partinin, Önderliğin ve halkın savunulacağını ve bunun için de her şeyin verileceğini kanıtlayan zindan direnişçiliği Amed Zindanı'nda geliştirildi.

Başta **Mazlum Doğan, M. Hayri Durmuş, Kemal Pir, Akif Yılmaz, Ali Çiçek** ve **Ferhat Kurtay** yoldaşlar olmak üzere, diğer şehit yoldaşlarımız büyük bir direniş içerisinde yaşamlarını feda edip kahramanca şehit düşerek, partimizin doğuşuna ve doğuş çizgisine uygun bir mücadele hattını sürdürdüler. Onlar hem her koşulda partiye mutlak surette sahip çıkılacağını kanıtladılar, hem de şehirlerden gelişen parti hareketimizin zindan direnişçiliğinde devam ederek dağa ulaşmasına köprü oldular; bu ana halkayı oluşturular. Parti Önderliğimiz bunu şu şekilde değerlendirdi; "**Mazlum Doğan direnişçiliği, Çağdaş Kawa direnişçiliği. Zindan direnişçiliği, ölümden yaşama geçmemizde bir köprü oldu. Aynı zamanda bizi yaşama bağlayan, bize yaşam umudu veren, en güzel yaşamı yaratmak için ölümü kolaylaştıran gerçeği ortaya çıkardı.**"

Partinin büyük militan ve önderlerinden **Kemal Pir** yoldaş, "**Biz yaşamı uğruna ölüme gidecek kadar seviyoruz**" ve "**Biz bu Önderlik gerçeğinde, bu hareket zaferi görüyoruz**" diyerek, yaptıklarının ne anlama geldiğini çok somut olarak ortaya koyuyordu. **M. Hayri Durmuş** yoldaş, "**Görevlerimizi yerine getiremedik, ancak böyle bir eylemle partiye, Önderliğe ve halka layık olabileceğimize inanıyoruz. Mezar taşımıza borçlu yazılısın**" diyerek, parti militanlığının, PKK Önderliği'nin yüksek bir sorumluluk anlayışına ve fedakarlık duygusuna ne düzeyde sahip olduğunu gösteriyordu.

Zindan direnişçiliği gerçek anlamda böyle bir parti direnişçiliği, bir halk direnişçiliğiydi. 12 Eylül zindanını parçalayan ve zifiri karanlığını aydınlatan büyük kahramanlıklar böyle ortaya çıktı. Bu parti ve halk o dönemde büyük direnişçiliğin ne olduğunu, büyük direniş önderlerinin nasıl ortaya çıkacağını; bir de direnmeyenlerin, zayıf kalan ve hatta teslim olanların kimler olduğunu yaşamla iyi gördü. Halk daha sonraki süreçte buna göre ayırım yaptı. Şimdi bazıları bu bilinci karartmaya çalışıyorlar. 12 Eylül karanlığında, yani direnişin en çok gerekli olduğu bir zamanda, Önderlik çizgisi doğrultusunda büyük parti militanlarımızın ve önderlerimizin yaşamlarını ortaya koyup kahramanca direndikleri dönemde itirafçılığı ve işbirlikçi-

liği seçmiş veya teslim olmuş bazıları, şimdi rahat günlerde Avrupa'nın çöplüklerinden yemlenerek zindan direnişçiliğinden, mücadelecilikten ve devrimci çizgiden söz ediyorlar. Biz bunların nasıl sahte bir yaşam içinde olduklarını, nasıl bir ikiyüzlülüğü ve sahtekarlığı ifade ettiklerini çok iyi biliyoruz. Yeni bir Şehitler Ayı'nda zindan direnişçiliğini yeniden güçlü bir biçimde yaşayıp canlandırırken, bunu daha iyi bilince çıkartarak bu yarasalara halk içerisine çıkma ortamını bile bırakmamak gerekiyor.

15 Ağustos büyük atılım dönemi, partimizin üçüncü gelişme dönemidir. Parti Önderliğimiz buna "**Ulusal Kahramanlık Dönemi**" dedi. Başta **Ağit (Mahsum Korkmaz)** yoldaş olmak üzere, bu dönemde şehit düşen yüzlerce yoldaşımızı ulusal kahramanlar olarak ilan etti. Bu süreç **Ahmet Kesip, Mustafa Yöndem, Mehmet Sevgat, Hüseyin Sarıçiçek, Seyfettin Zoğurlu, Hanım Kaya, Rahime Kahraman, Çiçek Selcan** gibi onlarca parti ve halkın değerli evladının kahramanca şahadetiyle sürdü ve **Hasan Bindal** yoldaşın şahadetine kadar ulaştı. Parti yönetimimizden ve ARGK örgütlenmemiz içinden yüzlerce yoldaş, her türlü zorluğu yenerek, NATO'ya dayanan Türk ordusunun her türlü saldırısına karşı kahramanca direnmesini bildi. Hiç kimsenin böyle bir mücadelenin yürütülebilmesine ihtimal bile vermediği, Türkiye'nin sınırlarına bile yaklaşamayacağına söylendiği bir dönemde, Türk ordusu karşısında yaşamak ve savaşmak; insanoğlunda bitebilecek her türlü yeteneği ayaklandırıp, tarihin tanıdığı en yüksek düzeye büyük bir cesaret ve fedakarlığı açığa çıkartarak sağlandı. En büyük güç dengesizliği ortamında tamamen bilinçlerine ve yüreklerine dayanarak bu büyük kahramanlığı ortaya çıkardılar.

PKK gerçeği bir şehitler gerçeğidir

Parti Önderliği, her zaman **Ağit** yoldaşın şahsında bu kahramanlığın sürekliliğini anılması ve doğru anlaşılması, bu büyük fedakarlığın, cesaretin ve halkı kendi yüreğinde temsil edebilen bu büyük yürekliliğin iyi okunması ve iyi görülmesi gerektiğini söyledi. Bu yoldaşların anısına, bir çağrı anlamına da gelen, "**Halkımız Agitleşerek size sahip çıkacak, anınıza bağlılığın gereği olarak Halk Kurtuluş Ordumuz büyüyüp gelişecek ve bu mücadele zafer yolunda ilerleyecek**" sözünü verdi.

Gerilla her türlü zorluğu ve içte dayatılmaya çalışılan feodal komplocu, avaresi çeteci ve işbirlikçi yaklaşımları alt ederek, bu kahraman şehitlerin anılarına bağlılık temelinde gelişti, güçlendi, serpildi ve Kürdistan'ın her tarafına yayıldı; büyük bir gerilla ordusu ve serhildana kalkmış büyük bir halk haline geldi. Bunlar da ulusun kahramanlık döneminin şehitleridir; gerillanın doğuş şehitleridir, gerilla ordumuzun kurucularıdır, gerilla ordumuzun kendisidir. Bu şehitlerimizi de böyle anmak, böyle algılamak gerekiyor.

Ardından '90'ların büyük devrimci yükseliş dönemi geldi. Bu yükselişte gerilla büyük hamleler yaptı. Buna karşı oligarşik rejim, bu stratejik hamleyi önlemek için topyekün bir saldırı geliştirdi. Uluslararası gerillik, bölgesel sömürgecilik, yerel işbirlikçilik ve ihanet ortak bir cepheyle birleşerek, gerilla ve serhildan temelinde büyük devrimci yükselişe geçen ulusal kurtuluş hareketimizi bastırmak için büyük saldırılara başladı. Bu saldırılara karşı

hem gerilla kahramanca direniş yürüttü, hem de halk onlarca şehit vererek tarihinin en görkemli başkaldırısını sürdürmeyi bildi. Bu dönemde **Hüseyin Çelebi** başta olmak üzere **Cafer Demirel, Gülnaz Karataş** ve **Suna Çiçek** gibi yüzlerce kahraman militan şehit düşmüştür.

Amed'de büyük serhildan önderi **Vedat Aydın** yoldaş başta olmak üzere, onlarca halk önderi bu mücadelede halkın önünde yürüyerek kendini feda etti. Bu dönem gerilla ordumuzun geliştiği, mücadelemizin serpiştiği, serhildanın bütün Kürdistan'a yayıldığı, her türlü topyekün saldırıya karşı kahramanca direniş içinde halkın köy köy, kasaba kasaba, şehir şehir kendi devrimini yaptığı ve ulusal dirilişini bağırdığı bir dönemdir.

Bu şehitler, ulusal diriliş döneminin şehitleridir. Bunlar gerilla ordumuzun gelişme ve serpilme döneminin şehitleri oluyor. Onlar aynı zamanda özel savaş rejiminin egemenliğini parçalamanın, Kürdistan'da ulusal bilinç, örgütlülük, halk hareketliliği ve dolayısıyla ulusal-demokratik yaşamın geliştirilmesinin şehitleridir; devrimci yükseliş şehitlerimizdir. Bize her türlü gerici egemenliğin parçalanabileceğini, onun yerine Kürdistan'da ulusal-demokratik çizgide insani bir yaşamın sağlanabileceğini ve zaferin mümkün olduğunu gösteren ve kanıtlayan bir gerçeğin şehitleridir.

1990'ların ortalarından itibaren, özellikle '93'te Parti Önderliğimizin demokratik çizgide bir çözüm sürecini yaratmasıyla gelişen uluslararası gerillik ile işbirliği içindeki topyekün saldırılara karşı gerillanın büyük bir direniş dönemi yaşandı. '94'ten '98'e kadar gerilla ve halk kenetlenerek, her türlü baskıya karşı göğüs gerip direneceğini, gerillanın ve dolayısıyla PKK'nin yenilmez olduğunu gösterdi ve kanıtladı. Büyük bir direniş yaşandı. Uluslararası gerillik elbirliğiyle gerillanın askeri zaferini önlemeye çalışırken, gerilla da halktan aldığı güçle büyük bir direniş içerisine girdi. Böylece gerillanın yok edilemeyeceğini, ezilemeyeceğini ve gelişmesinin engellenemeyeceğini kanıtladı.

Partimiz ve halkımız böyle büyük bir

"Zilan direnişçiliği, Zilan direniş çizgisi partimizin her türlü saldırıya karşı direnme çizgisini, fedai eylem çizgisini ortaya çıkardı. Bu, Parti Önderliğimiz başta olmak üzere, partimize yönelen uluslararası gerici saldırıya karşı partimizin, militanlarımızın ve halkımızın yeni bir direniş çizgisini ilan etmesi ve geliştirmesi anlamına geldi."

direnış döneminde binlerce şehit verdi. Bu kadar el ele vermiş bölge ve dünya gericiliğine karşı, binlerce şahadet pahasına da olsa direndi. Bu yıllar büyük mücadele yılları oldu. Böyle yıllara ancak yüzleri de aşip, binlerce şehit vererek cevap olunabildi. Halk bağlılığı, parti bağlılığı, ulusal-demokratik bağlılık, ulusal inkar ve imha temelinde halkın geleceğini yok edilmesinin önlenmesi ve geleceğin ulusal-demokratik çizgide yaratılması, ancak böyle büyük kahramanlıklarla mümkün oldu. Bu dönemde başta Parti Merkezimizin birçok değerli üyesi olmak üzere, binlerce şahadet verdik. **Kemal** ve **Cemal** yoldaşlar ile Dersim hattında **Ruhaf** ve **Ayhan** gibi merkezi rol oynayan yoldaşlar bu dönemde öncü şehitleri oldular.

Gerillik gerillayı ezemeyeceğini gö-

rünce, dönemin ortalarında Önderliği imha etmeye yöneldi. 6 Mayıs 1996'da Önderliğimiz başta olmak üzere, partimizin merkezi çalışmalarına yönelik suikast girişimleri yapıldı. Buna karşı yeni bir mücadele çizgisi gelişti. Dersim'de **Zilan (Zeynep Kınacı)** yoldaşın büyük fedai eylemliliği, tıpkı zindan ve 15 Ağustos direnişçiliği gibi parti çizgisinin, Önderlik gerçeğinin ve halkın geleceğinin ne pahasına olursa olsun her koşulda korunacağı, yaşatılacağı ve savunulacağına en somut kanıtı oldu. Zilan direnişçiliği, Zilan direniş çizgisi partimizin her türlü saldırıya karşı direnme çizgisini, fedai eylem çizgisini ortaya çıkardı. Bu, Parti Önderliğimiz başta olmak üzere, partimize yönelen uluslararası gerici saldırıya karşı partimizin, militanlarımızın ve halkımızın yeni bir direniş çizgisini ilan etmesi ve geliştirmesi anlamına geldi.

Zilan direnişçiliği; uluslararası gericiğin, Önderliğimizin '93'te başlattığı demokratik siyasal çözüm sürecini '98'den itibaren geliştirmesine karşı, böyle bir süreci boşa çıkarmak ve engellemek üzere geliştirdiği uluslararası komplo saldırısına karşı partimizin ve halkımızın direniş çizgisi oldu. Fedailik, halkı ülke içinde, dışında ve Kürdistan'ın dört parçasında etkisi altına alarak gerçek bir direnme çizgisi oldu.

Bu çizgi, tüm dünya karşısında bile bu halkın son nefesine kadar kendi Önderlik gerçeğine, ulusal-demokratik hareket gerçeğine bağlı kalabileceğini ve her şeyini bunu korumak için verebileceğini açıkça ortaya koydu. Her alanda kendini yakma ve parçalama dahil birçok eylem biçimiyle zindanda, dağda, kentte, kırdan, yurt dışında ve Kürdistan'ın bütün parçalarında yüzlerce büyük kahramanlık eylemi, onlarca büyük şahadet yaşandı. **Rojbin, Berwar, Şehristan, Felat, Beritan** ve **Akif** yoldaşlar buna örnektir.

Bunlar, Zilan direnişçiliği ile başlayan, uluslararası gericiğin elbirliği halinde başta Önderliği imha etmek üzere partiyi tasfiye edip halkımızın geleceğini ve umutlarını yok etmeyi hedefleyen komplosuna karşı, halkımızın direniş çizgisini ve

bu temelde Önderliği, partiyi ve mücadeleyi sonuna kadar savunacağını ve koruyacağını kanıtı oldu. Bu, 9 Ekim'den başlamak üzere 15 Şubat saldırısı karşısında daha da gelişerek, Önderliğimizin İmralı sürecinde yeni çizgiyi geliştirip ilan ettiği döneme kadar, oligarşik rejim ve uluslararası gericiğin umutlarını kıran, dünyayı etkileyen ve gericiğe büyük korkular saçan bir eylem çizgisi olarak kendisini gerçekleştirdi. Böylece uluslararası kompunun karanlıkları parçalandı. Zindan direnişçiliği nasıl 12 Eylül karanlığını parçalayıp 15 Ağustos'u ortaya çıkartarak bir aydınlık ortam yarattıysa; komplo sürecinin fedai direnişçiliği de, uluslararası kompunun karanlığını parçalayarak, VII. Kongre çizgimiz temelinde yeni barış ve demokratik dönüşüm sürecinin ve bu te-

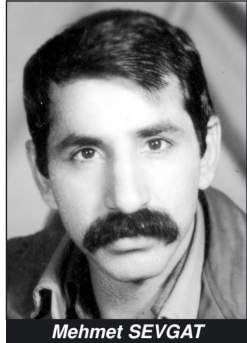
Zeynep KINACI

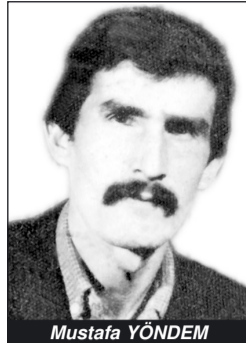
Hüseyin ÇELEBİ

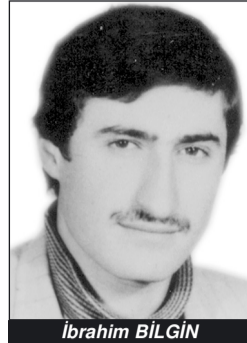
Seyfi DOĞANAY

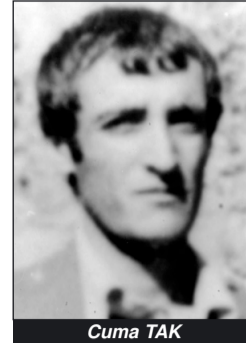
Mehmet SEVGAT

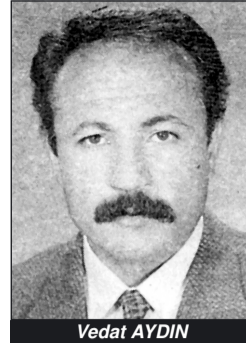
Mustafa YÖNDEM

İbrahim BİLGİN

Cuma TAK

Vedat AYDIN

melde yeni serhildan sürecinin başlatılması ve geliştirilmesinin önünü açtı.

2001 Newroz'u'nda Amed'de ilan edilen ve yeni 15 Ağustos Atılımımız olan serhildan eylemliliğimiz, VII. Kongremizin demokratik çözüm çizgisini hayata geçirmek üzere yeni stratejik hamlemizin başlangıcı oldu. Bu, uluslararası komploya karşı her bakımdan büyük bir direnişle oldu. Uluslararası gericiilik ideolojik, örgütsel ve askeri bakımdan bizim böyle bir yenilenmeyi ve stratejik değişimi başaramamamız, tersine böyle bir gelişme yaşamadan dağılıp imha ve tasfiye olmamız için elinden gelen her türlü baskı ve saldırıyı yürüttü. Bunlara karşı ideolojik, örgütsel ve askeri planda büyük direnişler verildi.

Her şeyden önce Parti Önderliğimiz, bu komploya karşı 9 Ekim'den başlamak üzere çok bilinçli, öngörülü, duyarlı ve dikkatli davrandı. Her türlü tehdidi boşa çıkartan büyük bir direnç içinde oldu. Komplo zamanında doğru bir biçimde tahlil ederek, onu boşa çıkartacak taktikleri ve yaklaşımları geliştirdi. Partimiz bununla bütünleşerek, uluslararası gericiiliğin saldırısını anlayarak, kendisini bunu boşa çıkartacak şekilde stratejik değişime uğrattı. Bu temelde yeniden yapılanma sürecine girerek ideolojik ve örgütsel planda yürütüldü büyük çalışmalar ve gösterdiği direnişle Önderliğimizin çizgisine bütünleşti. Önderliğimizin geliştirdiği komploya boşa çıkartacak mücadelenin dışardan yürütücüsü ve sürdürücüsü oldu.

Böyle bir süreçte silahlı mücadeleyi durdurup siyasi kitle mücadelesini geliştirmeyi esas almamıza rağmen, uluslararası gericiiliğin silahlı şiddetle bizi yok etme saldırılarıyla karşılaştık. 2000 yılının ikinci yarısında Güney Kürdistan'da özellikle Soran alanında bu temelde uluslararası komplo şiddetli askeri saldırılarıyla yüz yüze geldik. Kuzey'den de Türk ordusunun, rantçi çetelere bağlı çevrelerinin benzer askeri saldırıları oldu. Kuzey'de de şehitler verdik. Fakat esas olarak 9 Ekim'de Güney'de başlayan, Önderliği ve partiyi imha etme amacı taşıyan, uluslararası gericiiliğin yönlendirmesi altında bölge gericiiliğinin ve Kürt işbirlikçiliğinin ittifakı dahilinde gelişen şiddetli askeri saldırıya maruz kaldık.

Tıpkı Zilan direniş fedailiği ile başlayan ve 9 Ekim'den sonra yüzlerce kahramanca eylemlerle süren Önderliği ve partiyi koruma ve savunma direniş çizgisini devam ettiren bir süreci, bu kez fedai çizgisinde gerilla güçlerimiz omuzladı. 2000 yılının ikinci yarısında hiç de hazır olmadığımız bir dönemde, uluslararası komplo saldırılarına karşı şiddetli bir silahlı savunma yürütmek durumunda kaldık. Bu savunma savaşımız başta **Erivan** ve **Rüstem** yoldaşlar olmak üzere yüz civarında kahraman parti ve halk evladının şehit verilmesine, yüzlercesinin yaralanmasına neden oldu. Yaşayarak bu çirkin imhacı saldırıyı boşa çıkartmayı ve uluslararası gericiiliğin komplocu amaçlarını başarısız kılmayı, dolayısıyla partimize dayatılmak istenen tasfiyeyi yenilgiye uğratmayı başardık.

Son Güney Savaşı şehitlerimiz; zindan direnişçiliği, Zilan direnişçiliği ve 9 Ekim komplosuna karşı fedai direnişçiliği gibi, partinin ve halkın her koşul altında ve son neferine kadar kendini feda ederek Önderlik ve partiyi savunup koruyacağını bir kez daha gösterdi. Bunu anlamak isteyenlere, böyle görkemli bir direniş ve kahramanlık duruşuyla bir kez daha kanıtla direniş oldu bu direniş. Bunların önemini doğru anlamamız, doğru bilmemiz gerekiyor.

Görülüyor ki, parti tarihimiz daha

'70'lerin ikinci yarısına girerken, 18 Mayıs'ta Haki Karer yoldaşın şehadetiyle başlayan, en son 2000 yılının sonunda büyük Soran direnişinde **Rüstemler**'in kahramanca direnişine kadar devam eden, on bini aşkın büyük kahramanlık ordusunun, şehitler ordusunun yaratılmasını sağlamıştır. PKK gerçeği esasında böyle bir şehitler gerçeğidir. Ulusal-demokratik mücadele, böyle bir şehadet mücadelesidir. Bu mücadelenin her dönemi büyük şehadetlerle yaratılmış, var edilmiş, kökleştirilmiştir.

Uluslararası komploya karşı aktif mücadele sürecine girdik

Bu anlamda Kürdistan'da ulusal bilinç, Bruh, birlik ve demokratik yaşamın gelişmesi, Kürdün kendine gelmesi, kendisi için varılması, insan olması ve kendini dünyaya tanıtmayı, 20. yüzyılın sonunda tam bir özgürlük çizgisinde dünya halklarına coşku ve moral veren büyük bir mücadeleyle kendini dünyaya yeniden getirmesi, böyle on bin yiğit insanın kahramanca direnişle olmuştur. Bu kendiliğinden ortaya çıkmamıştır. Bu zayıf bir gelişme değildir, kahramanlıkla dolu bir gelişmedir. İnsan yaşamı gibi en kutsal değerlerle temelli atılmış, şekillenmiş bir gelişmedir. Milyonları etkilemiş ve yönlendirmiştir. Yüzbinlerin, milyonların gücünü bir araya getirmiş bir gelişmedir. Onun için hiç kimse hafife alamaz, küçük görmez. Kürt ulusal-demokratik şekillenmesini, varlığını ve ruhunu zayıf bir gelişme olarak kimse değerlendiremez. Dolayısıyla hiç kimse bunları kolay yok edeceğini sanmamalıdır. Kolay kazanılmamıştır. Zayıf değerlere dayanan bir durum da değildir. Kürt ulusal-demokratik varlığı ve bilincinin oluşması, tarihin tanıdığı en zor koşullarda, en az donanımla, en büyük güç dengesizliği içerisinde insan erdeminde dayanarak, insanı diğer canlılardan ayıran en temel özellikleri uygarlığın ilk beşik alanı olan Kürt toprağında yeniden diriltirek kendini var eden bir gelişmedir. Onun için bunu hiç kimse zayıf görmez.

Partiyi doğuran da büyük kahramanlıklar oldu. Partiyi savunma da büyük kahramanlıkla gerçekleşti. Gerilla da kahramanlık üzerinde şekillendi. Kürt gerillası tam bir kahramanlık gerillası oldu. Serhildan böyle bir kahramanlık üzerinde, fedakârlığın en büyüğünü göze alarak gerçekleşti. Uluslararası gericiiliğe karşı hem gerillanın, hem de halkın fedailik çizgisinde Önderliği, halkı ve mücadeleyi savunması kahramanca oluştu. Uluslararası komploya boşa çıkartan; Önderliği, mücadeleyi ve partiyi savunan, halkın geleceğini güvenceye alan, bu kahramanca fedai eylemlilikleri oldu.

Dünyada hiç kimsenin ve hiçbir partinin başaramadığı, dağılıp gittiği değişim ve yenilenme dönemini partimizin başarıyla gerçekleştirmesine yönelen, stratejik değişimi dünyada hiç kimsenin umut etmediği bir biçimde başarıyla gerçekleştirmesine yol açan, bu büyük kahramanlık duruşudur. Böyle kahramanca mücadeleyle ortaya çıkartılan büyük devrimsel birikimdir. Bunlar olmasaydı, bu kadar saldırı karşısında ayakta kalmak mümkün müydü? Bunları göremeyenler ve doğru anlamayanlar, bu gelişmeleri kolaylıkla yok edebileceklerini sandılar. Kendilerini dünyaya hakim gören emperyalistler, uluslararası komplo stratejisi çerçevesinde karşılarında eski Kürdün varolduğunu sanarak bu işi kolayca yok edeceklerini; Önderliği, mücadeleyi ve partiyi tasfiye

edeceklerini sandılar. Ama yanıldılar. Yanıldıklarını şimdi çok iyi ve çok açık görüyorlar. Apoculuk nedir, Apo Kürdü nedir? Apocu hareket Kürt insanında, Kürt toplumunda nasıl bir değişiklik yarattı? Eski fosilleşmiş Kürt nerededir? Bu nasıl aşıldı, nasıl yok edildi? Bunun yerine yeni, özgür, geleceğine bağlı, her türlü gericiiliğin verdiği parçalanmışlığı aşarak en yüksek düzeyde ulusal-demokratik ruhu, birliği yaratan yeni Kürt nasıl yaratıldı? Bunları görmek, anlamak istemediler. Oysa komploya karşı direniş, komploya boşa çıkartan büyük mücadele ve bu mücadelenin ideolojik, örgütsel, askeri ve her alanda kahramanca yürütülmesi, şimdi bu gerçeği dosta, düşmana, herkese iyi gösterdi. Demek ki, PKK boş bir şey değildir.

Apoculuk, Kürdü yüreği ve beyniyle sarmıştır. Yeni bir Kürt, yeni bir Kürt toplumu ve yeni bir Kürdistan böyle ortaya çıkmıştır. Herkes yeni olan bu Kürdü, Kürdistan'ı ve onun temel değerlerini tanımak ve bunlara saygılı davranmak zorundadır. İnsan olmanın, demokrat olmanın ölçütü budur. Şimdi herkesi böyle bir çizgiye çekecek duruma geldik. Yeni dönem mücadelemiz böyle bir çizgide gelişiyor. Hiç kimse PKK'nin yeni bir süreci başlatacağına ihtimal vermiyordu. Ama son Newroz serhildanı gösterdi ki, PKK eskisinden çok daha güçlüdür. Halk, Önderliğe ve PKK'ye eskisinden çok daha bağlıdır; PKK'nin VII. Kongre çizgisini iyi anlamış, özümsemiş ve buna sonuna kadar bağlanmıştır. Bu çizgiyi, bu stratejiyi hayata geçirmek için görevlerini üstlenmiş durumdadır. Milyonların serhildana kalkışı bunu açıkça ispat etti. Demek ki, halk yeni dönemi benimsemiştir. Parti yeni dönemi yürütecek bir yenilenmeyi ve hazırlığı yakalamış ve ortaya çıkarmıştır.

Bu temelde yeni bir mücadele sürecine başlıyoruz. Partimiz uluslararası komploya karşı direndi, imhacı boşa çıkardı, kendisini yeniden hazırladı, değiştirdi ve toplandı. Halk bu dönemde Önderlikle büyük bağlılık içerisinde mücadele yürüttü. Komploya boşa çıkartmış ve komploya imhacı amaçlarını başarısız kılmış olarak, artık yeni bir mücadele sürecine girdik. Bu, uluslararası komploya karşı aktif mücadele sürecidir. Komploya her alandaki mücadeleyle parçalama, adım adım dağıtma ve giderek yenilgiye uğratma, bu temelde barış ve demokratik çözüm sürecini zafere götürme, Türkiye ve bölgeyi demokratik değişime ve dönüşüme uğratma, böylece Demokratik Ortadoğu Birliği'ni yaratma temeline geçecek bir süreçtir. İçine girdiğimiz mücadele süreci böyle bir süreçtir.

Tüm parti militanları görevlere fedaice yönelmelidir

Bu temelde, bütün parti militanlarına ve halka büyük görevler düşüyor. Biz büyük bir iddia ile, milyonların Newroz serhildanıyla böyle bir süreci başlattık. Büyük süreçler başlatmak, böyle iddialı çıkış yapmak kuşkusuz iyidir. Önderliğimize, partimize, halkımıza ve 30 yıllık mücadele tarihimize layık olan da budur. Böyle görkemli bir başlangıç bize daha ağır, daha büyük görevler de yükledi. Büyük başlangıç yapmak iyidir, ama onun gereğini yerine getirmek gerekir.

Böyle bir dönemde her türlü ideolojik, örgütsel ve pratik siyasi mücadeleyi yürütmek, propaganda, ajitasyon, serhildan, silahlı savunma, diplomasi, kitlelerin her türlü örgütlenmesi ve eylemini geliştirmek büyük bir çabayı, yeni bir du-

ruşu, köklü bir yenilenmeyi ve mücadeleye yeniden büyük bir istek, bilinç, örgütlülük ve disiplinle yürümeyi gerektiriyor. Bu mücadele görevi geçmişten daha az ve zayıf olmayacaktır. Hatta geçmiş mücadele döneminde ortaya çıkan büyük değerler ve birikimlerin kalıcı kılınması ve sonuca götürülmesi de böyle bir dönemde yürütülecek başarılı mücadeleye bağlıdır. Bu açıdan mücadelenin zayıfladığı, yeni dönemin çok mücadele gerektirmediği gibi, yanlış, hatalı, bizi gevşetici, ataletle sevk edici ve uyuşturucu yaklaşımlardan kesinlikle uzak durmak gerekecektir. Bu anlamda bizi geriye çeken, geriye bağlayan her türlü bireyci, ikircikli, tepkici, tutucu ve eski alışkanlıklara bağlı olan anlayışları mahkum etmemiz, onları aşarak büyük bir cesaret, fedakarlık, girişkenlik ve bilinç açıklığıyla, tam bir fedai çizgisinde yeni dö-

ni, yaşam gerçeklerini, umutlarını, hayallerini, çabalarını ve isteklerini iyi göreceğiz ve doğru anlayacağız. Şehitlere doğru bağlanacağız ve bu temelde Onlar'ın bizi getirdikleri bu düzeyden, amaçlarını gerçekleştirmek ve başarıya götürmek için ne gerekiyorsa onu yapmasını ve doğru yürümesini bileceğiz.

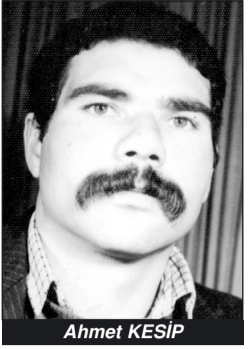
Yeni dönem ancak bu biçimde gelişebilir. Yeni dönemin pratik görevlerini ancak böyle başarıya götürebiliriz. Önümüzde çıkacak zorlukları ve engelleri ancak onlardan aldığımız güçle, onların bize verdiği bilinç açıklığı, ruh sağlamlığı, yüceliği, duygu pekliliği, düşünce açıklığı, yine pratik tutum nelliği ve kararlılığıyla, bize vereceği azim ve çabayla gerçekleştirebiliriz. Onun için her militan, her yurtsever, her demokrat kesinlikle yeni dönem görevlerini başarıya götürmede en temel güç kaynağını şehitlerden almalıdır.

“Önderliği doğru anlamak, Önderliğe doğru bağlanmak, şehitler ve Önderlik gerçeğiyle doğru bütünleşmek önemli ve gereklidir. Bizi doğru yolda başarıyla yürütecek yegane kuvvet budur. Her zaman, her yerde sıkışan ve daralan herkesin çözüm alacağı, güç bulacağı yer Önderlik ve şehitler gerçeğidir; onlarla doğru bütünleşmedir.”

Örgütlü olmak şehitleri iyi anlamak demektir

Yeni sürece yeniden örgütlenerek başlıyoruz. Örgütlenme, örgüt disiplini, örgütlü çalışma, bu dönemi geliştirmede bizim en önemli aracımız olacaktır. Bunlar olmadan; kişi, parti ve halk olarak kendimizi en üst düzeyde örgütlü hale getirmeden uluslararası komplo oyunlarına boşa çıkarmayız; bunlar olmadan siyasi mücadelenin çok karmaşık, oyunlarla dolu sürecini doğru bir çizgide, başarıyla geliştirecek tarzda yürütemeyiz. Onun için her zamankinden daha fazla örgütlü olmamız gerekiyor. Örgütlü olmak şehitleri iyi anlamak demektir. Örgütlülük şehitlerin kendileridir. Bu örgütü, örgüt disiplinini; nerede nasıl durmak, nerede nasıl yaşamak, nerede nasıl varolmak gerektiğini, fedakârlığı ve cesareti nerede ve nasıl göstermemiz gerektiğini bize şehitlerimiz öğretti. Demek ki, bu dönemin doğru örgüt duruşunu sağlamada, kendimizi militan çizgiye ve görevlerimizi başaracak güce ve örgütlülüğe ulaştırmada, en büyük dayanağımız şehitlerimiz olacaktır.

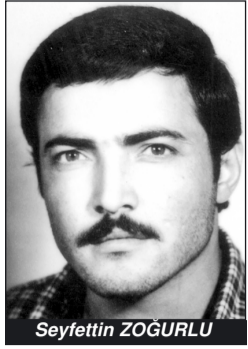
Bazı yoldaşlar “Tıkanıyoruz” diyorlar. Tıkanan kimse şehitlere bakmalıdır. Şehitler en zor koşullarda nasıl ön açıcı oldular? On bin şehidi olan bir partinin militanı tıkanmaktan söz edemez. Bazı yoldaşlar da “Güç getiremiyoruz, görevler karşısında zayıf kalıyoruz” diyorlar. Şimdi milyonlarca halk mücadeleyi omuzlamış ve kenetlenmiş durumdadır. Ulusal-demokratik mücadeleyi onlar yürütüyorlar ve görevlerinin başındalar. Bu kadar halk desteğinin ortaya çıktığı yerde insanın zayıf kalması ve güç getirememesi düşünülebilir mi? Bunu diyen, dönüp şehitlere baksın. İnsanlar hiçbir destek yokken, yapayalnız dağ başlarında, zindan hücrelerinde görevleri başarmaya nasıl güç getirdiler? Kendilerini nasıl büyük güç haline getirdiler? Demek ki, PKK'de güçsüz olmak gerçekçi değildir. Şehitler mirasına dayanan PKK'de güçsüz düşmek, görevlerini yerine getirememek söz konusu olamaz.

Ahmet KESİP

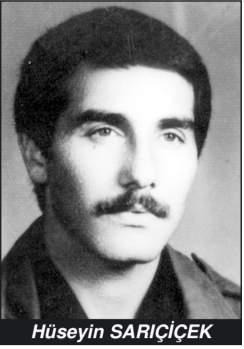
Salih KANDAL

Seyfettin ZOGURLU

Rahime KAHRAMAN

Hüseyin SARIÇİÇEK

O zaman, bu yoldaşlar PKK ile iyi birleşiyorlar. O zaman şehitleri anlamamışlardır. Şehitler PKK'siyle bütünleşmeyi bilemiyorlar; şehitlerin büyük fedakarlık ve cesaret çizgisine kendilerini ulaştıramamışlardır. O zaman derhal kendilerini gözden geçirsinler. Şehitler karşısında ruhlarını, duygularını, düşüncelerini ve yaşamlarını düzeltsinler. Kirleneni, paslarını büyük bir öz sorgulamayla bir tarafa atıp, şehitlerin temiz, pak bilinç ve ruhuyla kendilerini birleştirip donatsınlar ve doldursunlar. O zaman hiçbir tıkanma olmayacağını göreceklere ve her türlü görevi omuzlamaya hazır olacaklar. Her türlü zorluğu yenme gücüne hazır olacaklar. Bunu rahatlıkla yapabilirler.

Bir Önderlik gerçeğimiz var. Şehitler gerçeği en yüksek Önderlik gerçeğesidir. Önderliğimiz böyle büyük bir ordu yarattı ve halka mal etti. Partiyi böyle büyük bir şehitler ordusu olarak yarattı ve bunu başarı çizgisine sokarak yönlendirdi. Halen de yönlendiriyor. Şehitleri anlarken, Önderlik gerçeğini ve Önderliğin çalışma tarzını iyi anlamak gerekiyor. Önderliğin yaşam tarzını, varolma tarzını ve duygu, düşünce tarzını iyi anlamak gerekiyor. Şehitler çizgisi nasıl gelişti? Her türlü zorluğa nasıl çare oldu? Bu bir Önderlik gerçekleşmesi olarak ortaya çıktı. Bunu ortaya en iyi koyan, Önderliğimizin kendisidir. Şehitlerden bunu anlamayan varsa Önderliğe baksın.

1970'lerin başında zifiri karanlıkta, Türkiye merkezlerinde nasıl bir ulusal-demokratik çizgi yaratıldı? 12 Eylül karanlığında yurt dışında, hiçbir imkan olmadığı bir ortamda nasıl bu büyük gerilla hareketi geliştirildi? Şimdi ışığın bile olmadığı İmralı Zindanı'nda, nasıl barış ve demokratik dönüşüm süreci geliştirildi.

Şehit Ferhat heval

Hamdiye KAPAN

Suna ÇİÇEK

“Şehitler, partinin ve halkın değerleridir. Bütün şehitler halkın ve partindir. Hiç kimse ben anayım, babayım, kardeşim, evladım diyerek şehitlere bireysel yaklaşamaz. Onları kendi bireyselliği içinde değerlendiremez. Bu tehlikelidir, yanlıştır. Şehidi doğru anlamak değildir. Bireysel yaklaşmak tehlikeye götürür. Şehitler hiçbir zaman bunu kabul etmediler.”

yor, yön veriliyor? Bütün bunları en zor koşullarda, hiç imkanın olmadığı yerlerde Parti Önderliğimiz yapmıyor mu? Çokça söylediği gibi, Önderliğimiz, adeta işne ucuyla kuyu kazan bir tarzla bu süreci nasıl geliştiriyor? Şehitler çizgisi budur. Şehitler de bunu izlediler. Kendilerini böyle bir yaklaşımla en zor koşulların çözücüsü, bütün zorlukların ve engellerin aşıcısı, her türlü karanlık ortamı aydınlatan çareler haline getirmeyi bildiler. Demek ki, PKK'lilik budur. PKK militanı böyle oluyor. Önderlik ve şehitler partisi böyledir. Kendimizi ancak buna ulaştırdığımız ve bu değerlerle bütünleştiğimiz ölçüde onların temsilcisi oluruz. Bunun başka yolu yoktur.

tünleşmek yerine, kendi kan bağına arama gibi yönelim içerisine girme eğiliminde olan kişilikler var. Bunlar yanlıştır. Bireysel yaklaşımlarla olmaz. Şehitler bireysel mal edilemez. Her türlü bireyci anlayışı, bireyci yaklaşımı bertaraf etmek gerekiyor. Şehitler, partinin ve halkın değerleridir. Bütün şehitler halkın ve partindir. Hiç kimse ben anayım, babayım, kardeşim, evladım diyerek şehitlere bireysel yaklaşamaz. Onları kendi bireyselliği içinde değerlendiremez. Bu tehlikelidir, yanlıştır. Şehidi doğru anlamak değildir. Bireysel yaklaşmak tehlikeye götürür. Şehitler hiçbir zaman bunu kabul etmediler. Önderlik çizgimiz böyle yaklaşmadı, böyle tanımlamadı. Bu tür

yaklaşımları mahkum etti.

Bireysel yaklaşarak şehitlerden kendi bireysel yaşamı için güç almaya çalışmak, en basit deyimle haram yemektir. Eski feodal kültür, kan bağına dayalı bir yaklaşım temelinde, adeta kan bedeli arar gibi kendini şehitlere dayandırarak yaşatma eğilimi, bir insanın içine düşebileceği en kötü eğilimdir. Kendini gerçekten şehit yakını ve bu anlamda şehitlere daha bağlı görüyorsan, o zaman amaçlarına bağlı olacaksın. O amaçları gerçekleştirmek için daha fazla çalışacaksın, daha özverili olacaksın, daha çok mücadele edeceksin, kendini daha çok örgütleyeceksin. Bu iş bununla olur. Yoksa şehitlerin yarattığı büyük değerlerden bireysel yaşamı kurtarmak için yararlanmaya çalışmak gaspçılıktır, tehlikelidir. Biz bunu hırsızlık sayarız. Bu tür yaklaşımları şiddetle mahkum ediyoruz. Parti Önderliğimiz de bu tür yaklaşımları mahkum etti. Bu tür anlayışların kesinlikle aşılması gerekiyor.

Her yerde doğru bir çizgide durularak, bütün parti militanlarının, bütün yurtsever halk kesimlerinin bu tür yaklaşımlara karşı doğru çizgi mücadelesini yürütmesi gerekiyor. Bu dönemde bizim için doğruyu geliştirmek çok daha gereklidir. Biz ancak şehitlerden güç alarak bu dönem görevlerini başaraacağız. Başka güç kaynağımız yoktur. Şehitleri doğru anlayarak, onlarla, dolayısıyla Önderlik çizgisiyle doğru bütünleşerek, Önderlik gerçeğini doğru anlayıp doğru hayata geçirerek bu dönem görevlerini başarıyla yürütebiliriz. Bu da bizi VII. Kongre çizgimizin güçlü, etkili hayata geçirilmesine götürür ki, bizi adım adım zafere yaklaştırır.

Bu dönemde doğru bütünleşmeyi mutlaka geliştirmek, her türlü yanlış anlayışlardan vazgeçmek, şehitleri bireysel, ailesel ve kan bağına dayalı anlamayı aştırmak, bütün şehitlerimizi en ileri düzeyde ulusa, halka ve partiye mal etmek, onların anılarını her zaman, her yerde canlı tutup mücadelemizin sembollerine haline getirerek parti militanlarına ve halka şehitler gerçeğini ve şehitler ruhunu özümsetmek hepimizin en temel görevidir. Bizi bu süreçte başarıya götürececek yegane kuvvet budur. Doğru çizgide ve Önderlik çizgisinde yürümümüzün yegane yolu budur.

Görevlerimizi başarmak şehitlerle ve Önderlikle bütünleşmekten geçer

Yeni pratik hamle sürecini geliştirirken, 15 Şubat ile mücadelenin üçüncü yılında, Şehitler Ayı'nı şehitlerimize ve Önderliğimize doğru ve güçlü bağlamak, onlarla güçlü bütünleşme kampanyası ile taçlandırma ve geliştirmeyi önemli buluyoruz. Bilincimizi ve ruhumuzu temizleyip geliştirerek, örgütlülüğümüzü pekiştirerek şehitlerle ve Önderlikle aramızdaki mesafeyi, kapatmayı, en üst düzeyde Önderlik, şehitler, parti ve halk bütünleşmesini yaratmayı öngörüyoruz. Bizi başarıya götürececek yegane yol budur.

Bu temelde Şehitler Ayı olan mayıs ayı boyunca çok çeşitli etkinlikler temelinde bu kampanyanın geliştirilmesini kararlaştırdık. Bütün parti örgütlerimizin, her alandaki parti temsilcilik ve komitelerimizin bu kampanyayı kendi aralarında çok yönlü programlayarak ve planlaya-

rak etkili bir biçimde yürütmeleri gerektiğini belirtiyoruz.

Bu çerçevede ilk elden şunlar yapılabilir:

Birinci olarak; şehitleri doğru anlamak ve onlarla doğru bütünleşmek için, onları en özlü ve en doğru tanımlamış olan Parti Önderliğimizin “**Kürdistan'da Halk Kahramanlığı**” kitabının bütün parti militanları ve çalışanları tarafından bu süreçte okunması, incelenmesi ve tartışılmasıdır. Şehitlerimizin Önderlik değerlendirmeleri temelinde anlaşılmasının bu biçimde sağlanması gerekmektedir.

İkinci olarak; bütün alanlar 18 Mayıs'ta **Haki Karer** yoldaşın şehadetinin yıldönümünde, bizim Şehitler Günümüzde tüm parti şehitlerimizi anma toplantıları yaparak şehitler gerçeğini değerlendirmelidir. Onlarla doğru bütünleşme ve birleşmeyi resmi bir toplantı ve değerlendirmeyle gerçekleştirmelidir.

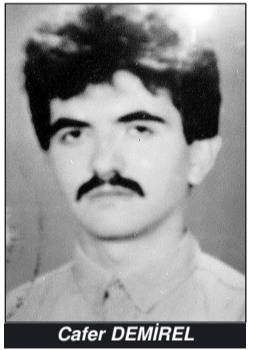
Üçüncü olarak; mayıs ayı boyunca her alanda, şehitleri anlatan eğitim ve halk toplantıları yapılmalıdır. Eğitimler şehitlerle bütünleşme temelinde ele alınmalıdır. Kısa ve uzun devreli eğitim toplantıları, eğitim devreleri oluşturulma-

Ramazan KAPLAN

Çiçek SELCAN

Cafer DEMİREL

lıdır. Mümkün olan her yerde çok sayıda en geniş halk toplantılarıyla şehitler anılması ve anlatılmalıdır. Şehitlerin temel özellikleri ortaya konarak şehitlerle doğru bütünleşme ve onları doğru anlamanın geliştirilmesine ve gerçekleştirilmesine çalışılmalıdır.

Dördüncü olarak; mümkün olan her alanda şehit yakınlarını ziyaret etme, onlarla diyalog içinde olma, onları bu dönemde de mücadelemize ve hareketimize daha etkili katılım sağlamalarını sağlamak üzere çalışmalarını yönlendirmeye çalışılmalıdır.

Beşinci olarak; bu şehitler kampanyasını, Parti Önderliğimizle daha iyi birleşme kampanyasına dönüştürmek ve bu çalışmalarını Önderliğimizin AİHM sürecinde uluslararası gericiği yargılama çalışmalarlarıyla en üst düzeyde birleştirme ve bütünleştirmeye dönüştürmek gerekmektedir. Böylece şehitlerle bütünleşme kampanyası, Önderlikle bütünleşme kampanyası olacaktır. Bunu AİHM süreci boyunca Önderliğin yürüteceği mücadeleyle ve her alanda yürüteceğimiz mücadelelerle ortak bir plan ve programa kavuşturma ve ortak bir pratikleşmeye dönüştürme gerçekleşecektir.

Altıncı olarak; şehitlere ilişkin her türlü bilgi, belge, resim vb. toplanarak parti basınında birleştirilmelidir. Bu konuda şehitlerimize ait tüm değerleri bir araya getirip halka daha iyi mal edecek değerler düzeyine yükseltebilmemiz için, bütün parti militanları ve çalışanlarıyla bütün halk kesimlerinin özverili bir yaklaşımla çaba harcayarak böyle bir birikimi ortaya çıkarmaları gereklidir. Şimdiye kadar önemli bir birikim olsa da, bu süreçte bunu daha ileriye götürerek şehitlerimizi gerçekten tüm yönleriyle partinin ve halkın taniyaçığı duruma getirmemiz gerekmektedir. Bunun için herkes böyle bir bilgi, belge ve resim toplama ve bunu parti basınında biriktirme seferberliğine katılmalıdır.

Yedinci olarak; mümkün olan herkesin şehitlere ilişkin yazı yazma, anılarını ifadeye kavuşturma ve onlara dair kitaplar ve değerlendirmeler oluşturma yönünde kendini sorumlu kılması, özellikle yakından tanıyan yoldaşlar başta olmak üzere herkesin böyle bir çalışma içine

kendini çekmesi gereklidir.

Sekizinci olarak; şehitlere dair kitap, albüm, kartpostal vb. basımların yapılması, bunların en geniş kesimlere ulaştırılması, halkın yaşam alanına şehitlere ait değerlerle doldurulmaya çalışılması önemli bir parti faaliyetidir. Bunu bu ay vesilesiyle daha iyi örgütleyip planlayarak genel bir kampanya biçiminde geliştirmek gereklidir.

Dokuzuncu olarak; fırsat ve imkan olan her alanda şehitleri tanıtıcı konferanslar verme, uluslararası zeminde toplantılar yapma, standlar açarak şehitlerimizi tanıtmaya gibi etkinlikler geliştirilebilir.

Şehitlerimiz ve Önderliğimizle daha güçlü ve doğru bütünleşme kampanyası çerçevesinde her mücadele alanımız, örgütümüz ve parti militanlarımız, kendi alanının koşullarına göre buradaki saydığımız ve bunlara eklenecek daha birçok etkinlik biçimini planlayıp örgütleyerek geliştirmek; bu ayı şehitleri yaşama, şehitlerle bütünleşme; kendisini, partiyi ve halkı şehitler çizgisine çekme, böylece parti örgütüllüğümüzü sağlamlaştırma, militan düzeyi ve çizgimizi geliştirme, pratik mücadelemize ise bu temelde hamle yaptırma yönünde çalışmalarını ilerletmelidir.

Şubat ayında başlatıp Newroz'da doruğa ulaştırdığımız siyasi direniş kampanyamız, yeni sürecin başlatılmasında önemli bir pratik hamleyi ortaya çıkardı; yeni bir stratejik süreci açtı. Aynı zamanda bizi yeni bir taktik çalışma süreci içerisine soktu. Bu stratejik süreci başarıya götürececek militanı ve örgütü yaratmak, güncel ve taktik görevleri başarıyla yürütecek militan yaşamı, çalışma ve örgüt tarzını ve işleyişini geliştirip pekiştirmek, onu disipline, kurula ve etkili çalışmaya çekmek için, en temel çalışma olarak şehitlerle ve Önderlikle bütünleşme kampanyasını geliştiriyoruz.

Bu kampanya, başlattığımız yeni pratik süreçte bütün parti militanlarını ve örgütlerini süreci başarıyla götürececek bir örgütsel sağlamlığa, etkili bir duruşa, girişken ve yaratıcı bir çalışma tarzına kavuşturacaktır. Görevlerimizi başarıyla yürütmek, şehitlerle ve Önderlikle bütünleşmekten geçer. Bu kampanya döneminiz, bizi yeni pratik süreci başarıyla götürececek bir militanlığa ve örgütlülüğe ulaştırmayı hedeflemektedir. Bütün parti militanlarının ve bütün parti örgütlerimizin bunu eksiksiz yapma, kendisini bu temelde PKK'ileştirme ve APO'culuğu çalışma içerisine sokma temel görev ve sorumluluğu vardır.

Bu temelde tüm yoldaşları, tüm parti militan ve çalışanlarını ve tüm halkımızı, şehitlerimiz ve Önderliğimiz etrafında daha sıkı birleşmeye, onlarla daha doğru temellerde bütünleşmeye, Önderlik ve şehitlerde dile gelen parti çizgimiz etrafında kenetlenerek bu çizgiyi pratiğe geçirmek için her şeylerini ortaya koymaya, bunu büyük bir pratik mücadele hamlesiyle geliştirmeye ve başarıya götürmeye çağırıyoruz. Ve bu temelde diyoruz ki:

– **Şehitlerimiz Geçmişimiz, Bugünümüz ve Geleceğimizdir!**
– **Yaşasın Şehitler Partisi PKK!**
– **Yaşasın Şehitler Ordusu'nun Önderi Başkan APO!**

PKK Başkanlık Konseyi üyesi Duran KALKAN yoldaş ile yapılan röportaj

Başarıya götürecek olan ideolojik ve politik öncülüktür

Serxwebûn: Son Newroz'da da gördüğümüz gibi bir serhildan süreci başladı. Bu serhildanları demokrasinin gelişimi ve siyasal mücadele açısından nasıl değerlendirebilirsiniz?

Duran Kalkan: 2001 Newroz'u yeni bir sürece, yeni bir yüzyıla giriş bakımından önemli bir başlangıç özelliği taşıyor. Kapsamı, katılımı, coşkusu, ruhu ve talepleri ile bunu ortaya koydu. Özellikle Diyarbakır'da halk nasıl bir coşkuyu yaşadığını, 20. yüzyılın son çeyreğinde PKK öncülüğünde yürütülen mücadeleyle hangi noktalara geldiğini ve neleri kazandığını, kendisinde nasıl

ortaya çıktı: 21 yıllık 12 Eylül rejiminin, ağır, bunalıcı ve bastırıcı özel savaş sisteminin yarattığı ruh ve karartıcı ortamda, insanlar artık her şeylerini ve tüm umutlarını kaybetme noktasına geldikleri bir sırada, Kürdistan'da Kürt halkının geliştirdiği kitle direnişle dünyaya ve yaşama yeniden doğar gibi bir durumu yaşıyorlar. Bunu sözleriyle ifade etmeye çalıştılar. Önceden gözlemlerini bizzat gidip yaşamaya, bu temelde yeni bir canlanma içine girerek kendilerine yaşam başlangıcı yaptırmaya çalıştılar.

Siyasi çevreler bu mesajı biraz daha iyi anlamaya çalıştı. Birçok çevre bunun üzerinde siyaset yapmaya çalışıyor. Bazı siya-

bunu bir örgütlülükle, bir siyasi hareket olarak Önderlik çizgisinde yapma noktasında çok derin bir kavrayış ve bilinçlenme vardı. Bu bakımdan hareketin doğru anlaşılması gereken bir olay olduğunu ve Newroz serhildanının böyle bir özellik taşıdığını rahatlıkla söyleyebiliriz.

Herkes kendine göre değerlendirir, anlamaya ve yönlendirmeye çalışır. Bu biçimde herkesin kendi bakışı ve çıkarlarına göre çok çeşitli değerlendirmeleri olmuştur. Ama başkaları ne derse desin, ortak olan şudur: Newroz serhildanı herkesi etkiledi, derinden sarstı. Emperyalistleri, oligarkları, biraz demokrasi isteyen reformcuları, solcuları ve sosyalistleri de etkiledi. Karşı çıkanları, provokatif-tasfiyecilerde tutum içinde olanları, içimizdeki bozguncu ve yıkıcıları da etkiledi. Toplumun tümünü etkiledi. Buna göre herkes değerlendirmeye, anlamaya, buna göre tutum oluşturmaya çalışıyor. Newroz serhildanının temel bir yanı budur.

Başkalarının yaptığı gibi ve onlardan daha fazla bizim bunu yapma görev ve sorumluluğumuz var. Bu hareketin sahibi olması gerekenler olarak, herkesten daha fazla bizim buradaki mesajı, böyle bir eylemliliğin derin anlamını, dolayısıyla bize yüklediği görev ve sorumlulukları çok açık bir biçimde kavrama ve kendimizi ona göre yürütme zorunluluğumuz var. Bunu mücadele güçleri olarak herkesten fazla bizim yapmamız ve anlamamız gerekiyor. Bu işin kadroları, militanları, yürütenleri, çalışanları ve bu işin sahibi bir halk olarak öyle yapmazsak, içinde tehlike taşır. Nasıl bir tehlikeye taşır? Bu, devam ettirilmesi gereken bir başlangıç ve çıkış oluyor. Oldukça görkemli ve büyük olmuştur. Mücadele tarihimizin geçmişiyse hiç kıyaslanmayacak düzeyde en görkemli çıkışı olmuştur. Hedef net, coşku yüksektir. Bu anlamda Newroz serhildanı büyük bir başlangıç özelliği taşıyor.

Ama şu da açık ki, her büyük başlangıç büyük hedefleri içerir. Büyük hedefleri gerçekleştirmek de, aynı oranda insandan büyük duyarlılık, sorumluluk ve çaba ister. Öyle yapılmazsa, çok ağır bir kaybediş ortaya çıkar. Onun olumsuzluğu her şeyden daha fazla ve daha kötüdür. O zaman tarih, insanı bu kadar büyük bir başlangıcın devamı getirilemedi diye daha çok suçlar. Bu bakımdan bir yanıla olayın büyüklüğünü ifade ederken, hemen arkasından bunun bize ne tür görev ve sorumluluklar yükledi-

ğini görmezlikten gelemeyiz ve ona sahip çıkma çabamızdan bir an bile uzak duramayız. Görkemli bir çıkış oldu; ama bize her zamankinden daha ağır görev ve sorumluluklar yükledi. Bunu net göremez, iliklerimiz kadar hissetmez, kendimizi böyle bir çabaya yöneltmez, buna göre eğitmez, örgütlemeyiz ve günlük çaba içine almazsak, kötülük yapmış oluruz. O zaman kaybetme yaşanır. Bu, görkemli ve yeni bir sürecin, ulusal-demokratik mücadelede sonuçlar alma ve bunu kalıcı toplum yaşamına dönüştürme sürecinin bir başlangıcı olmuştur. Sadece bir başlangıç özelliği taşıyor. O bakımdan başlangıç ne kadar büyükse, bize o kadar güç verir, fırsat sunar. Bununla birlikte görev ve sorumluluğumuz da, o kadar ağır ve fazladır. Çünkü böyle büyük başlangıçlar, insandan gereklerinin yerine getirilmesini ister. Aynı oranda gereklerini yerine getiremezsen, doğal olarak onu ilerletemez, sonuca götüremez, hedeflerini gerçekleştiremez ve kaybedersin. Zayıf bir durumdan kaybetmeyi kimse kınamaz. Çünkü onun olumsuzluğu az olur. Ama güçlü bir durumdan kaybetmeyi, büyük imkanlar ve fırsatlar varken onları değerlendirememeyi eleştirme ve kınama daha fazla olur. Tarih, bu kadar büyük bir adım varken neden onun gerekleri yerine getirilemedi diye sorar. Bu bakımdan herkesten fazla biz olay üzerinde durmak zorundayız. Oldukça ciddi, duyarlı ve sorumlu bir yaklaşımla Newroz serhildanını anlayarak değerlendirmek, özümsemek ve onun gereklerine göre kendimizi yeniden ruhsal, psikolojik, düşünsel, duygusal ve davranışsal olarak her bakımdan eğitip düzeltmemiz, onun çizgisine sokup kendimizi örgütlememiz, bu temelde de yaşamımızı düzeltmemiz, pratik çalışmalarımızı buna göre örgütleyip geliştirmemiz gerekiyor.

2001 Newroz'u büyük bir başlangıç ve büyük bir mücadelenin ilanı olmuştur. Bu, herkesten aynı oranda büyük bir yenilenmeyi, güçlü başlangıçlar yapmayı, her bakımdan bu mücadelenin gereklerine ve ihtiyaçlarına göre kendini düzeltmesini ve yenilemesini ister. Bu anlamda Newroz serhildanını, şimdiye kadar olduğu gibi bir Newroz kutlaması olarak görmek yetersizdir. Yine geçen yıllarda olduğu gibi yürütülen ulusal-demokratik mücadeleye bir katkı, bahara girerken onun bir eylemle sürdürülmesi olarak görmek yetersizdir.

Bunlar doğrudur, fakat eksiktir. Geçen yıllarda da Newroz böyle oluyordu. Halk Cizre'de, Nusaybin'de ve Kürdistan'ın her tarafındaki il ve ilçelerde şiddetli direnişler içerisine girdi. 'Şimdi de öyle bir mücadele yürütüyor; bir bayramdı, kutlama oldu; halk her zaman kutluyor, bu bilince ulaştı, bu Newroz da benzer kutlamalardan birisiydi' dersek yanlış ve doğru değerlendirmemiş oluruz. 2001 yılı Newroz'u böyle anlamak, bu tarzda anlamlandırmak kesinlikle doğru değildir. Bu durum ciddi bir yanılgıyı ve yanlışlığı ifade ediyor.

Newroz uluslararası komploya halkın verdiği cevaptır

Şunu rahatlıkla söyleyebiliriz: Kim öyle anlayıp yaklaşıp ve ona göre kendini önümüzdeki sürece katmaya çalışırsa, en kısa zamanda kaybetmeye mahkumdur. Mücadeleye denk bir yaşam ve çalışma içinde olamaz. Dolayısıyla görev ve sorumlulukları derinliğine kavrayamaz, gereklerini yerine getirecek bir bilinci, etkinliği ve yaratıcılığı ortaya çıkarıp sergileyemez. Doğal olarak da kaybeder. O açıdan kaybetmek istemiyor, Newroz serhildanını gerçekten sorgulamak istiyor ve Newroz serhildanının amaçlarına sonuna kadar bağlılık diyor; doğru anlayıp, yanlış içinde olmadan doğru sonuçlar çıkarmalıyız. Üzerimize yüklediği görev ve sorumluluklara doğru sahip çıkmayı bilinçli, yaratıcı ve somut koşullara uygun yaşam ve çalışma tarzıyla başarıya götürememiz gerekiyor. Bunun başka türlü anlaşılması ve Newroz serhildanının başka türlü yorumlanması olamaz.

Bu açıdan baktığımızda, 2001 Newroz'u geçen yıllarda olduğu gibi bir bayram kutlaması ve bir protesto eylemliliği olmakla birlikte, yeni bir mücadele yılına bu biçimde daha görkemlice giriş, ondan da öteye yeni bir mücadele sürecinin başlangıcı ve ilanı anlamına geliyor.

1970'lerin sonunda sömürgeciliğe karşı Ulusal-demokratik hareketi var etmek üzere gelişen bir parti ve '80'lerin ortasında 12 Eylül rejimine karşı çok ağır koşullarda ortaya çıkarılan gerilla ilanı gibi; 21. yüzyılın başında barışı ve demokratik dönüşüm çizgisinde siyasal mücadeleyle ulusal-demokratik görevleri başarma, ulusal sorunu çözme, demokratik dönüşümü ve demokratik

“Her büyük başlangıç büyük hedefleri içerir. Büyük hedefleri gerçekleştirmek de, aynı oranda insandan büyük duyarlılık, sorumluluk ve çaba ister. Öyle yapılmazsa, çok ağır bir kaybediş ortaya çıkar. Onun olumsuzluğu her şeyden daha fazla ve daha kötüdür. O zaman tarih, insanı, bu kadar büyük bir başlangıcın devamı getirilemedi diye daha çok suçlar.”

bu ruh, coşku ve yaşam gücü oluşturduğunu, son dönem itibarıyla partiyi ve mücadeleyi taşıyıcı etmek isteyen saldırılar karşısında direnişin kendisinde nasıl güçlü bir moral etki yaptığını iyi gösterdi. Genelde toplandığı zaman beş-altı milyonluk bir kitle, açık talepler, büyük bir heyecan ve coşku, yüksek bir moral, önemli bir olgunluk ve disiplin düzeyi ile Kürdistan'ın ve dünyanın her tarafında yeni bir halkın doğuşunu, bu halkın yaşam arayışında yeni bir mücadele dönemi başlattığını ilan etti. Bu, kuşkusuz yeni bir başlangıç, yeni bir durum, yeni bir çıkışıdır.

Bu, modern Ulusal-demokratik hareketin gelişiminde, tıpkı partimizin '70'ler sonunda ve 12 Eylül karşısındaki 15 Ağustos çıkışı gibi, uluslararası komploya karşı mücadelede komployu geriletip parçalamak, yenilgiye götürmek ve Ulusal-demokratik hareketi bu temelde zafere ulaştırmak amacıyla yeni bir mücadele sürecinin başlatılması anlamına geliyor. Sloganlar bunu hedefledi. Stratejik bir mücadele özelliğini taşıdığını iyi ortaya koydu. Halk bunu iyi anladığı, sevdiği ve hissettiği için, bu kadar yüksek bir moral düzeyi, coşku ve heyecan duyarak büyük bir katılımı kapsamlı bir başlangıç yaptı. Bu, herkes tarafından o süreçte de değerlendirildi, giderek daha da değerlendirilecektir. Yeni bir başlangıç olarak bu, herkes tarafından doğru ve iyi anlaşılması gereken bir olaydır.

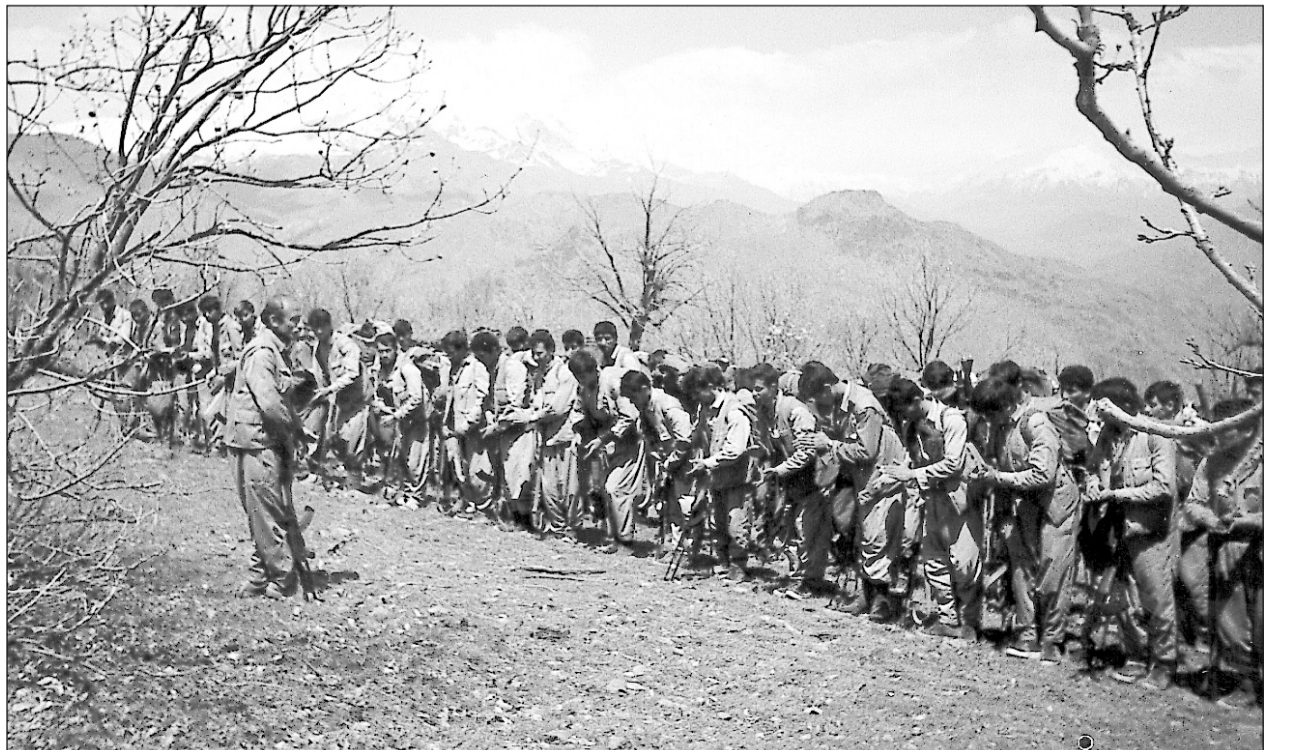
Uluslararası güçler birçok temsilcileriyle bu Newroz'u izlemeye, çeşitli biçimlerde Kürt sorununu anlamaya ve değerlendirmeye çalışıyorlar. Özellikle Türkiye'nin aydın, yazar ve siyasetçileri bu durumla geçmişe göre çok daha yakından ilgilenerek önemli değerlendirmeler yaptılar. Kürt sorununun karşısında tutum almış olanlar bile şu gerçeği ifade etmekten çekinmediler: “Yaşama Ankara ve İstanbul'dan bakış çok farklı; insana umutsuzluk, güvensizlik, karamsarlık ve kötümserlik vererek bunalıcı etki yapıyor. Diyarbakır'dan bakış ise çok daha farklı; insana umut, heyecan ve coşku veriyor; büyük bir iyimserliği, geleceğe umut ve güvenle bakışı yaratıyor” dediler. Bazıları, “Allah'a şükür, bugünü de gördük” dedi. Şu

kişilikler, Türkiye'nin bu gösteriyi dayanarak artık bir siyasi aşama yapması gerektiğini, halkın ortaya koyduğu mesajların çok somut olduğunu, devletin bunları görmek, dikkate ve ciddiye almak zorunda olduğunu; bunu böyle görüp kabul etmeyen ve bu noktada çözüm getirmeyen devletin artık ciddi bir biçimde toplumdaki koparak gelişmelere ters düşeceğini ifade ettiler. Kısaca çözüm istediler.

2001 Newroz'u yeni bir mücadele sürecinin ilanıdır

Halk sadece bir bayram yapmadı. Özellikle bu Newroz, barış içinde büyük bir olgunluk ve heyecanla geçti. Ama salt bir sosyal içeriği olan ve insanların psikolojik ve ruhsal dünyalarını tatmin eden bir bayram kutlaması olmadı. Bir yanı o olmakla birlikte, esas yanı siyasi mücadele yanındı. Talepler çok somut ortaya konuldu, sloganlar çok net ve çok gür atıldı. Halk, istemini ve stratejik hedeflerini, “**Ne İnkâr, Ne Ayrılık; Demokratik Cumhuriyet!**” diye belirtti. Özellikle Önderliğe bağlılığını, O'nu izleme konusundaki net tutumunu, kararlılığını, bütün karşı faaliyetlere rağmen böyle bir Önderlik ile doğup şekillendiğini ve sonuna kadar da O'nunla birlikte varolacağını iyi anlayan bir halk olduğunu ortaya iyi koydu. Bu durum partiyi ve mücadeleyi anlamayanlar, anlamak istemeyenler, onun gerçeğini tersyüz etmeye çalışanlar ve onu ciddiye almayanlar veya bazı tasfiyeciler-provokatif yaklaşımlar ve ciddi bir çarpıtma ile kendi gerçeğinden boşaltmaya çalışanlar için iyi bir ders oldu. Halk bütün bunları bilerek yaptı, bilinçliydi.

Bu Newroz eylemliliği, başka her türlü hareketten çok daha fazla kendiliğindenliği aşan, halkın bilinç ve iradesi çerçevesinde bir örgütlülüğe dayanan bir gösteriydi. Bu nedenle buna kendiliğinden bir hareket denilemez; burada varolan derin bilinç ögesi görmezlikten gelinemez. Bu hareketin içinde ulusal-demokratik bilinçlenme, ulusal kimliği sahiplenme, demokratik yaşamı yaratma, bunun azim ve gayreti içinde olma,

“Geçmişte sadece parti öncülüğü ve kadro işleri yürütüyordu. O açıdan her şey kadroya göreydi. Şimdi halk devrededir. Bu anlamda bir paylaşma ortaya çıkmış durumdadır. Ama bu kadronun, militanın rolünü azaltmıyor. Ortaya yeni bir sürecin çıktığını, bu sürecin mücadele tarzının halk serhildanı olduğunu ve bu temelde pratiği halkın yürüteceğini ifade ediyor.”

yaşamı geliştirme doğrultusunda halkın siyasi mücadelesi ve kitle serhildanlarının başlatılışının ilanı oluyor.

Dönüp geçmişe baktığımızda, daha görkemli bir başlangıç olarak bunun onlardan farkı var. Parti ilanı yeni bir hareketin doğuşunu ifade ediyordu. Bu ilan ise kendine ait özellikler taşıyor. 12 Eylül askeri rejimine karşı gerillanın ilanı bir askeri ilandı, kendine has özellikleri vardı; bu bir anlam oluşturdu, büyük gelişmeler ortaya çıkardı. Bu Newroz serhildanı da uluslararası komploya karşı Ulusal-demokratik hareketi çözüme götürme doğrultusunda, halkın siyasi serhildanı ve eylemlerinin başlangıcı oldu; kesinlikle böyle bir çıkışı ve yeni bir başlangıcı ifade ediyor. Dolayısıyla VII. Kongre ile strateji ve çizgimizin pratikleşmesinin başlangıcı, pratikte hayata geçirilmeye başlandığının ilanı anlamına geliyor. Bu anlamda biz temel bir stratejik başlangıç ve bunun ilanını yapmış olduk.

Buradaki sloganlar stratejiktir. Bu eylemin böyle bir stratejiyi gerçekleştirme başlangıcı olduğu kesindir. Bir ilan yaptık, önümüze hedefler koyduk. Bu hedefleri büyük bir gururla, duyguyla, örgütle, mücadeleyle ve eylemle gerçekleştireceğiz diye, bir halk olarak tüm dünyaya ilan ettik. Parti ilanını çok küçük bir grup, gerilla ilanını ise birkaç silahlı birimle yapmıştık. Şimdi bu barışçıl ve demokratik dönüşüm çizgisi temelinde siyasi mücadele ve serhildan ilanını, milyonlarca insanı içine alan bir halk yapıyor. Bütün bunlar mücadelenin içeriğine uygun oluyor. Geçmişteki ilanlar da hedeflenen mücadelelerin karakter ve içeriğine uygundu. Şimdiki ilan da uygundur. Demokratik ve siyasi çözümü halkın siyasi eylemi ve başkaldırısıyla gerçekleştirme, örgütlülüğünü geliştirme, halkı böyle bir eylemlilik içerisinde kültürel değerlerini ve demokratik çerçeveyi yaşar hale getirme, bu temelde buna ters düşen ve karşı çıkan güçleri zorlayarak, daraltarak, parçalayarak köklü bir siyasi değişimi yaratma hedefini güdüyor. Bu başlangıç böyle bir hedefi gerçekleştirmek üzere, bu sefer halkın kendi mücadelesini bizzat kendi eliyle ilan etmesi anlamına geliyor. Halk büyük bir sorumluluk üstlendi. Kuşkusuz bunun bilincinde olarak üstlendi. Otuz yıllık mücadele, Önderlik çabası ve eğitimiyle halk bir ruh, düşünce ve duygu düzeyi kazandı, bilinç elde etti. Bu nedenle ne yaptığını kesinlikle biliyor. Daha fazla bilmesi ve daha derinlikli anlaması gerekiyor.

Coşku ve istemlerin net bir şekilde ortaya konulması iyidir, fakat bunun gereklerinin sonuna kadar yerine getirilmesi gerektiği de unutulmamalıdır. Bunlar bize halk olarak önemli bir görev ve sorumluluk yükledi. Kendimiz ilan ettik, kendimizi belli görevler içine soktuk. O zaman bunun gereklerini sonuna kadar yerine getirmeye hazır ve açık olmamız, hep böyle bir çaba içinde bulunmamız gerekir. Onunla birlikte, halk önemli ölçüde bunu biliyor. Daha fazla bilmesini sağlayacak olan da, bu mücadeleyi öncü düzeyinde yürütmesi gereken kadrolar ve politikacıların bu işi doğru anlaması, kavraması ve öncülük etmesidir. Bundan sonra da işlerin doğru gelişebilmesi ve başarıya gidebilmesi, halkın katılımı ne kadar görkemli ve ortaya çıkan gelişme düzeyi ne kadar büyük olursa olsun, bu gelişmeleri doğru anlamak, ona doğru öncülük etmek ve yürütmekten geçmez. O nedenle mücadelenin halka mal edilmiş olması, halkın eylemiyle bunu ortaya koyması, böyle bir bilinç ve eylemlilik düzeyi kazanması büyük bir gelişmedir.

Bu, –görev düzeyini biraz değiştirse de– kadronun ve partinin görevlerini yok sayan, geriletan ve ortadan kaldıran bir gelişme değil. Tam tersine böyle bir süreçte de başarı için örgütsel öncülük, parti öncülüğü, politik öncülük şarttır, birinci derecede belirleyicidir. Çünkü diğeri nihayetinde kitle eylemliliğidir. Doğru anlaşılmaz, iyi ifadeye kavuşturulmaz, bilinç derinliği yaratılmaz ve doğru yönlendirilmezse, yaratıcı taktik, politika ve mücadele biçimleriyle yürütülmezse dağılır, geriler, parçalanır, erir ve tasfiye olur. Bunları önleyecek, daha da büyüyen gelişmeyi sağlayacak ve mücadeleyi uzun süreli kılacak, dolayısıyla başarıya götürecektir olan; politik, örgütsel ve ideolojik öncülüktür. Bu da kadrolara, mücadeleyi bilinçli yürütmek isteyenlere daha ağır görev ve sorumluluklar yükler. Onların mücadeledeki önemini, yerini ve rolünü azaltmıyor, tersine daha fazla artırıyor. Şöyle denilebilir: Geçmişte mücadeleyi büyük oranda parti ve parti kadroları omuzladı. Arkasından çok uzun süre dar bir militan kesimden oluşan gerilla omuzladı. O da bir öncünün savaşıydı, mücadelesiydi. Halk, geniş kesimler çok çeşitli biçimlerde buna büyük ve görkemli destek verdiler. Fakat fiilen mücadeleyi yürüten, parti kadroları ve gerilla güçleri oldu.

Şimdi mücadelenin bu karakteri değişiyor. Bunu çok iyi görmek gerekiyor. Gerillanın yine bir yeri ve rolü vardır ve bu temeldir. Her şey gerillanın yarattığı temel üzerinde, onun koruyuculuğu ve savunuculuğu altında, onun sağladığı birikimi esas alma çerçevesinde gelişiyor ve gelişecektir. Bu anlamda gerillanın bir yeri, rolü ve sorumluluğu vardır ve bunu oynamak zorundadır.

Mücadele kadro ve gerilladan halka geçiyor

Yine partinin, parti öncülüğünün ve kadroların mücadelede önemli ve birincil derecede görev ve sorumlulukları vardır. Rollerini yönlendirme anlamında kuşkusuz belirleyici düzeydedir. Fakat artık mücadeleyi yürütecek olan halk oluyor. Bütün bunlara rağmen, günlük eylemi geliştirecek, mücadeleyi yürütecek, onun şiarlarını ortaya koyacak, gericiği parçalayacak ve yaşamını yaratacak, dolayısıyla adım adım sonucu ortaya çıkaracak olan halktır, halkın mücadelesidir. Bu anlamda mücadele, kadro ve gerilladan halka geçiyor. Halk da üçüncü bir mücadele aktörü olarak sahneye çıkıyor. Newroz serhildanı bunun çok görkemli bir biçimde gerçekleştirildiğini gösterdi. Halk, sahneye çıkışını görkemli yapmıştır. Sürece sahip çıktığını göstermiş, mücadeleyi omuzladığını ilan etmiştir. Bu, sürdürülen otuz yıllık mücadeleyi artık halkın kendi omuzlarına aldığına da bir ilanı oluyor. Bu anlamda halk görev ve sorumluluklarının dışında değildir, derinliğine hissetmiş durumdadır. Bilincini taşıyor ve bunu büyük eylemiyle de ortaya koydu. Mücadele böyle bir değişimi yaşadı. Ulusal-demokratik hareket pratikte böyle bir yeniden yapılanmayı ve stratejik değişimi göstermiş ve gerçekleştirmiş durumdadır. Bu değişimi görmek ve iyi anlamak gerekiyor.

Bütün bunlar, bu işleri sadece halkın yürüteceği anlamına gelmiyor. ‘Halkın kendiliğinden eylemi, bu mücadeleyi omuzlayıp ilerletecek ve sonuca götürecektir’ biçiminde yaklaşılsa doğru olmaz. Halk mücadeleyi omuzladığına göre, artık kadro ve gerillaya görev ve sorumluluk düşmez, öncüye ihtiyaç yoktur, ideolojik, siyasi ve örgütsel öncülük ve yönlendirme bu mücadele için gerekmiyor, denilemez. Böyle düşünmek

ve görmek büyük bir yanılgıdır. Pratik mücadele büyük ölçüde halk tarafından omuzlanmış, halkın bu işi yürüteceği bir sürece girilmiştir. Bu doğrudur. Ama şu da doğrudur ki; böyle bir durumun gelişmesi ve mücadelenin halk tarafından böyle görkemli bir biçimde omuzlanması, öncünün rolünü, görevlerini ve sorumluluğunu azaltmamış, aksine parti öncülüğüne daha duyarlı, sorumlu ve yaratıcı olma yükümlülüğünü getirmiştir. Öncünün mücadeledeki önemini azaltmamış ve rolünü sınırlandırmamış, tersine daha fazla artırmıştır.

Şöyle denilebilir: Geçmişte sadece öncü, parti öncülüğü ve kadro bu işleri yürütüyordu. O açıdan her şey kadroya göreydi. Şimdi halk devrededir. Bu anlamda bir paylaşma ortaya çıkmış durumdadır. Fakat halkın devreye girmesi sadece bir aşamayı, daha ileri bir düzeyi ifade ediyor. Dolayısıyla kadronun, militanın rolünü azaltmıyor. Ortaya yeni bir sürecin çıktığını, bu sürecin mücadele tarzının halk serhildanı olduğunu ve bu temelde pratiği halkın yürüteceğini ifade ediyor. Bunun ideolojik ve politik yönlendirmesi olacak, örgütlü, uzun vadeli politikalar ve taktiklerle, uygun bir tarzla bu çizgide yürüyecektir. Bütün bunların hepsini de kadro ve öncü verecektir.

Şu sonucu çıkarabiliriz: Halkın devreye girmesi, pratik yapmayı ve pratiği geliştirmeye görevleri paylaşmayı geliştirmiştir. Ama bununla birlikte mücadeleyi daha geniş, kapsamlı, çok yönlü ve zengin hale getirmiş, bu çerçevede kadronun ve parti öncülüğünün görev ve sorumluluklarını daha da artırmıştır. Geçmişte dar mücadele içerisinde yön bulma, bazı işleri çok daha amatör yapma, plansızlık, zamana yayma ve kendine göre yapma biçiminde olabildi. Nitekim öyle de oldu. Fakat şimdi öyle olmaz. Halkın bu kadar görkemli devreye girmesi demek, mücadelenin pratikte çok daha kapsamlı olması, yine mücadelenin çok daha yoğun ve hızlı hale gelmesi demektir. Bu bakımdan mücadele yoğunlaşmış, hızlanmış, kapsamlılaşmış ve çok yönlü hale gelmiştir. Bu da daha sağlam, görev ve sorumluluklarının daha çok bilincinde, ideolojik, siyasi ve örgütsel çizgiye daha çok hakim, onu uygulamak için daha çok örgütlü bir kadro topluluğunu, militan gerçeği ve öncüyü ister. Öyle olmazsa, geçmişte olduğu gibi daha geri, dar, kendine göre ve keyfi yaklaşımlarla iş sürdürülmeye çalışılırsa, bu kadar kapsamlılaşmış mücadelenin gerekleri yerine getirilemez. Şimdi bütün bu mücadele içerisinde bilinçli yer alma durumunda olan herkesin, her şeyden önce bu gerçeği görmesi, buna göre kendi görev ve sorumluluğunun bilincine varması, kendini buna göre yenileyerek ve yeniden yaratarak bu sürece katılım göstermesi gerekiyor.

Bu gereklilik Kürdistan’da Kürt halkının serhildanındaki gelişimle birlikte, Türkiye’deki gelişmelere de bağlıdır. Son günlerde yaşanan olaylara bakarak, bu işin ciddiyetini, aciliyetini daha iyi anlayabiliriz. Orta da Türkiye’nin yaşadığı bir kriz var. Buna siyasi ve ekonomik kriz deniliyor, bu konuda herkes bir şey söylüyor. Kimi “Türkiye’nin içinde çare bulunmalı”, kimi ise “dışında” diyor. Eski ABD Başkanı Türkiye’ye geldi. O da kendine göre bir çare bulmaya çalışıyor. “Her şeyi bizden istemeyin” dedi. Bu ayıp bir durumdur; bir Amerikalının Türkiye’de öyle söylemesi ayıptır. Bu yalnız başına Türkiye’deki bazı çevreler için böyledir diyemeyiz; Türkiye sistemi içerisinde yaşayan herkes için bu böyledir. Türk veya Kürt herkes için bir ayıptır. Bundan kurtulmak gerekir. Kurtulmak için çare nedir? Halk eylem yapıyor. İşçi ve memur geçmişte çok eylem yaptı. Onun artık eylem yapacak gücü kalmadı, bunun gereği de kalmadı. Çünkü kaybedecek bir şeyi yoktur. Artık ekonomik krizden etkilenmez hale geldi. Kürdistan’da tepkiler olmuyor. Çünkü krizden zarar görüp tepki göstermesi için gerekli ekonomisi yoktur. Türkiye’deki memur ve işçiler için de durum biraz böyledir.

Türkiye’de daraltılıp zayıflatılmış bir esnaf, bir orta kesim vardı. Şimdi bu kriz onu da vurup çökertiyor. Buna karşı gerçek bir feryat var. Kimse bunun değişik amaçlar ve

kötü niyetlerle ortaya çıkarılan bir durum olduğunu söyleyemez. Halk çok olgun, insanlar ülkeye ve temel değerlere sahip çıkma temelinde yaklaşım göstererek geleceği yaratmaya çalışıyorlar. Bu kadar kaybetmelerine rağmen, saygıyı ve olgunluğu elden bırakmıyorlar. Bu, Türkiye’de yaşayan herkesin ne kadar önemli bir olgunluk düzeyini yakaladığını gösteriyor. Fakat buna rağmen tepki göstermekten geri kalmıyor, kalmamalıdır ve kalmaz. Böyle bir noktada çözüm gücü olmak gerekir. Çözüm olunamamıştır.

Türkiye’de herkes “Amerika çözecek” diye umut bağlıyordu. Amerika’nın Başkanı ise, “Biz çözemeyiz” dedi. O zaman yine Amerika, IMF veya Dünya Bankası’na “Sen çözeceksin” diyebilir miyiz? “Kemal Derviş gelmiş, her sorunumuza çözer” demekle bu iş olmaz. Bu şekilde işin içinden çıkılmaz. Nitekim zaten onun da yaptığı çok fazla bir şey yoktur. Sadece adına uygun olarak deriş sabrı gösterilmesini öneriyor. Artık sabırla ortaya ne çıkarsa ona razı oluruz, diyor. Fakat bu böyle gitmez, Türkiye kendi içinde çözüm bulmak zorundadır. Bu sonuç, Türkiye’nin kendi iç yapısından, dış bağlantılarını doğru yapmamasından, sorunlarını çözmemesinden ve yığılmasından kaynaklandı.

Türk devleti, başta Kürt sorunu, demokratikleşme, ekonomi kaynaklarının adil bölüşümü, ağır baskı ve sömürünün ortadan kalkması gibi hususlarda, Türkiye’de yaşayan herkese yarar getirecek çözümler bulacağı yerde; 12 Eylül rejimi altında, özel savas düzeni içerisinde bastırmayı, sömürmeyi, dışa bağlanmayı, vurgunu ve soygunu esas aldı, çözümsüzlüğü geliştirdi. Bu da giderek bir yığın tıkanma yarattı ve krize yol açtı. Burada bir çözüm bulunmaz, çok gerçekçi, doğru ve ülke somutuna uygun siyasi çözümler yaratılmazsa çöküş gelecektir. Bunun başka yolu yoktur. Hiç kimse bu temel sorunlara çözüm bulmadan Türkiye’nin çöküşünü önleyemez. İşler bu kadar ciddidir.

Dışa bağlanmış umut ölü bir umuttur

Çöküş, ağır bir durum yaratarak herkeşe zarar verir. Denilebilir ki, insan çöküşten de başlangıç yapabilir, yeniden bir doğuş yaratabilir, her şeyi yeniden ortaya çıkarabilir. Çok çeşitli biçimlerde gelişti, yaşandı ve ortaya çıktı; daha da ileriye gidebilir ve ağır tahribatlar verme temelinde daha büyük bir çöküş de olabilir. O da bir yöntem olarak görülebilir. Şimdiye kadarki kaybedişi ve çöküşü de ciddiye almak, bunu yeterli görmek, buradan çözümler üretmeye yönelmek gerekiyor.

Bunu kim yapacak? Türkiye için bu soru gündemdedir. Kimin yapacağı soruluyor, ama cevap verilemiyor. Sorunlara çözüm bulacak, halkı kırıp geçiren krizi ve çöküşü tersine çevirecek bir ideolojik-politik çizgi, örgüt ve parti yoktur. Siyasi partiler en alt duruma düşmüşler. Bütün güveni, umudu ve inancı kaybetmişler. Doğal olarak bu duruma gelmişler. Toplum artık onlara herhangi bir inanç duymuyor. Kendisine yol gösterilememiş, öncülük edilememiş, dolayısıyla halk güvenini kaybetmiştir. Şimdi bir demokratik alternatif gelişmiyor. Sol ve sosyalist güçler bu durumu görme, buna çözüm olacak politika üretme ve politik alternatif haline gelme yerine, sıfır tüketme noktasında seyrediyorlar. Kendilerini bir türlü kurtaramıyorlar. En iyi durumda olanlarsa, “Bakın, biz nasil da haklı çıktık, bu düzen altında çöküş olur dedik. Bak, çöküş geliyor” diyerek, kendi basit duygularını tatmin etmekle uğraşıyorlar. Doğrulanmış olmak onlar için yetiyor. Söyledikleri sözler gerçekleşmiş olduğundan doğrulanmış oluyorlar. Halbuki bunların görevleri, bazı doğruları söylemek ve onların gerçekleşmesini beklemek değildi. O doğrular temelinde çözüm üretmek ve bizzat çözümün yaratıcısı olmaktı.

Bu anlamda görev ve sorumluluklarına yarım çerçevede sahip çıkma var. Yarısını görüp yapma, yarısını ise görmeyip yapma-

ma var. Kendisini durum tespitçisi yapan olarak ortaya koyuyor; ama çare ve çözüm üreten, güç olan, politika yapan ve halka öncülük eden, halkı ve toplumu ileriye götürüyor. Buradan kaçış; görevlerden, sorumluluklardan, politikadan ve yaşamdan kaçıştır, sorumsuzca ortada bulunmaktır. O cephede de bu yaşanıyor. Geriye birkaç kişi kalıyor. Artık kişilerden medet umuluyor. Cumhurbaşkanı herhangi bir siyasi program ve güçle ortaya çıkmış değil, yapamaz. Dışa bağlanmış bir umut, ölü bir umuttur. Dıştan ne gelir ki! Hiçbir şey gelmez. Zaten dıştakiler de “Bizden hiçbir şey beklemeyin” diyorlar. Şimdi bir kişi bulunmuş, kurtarılmak için adeta herkes ondan medet bekliyor. Adamın hiçbir programı ve örgütü yoktur. Türkiye’de bile yaşamamış, dışarıdan damdan düşer gibi düşmüş. Halk garesizlik içinde, ondan umut bekler hale getirilmiş. Diğer bütün umutlar ve çareler ortadan kaldırıldığı için böyle bir duruma düşmüş. Bunun aşılması ve düzeltilmesi gerekiyor.

Böyle bir çare olabilir mi? Hayır, çare ve çözüm olması gerekenler görev ve sorumluluklarına sahip çıkmayınca, bu durum ortaya çıkıyor. Halk olmayacak duaya amin diyecek duruma getiriliyor. Gerçekleşmeyecek beklenti ve umutlar içine sokuluyor. Tarih, toplum ve halk karşısında sorumluluk taşıyan insanlar için bu kabul edilecek bir durum değildir.

Bunlara niçin böyle değinmek gerekiyor? İçinde bulunduğumuz dönemde, Kürdistan’da demokratik özgürlükçü gelişmeler ve ulusal-demokratik yaşamın ilerletilmesi, Kürt sorununun çözümünün ve bir bütün olarak Türkiye’de çözümün üretilebilmesi, sorunların çözümlenebilmesi, değerlerin doğru işletilip kullanılabilmesi; 21. yüzyılda değişiklik, özgürlük ve adalet çizgisinde çok daha ileri gidilmeye aday bir geleceğin ve gelişmenin yaşanmasında öncünün, siyasetçinin, ideolojik, politik ve örgütsel yapılanmaların rolü ve görevlerinin doğru anlaşılabilmesi için belirtiyoruz.

Türkiye’deki durum, Newroz serhildanı ile ortaya konan çıkışın bize yüklediği görev ve sorumluluğu ve oynamamız gereken rolün mutlak oynanması gerektiği gerçeğini, bir kez daha doğruluyor. Ters bir yönde, farklı bir biçimde bir umut anlamına gelmemek yönünde de olsa, umudun yaratılmasını ve çarenin bulunmasını da gerekli kılıyor ve bizi buna zorluyor. Kürtler için her şey daha coşkulu, umutlu ve inançlı olurken, bütün bunlardan yoksun kalıp zorlanmış Türkiye açısından, bu durum inanç ve umut kaybetme temelinde oluyor. Ama bu da bir şeyi ifade ediyor; sağdan veya üstten bakıldığında, her iki durum birbirini tamamlıyor, bütünlüyor ve de çelişkili değildir; farklı yerlerde, farklı biçimde ortaya çıkması ve farklı zeminlerde farklı görüntüler kazanmasıdır; farklı kesimler ve toplumların, sorunu farklı biçimlerde ortaya koymalarıdır. Yoksa objektif olarak ortaklık ve bütünlük ifade ediyor.

‘Sorunlarımız var, bunların çözümlenmesi gerek’ deniliyor. Amed’deki serhildancılar, Konya’daki esnaf, İstanbul ve Ankara’daki esnaf ile memur da aynı şeyi söylüyor. Ruh halleri farklı olabilir, kelimeleri farklı söyleyebilirler, fakat durumları aynıdır. Bürokratik bir sistem ve rejim kriz yaratıyor, çözümsüzlük doğuruyor. Halk değişik alanlarda farklı sorunlarla da olsa çözümsüzlük altında tutuluyor; ama bunu kabul etmiyor, aşılmasını ve çözüm üretilmesini istiyor. Ortaklığı bazı sözlerle açıkça ortaya koyuyor. Zaten hepsi, “Artık sabrımız ve dayanma gücümüz kalmadı; ya özgürlük ve demokrasi olacak, ya da yaşayamayız; biz başımızın çaresine bakacağız ve başkaldıracağız. Hiç kimse gösteri yapmayı ve serhildanı engelleyemez. Ancak serhildanla, başkaldırıyla kendi başımızın çaresine bakacağız” diyorlar.

Bu noktaya en son gelen, Kürt insanı ve halkı olurdu, –ki böyle de oldu.– Özal bu durumu iyi ifade etmişti. “Bizim halkımız sağduyuludur, öyle başkaları gibi tahrir edip yıkmaz” diyordu. Uzun bir süre gerçekten öyle de yaşadı. 12 Eylül gibi bir rejimin çok ağır baskısı, zulmü ve sömürsü-

altında yıllarca tepkisiz olarak yaşadı, bütün bunları sinesine çekti. Unutmayalım ki, bu insanlar kendilerinden ne istendiyse onu yaptılar. Şimdi yıkılma ve tahrip olma noktasına gelmişlerse, o zaman onların içine düşürüldükleri durumun iyi anlaşılması gerekir. Ne yazık ki, polis copu ile bu durumun engelleneceği sanılıyor. Durum şiddete götürülmek isteniyor. Bu tehlikelidir ve ateşle oynamaktır. Bu kadar baskı altına alınmış insanların çare üretmek üzere ortaya çıkışlarına karşı baskıyı, zulmü ve polis copunu çıkarmak ateşle oynamaktır. Bu konuda herkes aklını başına toplamalıdır. Copla işi halledeceğini sanayanlar, bir gün bunun kendilerine döneceğini akillarından çıkarmamalıdır. O zaman çok ağır bir durumla yüz yüze gelirler.

Şimdi ortada bir hükümet var, ama ne yapacağı belli değil ve çok fazla şey yapamayan bir hükümettir. Bu hükümet ne yapabilir? MHP bu Türkiye'ye ne verebilir? Gene de verdi, iyi şeyler verdi, belli bir sağduyu gösterdi diyelim. İdeolojik ve siyasi realiteye aykırı bu. Değişik güçler, değişik akımlar böyle bir şey bekleyemezler. Ortaya çıkmayınca da, 'niye yapmıyor' diye eleştiri yapma hakları yoktur, yapamazlar. Türk Ulusal-demokratik hareketi böyle yapabilir mi? Ne Türkiye sosyalist hareketi ve güçleri böyle yapabilir, ne liberal demokratları böyle yapabilir, ne de gerçekleştiren gelişecekse gerçekten İslami demokratik çevreler böyle ele alabilirler. Kendileri görevlerini yapmak durumundalar. Esas olarak buradan çıkartılacak önemli bir sonuç bu oluyor. Yani bir şeylerin değişmesi lazım. Artık Türkiye'de bu süreci götürecektir, en azından çözüm gücü olacak siyasi yaklaşımların değişmesi gerekiyor. Sadece kadrolar düzeyinde değil, siyaset düzeyinde de ciddi bir yönetim değişikliğine ihtiyaç var.

Türkiye'nin temel siyasetlerinin hiç geciktirilmeden değiştirilmesi gerekir. Siyasi reform, dolayısıyla ekonomiden hukuksal yaşama kadar her alanda köklü bir demokratikleşme ve demokratik dönüşüm zorunludur. Tek çare budur. Kesinlikle demokratik dönüşümden başka Türkiye'yi kurtaracak bir çare yoktur. O zaman demokratik dönüşümü gerçekleştirmekle yükümlü olan ve kendini demokrat sayan güçler sorumluluk duymalıdır. Sadece eleştiren değil, kendilerini çözüme çare hale getiren konumda olmalı. İşte olmayan budur. Böyle bir çaba ve yaklaşım yoktur. Tersine başkalarını eleştirme var ki, bu da çareyi onlardan beklemek ve çözümleri onlarda görmek anlamına geliyor. Bu ciddi bir yanılgıdır. Halbuki çözüm onlar olamaz. Bu, kendini inkardır. Sosyalist ve demokratik güçlerden, sağ liberal demokrasiden, demokratik sistemde yaşamak isteyen İslamcı çevrelere karşı herkes; inkara düşmeden, çözümlü olmayacak yerden beklemeden, bir demokratik sistem içerisinde değişik akımlar yan yana, demokratik yaşam içerisinde kendi farklılıklarını yarıştıran ve bunu bir zenginlik sayarak işlerini yürütecekse, bunu pratikte göstermelidir; kendini onun örgütüne dönüştürmeli, bir çözüm gücü ve bir çare haline getirmelidir.

Burada herkese görev ve sorumluluk düşüyor. Çözüm böyle gelişir. Bunu geliştirme, ideolojik-politik öncülüğü gerektiriyor. Başkaları, 'Türkiye ortamı bunu yaratırsa iyidir, biz de bir şeyler yapabiliriz' diyebilirler. Fakat şunu söylemek gerekir: Kim bu durumu böyle görür, somut koşulları doğru tahlil eder ve kendisini demokratik çözüm gücü haline getirirse, Türkiye'nin geleceğini yaratacak olan o olur. Mevcut durumda çözüm inisiyatifi ele geçirecek olan kesinlikle odur.

Biz çareyi böyle ortaya koyarken ortaya şu çıkıyor: İdeolojik-siyasi öncülüğün görev ve sorumluluğu azalmamış, rolü geri plana düşmemiş, tam tersine artmıştır. Türkiye'nin mevcut durumundan çıkaracağımız en temel sonuç budur. Mevcut kriz ve çöküş, doğru ideolojik ve siyasal öncülük yapılamamasından kaynaklanıyor. Sorunlara çözüm bulmayan ve temel sorunları çözmeyen ideolojiler ve siyasetler bu krizi ve çöküşü yaratıyor ve geliştiriyorlar. Dolayısıyla bunu açacak ve çözüm üretecek

olan da, sorunlara somut koşullara uygun çözümler öneren ideolojik ve siyasi yaklaşımlar olur. Demek ki, ideolojik ve siyasi öncülüğün rolü azalmamış, tersine artmıştır. Diyarbakır'daki serhildancının talebi bunu artırmıştır. Diyarbakır'da bu kadar görkemli ve coşkulu, ama çok somut taleplerle serhildan yapmak bu rolü azaltmıyor, tersine artırıyor. Türkiye'deki kriz altında sokağa çıkan, feryat içinde çözüm ve çare isteyen insanın durumu, siyasi ve ideolojik öncülüğün rolünü azaltmamış, çok daha acil ve yakıcı hale getirmiştir. Basit yaklaşamaz, geleceğe ertelenemez bir görev haline getirmiştir.

Türkiye'deki kriz siyasi partileri de vurdu

Bütün bunlara bakarak pratik çalışmalarını, siyasi ve örgütsel çalışmalarını değerlendirebiliriz. Türkiye ve Kürdistan'da nasıl yaşandığını, solculuk ve sosyalizm ile Kürt yurtseverliği ve demokratlığı adına yapılanların ne olduğunu, bunların yerini ne kadar bulup bulmadığını, görev ve sorumluluklarını ne kadar yerine getirip getirmediklerini göstermek için bunları belirttik. Buradan baktığımız zaman işler yapılmıyor,

söylenbilir: Kriz onları da vuruyor. Kriz onları vurduğuna göre bu sistemin bir parçası durumunda olup sistemi değiştirecek güç durumunda değil. Böyle bir güç durumunda olsalardı, sistem krize girerken onlar çözüm gücü haline gelirlerdi. Yoksa onlar da sistemin yaşadığı krize paralel bir krizi yaşamazlardı. Bu gerçeği iyi görmek gerekir. O zaman onların yapmaları gereken, doğru bir yaklaşımla erkenden krizden çıkmaktır. Hangi çevre bunu görür ve kendisini doğru çerçeveye getirirse, diğerlerini de yürütür. Kendini krizden çıkarır ve bir çözüm gücü ortaya koyarsa, Türkiye de içinde bulunduğu krizden çıkmaya başlar.

Fazilet Partisi gerilemiştir. Çünkü bir demokratik yaşama dönüşmedi. Çok çıkarıcı, çok bencil, eski, dar, rantçı konumunu aşamadı. Bu anlamda hiç kimse güvenmiyor. Ne sağa veriyor, ne sola veriyor, ne rejime veriyor. Kendisini çok köklü bir biçimde yenilemesi gerekirken, bunu yapmıyor. Böyle bir İslam'da kimse yaşamak istemez. Çünkü yarın bana ne yapacağı belli değil. Herkes kendisini öyle görüyor. Dolayısıyla kendisini sağlam bir ittifak gücü olarak ortaya koymuyor. Sistemi şu veya bu biçimde eleştiriyor, ama sistemin temel sorunlarını, sistemi krize ve çöküşe götüren hastalıkları gerçekten aşan, hastalıklarına doğru çö-

çi tartışmaları dönemi denebilir. Böyle bir dönem yaşandı. Fakat sadece tartışma düzeyinde kaldı. Söz düzeyinde çareler söylendi, ama bunlar politika ve örgüte dönüştürülemedi, dolayısıyla pratikleştirilemedi. Pratiği sonradan gelir şekilde bir yaklaşım herkeste hakim oldu. Pratikleştirme sorumluluk ve risk yüküyor, risk göze almak gerekiyor. Bunun sonunda zindan, ağır baskı ve bir mücadele içine girmek var. Ama bunlar göze alınmadı. Kısaca oportünizm var denebilir.

Bunlar gerçekleri görmüyor değiller. Türkiye'de herkes gerçekleri görüyor. Toplumun yüzde sekseni demokratik rejim, demokratik dönüşüm istiyor. Demokrasi gelmiyor, demokratik dönüşüm yönünde ciddi bir pratik adım içine girilmiyor. Mevcut sistem değişime karşı tutucudur. Devlet içinde gücü elinde tutan bir kesim var. Onun aşılması için mücadele etmek gerekiyor. Bu mücadele fedakarlık ve cesaret istiyor. Kendi yaşamından feragatte bulunmayı gerektiriyor. Bunun içine girilmiyor. Cesaret az, fedakarlık zayıf, risk üslenilmiyor. Sağda da, solda da oportünizm var. Bu oportünizm mevcut krizin yaratılmasının nedenlerinden birisidir.

Özel savaş düzeni, oligarşinin özel savaş sistemi Türkiye'yi krize, çöküşe götü-

Çöküş olunca herkes feryat ediyor. Bu bir çare değildir; sorumlu kendileridir.

Bu hale gelmeye neden göz yumdular? 12 Eylül rejimi yirmi yıldır bütün ekonomiyi orduya verip Kürtlere karşı savaş yürütürken neden kimse ses çıkarmadı? Türkiye'nin değerleri savaşta tüketileceğine, yatırım haline getirilmesini neden kimse istemedi? Niye karşısına çıkmadılar? Özel ve kirlı savaşçılar işçileri ve memurları ezenken, onlara neden zamanında el atmadılar? Böyle bir birlik, bu birliği yaratacak politika neden oluşmadı?

Bunlar yapılmadığı için sorumsuz, çözümsüz, 'sözde söyleyen, pratikte yapmayan' oportünizm, bir politika olarak Türkiye'de varlığını sürdürdü. Şimdi bu oportünizmin bitmesi iyidir. Başka türlü bitseydi daha iyi olurdu, ama başka türlü aşılamadığına göre böyle bir krize aşılması yine de iyidir. Bu oportünizmi her alanda kırmamız gerekmektedir. Bu oportünizmin kırılışında da Kürt Ulusal-demokratik hareketi, düşüncesi, politikası, pratik çabası ve gelişimiyle etkin bir rol oynamalıdır. Bunu mutlak yapmak gereklidir.

Ulusal-demokratik hareket kendini yeterince pratikleştiremedi

– Siyasi mücadelenin öncülüğü noktasında kadrolar görevlerini ne kadar yerine getirmişler? Yaşanılan eksik ve yetmezlikler nelerdir?

– Kürt Ulusal-demokratik hareketinin pratikleşme düzeyi nedir ve bu rolü ne kadar oynuyor? Bir çözümdür diye, Kürt halkı sokağa dökülüyor, çözüm istiyor, serhildan yapıyor. Ama bu gerçek bir politikaya ne kadar dönüştürülüyor, ne kadar örgütleniyor, ne kadar ittifaklarına kavuşturuluyor? Türkiye'de demokratik bir bloğun oluşması çabası ne kadar geliştiriliyor? Bunlar belirsizdir.

Türkiye'de bu kadar oportünizm varolduysa, aslında Kürt Ulusal-demokratik hareketinde de muğlak yaklaşımlar vardı. Yani iyi pratikleşemedi, bir direnişle pratikleşmesini sağlayamadı. Direnişle gerçeklerin açığa çıkması iyi gösterildi; ama bunu çözüme, siyasete ve günlük yaşama dönüştürme gerçekleşmedi. Dolayısıyla Türkiye'deki ulusal-demokratik çalışmalar ve Diyarbakır'daki ulusal-demokratik çalışmalar sınırlı ve zayıf kaldı.

Şimdi bize "sorunlarımız nedir, bu sorunları nasıl aşacağız, kadroların görevleri ve sorumlulukları nedir, bu dönemin kadrosu ve örgütü nasıl olmalı, nasıl siyaset yapmalıyız, kültür faaliyetimiz nasıl olmalı, propaganda faaliyetimiz nasıl olmalı, siyasal faaliyetimiz nasıl olmalı?" diye soruluyor. Demek ki, bir ihtiyaç ortaya çıkmış. Sorun buraya kadar gelmiş, kendisini dayatıyor ve buna çözüm bulunması gerekiyor. O zaman ne istediğini iyi bilmek, acı da gelse, tedaviden kaçmamak gerekiyor.

Kürt Ulusal-demokratik hareketine baktığımız zaman, Türkiye'deki siyasi şekillenmeyi çok aşan bir konumda değil; tersine onun silik bir kopyası durumundadır. Gücü şuradan ileri geliyor: Gerilla gibi büyük bir dinamizme dayandı. Onun yarattığı gelişmelere, imkanlara, coşkuya ve kitleye sahip oldu. Dolayısıyla ayakta kaldı. Yoksa ideolojik ve siyasi yapılanmasıyla, örgüt çalışmasıyla, yaşamıyla, tarzıyla, kendisini yeniden yaratmasıyla Türkiye'deki durumu çok aşan bir nitelikte değildir. Bu durumu iyi görmemiz gerekir.

Binlerce şehit ve çok ağır koşullarda yürütülen bir mücadele var. Bu mücadelenin ortaya çıkardığı değerleri iyi değerlendirmek, onlara saygılı bir iş yürütmek gerekirken; buna gelememe, değişik biçimlerle heba etme veya değişik biçimlerde kullanma var. Türkiye'de de birçok çevre bu savaştan kazanç sağladı, rant elde etti.

Rantçı demeyeceğiz, ama çok basit, ucuz, kolay bir yaklaşımla ve çok az bir çabayla birçok şeyi elde eden ve hatta kaçan bir durumun yaşadığını rahatlıkla söyleyebiliriz. Tembellik, ağavari tutumlar ve büro-

görev ve sorumluluklara tam sahip çıkılmıyor. Onun bilincinde olmama, çizgisini tutturamama ve gereklerine göre kendini örgütleyememe, yaklaşımlarını ve yaşamını buna göre düzenleyememe var. Bu oldukça olumsuz ve geri bir durumdur.

Bu çerçevede bir yenilenme, ciddi bir değişim ve yeniden yapılanma olmadı. Tuhaf bir biçimde direktme var. Dışımızdaki güçler direktiyorlar; biz bunu anlıyoruz. Düzen direktme içerisinde, oligarşinin değişik kanatları mümkün olduğu kadar gelişimi sınırlandırmak için direktiyorlar; bunlar anlaşılır. Türkiye'nin sol demokratik çevrelerinin çok ideolojik kalıplar içerisinde kalma gerçekleri var, politikaya dönüşemediler. Bu ortamda da politika yaratamıyorlar. Biz onları da biraz anlıyoruz. Bu meşrudur demiyoruz, ama içinde buldukları durum anlaşılmalı bir durum değildir. Şimdiye kadar bir şey yapamadılar, bir gelişme ortaya çıkarmadılar. Bu yüzden, 'niye öteye götürmüyorsunuz' diye sorumlu tutup eleştiremeyiz. Kuşkusuz genel planda sorumlu tutmak gerekli; fakat çok ileri düzeyde sorumlu tutamayız. Çünkü onlar normalde böyle bir şey içerisinde oldularsa da, çok önemli gelişmelerin yaratıcısı olamadılar. Dolayısıyla mevcut gelişmeleri de tam anlayamıyorlar. Onlardan erkenden çok şey beklemek doğru değil.

CHP böyle bir süreçte parçalanıyor. Bu durum anlaşılır. Bir şey yaratmadığı için kriz ona da vuruyor ve parçalanmak durumunda kalıyor. Gerçekten bir sorumluluk çerçevesinde bu olur, geçmiş sorumsuzluğu aşan bir çizgiye gelirse veya bazıları böyle bir gelişme yaratırlarsa, bunu olumlu görmek gerekir. ÖDP kendi içinde parçalanıyor. Demek ki, krizden etkileniyor. Şöyle

züm getiren bir yaklaşım içinde değil. Demokratik yaklaşımı zayıftır. Kendi içinde bazı tartışmalar yaşadı ve yenilikçiler diye bir grup oluştu. Bazı demokratik açılımlar yapma çabaları gözüküyor. Ama bunlar ilerleyemediler. Halbuki ilerlemesi, kesinlikle demokratik çizgiye göre değişmesi gerekir. Değişirse güçlenir. Türkiye'nin geçmişte en güçlü akımlarından biriydi. Ama şimdi kriz karşısında en geride kalan siyasi güçlerden biri olarak ortaya çıkıyor. Kamuoyu yoklamaları onu gösteriyor. Bu bakımdan sistemin bir parçası durumundadır ve kriz onu da vuruyor. Kriz karşısında çözüm gücü değildir.

Liberal demokrat çevreler, ANAP'a kadar çeşitli partiler ve DSP içerisinde de bu var. Bunlar bazı söylemler ortaya koydular, bazı tartışmalar yaptılar ve çözüm yönünde kendilerine göre sınırlı bazı talepler ileri sürdüler. Fakat bunlar tutarlı ve bütünlüklü değildir. Dolayısıyla çok çekici ve yönlendirici olamıyorlar. Bir ittifak düzeyinde bile geniş kesimleri etrafında toplayamıyorlar. Eklektik, tutarlılıktan ve programdan yoksun, bir öyle bir böyle söylüyor. İyi söyledikleri de hep söylem düzeyinde kalıyor, pratiğe dönüşmüyor, fiili bir durum ortaya çıkarmıyor. O nedenle de kriz karşısında bir çözüm olamadılar. Halbuki Türkiye bunları geçtiğimiz iki üç yıl içerisinde iyi tartışmıştı.

Özellikle partimizin ve Önderliğimizin geliştirdiği stratejik değişim çerçevesinde, Türkiye gerçekten kendi somutunu görme ve çare arama noktasında çok önemli bir fırsata kavuşturuldu. Bunun Türkiye'yi hiç etkilemediği söylenemez. Kuşkusuz ciddi bir etkilemeyi yarattı. Türkiye ortamında bugün bir tartışma bu çerçevede yaşandı. Buna Türkiye tarihinin en büyük ve en gerçek-

ren, sorunları yaratan ve çözümsüz kılan temel bir etken ve güçtür. İkincil yan da, değişimi yapması gereken, değişimi sözde söyleyen fakat pratikte gerçekleştirmeyen oportünist tutumlardır. Sağıyla soluyla biz bu oportünizmi sorumlu göreceğiz. Diğerleri bu kriz durumundan çıkar sağlıyor ve aşılması yönünde gerekenleri yapmıyorlar.

Elbette hiç kimse iktidarını kolay devretmez ve çıkarlarını başkasıyla bölüşmez. Onun için mücadele eder ve direnir. Bu çok bencil ve tehlikeli bir direniştir. Türkiye'yi uçuruma, yıkıma götürür. Bunu suçlamamız, eleştirmemiz gerekir. Bu doğru değildir, fakat bir yerde de anlaşılır.

Diğer yandan bu işi yapması gereken, yapacağını söyleyen, ama bir türlü yapamayan güçleri sorumlu tutmak gerekir. Onun durumu anlaşılır değildir. Niçin yapmıyor? Bazı küçük kırıntılar aldığı için yapmıyor. Orta sınıfın küçük bir yaşamı var. Ağzına bir parmak bal sürülüyordu. Çok basit, ama cıllanmış bir yaşama kendisini kapıyordu. Şimdiye dek onu kaybetmemek için bu kadar oportünizmi yaşadı. Şimdi çöken aslında kendisidir. Orta sınıfın, esnafın hiç kimsese yakınmaması gerekiyor. Bu sınıf, oportünizme temel teşkil etti. Kürtler ezilirken, işçiler, memurlar, köylüler en ağır yoksulluk altında inlerken onlar oportünizmi yaşadılar. Zonguldak'tan başlayarak, '90'dan beri planları, programları ve çözümleri olmadığı halde işçiler, memurlar durmadan yürüyorlar. Onlar yürürken bazıları seyrediyorlardı. O seyir, işin içine girmeme durumunu ve oportünist düşünceyi yarattı. Oportünist düşünce bu sınıfa dayandı. Şimdiye kadar böyle yaşandı ve daha da yaşanacağı sanıldı. Halbuki tehlike vardı ve bunu önceden görebilmek gerekiyordu.

rasi var. Bu haliyle hareketin ideolojik, politik ve örgütsel ölçülerini ve özünü temsil etmeme, onunla bütünleşmeme ve çizgiye girmeme var. Tersine daha farklı bir çizgiyi yaşama ve yaratma, hatta tehlikeli bir biçimde bu çizgiyi dayatma yaklaşımları söz konusu. Bu konuda direnç var.

Geçmişte gerilla her şeyin yaratıcısıydı. Büyük gelişmeler yaratıyordu. Ona göre, onun yarattığı imkanlar üzerinde çok sınırlı çaba harcayarak, kendini ona göre ayarlayarak yaşama vardı. Şimdi Kürt Ulusal-demokratik hareketi adına Türkiye'deki şekillenmeler böyledir. Kurumlaşmaların esası budur. Kadrolaşma da bu çerçevede-

“Gerilla bir çizgidir, savaş biçimi değildir; Kürtler için bir yaşam, sosyalite, toplum olma, çalışma ve duygu biçimidir.

Kısaca Kürdün varolma biçimidir. Kürt varsa, gerilla tarzında ve çizgisinde varolmak zorundadır. Onun cesaretini, fedakarlığını, girişkenliğini, olgunluğunu duyabilmeli ve sorumluluğunu gösterebilmelidir.”

dir. Hareketin çizgisine oturmuş değildir. Hareketin etkisine ve yarattığı gelişmelere sahip olan, onu bambaşka bir çizgide kendi anlamına göre oluşturan, şekillendiren bir yapıya sahip. Bir müttefik olarak rol oynadı. Bu yansıma olarak ortaya çıktı. Belli bir işlev de görerek bir noktaya kadar geldi.

Değişime karşı bir direnç var

– Yeni sürece cevap olma noktasında nasıl bir örgütlenme tarzı, üslubu geliştirilmelidir?

– Biz hareket olarak üç yıldan beri uluslararası komplo gibi ağır bir saldırı yaşadık. Bu çok yoğun bir saldırıydı ve 12 Eylül'den daha ağır uluslararası bir baskı gücüydü. Buna direndik. Buna direnmenin, bunu parçalamaya, gerilemeye ve yenmenin, dolayısıyla Ulusal-demokratik hareketi başarıya götürmenin yolu olarak stratejik bir değişiklik yapma ihtiyacını duyduk. Uluslararası komploya karşı mücadele edecek, onu yenilgiye götürecek bir politik-pratik stratejiyi, onun mücadele yolunu yaratmaya çalıştık. VII. Kongre gerçeğimiz budur. Bu temelde gerçek bir değişimi yaşadık, yaşıyoruz. Mücadele her bakımdan değişim yaşamak durumunda kaldı. Buna göre parti, hareket, mücadele yöntemlerimiz, politika tarzımız, üslubumuz ve her şeyimiz değişiyor.

Şimdi bu bakımdan eski yapılanmaların hepsinin değişmesi gerekiyor. Gerillanın ortaya çıkardığı gelişmelere dayanarak kendini yaşatan kesimler değişime karşı direnmiyorlar ve değişmiyorlar. Her alanda değişiklik yapmaya çalışırken, hareketin Türkiye kolu değişmemekte ısrar ediyor. Bu bakımdan marjinalleşmiş, daralmış Türk solculuğunu çok aşmıyor. Yine İslami hareket ve diğer hareketlerdeki tutuculuğu aşmıyor. Çok ciddi bir tutuculuk var. Hazır bekleme, basit ve kolaycı arayışlar var. Eski imkanlar gözlerini kamaştırmış. Onları kaybetmemek için varolana sıkı sıkıya sarılma ve bu temelde neredeyse bir kavga yürütme var. Kim sahip olacak, kim ele geçirecek, kim denetleyecek? Adeta bunun kavgası yürütülüyor. Halk yirmi beş yıldır bu kadar fedakarlık yapmış, cesaret göstermiş, kan akıtmış, emek vermiş, çaba yürütmüş, bu kadar birikim oluşturmuştur. Bazı gözünü açıklar bunun nasıl ele geçirileceğinin kavgasını yürütüyor. Bunu görmüyor, anlamıyor değil.

Birkaç yıldır sabrederek ideolojik ve siyasi öncülük yaptık. Bundan sonra işlerin nasıl yürütüleceğini ortaya koyduk. Herkes zamanında kendi durumunu değerlendiren, kendisini toparlayan, bu değişime göre kendisini yeniden yapılandırın ve bu temelde yeni sürece katılım sağlasın, hizmet etsin, gelişme yaratsın dedik. Bunu yapacak, gerçekleştirecek tartışmaların, toplantıların yapılmasını istedik. Herkes kendi durum ve imkanlarına göre kongre mi yapıyor, konferans mı yapıyor, başka tartışma top-

lantıları mı yapıyor, ne yapacaksa yapsın. Mevcut değişimi iyi anlayarak, buna göre kendisini nasıl değiştireceğini ortaya iyi koysun. Yeni dönemin temel özelliklerini, bu özelliklere göre kendi programını, planını, örgütlenmesini ve çalışma tarzını yaratsın; kendini yeniden yapılandırın ve yeni sürecin bir yürütücüsü haline gelsin dedik. Bu konuda sabır gösterdik, bekledik. Bu temelde birkaç yıl geçti.

Kürt halkı bu kadar emek veriyor, Türkiye bir çöküşü, krizi yaşıyor. Buna çare bulmamız gerekiyor. Çünkü biz sorumsuz değiliz, kendimizi çare olmak dışında tutamayız. Partimizin ve Önderlik çizgimizin çare olma

gerçeği bizim için esastır. Bu sadece Kürtler için bir çıkış değildir. Türkiye için bir çare ve alternatiftir. PKK Önderliği, “*Oligarşik Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı, Demokratik Cumhuriyet*” dedi. Bu basit bir kavram değildir; yeni ekonomik, siyasal ve sosyal bir sistemin şekillenmesini ifade ediyor. Dolayısıyla bir devrimdir ve bu devrim büyük mücadelelerle yaşandı. Karşı devrim parçalandı.

Bu devrimi başarıya ve sonuca götürmek, devrimi toplum tarafından yaşanılır hale getirmek ve büyük bir demokratik özgürlüklü yaşamı geliştirmek için son adımların atılması gündemdedir. Bu adımların atılmaması ve böyle bir sürece girilmemesi kabul edilmiş bir durum değildir. Buna girilmiyor, ama değişimle ortaya çıkan bazı değerlere bayılma, onu yeterli görme ve ona dayanarak kendini abartma çok fazladır. Bir de, iş yürütmek üzere işin başına geçme ve kendini düzenleme yerine, ele geçirme çabaları ve iyicilik var. Bu önlenmezse hirsizliğe, gaspçılığa kadar gidebilir. Biz hirsizliği, gaspçılığı, iyiciliği, soygunculuğu iyi tanıyoruz. Dışımızdaki ile nasıl mücadele ediyoruz, kendi yarattığımız değerler üzerinde bu tür yaklaşımlara girenlere karşı daha fazla ederiz. Bundan geri duramayız. Onları öyle kabul edemeyiz. Bunu herkes böyle bilmelidir.

Bu anlamda değişime karşı bir direnç ve eski durumda kalmayı özleme var. Değişim reddediliyor. Açık bir muhalefet biçiminde olmasa bile, kendini göreve, hizmete vermeyerek, adeta değişime karşı bir direnme ve farklı bir çizgiyi dayatma söz konusu. Biz bu çizgiyi yıkmak zorundayız. Görevimiz nedir, kadro nasıl olmalı, bu yeni sürecin mücadelesi nasıl olur diyenler, her şeyden önce bu çizgi gerçeğini görecekler, görmek durumundalar. Dolayısıyla ucuz, bedava, biraz da mülkiyetçi yaşam arz eden çizgide direktmekten vazgeçecekler, kendilerini değiştirecekler, değiştirmek durumundalar.

Hareket bu kadar değişimi yaşarken, neden orada herhangi bir değişim olmuyor? Hiçbir kurum ciddi bir şekilde kendisini sorgulamadı, sorgulamaya almadı. Değişimi gerçekleştirecek bir tartışma yürütmedi, toplantı yapmadı. Dolayısıyla yeni program, plan ve çalışma tarzı ortaya çıkarmadı. Hala ‘Kürt kurumumuz, Ulusal-demokratik harekete bağlıyız’ deniyor. Bağlılıktan ziyade karşı konumda olma var. Eskide tikanıp kalma durumuyla değişim olmuyor. Kendini değiştirme çabası yürütülüyor. Bunu kim, nasıl engelliyorsa, onun önüne geçmek ve kesinlikle alt etmek gerekiyor. Bazıları kendi bireysel çıkarları için bunu yapabilirler. Ama herkesin gözü açık olmalı, öyle panolar varsa kenara itilmeliler ve bu değişim mutlaka yaşanmalı. Şimdi temel bir sorunumuz budur.

Bu durum, ‘gerilla ve parti her şeyi omuzlasın, yürütsün, böylece ortaya çıkan imkanlar üzerinde biz çok sıradan bir yaşam ve çalışma içinde olalım’ anlamına ge-

liyor. Söz konusu olan bunun arayışıdır. Ucuz ve basit yaklaşım dediğimiz budur. Kendisini işin dışında görme ve mücadeleyi üstlenmeme var. Oysa halk mücadeleyi iyi üstlendi. Diyarbakır'daki insanlar mücadeleyi üstlendiklerini ve yürüteceklerini ortaya koydular. Ama ona öncülük etmesi gerekenler aynı durumda değiller, kendini o pozisyona getirmiyor ve reddediyorlar. “Biz, bu mücadeleyi kabul etmiyoruz. Mücadeleyi eskiden olduğu gibi parti ve gerilla yürütsün, bize de imkan verilsin” deniliyor. Bunu bizden açıkça isteyenler de var.

Biz ahmak mıyız, niye imkan verelim, niye bu tür kişileri paşa gibi, bey gibi yaşatalım? Bazıları bu kadar kan ve emek versin, bu kadar cesaret, fedakarlık göstereyin, tamamen fedai çizgisinde yaşasın, çalışsın; bazıları da onun yarattığı değerlerde kendini yaşatsın. Adalet, hak, vicdan bunun neresinde? Biraz saygılı olmak, doğruya yaklaşmak gerekiyor mu? İnsana, “sen kimin nesisin, neyi ifade ediyorsun ki öyle yaşasın” diye sorarlar. Bu, çok egemen bir sınıf tutumu, ağalık, beylik ve sömürü değil midir? Bunda eşitsizlik yok mu? Hani mücadeleyi eşit yürütecektik ve herkes fedakarlık yapacak, katkı sunacaktı? Kürt insanının ne değeri var, Kürdistan'da yaşam koşulları nasıl? Bu Ulusal-demokratik hareket nasıl ve hangi çizgide gelişti? Kürt gerillası nasıl oluştu, nasıl yaşadı? Dünyadaki örneklerinden farkı nedir? Nasıl bir yaşam ve mücadele çizgisine sahip oldu? Ne düzeyde bir fedakarlık ve cesareti yaşadı? Bunları unuttuk mu? Bunlar görmezden mi geliniyor?

Gerilla bir çizgidir, savaş biçimi değildir; Kürtler için bir yaşam, sosyalite, toplum olma, çalışma ve duygu biçimidir. Kısaca Kürdün varolma biçimidir. Kürt varsa, gerilla tarzında ve çizgisinde varolmak zorundadır. Onun cesaretini, fedakarlığını, girişkenliğini, olgunluğunu duyabilmeli ve sorumluluğunu gösterebilmelidir. Bu düzeyde emekçi, fedakar ve yaratıcı olmak zorundadır. Buna girmeme var. “Bazıları gerilla olur, yapar, her şeyin yürütücüsü olur, değerler ortaya çıkar; biz de ortaya çıkan değerlerde rahatça kendimizi yaşatırız” sanıyorlar. Kim yaşatır onu? Kim o yaşamı verir? Kuşkusuz verilmeyecektir. Bu durumda olanları kulağından tutup atmak gerekiyor. Ciddi bir çizgi düzeltilmesi, ideolojik düzeltme gerekli. Yaşama ve çalışmaya yaklaşımda bir düzeltme gerekiyor.

Bu çerçevede dönüp baktığımızda, aslında eskiyi aşmayan bir tutum ve eskide ısrar var. Değişimi kabul etmeme, değişime girmeme, değişimin gerektirdiği görev ve sorumlulukları üstlenmeme var. Direnç, tutuculuk, eski alışkanlıklara sıkı sıkıya bağlanıp kalma ve kendini değiştirmeme söz konusu. Bunun köklü bir biçimde aşılması gerekiyor. Değişim, düzeltme ve yeniden yapılanma her alanda olmak durumundadır. Herkesin bunu yaşaması bir zorunluluktur. Yeni dönemin kadrosu, yeniden yapılanma böyle olur. Bunun dışında olmaz.

Terslikler var ve bizim onları düzeltmemiz gerekiyor. Baş ayak, ayak ise baş olmuş. Arkada olması gereken öne çıkmış, önde olması gereken arkaya düşmüş. Farklı bir politika ve kadro anlayışı oluşmuş. Bazıları biraz emek veriyor, karşılığında bir yığın değer alıyor. O düzeyde bir emek vermeyi çok büyük bir fedakarlık olarak görüyor ve bize de kabul ettirmek istiyor. “Ben bu kadar emek harcadım, hatta sizi kabul ediyorum. O zaman bana her şeyi vermek, beni bey gibi yaşatmak zorundasınız” diyor. Bu adalet midir? Biz çizgiyi kime göre tutturacağız? Ortayolcu, orta sınıf yaklaşımını mı, yoksa sosyalist emekçi yaklaşımı mı esas alacağız? Partimizin gerillada şekillenmiş kadro gerçeğini, yaşam çizgisini ve gerçeğini mi esas alacağız? Bu noktada ayrı çizgilerde dayatma var. Adeta parti etrafında kalmayı bir nimet gibi görenler var. “Parti bizi bu biçimde ihya etsin, her şeyini bize versin, biz her şeyi hak ediyoruz” diyenler var. İmkan bulamayınca hırçınlaşmış öfke duyarak sağı solu tahrip ediyorlar. Bizi yanıltmaya çalışıyorlar ve örgüt çalışmalarımızı bozuyorlar. Bunları görmüyor, anlamıyor değiliz. Bunların düzeltilmesi gerekiyor.

Çok sıradan bir sempatizan, yurtsever ve halka hizmet etme konumunda olup hizmet etmesi ve değer vermesi gerekirken, kendisine almak istiyor. İşin başını tutmak istiyor. İşlerin başını tutmak isteyenler, yaşam ve çalışma tarzlarıyla kendilerini bütünüyle halka hizmete verenler değildir. Onlar arkaya düşmüşler, tukaka ediliyor, geriye itiliyor ve etkisiz kınıyorlar. Bazıları ayrı bir parti ve örgüt gerçeğini bizim çalışmalarımıza dayatmak istiyor. Bunu aşmamız lazım. Çok sıradan bir yurtsever konumunda, ama kendisini işin başını tutar hale getiriyor ve karar bana göre; yetki, imkan benim elimde olacak, çalışma bana göre şekillenecek diyor ki, bu olmaz. O çizgi ayrı bir parti çizgisidir.

Hiçbir mücadele savaştan daha zor değildir

Bu çizgi, Ulusal-demokratik harekete Bönçülük edemez ve yönetemez. Nitekim yönetememiştir. Bu çizgi geçmişte birçok örgüt tarafından temsil edildi, yaşandı, yaşatıldı, hakim kılınmaya çalışıldı. Ellerde bir sürü imkan vardı, paraları çoktu, toplum içerisinde yerleri fazlaydı, düzen içerisinde yerleri vardı. Fakat hepsi silinip gitti. Geriye bir güç, bir çizgi, bir yaşam ve mücadele gerçeği kaldı. Buna saygı duyulacak ve esas alınacak. Türk toplumunda doğru siyaset yapmanın ve halka hizmet etmenin yolu budur. Dolayısıyla krize çözüm olmanın, ulusal sorunu çözmenin, demokratik dönüşümü gerçekleştirmeye öncülük etmenin tek yolu budur. Bunun dışında bir kadro ve politikacı tutumu olamaz. Bunu ciddi biçimde ele almamız, değiştirmemiz, gözden geçirmemiz gerekiyor.

Biz sempatizan ölçüsüyle kadro olamayız. Sempatizan, sempatizan olur ve yerine gider. Kadro, kadro olur ve kadro olmanın bilincini, ruhunu, duygusunu, yaşamını ve çalışmasını ortaya koyar. O kadroluğuna göre yer tutar, öbürü sempatizanlığına göre yer tutar. Sempatizanlar başa geçiyor; sempatizan çizgisinde olan, her türlü yetki ve kararı ele geçirmek istiyor; kadrolar atılıyor ve arkaya, sempatizan düzeyine düşürülüyor. Geçmişin sempatizana dayalı yapısı aşılamamıştır.

Geçmişte mücadele sadece gerillaya dayalıyken bu durum bir anlam ifade ediyordu. Gerillanın müttefiki konumunda oluyordu. Şimdi stratejik değişimi yaşadık. Mücadeleyi, serhildan halk yürütüyor. Demokratik-siyasal faaliyetleri de bu şekilde yürütür. O zaman bu çalışmalar artık eskisi gibi ele alınmaz, yürütülemez, örgütlenemez ve de eskisi gibi kadro olunamaz. Oradaki kadro ölçüsünün gerçek çizgi ölçülerine ulaşması gerekiyor. Kadro ölçülerinde olmazsa, sempatizan konumunda düşmeleri, düşürülmeleri gerekiyor. Geri planda olmaları lazım. Yerli yerlerine oturmaları gerek. Böyle olursa zorlanma olmaz. Herkes yerini iyi tutarsa, yerli yerince olursa; kadro, kadro yerinde; sempatizan, sempatizan yerinde; taraftar, taraftar yerinde olursa, herkes rolünü iyi oynarsa, el birliği edilirse, iyi örgütlenilirse işler çok iyi ve başarı ile yürür. Bütün kurum ve kuruluşlarımız etkili çalışır; yenilerini kurarız ve büyük üretimler ortaya çıkar.

Mevcut durumda bir üretim var mı? Yoktur. Kültür üretimimiz nerede, ne üretiyor? Bu süreçte hiçbir şey üretmiyor, üretmez de. Ancak kendi içinde, kendisiyle kavga ediyor. Bu duruma derhal son verilmeli. Bir tarih araştırma kurumumuz nerededir? Ne kadar tarih araştırması yaptı, ne kadar dil araştırması yaptı, Kürt ulusal gerçeğini ne kadar açığa çıkardı, ne kadar çözümlendi, aydınlatıldı? Geçmişte bazı şeyler çok sınırlı çalışmalarla kaldı. Oysa şimdi çok kapsamlı bir program temelinde bu çalışmaların bütün aydınları içine alacak şekilde yürütülmesi gerekiyor. Süreç, ortam bunu istiyor. Bunun birikimi olmuştur. Nerede propaganda faaliyetlerimiz, hangi durumdadır? Kendisini en geriye çekmek ve haftalık düşürmek zorunda kaldı.

Oysa propaganda ve ajitasyon çok önemli bir çalışma durumundadır. Şimdi

bunun önü açıldı. Birikim, değerler ve çok daha yeni organlar var. Daha etkili hale gelmesi gerekirken geriye düşmüştür. İletişim bu kadar ilerledi; televizyonculuk, yayıncılık, görsel ve yazılı düzeye çok gelişti. Buna kavuşmak gerekirken, ulusal sorunun siyasal çözümünün bir aracı konumunda olan Kürtçe yayıncılığın yazılı, sözlü her bakımdan geliştirilmek gerektiği bir zamanda geriye düşüyor. Kim geriye düşürüyor, hangi anlayış buna yol açtı, neden yürütülemedi, neden yapılan çalışmalar çalışanların karnını bile doyumadı? Bunların doğru sorgulanması, nedenlerinin iyi açığa çıkarılması ve aşılması gerekiyor. Yoksa sahte nedenler aranıp değişik yerlerde neden görülmemelidir. Altyapı yokmuş, çok masraf oluyormuş, dağıtan yokmuş gibi sahte nedenler söyleniyor. Bunlar neden değildir.

“Türkiye’de okuyacak, dinleyecek adam bulamıyoruz” denilemez. Milyonların sokağa döküldüğü yerde dinleyici, okuyucu bulamamak, ancak ruhsuzlukla ifade edilebilir. Senin ruhun, duygun ve insanlara verecek bir şeyin olmazsa, kimse seni dinlemek de, okumak da istemez. Dolayısıyla sıfırlanır. Bu bakımdan sıfır noktasına gidilmiştir. O zaman nedenleri iyi açığa çıkartmamız lazım. Değerlendirmeli, iyi açığa çıkarmalı ve aşmalıyız. Demek ki, orada yanlış bir yaşam var. Ruh yok, içerik yok, yanlış bir çalışma var. İçinde bulduğumuz yeni dönemi yansıtmayan bir çalışma durumu var. Derhal düzeltilmesi gerekiyor. Düzeltilmez ve aşılmazsa iflas ve yok oluş gelir. Nitekim bazılarının bize dayattığı da budur. Bunu kesinlikle aşacağız.

Kitle çalışmalarımız ve siyaset bakımından da böyledir. Siyasal çalışma gelişmeli, demokratik siyaset güçlendirilmeli. Biz önünü açtık, dokunmuyoruz da. Çok elverişli bir ortam yaratık. Kürde de, Türkte de demokratik siyaset yapacak en iyi ortamı parti olarak biz yarattık. Önderlik gerçeği biz bunu çok iyi ifade etti. Şimdi burada çaba ve akıl gerekiyor. Bunlar gösterilmeye yazık olur. Egemenlerin büyük bir kesimi onu gösteriyorlar. Bir sürü iş yapıyorlar, ama halk adına, emekçiler adına bu yapılmazsa doğru değildir. Burada çaba gerekiyor. Örgütleyeceksin, ilişki kuracaksın, insana gideceksin, düşüneceksin, araştıracağını, proje üreteceksin, onu gerçekleştirmek için kazanacaksın, eğiteceksin, bin bir çalışmaya sevk edeceksin. İşin gücün bu temelde kafa yormak ve çalışmak olacak. Böyle olursa demokratik alternatif müthiş gelişir. Krizi aşacak bir siyasi ve örgütsel öncülük ortaya çıkar.

Sadece Kürt Ulusal-demokratik hareketi bile yalnız başına Türkiye’de müttefiklerini etrafında toplayarak, mevcut krizi açacak demokratik dönüşümü çare olarak ortaya çıkarır. Bu bir gerçektir ve buna ulaşmak için çalışmak gerekir. Kitle çalışmasını, örgüt çalışmasını ön planda tutmak ve çok geliştirmek gereklidir. Bu bakımdan bakıldığında verilen çabalar az ve sınırlıdır.

Genel siyasi çalışmalarda çok yetersizlik var. Kadro eğitilmiyor, bir örgüt kuruluyor ve biraz mücadele gerektiği zaman geri adım atılıyor. Baskılardan geriye çekilme var. Oysa bu büyük mücadeleyle olur. Herhalde hiçbir mücadele savaştan daha zor değildir. İnsandan daha fazla cesaret ve fedakarlık istemez. Biz, en ağır koşullarda 15 yıl savaş yapmış bir halkız. Bu kadar savaş yaptıktan sonra, bu halkın evlatları başka ne yapamaz ki! Siyaset mi yapamaz, örgüt mü kuramaz, polis baskısına mı dayanamaz, serhildan mı yapamaz, propaganda mı yapamaz, yazıp çizemez mi, konuşamaz mı; sanatı, kültürü mü geliştiremez? Hepsini yapar. Savaşı yaptığımız gibi, bunları da yerli yerinde aksatmadan ve eksiltmeden yapmamız gerekiyor.

Örgüte dönüşmeyen kadın militanlığı gelişme yaratamaz

– Türkiye’deki kadın çalışmalarının demokrasi sorunlarının çözümündeki rolü nedir? Bu anlamda yaşanan yetersizlikler sizce nelerdir?

- Bu çerçeveden baktığımızda kadın faaliyetleri, Özgür Kadın Hareketi yüzyılın en önemli hareketidir. Geçmiş yüzyılda önemli bir birikim kazandı. Şunu teorik olarak net söyleyebiliriz: 21. yüzyıl, kadın devrimi yüzyılıdır. Bu başlamıştır. Partimiz böyle bir mücadele çizgisindedir. Erkek-kadın herkesin bu çizgide mücadele etmesi gerekiyor. Kadın Özgürlük Mücadelesi'nin, devrim mücadelesinin böyle bir çizgide geliştirilmesi büyük bir önem arz ediyor. Gericilik bundan korkup tir tir titremelidir. Bu devrim gerçekleşecektir.

Şimdi titreme dıştan önce içimizde oluyor. Kadın, erkek tarafından şekillendirilmiştir. Biraz böyle rahat nefes alma imkanı bulunca, 'bu bana yeterdir' diyor, ona bayılıyor ve orada duruyor. Erkek zaten engellemek, yetki kaybettirmek için her türlü tutumu gösteriyor. Bu doğru değildir. Bu, devrim, özgürlük ve demokrasi karşısında direnme oluyor. O zaman ne yapmamız gerekiyor? Her şeyden önce kendimizi iyi eğitip şekillendireceğiz. Bu hareketten olmak, özgürlükçü ve demokrat olmak, adaleti savunmak, onu yaşamak ve yaşatmak, onun militanı ve kadrosu olmak böyle kolay olmaz. Bu açıdan herkesin kendisini iyi eğitmesi gerekiyor. Bunu biraz da planlamak, programlamak, herkese götürmek, dışarıya taşımak, yani geniş bir çalışma haline getirmek gerekiyor. Geniş bir eğitim seferberliği, çalışması, örgütlenme çalışması şarttır. Bir de eyleme geçireceksin, mücadele edeceksin. Ulusal sorunun, demokrasi ve özgürlük sorununun çözümü için mücadele edeceksin.

Kadın özgürlüğü mücadelesi, bütün bunları üstlenip omuzlama, bütün bunlara en adil ve en eşitlikçi çözümler getirme mücadelesidir. Ağır ve zor olabilir, ama gelişme ve ilerleme kolay olmuyor. Zorluğu ve ağırlığı mutlaka üstleneceğiz. Bu çerçeveden baktığımız zaman, pratik bunun neresinde? Pratik çok geri. Daha işin başlangıcı durumunda ve sınırlıdır. Parti ve mücadele bazı nefes alma imkanları yaratıyor, ortam açıyor. Herkes bunu çok ileri ve neredeyse yeterli görüyor. Orada sınırlanıp kalma var. Birkaç dernek kurulmuş, mücadelenin genel düzeyi yansımış ve kadın kendisini bulma sürecine girmiştir. Bu yeterli görülüyor. Bu yanlış, bu çok geri bir durum. Kesinlikle ilerletilmesi gerekli. Bunu ilerletecek ve sonuca götürececek bir militan kadro çizgisine ulaşılması sağlanmalıdır. 'Ben özgürlükçüyüm, bu işi yürütenim' diyen herkesin mevcut olanla yetinmesi mümkün değildir.

Fakat düşünce düzeyi dar, çok genellemeci ve ezbere gibi söylenen çoğu şeyler pratiğe geçmiyor, pratikte ısrar azdır. Genele yayılma, genişleme, kitleye açılma sınırlıdır. Çünkü kadın işçi olarak, köylü olarak çok geri ve dünyadan habersizdir. Ona laf anlatmak, düşünce götürmek kolay bir iş değil, çok yoğun bir çabayı ve yaratıcı olmayı gerektiriyor. Bunun zahmetine girilmiyor. Halkçı ve emekçi olma yerine üstte kalma, orta kesimlerin çizgisinde yürüme var. Halk tabanına inme azdır. Bir de örgüt kurmada yaratıcılık az. Bilinç düzeyi geliştirilirse fedakarlık az değil, cesaret de iyidir, ama doğru kullanılmıyor. Örgüte ve eyleme tam dönüşmüyor ve çoğu zaman boşa gidiyor.

Çok fedakar tutumlar var. Kadın militanlığı, özgür kadın militanlığı en ileri düzeyde ortaya çıktı. Bu, en yüksek kahramanlık düzeyidir ve genel yaşamda da böyledir. Böyle bir değişimi de yaşıyor. Ama yeterli bir örgüte ve eyleme dönüşmüyor, genelleşmiyor, geniş kesimlere ulaşmıyor. Bunun mutlaka ulaşması lazım. Ne kadar ulaştırılıyor, genişliyoorsa, bu çalışma o kadar ilerliyor diyebiliriz.

İdeolojik derinlik ve örgütsel yapılanmanın, dolayısıyla siyasi ortamı etkilemenin ne düzeyde olduğu sınırlıdır. Ölçü bununla olur. Ne kadar ilişki kurulmuş, ne kadar çizgiye ulaşılmış ve insanlar ne kadar bilinçlendirilip yaşamları değiştirilmiştir. 'Yeni bir toplumsal yaşam düzeni, toplumsal sözleşme' deniyor. Bu ne kadar geliştirilmiştir? Türkiye ortamı da bir değişim içerisinde. En son "Medeni Kanun" tartışıldı, fakat hemen geriye çekildi. Hiçbir değişiklik olmadı.

Kadınlar tümüyle buna karşı koyuş biçiminde olmalıydılar. Fakat olmuyor, çoğu zaman görülüyor bile. 'Mevcut sistem bize biraz hak veriyor, bu yeterlidir' anlayışı var. Eski şeyler azıcık aşıldı mı, yeterli deniliyor. Oysa bu doğru değil. İş temellerinden değiştirmek gerekiyor. 'Biri bana biraz hak vermiş' demek, özgür olmak, hak elde etmek olmuyor. Bu durum 'ücretli çalıştım, biraz para kazandım, karşılığını aldım' anlamına geliyor. Bu doğru değil, geri bir durum, bir küçük burjuva yaklaşımdır. Doğru bir sınıf yaklaşımı, gerçek bir özgürlükçü yaklaşım değil. Hareketin, ideolojik doğrultuda, düşüncede, eylemde ve örgütlenmede kesinlikle bunu aşması gerekir. Buna göre her alanda çok güçlü bir mücadele ve çalışma haline gelebilir, genişleyebilir ve bunun bin bir türlü yaratıcı yol ve yöntemini bulabilir. Biraz pratikleşsin, bu işe güç katmak, çalışmak, kendini yeniden bulup örgütleyerek yeni bir yaşamı yakalamak isteyen binlerce insan var. İstek çok olduğuna göre, öncüye, kadroya ihtiyaç var. Temel çok güçlü, ortam her türlü çalışmaya uygun. Fakat bunun biraz sorumlu yaklaşımı gerekiyor.

Kavrayışımızı geliştireceğiz ve çabamızı artıracacağız. Kendimizi bu işe vereceğiz. Utanmak, sıkılmak, geriye çekilmek olmamalı. Yeni olabilir, ama biz zaten değişiklik yapıyoruz ve kadın çalışmalarını da

hazır olabilen gençler olabilir. Bir de bunu en fazla coşku, azim ve istekle karşılayabilecek olan gençlerdir. Çünkü hem yeniye açıktırlar, hem de yenilik herkesten daha fazla kendilerini ilgilendirir. Belki başkaları böyle bir yenilenmeyle o kadar ilgilenemeyebilirler. Ama gençlik buna seyirci kalamaz, ilgisiz bir yaklaşım içerisinde olamaz. Bu sorumsuz bir tutum olur. Bu bakımdan süreci en çok anlayacak, onun geliştirilmesinde en çok rol oynayacak kesim gençlik kesimidir. Dolayısıyla bir yenilenme hareketi, gençlik hareketinin gelişimi olarak da değerlendirilebilir.

Yeni başlangıç, yenilenme, gençleşme demektir. Biz hareketimizi böyle ele alıyoruz. Parti olarak hareketimiz hep bir gençlik hareketi oldu; gençlikle başladı ve o düzeyde kaldı. Öyle eskimeyi ifade eden bir olgunlaşmayı, o tarz bir büyümeyi kabul etmedi, onu yendi. Onu ideolojik, siyasi ve örgütsel yapılanmasına uygun bulmadı. Bu bakımdan PKK'nin özü, bir gençlik hareketi olma gerçeğidir. Dolayısıyla gençlik için her zaman çekici oldu ve gençliğin bir hareketi olarak kaldı. Şimdiye kadar mücadele böyle geldi; öncüsü de, kadrosu da böyle oldu. Gerillası tümüyle gençliğin en eylemci, en direnişçi kesimlerinin örgütlendiği bir alan oldu. Şimdi de hareket yeni bir başlangıç yaparken, buna öncülük edecek, bu baş-

bu rolü oynayacak düzeye getirilmezse, bu geri bir yaklaşım olur. Sürecin gerisinde kalma veya tersine düşmeyi getirir. Bunun da kabul edilmemesi gerekiyor. Buradan baktığımızda gençlik, bu süreçte önemli bir mücadele yürüttü. Komploya karşı etkin bir direnişin sahibi oldu. Fedailiğin de geliştiricilerinden birisi oldu. Bunu inkar etmemek gerekiyor. Bu oldukça açık bir gerçektir.

Bu anlamda yeni Kürt gençliği, yenilenen ve yeniden doğan bir halkın gençliği olduğunu kanıtladı. Bu büyük bir gelişmedir, iyi bir durumdur. Mevcut durumda da büyük bir fedakarlık ve cesaretle birçok görevi üstlenip yürüttü. Ulusal-demokratik hareketin çok etkili bir başlangıç yapmasında görev ve sorumluluklarına sahip çıkmaya çalıştı; Newroz serhildanının en dinamik, en öncü kesimi oldu. Gençliğin diğer kesimleri peşinden götürdüğü açık bir gerçektir. En geniş kitleleri bir araya getirme, yürütme ve öncülük etmede rol oynadığı gibi, her türlü gerici karşı büyük bir cesaret ve fedakarlıkla direniş sürdürebildiğini, bu Newroz'da ve daha birçok alanda gösterdi. Sürece sahip çıkılacağını kanıtladı. Gençlik PKK'nin yeni stratejisine sahip çıkacaktır.

Gençlik, Ulusal-demokratik hareketin yeni çizgide gelişmesine ve demokratik çözümlerinin ilerletilmesine öncü düzeyinde katılımını sağlamıştır. Demokratik Türki-

ortaya koymuştur. Geriye kalan, bu halkın örgütlenmesi, yönetilmesi ve mücadeleye seferber edilmesidir. Bu da çaba ve bilinç demektir; insanların ve öncünün bilinçli çabası harcaması demektir. Başka yerden olacak bir durum değildir. Bunu bu dönemin gençliği mutlaka yapabilmelidir. Eksikliği ne ise gidermeli, hatası ne ise düzeltmelidir.

Gençliğin yaşamdaki kopmasını asla kabul etmeyeceğiz

Gençlik eğitiminin zayıf olduğu, kendini tam eğitmediği söyleniyor. Bu kesinlikle kabul edilmez bir durum değildir. En görkemli ve en büyük gelişmelerin yaşandığı bir dönemde insan eğitimsiz kalmışsa, demek ki dışlanmıştır. O zaman kendini izole etmiş, bir yere hapsedilmiş sayılabilir. Öyle olmayan bir yaklaşım yoksa, bu kadar görkemli devrimsel gelişmelerin yaşandığı bir dönemde neden eğitimsiz ve geri kalsın? Bu mümkün mü? Gerilik geçmişte vardı. Devrim de, zaten ona karşı geliştirdi. Şimdi gerilik kabul edilebilir mi? Asla böyle bir şey düşünmemelidir. Gençler ideolojik, siyasi, örgütsel, pratik, kültürel ve sosyal her yönüyle topluma öncülük edecek, ortaya çıkacak görevlerin hepsini omuzlayıp başarıyla yürütecek bir eğitim düzeyini geliştirmelidir. Gençlik kesinlikle bunu başka kimseden beklememelidir. Kendisi sorumluluk duymalıdır.

Belirsizlik olduğu, nasıl mücadele edip nasıl çalışacaklarını bilemedikleri söyleniyor. Bunlar doğru sözler değil. Bizde hiçbir belirsizlik yoktur. Tersine yol iyi çizilmiştir ve amaçlarımız bellidir. Bu amaçlara nasıl ulaşacağımız da belirlenmiştir. Halkın özgürlükçü demokratik gelişimi, temel sorunların bu temelde çözümü, Kürt halkının özgürlüğe, demokrasiye, barışa ve sosyal ilerlemeye kavuşturulması, Türkiye'nin her türlü baskıcı ve adaletsiz sisteminin aşılması, demokratik, adil, eşitliği ve özgürlüğü esas alan bir Türkiye gerçekliğine ulaşılması bizim temel hedefimizdir. Bunu gerçekleştirmek için mücadele ediyoruz. Bunun önündeki engelleri aşıyoruz. İdeolojik, siyasi ve örgütsel mücadele yürütüyoruz. Gericiliği şiddetli bir eleştiriye almış durumdayız. Her türlü geriliğe ve gerici karşı yoğun bir eğitimsel mücadelemiz var. Siyasi çalışma, insanları örgütleme, demokratik örgütlenmeyi geliştirme, bir güç haline getirme, kitle eylemliliğini temel bir siyasi mücadele tarzı ve her türlü geriliği, gericiyi parçalayan bir güç olarak sürekli kullanma, bununla yeniliği, yenilenmeyi ve yeniden şekillenmeyi yaratma esas tarzımızdır. Bunlar böyleyken belirsizlik ve anlamama olabilir mi? Bu yanlış.

Böyle oluyorsa ortada ya dogmatizm, kalıplılık vardır; yaşamdaki kopuk, kuru ve neyi ifade ettiği belli olmayan bazı sözlü hedeflere bağlanma söz konusudur -ki bu yanlış-, ya da yozlaşma, sorumsuzluk, eğitimsizlik, görevlere sahip çıkmama, kendini toplumun sorunlarıyla yüklü ve tarih karşısında iş yapmaktan yüklü olmeme vardır. Bu da lümpenlik, yozlaşmadır, dağılımdır.

Bazıları bize kurumayı dayatabilir, yozlaştırabilir. Nitekim böylesi kimseler çevremizde çoktur. Emperyalizm bunu yapmak istiyor. Oligarşi insanları bu iki yönde saptırarak güçsüz düşürmeye, mücadele edemez hale getirmeye, dolayısıyla rahat egemenlik altında tutmaya çalışıyor. Şimdi biz bunları bir oyun olarak göreceğiz ve iyi anlayacağız. Dolayısıyla aşmasını da bileceğiz. Yani bu oyunlara gelmeyeceğiz, takılmayacağız. Bu konuda oldukça yaratıcı, yaşama bağlantılı bir düşünce ve çalışma düzeyimiz olacak. Yaşamdan kopmayı asla kabul etmeyeceğiz. Bu bakımdan belirsizlik söz konusu olamaz. Eğitimsizlik ve zayıf yaklaşımlar da olamaz. Gençlik böyle oldu mu, tarih karşısında ağır bir hesap vermekle yüz yüze gelir. Bu duruma düşünce de tarihte yer alamaz.

Geçmişe dönüp Türkiye'nin, Türk toplumunun durumuna bakalım. Belli gençlik kuşakları vardır, iz bırakmışlardır. Hala söyle-

bu yeniliğe girecek. Eski ölçülerle kalarak yenilik yaratılamaz. Yeni durum ortaya çıkmış diye 'eski kalıba uymuyor, hata mı yapıyoruz' yaklaşımları gözüküyor. Halbuki öyle değil. Eskiye ciddi bir biçimde eleştirmek lazım. Onu gerçekten de düşüncede derinliğine eleştirmek, pratikte de ona göre bir yaşam içerisine girebilmek gerekiyor. İşler böyle olursa iyidir. Bu, yeniyi yaratır. Bu alanda büyük bir gelişme böyle ortaya çıkarılabilir.

Gençlik PKK'nin yeni stratejisine sahip çıkacaktır

- Gençlik hareketinin bu süreçte oynaması gereken rol nedir? Yeniliğin gençlik örgütlenmesine ve çalışma tarzına etkisi ne düzeydedir?

- Kuşkusuz bu süreçte, özellikle gençlik çalışmalarını da büyük önem taşıyor. Özellikle yeni bir başlangıcın yapılmaya çalışıldığı ve her bakımdan yenilenmenin yaşandığı bir ortamda, elbette buna en yakın ve açık olan, böyle bir birikimi bağrında en çok taşıyan kesim gençlik kesimidir. Bu bakımdan yenilenme, mücadelede yeni bir başlangıç yapma görevlerini en başta üstlenecek olan gençlik olmalıdır. Şöyle de söylenebilir: Gençlik, sosyal bir kesim olarak böyle bir sürecin geliştirilmesinin öncüsü olmak durumundadır. Somut bir öncülük görevi ve sorumluluğu var. Çünkü yeni bir süreç başlıyor. Onu en iyi anlayabilen, en iyi

langıcı anlayacak ve yapacak kesim gençlik olacak; bunun kadrosu, örgütü, eylem ve mücadele gücü gençlikten gelecektir.

Dolayısıyla gençlik hareketini, mücadelesini biz en temel mücadelemiz olarak ele alırız. Onu dönemin öncü hareketi, ön açıcı hareketi olarak görürüz. Gençlik hareketini, gençlik mücadelesini böyle bir yaklaşımla ele almak, örgütlemek ve yürütmek, bu yeni başlangıcı başarıyla yapabilmek için zorunluluktur. Bunu yapabilecek konumda oldukları için, gençlere rol, görev ve sorumluluk düşüyor. Gelecek onlara ait ve yenilenmeye en açık olanlar onlardır. Eskiye ulaşmamışlar, eskinin alışkanlıklarını edinmemişler. Dolayısıyla onlarda tutuculuk, geri tutumlar ve çıkarıcılık yoktur. Oldukça girişken ve yeni olan, çıkarıcılık kabul etmeyen, son derece katılımcı, fedakar ve cesaretli bir çıkışı, ancak gençlik örgütleyebilir, geliştirebilir ve yaratabilir.

Gençlik hareketinin bu temelde bu süreçte rol oynaması gerektiği kanaatindeyiz. Gençlik kendini böyle görmeli ve buna göre ele almalıdır. Çalışma ve örgütlenmesini buna göre yürütmelidir. Kendi çabalarını ve örgütlenmelerini böyle bir sürecin öncü örgütü olarak görmelidir. Doğal olarak eğer bir parti öncülüğünden söz ediyorsak, partinin dinamik, en öncü ve özüne en yakın kesiminin gençlik olacağı açıktır. Bizim partimiz böyle şekillenmiş durumdadır. Zaten gençlik gerçeği de böyledir. O zaman gençlik örgütlenmesi ve mücadelesini, gençlik çalışmalarını buna göre ele almak gerekiyor. Bu düzeyde yaklaşmazsa, gençlik çalışmalarını

ye'nin geliştirilmesinin öncü gücüdür. Bu anlamda çok fedakar ve cesaretle katılan, yoğun emek harcayan, daha fazla iş yapma çabası içerisinde olan, azim, coşku ve şevkle bu işe katılan; yenilenme ve gelişmeyi, özgür, eşit ve adil yaşamı bir tutku düzeyinde ele alan çok sayıda genç insanın, yüreğinin var olduğu kesindir. Zaten bu kadar ağır koşullarda mücadele görevleri böyle kişilerin varlığına dayanıyor. Fakat bunu yeterli görmek doğru değildir. Önemli bir başlangıç yaptığımızı belirttik. Bunu her gün büyütme, doğru çizgide götürmeyi bilmek gerekiyor. Görevleri günün gününe başarıyla yerine getirerek gelişmelere cevap olunması, bu görevlerin istediği bilinç, kültür, örgütlülük ve eylem düzeyinin ortaya çıkarılması gerekiyor. Bu bakımdan her gün yenilenmek gerekiyor.

Her gün yeni bir başlangıç günü haline getirilmelidir. Daha büyük ve ileri mücadele için başlangıçlar yapmayı bilmek gerekiyor. Bu bir Önderlik ilkesidir ve hareketin özüdür. Bu anlamda mevcut olanla yetinme ve kendini abartma yanlışken, bunun tersi de, yani kendini geri görme ve güvensiz yaklaşım da olmamalıdır. Eksiklikler, hatalar, bilinç düzeyleri zayıf olabilir, örgütlenmeler az olabilir; ama bunların çabayla gerçekleştirildiğini bilmek gerekir. Durup dururken bunlar gerçekleşmez. Bunu yapacak olan, insanların kendileridir. Bunlar da başka herhangi bir şeyle değil, çabayla ortaya çıkıyor. Çünkü şu açık bir gerçektir: Yol çizilmiş, Önderlik görevleri yapılmıştır. Halk bu yola girdiğini, her şeyini bu yola vereceğini

niyor; '68 kuşağı, '78 kuşağı deniliyor. Bunlar büyük söz söylediler, büyük eylem yaptılar. Hepsini gençlik öncülerini ortaya çıkıttılar. Her türlü sosyalist, devrimci, demokratik, ilerici gelişmenin gençlikte başladığını, gençlik örgütlülüğüne dayandığını unutmayalım. Türkiye'nin büyük gençlik önderleri, eylemcileri vardı. Bunlar biliniyor. Kürdistan'ın, Kürt toplumunun büyük gençlik öncülerini, eylemcilerini şimdi de topluma her bakımdan öncülük etmeyi biliyorlar ve görevlerinin başındalar. Böyle sorumlu bir gençlik ortaya çıktı. Fakat bunu yozlaştırmak, dağıtmak isteyenler de var. Bunlara karşı uyanık ve duyarlı olmak, bu tür yaklaşım ve çabaları iyi görüp bertaraf etmek, buna karşı dönemin görev ve sorumluluklarına çok ileri düzeyde sahip çıkarak, yenilenen, yeniden yapılanan parti mücadelesini içerisine her türlü görevi omuzlamak üzere cesaret ve fedakarlıkla girmek gereklidir. Gençliğin tutumu bu olmak durumundadır.

Bu bakımdan bütün kadrolaşma görevleri gençlik görevleridir. Gençler üstlenecekler. Yeni yaşamı ancak onlar yaratabilir; yeni yaşamın istediği fedakarlığı, cesareti, coşkuyu ve enerjisi onlar ortaya koyabilirler. Dolayısıyla görev ve sorumluluklarına sahip çıkmalılar. Şimdiye kadar ortaya çıkartılan birikim, yürütülen çalışmalar bu bakımdan az değildir. Kendilerine önemli bir miras bırakılmış oluyor. O zaman bunun gereklerini sorumlu bir yaklaşımla yerine getirecekler. Başka türlü bir duruş söz konusu olamaz.

Diğer yandan örgütlülüklerini her bakımdan sağlayacaklar. Gençlik örgütü, doğal bir öncü örgüt gibi gelişecek; oldukça yaratıcı ve mücadeleciler bir konumla sürecin ilerleticisi, ön açıcısı olacaktır. Gençlik eylemliliği kitle eylemliliğinin en öncü kesimini oluşturacaktır. Bunun pratikte de böyle olması gerekiyor. Gençlik her yerde örgütlenmelidir. Okullarda, mahallelerde, semtlerde, iş yerlerinde, gençliğin olduğu her yerde örgütlenme olmalıdır. Her yerin koşullarına göre örgütlülük ortaya çıkartılabilir. Bununla da sınırlı kalmamak gerekiyor. Kendini örgütlediği ölçüde örgütlülüğünü toplumun diğer kesimlerine yayarak; kadın, işçi, köylü ve halkın diğer kesimlerinin örgütlenmesine yayıp genişleterek, adeta toplumun tümünün örgütlenmesine öncülük yapmalı, bunun yaratıcısı olmalıdır. Her yerde her türlü örgütlenmeyi yaratabilmelidir. En genel demokratik kitle örgütlenmelerinden kültürel ve siyasal örgütlenmelere kadar bütün alanlarda örgüt çalışmasını yapabilmelidir. Bu anlamda gençliğin bu süreci iyi kavraması, iyi anlaması, yapılan büyük çıkışı kendi çıkışı olduğunu görmesi, bu temelde sürece sahip çıkması ve onun öncülük görevlerini yerine getirmesi gereklidir.

Bunun önündeki engelleri aşma görevi de yine gençliğin görevidir. Her türlü ters yaklaşımı; çıkarıcı, bencil, dolayısıyla emekten kopuk, engelleyici yaklaşımı bertaraf edecek güç de gençliktir. Gençlik hareketi genel hareket içerisinde bu tür olumsuzlukların çözücüsü ve gidericisi olacaktır. Partimiz bu temelde tüm gençliği yeni sürece sahip çıkmaya ve gerçekten yeni Önderlik gençliği olarak bütün mücadeleyi omuzlayıp başarıya götürmeye çağırırdı. Bu süreçte gençliğin rolünü böyle gördü. Bunu başarıyla yürüteceğine de inancı tamdır. Herkes de çağırısı bu temededir.

– *Siyasi mücadele sürecinde kadrolara düşen temel öncülük rolü nedir? Kadroların yeterli hale gelmesi ve sürece cevap vermesi için ne yapması gerekiyor?*

– Örgütlenmenin, örgütsel çalışmanın somut koşulların somut tahliinden çıktığı, bununla ilintili olduğu açıktır. Dolayısıyla kadro ve örgüt biçimlenmesi her alanın somut koşullarına uygun olmak durumundadır. Buna göre bu sürecin pratik örgütsel çalışmaları açısından oldukça yaratıcı bir yaklaşım gerekiyor. Çok verimli, yaratıcı, somut koşulları çok iyi gören, bunun gereklerine çok iyi uyum sağlayan ve görevlerini bu temelde başarıyla yerine getiren bir kadro düzeyi kuşkusuz olmalı ve geliş-

melidir. Çok yönlü, kendini çok iyi hazırlayan, sürekli kendini gelişme içerisinde tutan bir kadro yaklaşımı bu süreç açısından gereklidir. Sürecin başarısı böyle olur. Fakat bu, farklı kadro tipleri, farklı kadro yaklaşımları, değişik kadro şekillenmeleri ortaya çıksın anlamına gelmiyor. Bir partinin, bir hareketin bir kadro şekillenmesi olur, iki tür şekillenme olmaz. İki şekillenme iki parti demektir. İki parti de iki çizgiyi, iki sınıfı ifade eder. Yoksa bir hareketin öncülüğü olamaz. Bu bakımdan bu konudaki yanlışları aşmak, farklı şekillenmeleri ve farklı duruşları gidermek gerekiyor. Herkes partiyi kendine göre anlıyor, kendine göre yorumluyor, kendine göre katılıyor. Kendine göre kadro oluyor, görevleri üstleniyor ve yürütüyor. O zaman kendi kendine bir parti olmuş oluyor. Sanki bir partiye katılmış değil de, partiyi, hareketi kendine katmış gibi bir durum yaşıyor.

Yeni bir kadrolaşma ve partileşme sürecini yaşıyoruz

Böyle bir duruş bireyci, özerk ve harekete katılmayan bir duruştur. Aynı bir hareket olma, aynı bir şekillenmeyi ve çizgiyi ifade etme duruşudur ki, bu çok tehlikelidir. Böyle bir süreçte bu duruşun kesinlikle aşılması gerekiyor. Yeni bir hamle, yeni bir çıkış yapıyoruz. Parti yeni bir başlangıç yaptı. Hareket yeni bir sürece, demokratik siyasal mücadele sürecine girdi. Şimdi bunun da kendine göre örgütlenmesi, öncüsü ve kitlesiyle hareketin yeniden örgütsel yapısına kavuşması gerekiyor. Bu görevleri yürütecek bir kitle hareketi, onun örgütlülüğü nasıl gerekiyorsa, ondan önce ve daha fazla da öncülüğün örgütlenmesi, kadronun buna göre örgütlenmesi gerekiyor.

O zaman, yeniden kadrolaşma, –kadronun yenilenmesi– partileşme sürecini yaşadığımız bu günlerde, doğru katılım mutlaka gereklidir. Doğru katılım ne demektir? Kendine göre partiyi yorumlamak değil de, parti gerçekliğini görmek, özümsemek ve onu veri olarak almak, kendini ona katmak, her şeyini ona göre şekillendirmek, kendini partinin gereklerine göre örgütlemek anlamına geliyor. Bu da partinin her şeyine katılmayı gerektiriyor.

Partinin ideolojik-politik çizgisine, programına, tüzüğüne katılacaksınız, politikalarını benimseyeceksiniz. Bunlar yetmez. Bir de partinin politikaları ve taktiklerini çerçevesinde günlük pratik uygulamaya partinin tarzı temelinde katılacaksınız. Günlük politikalarının uygulayıcısı olacaksınız. Bu anlamda ideolojik, politik, pratik her alanda partiye katılmayı bilmek gerekiyor. Doğru katılma budur. Doğru partileşme ancak böyle olur. "Ben programı kabul ederim, ama tüzüğün ilkeleri bana uymuyor, orasını kabul etmem. Tüzüğü, programı kabul ederim, ama günlük uygulamaya katılmam, istediğime göre katılmam" demek olmaz. Böyle demek, partiyi kendine göre yorumlamak, kendine göre değerlendirmek oluyor. Mevcut kadrolaşmada bu tür hatalar ve eksiklikler var.

Kadro kendisini partinin çizgisine, mücadelenin ihtiyaçlarına göre tam şekillendirmiyor, eğitmiyor, hazırlamıyor. Bu konuda zayıflıklar var. Yeni bir gelişme süreci, yeni bir katılım süreci, yeniden partileşme süreci ve bunun gereklerine göre hazırlanmak lazımken, adeta dışarıdan bekleme var. Görevleri başkalarına havale etme var. Dışarıdan bekleme, "olsun, gelsin, ne yapacağımız bize söylensin", hatta "elimizden tutulsun, yürütülsün" deniliyor. Böyle kadrolaşma olmaz. Bu bir öncü değil de artçıdır. Nitekim şimdi bizim yapımızda bir karışıklık var. Bu karışıklığı gidermemiz lazım. Kadro kadroluğunu bilsin, yerinde olsun; sempatican sempaticanlığını bilsin, yerinde olsun, görev ve sorumluluğuna sahip çıksın. Kitle, kitle olsun, yerinde olsun, görev ve sorumluluğuna sahip çıksın. Böyle bir düzene koymamız gerekiyor. Burada düzensiz olan kadrodur.

Kadrolaşma zayıf. Kadro, görev ve sorumluluğunun tam bilincinde değil, sahip çıkıyor, öncülük görevlerini yerine getirmiyor. Yoksa kitle iyi mevzilenmiştir. Newroz bunun en somut örneğidir. Bu hareketin sempaticanları çoktur ve hiçbir şey almadan büyük fedakarlıklar yaparak, her gün her türlü değeri vererek katkı sunuyorlar. Hiçbir karşılık da beklemiyorlar.

Bunların doğru yürütülebilmesi, kadronun ve öncünün kendini iyi örgütlemesine, görev ve sorumluluklarına sahip çıkmasına bağlıdır. Burada eksiklik oluyor. Kadrolar kendilerini yeterince örgütlemiyor ve bir irade haline getiremiyorlar. Başkası bizi örgütlesin diye bekliyor, yani bir sempatican çizgisinde kalıyorlar. Kadro çizgisine adım atma zayıftır. Bu durumun mutlaka aşılması gerekiyor.

Bir de güvenli, iddialı, inançlı, cesareti olmak lazım. Diğer yaklaşımlarla bu işler yürümez. Sorunlarımız esas olarak budur. Kadro kendini sürece iddia ile katan, hazırlayan, örgütleyen konumda değildir. Kendini örgütlememiştir. Bütün görev alanlarını yönlendirmek ve çalışmalarını yürütmek üzere kendini iyi örgütlememiştir, görev ve sorumluluklarının tam başında değildir. Ya örgütsüzlük var, ya da örgüt adı altında oldukça şematik, kalıpcı ve özden yoksun şekillenmeler var. Bunlar da daha çok içte birbirleriyle didişiyorlar, birbirlerini engelliyorlar. O onu beğenmiyor, o onu beğenmiyor, herkes kendini çok beğeniyor. Bunlar feodal ve bürokratik kültürdür. Bunun sosyalist kültürle, halk kültürüyle hiçbir alakası yoktur ve kesinlikle giderilmesi gerekir.

Şu anda en çok engelleyici olan kadronun kendi yetersizlikleridir denilebilir. Örgütlerimizin kendi içerisindeki didişmesidir; işbölümünden, disiplinden yoksunludur. Bunlar tehlikeli duruşlardır. Kesinlikle karşılarımız bu hareketin gelişmesini bunların engellediği kadar engellemiyor; bunların verdiği zarar kadar hareketin gelişmesine zarar vermiyor. Dolayısıyla kendi engelimiz, kendi zarar vericimiz kendi içimizdedir. İçimizi temizlememiz, kendimizi terbiye etmemiz gerekir. Ruhumuzu, duygularımızı ve düşüncelerimizi düzeltmemiz temizlememiz lazım. Adeta tövbe eder gibi kendini temizlemek, bu mücadeleye kutsal değerlere katılım yapıldığı gibi katılmak gerekiyor. Böyle olursa sorunlar çözümlenebilir. Bu da çok zor değildir. Bütün görev alanlarının başındaki kadrolar, bu düzeyde katılım gösterenler kendilerini örgütleyip düzene koymalıdır.

Her çalışma alanında üç-beş kişi gerçekten ruhunu, duygularını, düşüncelerini temiz kılrsa, kendini büyük bir cesaret ve fedakarlıkla bu işe verse, tutku ile işlere sarılsa, iyi örgütlesin rahatlıkla çalışmaları götürülebilir. Ondan sonra etraflarında her türlü sempatican kitleyi örgütleyip onların desteğini alabilirler ve milyonlarca kitleyi katabilirler. Şimdi herkes katılmak istiyor, ama öncü yok, katacak güç yok; önde örgütlülük yok. Kim nereye katılacak, nasıl katılacak, bir imkan verecekse nereye verecek, onu tam göremiyor. Şimdi bunun yaratılması gereklidir. Bu noktada "biz yaratamıyoruz" deniliyor. Bu yanlış, bu köleliği konuşturmadır, geriliği konuşturmadır. Zaten devrimi bunu yıkmak için yapıyoruz. Egemenler bizi bu duruma getirerek yapamazsınız dediler. Bizi yapamaz hale düşürmeye çalıştılar ve şimdiye kadar yönelttiler. Biz yapamıyoruz dersek, –ki gerçekten bu durumdayız– o zaman mevcut egemenliğe karşı çıkamıyoruz demektir; her türlü geriliği ve köleliği konuşturmaya devam ediyoruz demektir. Bu olmaz ve kabul edilir bir durum değildir. Bunu kesinlikle aşmak lazım. İyi bilen, bilmeyene öğretmemiz lazım. Herkes birbirinden bir şey öğrenmeye çalışmalıdır. Birbirini sevmeli, saymalı, beğenmelidir. Ortak iş yapmaya açık olmalı, omuz omuza vermeyi bilmelidir. Plan ve program dahilinde çalışmayı, birbirine karşı görev almayı, görev vermeyi, daha sonra da hesap alıp vermeyi, rapor sunmayı, talimat vermeyi yerli yerinde bilmelidir. Bu gereklidir. Bunlar olmazsa örgüt de olmaz.

Zayıf olan yanları giderecek katılımlar olmalıdır

Nasıl örgütleneceğiz, ne yapacağız? deniliyor. Yapılacak şeyler gün gibi açık. Her alanda teorik, politik, kültürel, örgütsel, pratik bir sürü görevimiz var. Hiçbir görev yapılmamıştır. Kürtlerin bütün işleri ortada duruyor. Hala "ben ne yapacağım" diyen varsa, o, dünyadan habersiz demektir. Ne yapılmış ki? Her iş ortada duruyor. Sen göremiyorsan yazıklar olsun sana! Görür hale gelmek lazım. Ya körsün, bilincin yok, ya da sen bir emekçi değilsin. Üretme gücün yok, kurumuş, kısır kalmışsın. Bir şey üretecek durumda değilsin. O zaman senden bir hayır gelmez. Yoksa nelerin yapılacağını bilmek o kadar zor değildir. Her türlü kültürel, edebi, sanatsal, propaganda-sal, örgütsel ve siyasal çalışma ortadadır.

Büyük bir kitle hareketi, kitle gücü geliştiriyoruz. Ekonomik faaliyete kadar yapılacak bir sürü iş var. Bu halkın her şeyi yapma süreci yeni başlıyor. Hiçbir şey yapılmamış. Bizim hareketimiz halka her şeyini yapma, halkı yeniden yeni bir başlangıca, yeni bir yaşam başlangıcına kavuşturma hareketidir. O açıdan yapılacak şey çoktur. Bizce sorunlar yapılacak işlerin bilinmemesinden kaynaklanıyor. Nerede, hangi işin yapılacağı göz önündedir. Nasıl yapılacağı da bellidir. Örgüt nedir, nasıl kurulur, kitlelerle nasıl ilişki kurulur, bir dernek, bir parti nasıl kurulur, bir kültür hareketi nasıl yürütülür, bir grup nasıl oluşturulur; bunlar zor değil ki. Yerine göre rahatlıkla bulunabilir, yapılabilir şeylerdir. Nerede, ne tür bir ilişkilendirme, işleri yürütmek için en uygunu ne ise insan onu yapar.

Büyük bir demokrasi hareketi geliştiriyoruz. Her yerde demokrasi platformları ve birlikleri geliştirebiliriz. Barış ve demokrasi komisyonları, komiteleri örgütleyebiliriz. Gençlik ve kadın komiteleri örgütleyebiliriz. Bunları yapmak zor değildir. Sorun, bunları bilmemektir, yapamamaktan kaynaklanıyor. Bunları yapmak için elbirliği etmek, bir araya gelmek, birbirini dinlemek ve ortak iş yapmayı bilmek gerekiyor. Sorun buradan kaynaklanıyor. Buraya girmeme, el birliği edememe var. Ağacın kurdunun içinden olması gibi birbirini, sonunda da kendini tüketen yaklaşımlar var. Bunlar küçük burjuva hareketidir; bireyci, bencil yaklaşımlardır. Bu açıdan biz bir sosyalist hareketiz. İnsan için çok temizlendiği bir hareketiz. Kesinlikle böyle kendini çok beğenen, abartan, başkalarını beğenmeyen, başkalarıyla ortak iş yapmaya giremeyen yaklaşımları mahkum ediyoruz. Partileşme, kadrolaşma buradan başlıyor. Örgütün doğru oluşması ancak bununla mümkündür. Bu biçimde yaklaşılsa, üç-beş kişi her türlü çalışmayı kendilerini örgütleyerek rahatlıkla yürütebilir.

Şimdi bütün çalışma alanlarımızda böyle bir çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş, halkın hizmetine sunmuş insanların kendilerini örgütlemesi temelinde görev ve sorumluluklarını ele almalarına ihtiyaç var. Bütün çalışma alanlarımızda böyle sorunlarımız vardır. Sorunun esas kaynağı buradadır. Çözüm de burada bulunmak durumundadır. Buradan doğru çözümlenmeye, bu tür bir gelişme yaratmaya ihtiyaç var. Bu biçimde her şeyini harekete katmış, çalışmaya vermiş

ULUSAL KİMLİK VE SİYASAL BİLİNC BÜYÜK BİR GÜÇE DÖNÜŞTÜRÜLMELİ

Avrupa sahasında şimdiye kadar yapılan çalışmalardan bir sonuç ortaya çıktı. Bazı alışkanlıklar ve saplantılar var. Bu alışkanlıklar ve saplantılar o kadar kendi içine kapanmış, içe büzülmüş ki; sanki onun dışında başka gerçekler, doğrular yok, her şeyi o ifade ediyor ve her şeye o yetiyor. Tabii bu oldukça tehlikeli bir durum yaratıyor. Hem örgütsel durumda, hem kitlesel büyümede, hem de stratejinin güncel taktik uygulanmasında belli bir büzülmeye götürüyor. Onun için birtakım alışkanlıklara saplanıp kalmak yerine, daha çok dönemsel olarak partinin geliştirmiş olduğu perspektif ve onun çeşitli alanlardaki yansımaları, ifadeleri üzerinde yoğunlaşmak, ona anlam vermek değer biçmek gerekiyor. Çünkü bu tartışmalar, hem yeni sürecin temel gelişiminin kilit noktasıdır,

ni Kürt sorununu inkar temelinde yok sayma, Avrupa ülkelerinde oldukça hakim bir politikadır.

Bu yaklaşımın çok köklü tarihsel nedenleri var. Temeli geçmişe dayansa da, esas olarak Birinci Dünya Savaşı'ndan, '15'lerden sonra uygulanan politikaların bir gereğidir. Buradaki yaklaşım, ülkemizdeki mevcut statüyü de belirliyor. Ve bölgesel düzeyde gericiğin bu kadar çok pervasızlaşması, katı bir inkarcılığı kendisine esas alması da, biraz bu durumdan kaynaklanıyor. Yani bu sahanın vermiş olduğu güce dayanıyor.

Sahte bir görüntü var ortada. Yani gelişmiş, medeni, uygar demokratik bir durum olarak ifade edilen zemin, Kürtler karşısında oldukça inkarcı, gerici ve baskıcı rejimlere güç veren bir konumdadır. Gerek cumhuriyetten sonraki ayaklanma ve isyanlara

gereğidir. Çünkü partimizin temel stratejisi, bu inkara karşı mücadele etme ve direnmeydi. Hem bölgesel düzeydeki inkarcılığı, hem de onun uluslararası kaynaklarını hedef alan bir duruştu. Bunun için başından beri mücadelemize karşı bir tutum içerisinde olundu. Politik, taktik yaklaşımlarla mümkün olduğu kadar sınırlandırılmak, gelişmesi engellenmek, hatta mümkünse tasfiye etme noktasına getirilmek istendi. Bazı ülkeler bu konuda çok daha aktif rol oynadılar, -ki bazıları halen oynuyorlar. Bazıları geri planda kalsa da, esas olarak bu politikayı kendilerine temel aldılar ve yürütenlere destek verdiler.

15-20 yıl süren bir mücadelenin sonucunda komplonun burada gerçekleşmesi ve Önderliğin TC'ye teslim edilmesi de, yine Avrupa'nın bu tutumundan kaynaklanı-

Bütün inkarcı ve antidemokratik yaklaşımlarına rağmen, Türkiye'nin Avrupa sürecine katılmak istemesine karşı Avrupa'nın kendi ilkelerinden taviz veren yaklaşımı, yani Kürt sözcüğünü bile AB'ye katılım sürecine, katılım belgesine geçirmemesi çok tuhaf bir şeydir. Burada şöyle bir durum ortaya çıkıyor: Geçmişten beri Avrupa'nın yaklaşımında belli bir inkarcılık var. Bu inkarcılık, Kürdistan'ın parçalanmışlığına ve bölünmüşlüğüne kesinlikle karar düzeyinde damgasını vuran bir tarihsel olgunun gelişiminden kaynaklanıyor. Bunun için Kürdistan'ın parçalanıp bölünmesinde karar gücü olan ve kendi geleceğini bunun üzerine yatıran bir Avrupa politikasının tarihsel olarak Kürtleri inkar etmesi, günümüzde de çok fazla bir değişikliğe uğramadan halen de-

maya çalışılmıştı. Ama bu durum yeni stratejiyle birlikte patladı. Türkiye'de yaşanan siyasi ve ekonomik krizin, sosyal-toplumsal çıkmazın boyutları ortaya çıktı.

Yaşanan kriz sadece ekonomiden kaynaklanmıyor; askeri ve siyasi gerçekten, onun birikimlerinden kaynaklanıyor. Yani inkara dayalı bir devlet ve rejim şekillenmesinin yaratmış olduğu toplumsal sorunların ifadesi oluyor. Yine İran ve Irak'ta da yaşanan durumlar çok farklı değildir. Türkiye ile aynı düzeyde olmasa da, alttan mevcut durumu zorlayan bir gelişme var.

Bu gelişmeler bölgesel düzeyde büyük bir çıkmazı yarattı. Yani ya alabildiğine savaş ve çatışmaları, ya da demokratik açılım temelinde çözümü zorlayan bir gerçeği ortaya çıkardı.

ABD başta olmak üzere birçok ülkenin, yavaş yavaş bir değişim ve politik tavır içerisine girdikleri görülüyor. Çok açık olmasa da, Türkiye'nin mevcut çıkmazını derinleştirerek onu kendi doğrularına getirmek, ya da en azından bölgedeki çıkarlarını daha iyi koruyabilecekleri bir dengeyi kurmak için, kendi politikalarını gözden geçirme gereğini hissediyorlar. Bu da, hem Türkiye'deki değişiklikler, hem de Kürtler konusunda bir türlü ifade etmedikleri birtakım politikalarını giderek açma noktasına getiriyor.

Ama Avrupa'nın bu konuda çok daha ilginç ve tutucu bir konumu var. Yani kendisini ekonomik çıkarlara göre o kadar şekillendirmiş, bunu o kadar saplantı haline getirmiş ki; değişen dünya durumunu gördüğü, bölgesel gelişmelerin çok ciddi düzeyde çözüm biçimlerini dayattığını bildiği halde, kendi çıkarlarını çok aşırı derecede ciddiye aldığı için korkak ve ürkek bir durumda kalıyor.

Dünyayı yöneten güçler, yönetimlerini sürdürebilmek için mevcut zemini çok iyi izleyip, ona göre kendisini değiştirerek egemenliğini sürdürmek istiyor. En alttakiler ise kendisini ifade etmenin mücadelesi ve direnmesi içerisindedir. Bir yandan çıkarlarını kaybetmenin telaşı, diğer yandan kendini biraz daha geliştirmenin arzusuyla ortada bir rol oynuyorlar. Tabii bu oldukça tutucu ve geri bir durum. Soruna yaklaşım ve çözüm anlamında, gelişme anlamında çok şey ifade etmiyor. Tam tersine sorunun geri düzeyde ve çözümsüz kalmasında belirleyici bir rol oynuyor. Bunun için Avrupa'nın son dönemlerdeki tutumuna baktığımız zaman bile eski çözümsüzlük politikalarının devam ettiğini görüyoruz.

Parti Önderliği'nin oligarşiye teslim edilmesiyle birlikte PKK'nin dağılma beklentileri gerçekleşmeyince, bunun kısa sürede bir toparlanmaya ve gelişmeye dönüşeceği, giderek eskisinden çok daha etkili bir duruma ulaşacağı kestirilmeyecek bir sonuç değildi. Nitekim öyle de oldu. Bu temelde hem Türkiye'nin demokratikleşmesi, hem de Kürt sorununun demokratik ve ulusal anlamdaki çözümünün gelişmesi için, bunun objektif ve subjektif zemini Kürt cephesinde ortaya çıktığı halde, Türkiye'nin ve Avrupa'nın birbirini tamamlayan, çözümsüzlüğü ve inkarı esas alan yaklaşımı, aslında sorunu tıkamaya ve çözümsüzlüğün devam etmesine neden oldu. Bugün Türkiye'de yaşanan kriz de, bu politikanın bir sonucudur. Türkiye'ye önerdiğimiz, "Kürt sorununun çözümü ve bu temelde Türkiye'nin demokratikleşmesi, Türkiye üzerindeki uluslararası oyunları boşa çıkarır" değerlendirmesini çok ciddiye almadan, inkarcı politikayı esas alarak, onun uluslararası desteğiyle sorunu kendi lehine çözmek iste-

"Geçmişten beri Avrupa'nın yaklaşımında belli bir inkarcılık var.

Bu inkarcılık, Kürdistan'ın parçalanmışlığına ve bölünmüşlüğüne kesinlikle karar düzeyinde damgasını vuran bir tarihsel olgunun gelişiminden kaynaklanıyor. Bunun için Kürdistan'ın parçalanıp bölünmesinde karar gücü olan ve kendi geleceğini bunun üzerine yatıran bir Avrupa politikasının tarihsel olarak Kürtleri inkar etmesi, günümüzde de çok fazla bir değişikliğe uğramadan halen devam ediyor."

hem de yeniden şekillenme bu sayede ortaya çıkacak. Yoksa geçmişin tekrarının bizi getirmiş olduğu nokta belli bir komplonun noktasıdır, bir tıkanma noktasıdır.

Yaptığımız tartışmalar bunun aşılması için geliştirilen düşüncelerdir. Geçmişte saplanıp kalmak, bir çözümsüzlüğü, bir tıkanmışlığı yaşamak demektir. Herkeste olmasa da, temel kadro yapısında bu durum mevcuttur. Ya geçmişe saplanıp kalma, ya da bu durumu birtakım sorgulamalara tabi tutsa da, esas olarak yeni dönemde fazla yoğunlaşmamanın yaratmış olduğu sorunlar var.

Kürtleri yok sayma politikası Avrupa'nın tarihsel yaklaşımıdır

Avrupa'nın geçmişten beri, özellikle Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra Kürtlere ve Kürdistan'a yaklaşımı biliniyor. Yani, ülkenin paylaşılmasında, bölüşülmesinde, sınırların belirlenmesinde belirleyici düzeyde rol oynadı. İkincisi ise; egemen güçler sınırsız bir destek ve katkıyla, Kürdistan'ın parçalanmışlığı statüsünü bugüne kadar getirdiler. Özellikle bazı güçler, cumhuriyetin kuruluşundan bu yana Kürt sorununda bölgesel güçlerin inkarcı yaklaşımlarını kendisine temel almış, bu inkarcılığı finanse etmiş ve ona güç vermiştir. Ya-

yaklaşımında, gerekse de '60'lardan, '70'lerden sonra kısmen milli temelde gelişen eğilimlere karşı tutum son derece nettir.

Bugün varılan düzeyde de bu politikanın çok belirleyici rolü var. Türkiye'nin, içinde bulunduğu ekonomik-siyasi krize rağmen inkarcılıkta bu kadar cesur hareket etmesinin de bu politikayla direkt bağlantısı var. Kürt sorunu ve onun demokratik-siyasal istemlerinin çözülmemesinden kaynaklanan bir kriz yaşanmasına rağmen; hiç onu dile getirmemek, değinmemek, yine buradaki mevcut politikalarla bağlantılıdır.

Avrupa'nın yaklaşımı son dönemlere kadar böyle geldi. Kısaca özetlersek; bir yandan oldukça marjinal bir düzeyde ismi ve varlığı geçen, zaman zaman kendisini dilendirmesine, ifade etmesine göz yumulan bir Kürt politikası; ama bunu yaparken de, esasta bölge devletleri üzerinde daha sonuç alıcı ekonomik ve politik çıkarlarını sürdürmeye çalışan bir siyaset izliyor. Bu politikalarda ne zaman isteklerine ulaşırsa, o zaman Kürt sorununu ya Araplara, ya Türklere, ya da Farslara peşkeş çekme noktasına getiriyor. Cumhuriyetin kuruluşundan beri Avrupa'da hakim olan politika budur.

Günümüzde de bu politikada köklü bir değişiklik yok. Ulusal kurtuluş mücadelesi ile birlikte ortaya çıkan duruma, başından beri hep karşıt bir tutum içerisinde, bir saldırı içerisinde olmak, biraz bu politikaların

gereği anlamda kabul temelinde ya da en azından kendi mevcut rejimlerinin gereği çerçevesinde bir yaklaşım söz konusu olsaydı, komplo, Önderliği TC'ye teslim etme noktasına varmazdı. Bir çözüm bulunurdu. Ama Avrupa devletleri bu komployu da fırsat bilip, Önderliği TC'ye teslim ederek bu işi bitirmek istediler.

Yine iki yıldan beri geliştirdiğimiz stratejik değişiklikle, yarattığımız değişim ve attığımız adımlara rağmen, hala sanki hiçbir şey yokmuş gibi bir yaklaşım söz konusudur. Hatta birçok güç neredeyse bu tutumu bile tersine çevirmenin yaklaşımlarını göstermek istiyor. Henüz yaklaşım ve tutumlarında bir değişiklik söz konusu değil. Yani gerçek anlamda kendi ideolojik-politik dünya görüşleri ve sistemleri açısından bu sorunu görme ve ifade etmeden çok; yaşanan tarihsel süreçte Kürdistan'a yönelik belirlenen politikalar ve orada örgütlenen çıkarlarının bir gereği olarak, şu anda kendisini de reddeden bir inkarcı tutuma soruna yaklaşıyorlar.

PKK'nin 15 yıllık savaşında, kendi açısından bakıldığında -haklı olmasa da- ona karşı olmasının bir mantığı var. Bunu reddedebilir, buna karşı çeşitli biçimlerde tutum da alabilir. Ama iki yıldır değişen stratejiye rağmen sanki hiçbir şey değişmemiş gibi bir yaklaşım gösterilmesi, Kürt sorunu konusundaki samimiyetlerini de gösteriyor.

Esas olarak bölgedeki mevcut statüye, dengelere karşı, kendini o dengelerde ifade etmenin yaklaşımı içerisindedir. Daha çok da, kendi ekonomik çıkarlarını nerede ifade ediyorsa orayı esas alan pragmatik bir yaklaşım sergiliyor. Bu hemen hemen cumhuriyetin kuruluşundan beri değişmeyen bir yaklaşım ve tutumdur. Zaman zaman iniş çıkışlar gösterse de, esas yaklaşımı budur.

Kürdistan, Türkiye ve bölgede bir gelişme yaratabilmemiz için, öncelikle bu dengeyi kırılması gerekiyor. Yani Kürt konusundaki inkara dayalı politikasızlık çemberi yıkılmadan, bölgesel düzeyde birtakım gelişmeleri ortaya çıkarmak mümkün değil. Eğer burası değişmemişse, bölgesel gerici süreli buradan finanse ediliyor, güç ve kaynak alıyorsa, o zaman bir gelişme ortaya çıkmaz.

Krizin esas nedeni askeri ve siyasi politikalarıdır

Son dönemlerde bölgesel sorunları, Savaşçileri hızlandıran, onu patlama noktasına getiren belli bir dinamizm var. İşte Türkiye'deki son durum bunun en açık ifadesidir. 20 yıllık savaşın yaratmış olduğu birikimler, özel savaş uygulamaları sayesinde görünmez kılınmış, hatta bastırıl-

yen anlayış, Türkiye'de bugün yaşanan çözümsüzlük durumunu ortaya çıkarmıştır. Bu çözümsüzlüğün kaynağı, Türkiye'deki egemen inkarcı yaklaşımla, onun uluslararası bağlantılarıdır. Uluslararası kaynakları ve güçleridir. Çünkü bu süre içerisinde eğer ilkesel düzeyde doğru bir politika, demokratikleşme, Kürt sorununun çözümü vb. dayatılıysaydı, Türkiye'ye kabul ettirilebilirdi. Ve Türkiye bunu kabul ettiği oranda hem ülkede bir demokratikleşme, hem Kürt sorununda bir çözüm ortaya çıkardı. Ve bu herkes için de olumlu denebilecek bir zemin yarattı. Fakat böyle yapılmadı. Daha çok Kürtlerin inkarı üzerinde Türkiye'nin AB'ye katılması biraz meşrulaştırılmak istendi. Yani öyle ki; kendi yasalarını, ilkelerini reddederek, onu yok sayarak, bir riski de göze alarak, Türkiye'deki mevcut hakim politikaya, Kürt inkarına dayalı güdük bir demokratik açılımı esas alan bir politikaya yatırım yapmışlardır. Türkiye'deki o gerici kesimin istemleri paralelinde bir yaklaşım göstermişlerdir.

Onun dışında, Türkiye'nin AB'ye giriş sürecinde Kürt sorunu çok ciddi bir sorun olarak ele alınmamıştır. Sadece insan hakları sorunu düzeyinde ele alınmış ve böyle bir inkarcı yaklaşım içerisine girilmiştir. Bu, özünde Kürtlerin inkarıdır. Yani Kürtlerin siyasal örgütlülüğünün dağılmasını ve dağıtılmasını esas alan bir politikadır. Bu konudaki politikaları değiştirmemiştir.

Şu rahatlıkla söylenebilir: Avrupa'nın Kürtlerin lehine olabilecek bir Kürt politikası yoktur. İnsan hakları çerçevesinde de olsa, gerçek anlamda ve ilkesel düzeyde Kürtlerin insan hakları temel esaslarına uygun olarak kabulü ve bu temelde meşrulaştırılması söz konusu değildir. Tamamen oligarşik rejimine angaje olmuş, onun çıkarlarıyla bütünleşmiş, onun ifade düzeyini biraz yumuşatan, ama özde de buna katkı sunan bir politikası var. Ve bugün de kesinlikle uygulanan budur. Bu ise bir çözümsüzlük politikasıdır. 80 yıllık cumhuriyeti desteklemek bir çözümsüzlük politikasıdır. 15-20 yıldır gelişen Kürt mücadelesinin reddi, inkar temelindeki yaklaşımların ortaya çıkardığı bir sonuçtur.

PKK'ye "terörist" demek Türkiye'deki gericiliğe destek sunmaktır

Bölgesel düzeyde belli bir demokratik gelişmeyi yaratmayı istiyorsak; başta Kürdistan'da ve onunla bağlantılı ülkelerin tümünde uluslararası düzeyde bu statüyü ve dengeyi ayakta tutan politikaları değiştirmedikçe, bir sonuç, bir değişiklik ortaya çıkaramayız. Bunu ortaya çıkarabilmenin iki yolu var: Ya çok ciddi düzeyde zoru kullanarak bir değişim ortaya çıkarırsın –ki bu herkesin reddine, karşı bir stratejik tavra dayanır; zaten 15-20 yıldır uygulandı–, ya da uluslararası politik dengeler ve yaklaşımları temel alarak, lehte ve aleyhte olanları çok iyi değerlendirerek, aleyhte olan politikaları ve dengeleri değiştirerek sonuç alırsın. Bize göre oradaki gericiğin kaynağı buradan güç alıyor. Şimdi burada bu politikalar değişmeden, oradaki gericiliği geriletmek mümkün değil. Onun için bu sahanın kesinlikle doğru ele alınması, değerlendirilmesi ve buna göre de, nasıl bir mücadele ve çalışma içerisinde olmak gerektiği konusuna doğru cevap verilmesi gerekiyor.

Genelde bu iki yıllık değişimi, gelişmeleri dikkate almayan, bunu kabul edip kendi politikalarına indirgemeyen, bazı ülkelerde ise düşmanlık diyebileceğimiz yaklaşımlar görüyoruz. Kendi içerisinde biraz sessiz kalmayı, süreci izlemeyi esas alan odaklar olduğu kadar, düşmanca bir yaklaşım ve tutum içerisinde olan odaklar da var. Mevcut politikanın değişmesinin zeminini ve belirtileri ne kadar varsa; uzun vadede öncü gücü tasfiye ederek, Kürt sorununu yeniden inkar temelinde yeni dünya dengelerine oturtmak isteyen yaklaşımlar

da o kadar var. Mesela bazı Avrupa ülkeleri, inkarcılık politikası ile PKK'yi tasfiye etmeyi esas alan bir yaklaşımın sahibidir. Altı ayda bir rapor yayınlayarak, hala Kürt mücadelesini bir "terör örgütü", potansiyel terör gücü" olarak ifade etmek, gelişmeye aday bir çözümün önünü önceden tıkamak, onu inkar ve reddetmek, Türkiye'deki gericiliğe, oligarşik rejime siyasi destek sunmak demektir.

Sahtekarca bir tavır var ortada. Hem rejim olarak demokrasiden söz etmek, hem de Kürt hareketini stratejik değişime rağmen bir "terör hareketi" olarak görmek ve bunu da Türkiye'nin lehine sürekli kullanmak, bize göre Türkiye'deki mevcut gerici rejimi güçlendirmenin yaklaşımıdır. Bazı güçler bunu Kürtler üzerinde, Kürt hareketi üzerinde sürekli uygulamaktadırlar. Örneğin ne kadar gerici, ihanetçi, rantçı, çeteci düşkün güç varsa, bunları toparlayarak işbirlikçi oluşumlar ortaya çıkarmaya çalışıyor. Varolan mevcut Kürt örgütlülüğünü, Kürt siyasal duruşunu bunlarla yaralamayı, dağıtmayı bir iç politika haline getirmiştir. Bir yandan TC'nin gerici rejimini güçlendirirken, diğer yandan Kürt hareketi içerisinde çeteleşmiş rantçı kesimin örgütlenmesini, korunmasını esas alıyor. Diğer taraftan da, Kürt yurtseverlerine ekonomik, siyasi, sosyal olarak baskı yaparak, korku saçarak adeta onları sindirmeye çalışıyor.

Bu, mevcut Avrupa politikasından çok daha ileri bir durumdur. Şimdi her ne kadar tarihsel olarak böyle bir durumu söz konusu ise ve bu köklü bir değişikliğe uğramamışsa da, en azından genel gelişmeler, bu alanları da politikalarını eninde sonunda gözden geçirme noktasına getirecektir. Bölgesel sorunların anlaşılmasıyla, politikaların değişimi de gündeme gelmek zorundadır. Bu konuda çok fazla karamsar olmamak, ama bazı karşı tutumları da bilmek gerekiyor. O karşı tutumların tasfiye karakterini çok iyi bilmek gerekiyor ki, ona göre bir politika belirleyip, çalışmalar yürütebileyim. Bir bütün olarak birbirine benzeyen, ama kendi içerisinde de birbirinden farklı eğilimlerin olduğu bir politik yaklaşım gerçeğiyle karşı karşıyayız.

Avrupa'da çok yoğun bir Kürt kitlesi var ve sürekli de büyümektedir. Özel savaş politikaları sonucu Kürdistan'ın bütün parçalarında, ülkeyi boşaltma uygulamaları hızla devam etmektedir. Çeşitli biçimlerde Kürtlerin Avrupa'ya aktıldığı bir süreç yaşanıyor. Bu kadar büyük bir Kürt kitlesinin yaşadığı Avrupa'da, Kürtlerin durumu, geçmişte ne yaptıkları ve bundan sonra ne yapmaları gerektiği konusu oldukça ciddi bir konudur.

“Eskiden beri Ortadoğu'daki rejimler, baskıyla halkı kaçırma politikası izlemiştir. Avrupa ise demokratik söylemlerle ve ekonomik gücüyle kendisini çekim merkezi gibi göstererek, kaçışlara davetiye çıkarmış ve Avrupa'ya çekmeyi esas almıştır. Buraya gelenleri de belli bir rehabiliteye tabi tutarak, düzen içerisinde eriterek; bilinçli veya bilinçsiz olarak Türkiye'deki ve bölgedeki güçlerin özel savaş uygulamalarının bir kolu halinde ve onu sürekli destekleyen bir gerçekliği yaşamıştır.”

Eskiden beri Ortadoğu'daki rejimler, baskıyla halkı kaçırma politikası izlemiştir. Avrupa ise, demokratik söylemlerle ve ekonomik gücüyle kendisini çekim merkezi gibi göstererek, kaçışlara davetiye çıkarmış ve Avrupa'ya çekmeyi esas almıştır. Buraya gelenleri de belli bir rehabiliteye tabi tutarak, düzen içerisinde eriterek; bilinçli veya bilinçsiz olarak Türkiye'deki ve bölgedeki güçlerin özel savaş uygulamalarının bir kolu halinde ve onu sürekli destekleyen bir gerçekliği yaşamıştır.

Kürtler de aslında aynı süreçte tabi tutuldular. '70'lerden sonra, özellikle 12 Eylül'den sonra çok yoğun baskı ve tutuklamalarla, çok yoğun işkencelerle ya cezaverece dolduruldu, ya sindirildi, ya da göçe zorlandılar. Göçenler ise genellikle Avrupa'nın demokratik söylemlerini esas alıp yönünü bu tarafa çevirdiler. Burada ise çok özel uygulamalarla tamamen kendini inkar temelinde bir oluşuma tabi tutulmak

istendiler. Bu, Türkiye'nin uygulamalarını tamamlayan bir uygulama oldu.

Bütün bunlara rağmen yaklaşık 20 yıldır Kürtler bu sahada örgütlenen bir tarihsel geçmişe sahiptir. Bunu iki şekilde ele almak gerekiyor: Birincisi 15 yıllık savaş stratejisine dayalı olarak Avrupa'daki varlık ve örgütlenme durumumuz, ikincisi ise stratejik değişiklikten sonraki durumumuz. Bu iki durumu da farklı farklı değerlendirmek gerekiyor.

Avrupa'da ilk örgütlenme dönemlerinde yaşanan birçok sorun vardı. Halkın Avrupa'ya gelişine paralel olarak örgütün de gelerek çalışmak istemesi, bazı sorunları ortaya çıkardı. Türkiye solu ve sağ, faşist kesimler, Kürt milliyetçi hareketleri vb. birçok güç, burada birleşerek, mevcut ülkelerin de desteğini alarak; Kürtlerin politik anlamdaki örgütlenmesini, öncüsünün örgütlenmesini, kendi kurulumunun gerçek ifadesinin ortaya çıkmasını büyük ölçüde engellemek istedi. Tabii bu da çalışmayı oldukça zorladı.

Bunun için henüz tam ortaya çıkmadan yok etmek isteyenlere karşı varlık olabilmek için, inkarcılık karşısında belli bir mücadele ve direnme içerisine girmek gerekiyordu. İşte bu durum sonucunda Avrupa'daki varlığımız, kendi içerisinde yara alarak, bazı şaibeler altına giderek varlık olmaya başladı. Buradan hareketle, ilkel milliyetçi Kürtler, reformist Kürtler, 'sosyalist' Türk solcuları, Avrupa liberalizmi, Avrupa'nın çeşitli kesimleri el ele vererek Kürt hareketinin bir "terör hareketi" olduğunu dünyaya kabul ettirdiler. Önce ortaya çıkışı durdurmak, yok etmek istediler. Bunu başaramayınca, PKK'yi "terör hareketi" ilan ederek, onu tamamen yasa dışı bir konuma ittiler.

Bu, birincil derecede çalışmalarımızı olumsuz yönde etkileyen, daha önceki süreçlerde de, bu olumsuzluğun giderek kendi irademiz dışında derinleşmesine neden olan bir sonuç ortaya çıkardı.

İkincisi ise; yaşanan sürecin bir de savaş gerçeği vardı. Strateji daha çok savaş temelinde bir gelişmeyi kendisine esas alıyordu. Birinci derecede savaşın üretkenliği esastı. Diğer çalışmalar buna bağlı olarak geliştirilmek zorundaydı. Bu ise tabii ki, her şeyin savaşın çıkarlarına göre şekillendirilmesi diye bir zorunluluk ortaya çıkarıyordu. Bu zorunluluğun çalışmalarda daraltıcı yaklaşımları, yine başındaki girişim dezavantajları yan yana gelince, oldukça zorlu, sancılı bir sürecin yaşandığı rahatlıkla söylenebilir. Bunlar bir objektif durum ve sonuçtur.

Bu durum "çalışmalar bir zorunluluktan kaynaklandı, ortaya çıkan sonuçlar

verleşmesi, siyasal anlamda belli bir örgütlenmeye gelmesi, savaş maddi ve manevi olarak destekleme konusunda herhangi bir sorun ortaya çıkarmadı. Yarıttığı değerlere yönelik geliştirilen saldırılar karşısında tutum belirlemede geri kalmadı. Fakat bu yaklaşım değer verilmesi gereken bir durum olmakla birlikte, bunun tek başına yeterli olmadığını da anlamak lazım. Siyasi olarak militan olduğu, örgütlü olduğu, değerlere sahip çıktığı kadar; kendisini örgütleme ve kurumlaştırma, giderek bunun yaratmış olduğu sonuçlardan hareketle kendini dünya gerçeği içerisine koyma, daha değişik bir deyimle entegrasyonu sağlama yönünde çok büyük zayıflıklar ortaya çıktı.

Yapılmayanların çok iyi görülmesi gerekiyor. Bu alanlardaki çalışma ve ulusal kurulumlarımız yeni dönemin stratejisiyle ifade edilecek bir çalışma değil; bunlar geçmişte yerine getirilmesi gereken siyasal görevlerdi. Çünkü savaşın yol açmış olduğu sonuçlar, bu sonuçların halktaki örgütsel ifadesi böyle geliştiğinde, askeri başarılarla siyasal başarılar birleştirilip sonuç alınabilirdi. Ama sadece askeri başarıların sonuçlarına hizmet eden bir yaklaşım tek başına yetersizdir. "O zaman öyleydi, savaşın ihtiyaçlarına göre bu böyle oldu" demek, çok fazla doğru değil. Çünkü o zaman da partinin yaklaşımı böyleydi.

Örgütlülüğün olmadığı yerde kaos yaşanır

O dönem partinin atmış olduğu adımlar var. Gerek halkın yasal-siyasal örgütlülüğü, gerek ulusal, kültürel birtakım kurumların oluşturulması, aslında partinin bu yaklaşımından kaynaklanıyordu. Ama bunlar birer siyasal stratejinin gerekleri olarak kabul edilmeyip, güncel siyasal örgütlülüğün taktik öğeleri olarak ele alınınca, doğal olarak ortaya çıkan kurumların yeterlilik kazanması, kişilik kazanması söz konusu olmadı. Eğer başında bu kurulumalara gidilebilseydi, Kürtlerin legal-siyasal örgütlülüğünü en geniş biçimde ifade eden bir oluşum içerisine girilseydi; yine kültürel olarak kendisini en geniş biçimde örgütlesse ve bunun içerisinde kendisini ifade etmek isteyenlere zemin sunulsaydı; ulusal temsil düzeyinde ekonomik, siyasal, basın-yayın anlamında birçok kurulumlaşma ortaya çıkarılırdı; her kurum netleşmiş görevleri, sorumlulukları, yetkileri ve netleşmiş iradesiyle kendisini ifade etmiş olsaydı; bu, ulusal düzeyde büyük bir genişleme yarattı, geniş bir katılımı sağlardı. Bu yapılamadı. Bu

Böylesi bir gerçeklik içerisinde kendisini ekonomik, sosyal, siyasal, legal olarak örgütlemeyen ve bunun demokratik ifadesini ortaya çıkarmayan, karşısındaki güçlerin yaklaşımlarına karşı hep cephe den ve direkt yaklaşımların bir siyasal oluşumun kadroları, ister istemez örgütün hiyerarşik yapısında anlamsız merkezileşmeler, merkezi anlamda darlıklar ortaya çıkarır. Yine giderek bu darlıkların bireylerde ifade edildiği bir kastaşma durumunu geliştirir. Bu kastaşma hem bir yanıyla ortaya çıkan mevcut zemini meşrulaştırmak, o zeminin üretim düzeyini katılaştırmak gibi bir tehlike ortaya çıkarırken, diğer taraftan da kurumlaşma ve yerine getirilmesi gereken diğer görevleri reddetme noktasına vardırırdı.

Sonuç olarak; partinin çizgisine, yani emeğe, hizmete dayalı bir kadro şekillenmesinin yerine, daha çok iktidarı, yönetmeyi esas alan bir kadro şekillenmesi ortaya çıktı. Böylece neredeyse bütün çalışmalar adeta kadroların yetkisine, karar gücüne dayalı, daraltılmış bir çalışma haline gelip; daha çok antidemokratik, otoriter, tekleştirilmiş yetkilerin örgütte ortaya çıkmasına neden oldu. Bu durum PKK'nin örgüt anlayışında büyük bir zaafıdır. Reel sosyalizme, Doğu bloğunun şekillenmesine benzer bir kastaşma olgusudur.

Kadrodaki büyük bozulma da bu yüzündü. Araştırmaya, incelemeye dayalı, değerlere bağlı, kendisinde sürekli değer üreten, halkın iktidarını, yönetim gücünü ortaya çıkarması gereken bir kadro yerine, her şeyi yöneten bir kadro anlayışı ortaya çıktı. Bu anlayış iktidar hırsına ve kendi içinde iktidar için politika yapma, savaşma gibi eğilimlerin ortaya çıkmasına neden oldu. Yani giderek çarpıtılmış bir kadro ve iktidar anlayışı ortaya çıktı. Kadroyu dışı karşı yürütmesi gereken mücadeleden, halka vermesi gereken hizmet ve görevlerinden kopardı; bir iktidar organı haline getirdi. İktidar organı ise, bunu koruma kaygısıyla, içte politika yapma, halkı ise sadece karar gücüne dayalı olarak yönetmeyi esas alan bir yönetim düzeyine dönüştü. Yani bir yanıyla kurumlaşmada, ulusal örgütlenmede yaşanan gerilik, diğer yanıyla onu reddeden; daha çok iktidar olmayı, halkı yönetmeyi esas alan bir kadro anlayışı o dönemin ortaya çıkardığı bir gerçektir.

Bir örgütlülük olmayınca, kadrolarda bozulma olunca bir kaos, bir keşmekeşlik yaşanır. Daha çok kendisini ifade etmek isteyen, aslında bir anlamıyla da rant sağlamak isteyen bir kadrosal yaklaşım var. Gerçekten soruna yönetsel olarak, kadrosal olarak ciddi yaklaşan, çözüm arayan, onun çözüm biçimlerini geliştiren bir yaklaşımdan ziyade; bireysel olarak yer ve mevki hesapları yapan, birbirlerini bu temelde ele alıp belli bir merkezde rant elde etmek isteyen birçok ucube yaklaşım ortaya çıktı. Bu yaklaşımlar, ortamı çok daha muğlaklaştırdı, belirsizleştirdi.

En büyük tahribatları da Parti Önderliği'nin teslim edilmesinden sonra ortaya çıktı. Özellikle de bu konuda belli bir hazırlıksızlık söz konusuydu. Bir gün Parti Önderliği'nin bu partiyi fiilen yönetme imkanının olamayacağını hesabını hiç kimse yapmadı. Hiç kimse böyle bir şeyi ne düşündü, ne de düşünmek istedi. Tabii 20 yıldır yönetilen bir örgütün esas yönetim mekanizmasının, pratik yürütme mekanizmasının devreden çıkmasıyla büyük bir boşluk ortaya çıktı. Bunun üzerine hiç kimsenin hazır olmadığı bir stratejik değişiklik de gündeme gelince, birçok kesim buna anlam veremedi. Ya da herkes kendi cephesinde bunu değerlendirme durumunda kaldı.

Önderliğin kaçırılmasıyla birlikte, örgütsel zeminin, öncülüğün zayıf olduğu alanlarda sorunlar çok daha zorlayıcı bir konuma geldi. Tabii geçmişte yerine getirilmeyen, eksik bırakılan görevler, bu dönemde daha olumsuz etki ve sonuçlar ortaya çıkaracak bir şekilde kendisini dayattı. Stratejiyi yanlış anlama, kendi anlayışı, istekleri ve arzuları temelinde yorumlama, bireyselleşme, değerler üzerin-

de oturma, değerler üzerinde politika yapma, yönetim hesapları yapma, halka yanlış ve sekter yaklaşma, stratejiyi ve dönemi kavrama ve kavratmadaki yetmezlikler, bir bütün olarak bir kaos döneminin yaşanmasına sebep oldu.

Halk kadrodan önce süreci sahiplendi

Daha sonra stratejinin gelişmesiyle birlikte bunlar aşıldı tabii. Parti Önderliği'nin stratejiyi ileri düzeyde ifade etmesi ve giderek bunun partiye mal edilmeyle birlikte, genelde stratejinin örgüt tarafından kabulü ve giderek örgüt ve halk tarafından benimsenmesi, bu alanlarda da belli bir düzeltmeyi getirdi.

Artık değişen stratejinin kendini pratikte ifade etmesi gereken bir döneme girdik. Yaşanan sorunlara belli bir çözüm getirmemiz gerekiyor. Yeni süreci bütünüyle anlama, kavrama, kendisini bu süreçle birlikte ifade etmedeki kararlılık düzeyinin tam ortaya çıkmadığı gözleniyor. Bazı muğlaklıklar var.

Şunu görmemiz gerekiyor: Birincisi; stratejik değişiklik örgüt tarafından kabul gördü ve örgüte mal edildi. Bütün örgüt kadroları, örgütün öncü kadroları bu stratejiyi kabul etti ve benimsedi. Bu anlamıyla iki yıldır örgütsel bir şekillenme yaşıyoruz. Program, tüzük ve kongreler düzeyinde strateji doğrultusunda bir değişim yaşıyoruz. Bu durum örgütte ne kadar hızlı geliyorsa, birlik bütünlük içerisinde strateji ne kadar benimseniyorsa, halka da aynı oranda yansıyor. Dikkat edilirse, halkın savaşa olan bağlılığıyla bu stratejiye bağlılığı arasında bir fark yok. Aynı halk, savaş döneminin şiarlarını barış dönemi şiarlarıyla ifade ediyor. Stratejinin halka yansımada halkın süreçten geri çekilmesi değil, tam tersine süreci kendi sloganıyla, kendi diliyle ifade etmesi gibi bir sonuç ortaya çıktı.

Demek ki, örgütte strateji ne kadar benimsenirse; şekillenme, toparlanma ne kadar gerçekleşse, bunun halka yansımada da aynı oranda gerçekleşmektedir. Halk da bu stratejiyi benimsemiş ve kabullenmiştir. Hatta savaş döneminden daha çok bu stratejinin benimsendiğini rahatlıkla söyleyebiliriz. Bunun örnekleri de var. Mesela geçen yılın Newroz'u bizim yirmi yıllık savaş sürecinde geliştirdiğimiz siyasal serhildanların hepsinin toplamı kadar büyüktü. Avrupa'da halkın yaklaşımında aynı derecede bir sahiplenme durumu vardı. Ki, o zaman örgütte büyük bir toparlanma da yoktu, örgüt kendisini toparlayamamıştı. Fakat halk kadrodan çok daha ileri bir düzeyde netleşmeyle süreci sahiplendi. Yani toparlanma, sahiplenme ve kendini yeni stratejinin söylemleriyle ifade etmede bir kopukluk ortaya çıkmadı. Barış çağrıları, kardeşlik çağrıları, Kürt sorununun çözümü ve Türkiye'nin demokratikleştirilmesi çalışmalarını, geçen yıl boyunca halkın hiç ara vermeden hem Türkiye'de, hem Avrupa'da yürütmüş olduğu bir süreç oldu.

Bu sene ise, geçen seneyi ikiye-üç katlayan bir serhildan durumu ortaya çıktı. Özellikle yılbaşından bu yana, hatta geçen yıl sonundan bu yana gerek Avrupa'da, gerek ülkede, gerekse de Türkiye metropollerinde ortaya çıkan büyük gelişmeler vardır. HADEP il ve ilçe kongreleri, 10 bin-15 bin kişiyle yapılan kongrelerdi. Yine HADEP Genel Kongresi 100 bin kişiyle yapılan bir kongreydi ve tam bir siyasal gösteri haline geldi. Yine kadın ve gençlik kurultayları on binlerce insanın katılımıyla yapıldı. Aynı dönemde, Avrupa'da büyük yürüyüşler, festivaller -Köln yürüyüşü, Köln festivali, Strasbourg yürüyüşü, Dortmund yürüyüşü vb.- yapıldı. Ve bu son Newroz'la birlikte en az iki milyon kişinin katıldığı serhildan yaşandı. Diyarbakır gibi 500-600 bin kişinin katıldığı bir serhildan durumu ortaya çıktı. Bu, herkesin PKK'nin çöküşünü beklediği yerde gelişen stratejinin halka yansımalarının bir ifadesiydi. Halkın stra-

tejiye sahip çıkması ve bu stratejinin çözüm gücünün çok daha gerçekçi olduğunun bir gösteresiydi.

Strateji Kürt halkının elindeki silahları almamıştır. Strateji Kürt halkının eline yeni silahlar vermiştir. Örgütün elindeki silahları almamıştır, örgütün eline çok daha yetkin silahlar vermiştir. Bu yetkin silahların kullanılması halinde, savaşın yaratmış olduğu gelişmelerden çok daha büyük gelişmelerin olabileceği sonucu ortaya çıkıyor. Örgüt doğru yaklaşırsa, kadro doğru yaklaşırsa, yeni stratejinin ona vermiş olduğu imkanlarla, rahatlamalarla, daha geniş cephedeki açılım imkanlarıyla, kendisini çok daha ileri düzeyde ifade edebilir ve sonuç alabilir. Halkın ise çok geniş katılımıyla, çeşitli kesimlerin kendi çıkarlarını ifade etme düzeyiyle, ulusal birlikle kendisini ifade etmenin sonuçlarını ortaya çıkarmıştır. İşte serhildanların büyümesinin, stratejinin kabul edilmesinin nedeni budur.

Kürt cephesinde büyük bir demokratik gelişmedir bu. Büyük bir ulusal gelişmedir. Hem bölgesel düzeyde demokrasinin gelişmesine katkı sunan, güven veren, hem de kendi ulusal sorununu çözmek isteyen bir Kürt gerçeği, bir halk gerçeği ortaya çıkmıştır. Tabii bu, stratejinin yaratmış olduğu bir sonuçtur.

Stratejinin yaratmış olduğu bir başka sonuç ise, Türkiye cephesinde ortaya çıkardığı durumdur. Türkiye'yi yirmi yıllık savaşın bir türlü getiremediği noktaya yeni strateji getirdi. Türkiye'deki ekonomik, sosyal, siyasal krizin bu dönem ortaya çıkmasına, bizim dışımızdaki bir olgu gibi yaklaşamaz. Siyasal olarak bir çürüme, yozlaşma, çözümsüzlük, kriz ve tıkanma söz konusu. Bunun sadece tek bir çözümü vardır. O da Türkiye'nin kendisini köklü olarak, siyasal olarak değiştirmesi, demokratikleşme sorunlarını çözmüştür.

Türkiye'de yaşanan sosyal, siyasal ve ekonomik krizin aşılması, oligarşik devlet sisteminin değişmesinde yatıyor. Kürt sorunu ise bunun temelini teşkil ediyor. Siyasi kriz çözülmeden ekonomik krizin çözülemeyeceği herkes tarafından ifade ediliyor.

Ortaya çıkan bu gelişmeler temelinde bu sahalarda yapmamız gereken nedir?

En genel deyimle bizim stratejimize uygun en doğru örgütlenme Avrupa'da, sadece Avrupa değil, Kürdistan ve Türkiye dışında her yerde bir diaspora örgütlenmesidir. Geçmişte de yapılması gereken buydu, bugün de yapmamız gereken budur. Diaspora örgütlenmesi geniş bir örgütlenmedir. Kürtlerin, kendi topraklarından her gün sürgün edilmesi, dünyanın her tarafına dağılması gibi bir gerçeği var. Ortadoğu'da, Kafkasya'da, Rusya'da, Avrupa'da, ABD'de, Kanada'da, Japonya'da, Avustralya'da; Kürtlerin gitmediği ve topluluk oluşturmadığı hiçbir ülke söz konusu değil. Her yerde Kürtlerin bir topluluğu var. On binlerce, yüz binlerce kişi kendisini bir kuvvet olarak ifade edebiliyor. Yani dünyaya bir dağılımı söz konusudur. İkincisi ise; bütün bu dağılımı sağlama, tüketilmek istenen bir kültürün tükenmediği ve herkesin bulunduğu ülkede gelişmelerden etkilenerek kendi ulusal kimliğini sahiplendiğidir. Şimdi bu ikisi büyük bir avantajdır. Yani Kürtlerin dünya çapında dağılması, aleyhte olabileceği kadar lehte de olabilir. Bu durum, ulusal kimlik ve siyasal bilinç sahip olup olmayla ilgili.

Bu durumu bir avantaja nasıl dönüştüreceğiz? Örgütlenmeyi nasıl yapacağız?

Örgütlenmede geçmişteki alışkanlıklara göre, her şeye cepheden bakarak, düşman gibi görüp bir direnme içerisinde giren reel sosyalist yaklaşımları aşacağız. Geçen yüzyılın örgüt modeli ve olaylara bakış açısıyla bu iş olmaz. Çünkü artık kendisini dünyadan izole ederek dünyaya karşı savaşan değil de, dünya içerisinde dünyanın gerçekleriyle kendini ifade etmek isteyen bir stratejimiz var. O zaman o sistemin ve rejimin içerisinde kendini kimliğiyle ifade eden ve yer açmak isteyen bir mücadeleyi esas almak gerekiyor. Diaspora örgütlen-

“Sistemin ve rejimin içerisinde kendini kimliğiyle ifade eden ve yer açmak isteyen bir mücadeleyi esas almak gerekiyor. Diaspora örgütlenmesi budur. Her ülkede, Kürtlerin bulunduğu her yerde Kürtlerin ulusal temelindeki örgütlülüğünü ve kurumlaşmasını sağlamak gerekiyor. Ekonomik olarak, kültürel olarak, siyasal olarak, toplumsal olarak her konuda Kürtlerin ulusal kimliğe dayalı örgütlülüğünü esas almak gerekiyor.”

mesi dediğimiz budur. Önce her ülkede, Kürtlerin bulunduğu her yerde, Kürtlerin ulusal temelindeki örgütlülüğünü ve kurumlaşmasını sağlamak gerekiyor. Ekonomik olarak, kültürel olarak, siyasal olarak, toplumsal olarak her konuda Kürtlerin ulusal kimliğe dayalı örgütlülüğünü esas almak gerekiyor. Bu, dünyanın gerçekliğine aykırı değil. Kendi kimliğine dayalı ifade uluslararası hukuka da aykırı değil. Yani kendi ulusal kimliğini ifade edip örgütlenerek, marjinal bir duruş değil de, yaşamış olduğu ülkeyle bütünleşme esastır.

Dünya gerçekliği içerisinde kendi kimliğimizle gireceğiz

Bazıları ya kendi ulusal kimliğini reddedip bir entegrasyonu savunuyor, tümenden kendi kimliğine ihanet ediyor, reddediyor; ya da kendi kimliği sahiplenme adı altında ilkel milliyetçi bir tutuma giriyor, o zaman da dünyayı reddediyor. Bu iki yaklaşım da yanlıştır. Ne kendi ulusal kimliğiyle dünyayı feda etmek, ne de dünyaya gireceğim diye kendi kimliğini feda etmek gerekiyor. Önce kendi kimliğini esas almak, ama kendi kimliğiyle de dünyanın gerçeklerinin içerisinde girmek, bu konuda dünyanın gerçeklerine hem katkıda bulunmak, hem de onun sonuçlarından yararlanmayı esas alan bir yaklaşım içinde olmak gerekir.

Bu ters bir durum değil. Hangi ülkenin yasalarına bakarsanız bakın, o ülkelerde Kürtlerin dilini, kültürünü öğrenmesi ve örgütlenmesi, demokratik örgütlülüğünü sağlaması suç değildir. Günümüz dünyasında ulusal kimliklerle dünya realitesi çok iç içedir, hiçbirisi bir diğerini reddetmiyor. Şimdi birincil derecede bunu örgütlememiz gerekiyor. Onun için birincil derecede yasal temelindeki örgütlülük ve kurumlaşma, Kürtlerin örgütlülüğüne dayalı, ama mevcut dünya ve Avrupa gerçeğiyle birleşen bütünleşen bir doğrultuya sahip olmalı.

Böyle bir örgütlenme yüzlerce, binlerce kadronun kendisini ifade ettiği bir zemin ortaya çıkarır. Ama bu sistem yine tekleşmiş bir yetki ve karar gücüyle ortaya çıkarılacak bir zemin değildir. O zaman; birincisi, kendi örgütsel durumumuzda bir değişiklik yaratmak; ikincisi, kadronun yetkinleşmesini sağlamak; üçüncüsü, örgütlenmeyi bir yetki ve kişilik haline getirmek zorundayız. Çünkü böyle bir örgütlülük ancak bu şekilde götürülür.

Bu durumda her alanın kendisini demokratik bir işleyişe, karar ve yetki gücüne ulaştırması gerekiyor. Yani kültürel faaliyetin, ekonomik faaliyetin, legal siyasal faaliyetin vb. karar ve yetki düzeyi kendi içinde gelişir. Yani çok geniş anlamda bir örgütlülük esas alınacak, ama iç örgütlenmesi ve karar düzeyi kendi içinde gelişecek.

Diaspora örgütlenmesini ve onun gerekli kıldığı genişlemeyi kavramak gerekiyor. Ama bununla birlikte önündeki engelleri iyi görmek, bu engellerle doğru mücadele ederek sancısız bir geçişi sağlamak gerekiyor. Biz bunu hala yapamıyoruz. Nedeni ise kesinlikle kadronun yaklaşımındaki geriliktir; darlık ve tutuculuktur. Bu konuda bir denge tutturamıyoruz. Ya çok dar, çok tutucu, hiçbir açılıma fırsat vermeden kendi değer yargılarını bile başkasına peşkeş çekecek bir tutum içerisinde giriyor. Bu oldukça geri bir durumdur.

Olumlu diyeceğimiz gelişmeler var, ama bu gelişmeler başlı başına bir nitelik kazanmadı henüz. Bunun nitelik kazanabilmesi için, bu sorunu temelden çözebilmemiz gerekecek. Yani örgütü yeniden inşa etmek, onun örgütlerini ortaya çıkarıp işletmek, bunu işletecek olan kadroya doğru bir anlayış vermek ve kadronun sınırsız bir yetki gücü değil de, sınırlandırılmış yetkileri, hatta mümkünse yetkileri halka devredip kadronun hizmet temelinde şekilleneceği bir durum yaratmak zorundayız. Ve bunu hem ulusal açıdan, hem de politik açıdan hizmet kanalına akıtmalıyız.

Avrupa çok önemli bir uygulama yeri, öncülük yapma yeridir. Burada ortaya çıkacak doğrular, önce ülkeye, oradan Türkiye metropollerine taşınır ve orada da niteliğe, kuvvete dönüşür.

Bu konuda çok yavaş hareket ediyoruz. Türkiye'deki mevcut kriz, neredeyse bir çözümün adını söyletme noktasına geldi. Ama biz hala, söylenecek olan bir Kürt realitesinin nasıl örgütlenip, siyasal olarak kendisini nasıl ifade edeceğini, modelini bir türlü ortaya çıkaramadık. Yarın TÜSIAD'ın raporu kabul edilse, Kürtlerin dil ve kültür alanında kendilerini ifade etmelerinin anayasal çerçevesi ortaya çıksa, o zaman biz bu anayasal çerçeveyi Türkiye ve Kürdistan'da nasıl uygulayacağız? Ortaya çıkmış anayasal çerçevenin diasporadaki örgütlenme modeli ne olacak? Bu sorular boşlukta kalıyor. Kad-

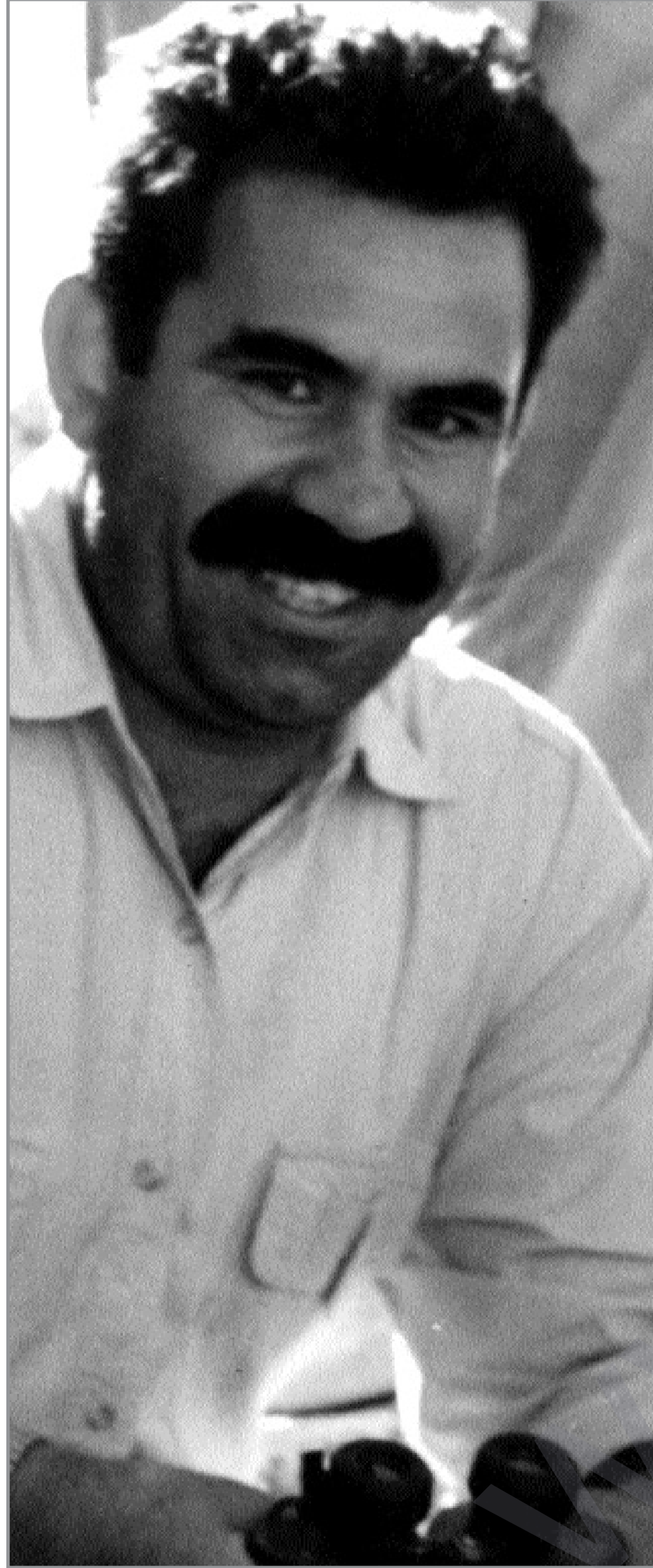
ro yapımız ve örgüt yapımız on yıl öncesinde tıkanmış; ya on yıl öncesi gibi düşünüyor ve yapıyor, ya da hiçbir şey yapmama noktasında tutuyor. Şimdi bu çok büyük bir çelişki ve çıkmazı yaratıyor. Bizim birinci derecede aşmamız gereken budur. Ve esas bu konuda belirleyici olan da, örgütün temel çalışma sahalarının kadrolarıdır. Esas öncülük yapacak bunlardır, ama bu gelişmenin önünü tıkayacak olan da yine onlardan çıkacaktır. Özellikle derme çatma kurumlarda görev yapan kadrolardan çok, geçmişte stratejik görevler yapan, ama bugün de aynı stratejik görevlerin başında olan temel çalışma alanları belirleyicidir. Değişim burada ortaya çıkmak zorundadır; fakat tutuculuk esas orada yuvalanmış.

Dikkat edilirse örgütün şekillenmesi öyle bir noktaya gelmiş ki, her kademe, her alan kendi kendisini örgütleyen bir devlet biçimine dönüşmüş. Bölge, eyalet bir devlet olmuş; yani bu hem kendisini sınırsız örgütlemenin egemenlik mantığıdır, hem de kendini dışı kapatmanın çok marjinalleşmiş örneğidir. Bu yüzden herkes iktidarını koruyabilmek için kendisini kapatıyor. Üstten örgüt talimatları reddedilmediği halde altta kabul edilir görünerek uygulanmaması, onun altında ise uygulamamanın daha da derinleşmesi, onun altında hiç uygulanmaması, hem hiyerarşiyi bozuyor, hem de örgütün halka gitmesinde handicap ortaya çıkarıyor. Eyaletler üstten giden talimatlara karşı kendisini kapatıyor. Bölgeler kendini eyalete kapatıyor. Alanlar kendisini bölgeye kapatıyor. Ve herkes kendi bulunduğu alanı, noktasını meşrulaştırıyor. Kendi alanı ve noktasını meşrulaştırınca, bir yandan kendisini korumanın üste karşı kavgasını yürütüyor; diğer taraftan altta da kendine bağlı bir yaklaşım var ki, bu da çeteciliğe götürüyor. Onun için halkla bütünleşme olmuyor, halkı sürüklemeye istenen düzey ortaya çıkmıyor, katılımda gerilikler ortaya çıkıyor.

Yani diaspora örgütlenmesinin; ulusal-demokratik düzeyde kendini en geniş biçimiyle örgütleyen, dünyaya en geniş biçimiyle entegre olan, kadrosal olarak kendisini en büyük demokratik öncü güç, katılım gücü olarak örgütleyen, yetkileri daha çok ihtiyaçlara göre dağıtan ve herkese yetkisini kullanma imkanını sunan bir örgütlülük modelini yaratması gerekiyor. Bu temelde görevlere yaklaşmak ve katılmak gerekiyor.

PKK Genel Başkanı Abdullah Öcalan yoldaşın 1988 yılında yapmış olduğu bir değerlendirmeyi yayınlıyoruz

PKK Önderliği ve buna bağlı olarak gelişen militanlaşma

İnsanoğlu erdemli ve şerefli bir varlıktır. Açık ki, Kürdistan halkı da dünya insanlık aleminin bir üyesidir. Bu yüzden Kürdistan halkının modern çağın ölçülerine ulaşabilmesi için her türlü çabanın sergilenmesi gerektiğine inanıyoruz. Yaşanılması gereken bu gerçekliğe rağmen, bazıları ısrarla, halkımıza dayatılan kölece yaşama kendilerini layık gördüklerini söylemektedirler. Böylesi bir yaklaşımın affedilebilirliği olmadığı gibi, kişi kendisine bunu layık görse bile, biz kabul etmeyiz. Kölece bir yaşama özgürlük tanımamız gerektiği biçiminde bir taleple hiç kimse karşımıza çıkmamalıdır. Böyle bir talebi kabul etmeyeceğimizi ve şiddetle mahkum edeceğimizi defalarca belirttik.

PKK gerçekliği içerisinde bugün yaşadığımız gelişmeler, karşımıza işte böylesi ikili bir durum çıkarmaktadır. Ya lanetlenilecek bir sürecin girilecek, ya da anılacak bir sonuca veya önderler düzeyine ulaşılacaktır.

Genellikle bizde önderler az çıkmaktadır. Buna karşın düşün tipler, halkın ve mücadelenin ihtiyaçlarına cevap vermeyen yetersiz önderler çok sayıda çıkmaktadır. Önderlik sorunu üzerine yaptığımız değerlendirmelerin amacı bu konuda geniş bir aydınlatmayı sağlamaktır. Özü biraz sağlam olanlar, bu değerlendirmelerden gerekli sonuçları çıkarabilir. Ama yılların tortusunu içinde taşıyan ve birçok erdemden yoksun olarak büyümüş olan tipleri, bizim bir gün içerisinde veya kısa bir sürede önder yapmız mümkün değildir. Hele bir de bu ögeler ısrarla geçmiş alışkanlıklarını sürdürmek istiyorlarsa, bu daha da zordur. Nitekim safalarımızda bulunan ögeler ayrılmakta, olumlu ve olumsuz örnekler arasındaki sınır çizgileri daha da netleşmektedir. Yine şuna inanıyoruz ki, yıllardır PKK safalarında ve yoğun bir mücadele ortamında bulunan ögeler, doğru bir çözümlü gerçekleştirebilirler. Safalarımızda bulunan birçok ögeyi daha genç yaşlarda mücadeleye bağlamak, hiçbir kişisel çıkar gözetmeden sonuna kadar sağlıklı bir yaşam içinde tutarak önderlik sanatında ilerlemeleri için gerekli çerçeveyi sürekli bir biçimde dayattık. Bu çabalarımızı etkisiz kılmak isteyenler çıktığında da, bunlara rağmen küçümsenmeyecek oranda bir gelişmeyi yarattık. Dolayısıyla çizdiğimiz bu çerçeve içerisinde halk önderlerinin gelişim şansı daha fazladır.

Şimdiye kadar yaptığımız bütün değerlendirmelerde, hangi gerçeklere dayanılırsa dayanılıns köleliğe giden ve bunu geliştiren bir yaşamın tercih edilmesini mahkum ettik. Yine proletarya dışı sınıflara ait bütün çözümleri de yerle bir ettik. Olumsuz tutumları mahkum ederken, olumlu yanları sürekli bir biçimde açılmaya aydınlatılmaktadır. Açık ki, bütün bu değerlendirmelerimizin sonucunda olumlu sonuçlar ortaya çıkmaktadır. Zaten PKK'nin önderliksel gelişiminin özü de budur.

Yaptığımız değerlendirmelerde, özellikle önderlik sorununda bireyin kendisini hangi çerçeveye oturtması gerektiği ve bu çerçeve içerisinde önderliksel gelişimini nasıl sağlaması gerektiğini ayrıntılı bir şekilde izah ettik. İşte birey böylesi bir çerçeve içerisinde hareket tarzını daha iyi belirlerken, aynı zamanda olumsuz yanları ile de savaşı derinleştirmekte ve olumlu yanlarının açılımını ise daha da geliştirmektedir. Bütün bu çabalar ise, militanın önderliksel gelişimini ve açılımını ifade eder. Fakat biz ortaya çıkan bu sonuçlara bakarak tam bir çözüme vardığımızı söylemiyoruz.

PKK hareketi yaşamın en güzelini yaratabilir

Yürüttüğümüz açılımla çalışmaları, sorunun esas çözümüne ulaşmak için bir başlangıcı ifade etmektedir. Diyebiliriz ki, önderlik sorunu bugün daha da yoğunlaşmıştır. Bu nedenle, basit ve yetersiz yaklaşımlardan ısrarla kaçınmak gerekmektedir. Sorunu doğru bir çözüme ulaştırabilmek için sabır, olgunluk ve büyük bir çaba göstermek zorunludur. Eğer gereken tavır gösterilmezse, yıllardır büyük bir emekle hazırlanan tüm değerlerin yitirilmesi tehlikesi kendisini açığa vurur. Bu durumda yaratılan her şeyin yitirilmesi söz konusu olacaktır. Bütün bu nedenlerden dolayı, biz ısrarla basit çözümlerden kaçınmayı dayatılmaktadır.

Bugün ciddi bir savaş içerisinde olduğumuz bilinmektedir. Birçok arkadaş "büyüyelim, güçlenelim" diyor. Cesaretle, fedakarlığa bakıyoruz, çok ileri düzeyde; ama bunun açılımı, uygulanışı ve gerçekten ustaca bir değerlendirmesine bakıyoruz, burada korkunç bir bitiş ve tüketiş görüyoruz. Sahte önderliklerin yanı sıra, bir de önderliğe girmeme, sürekli kaçınma ve buna yönelmeme örnekleriyle karşılaşmaktayız. Örneğin biz bir topluluğun karşısına çıktığımızda, onların karşısında bir önder gibi konuşmanın büyük bir sorumluluğu gerektirdiğini biliyoruz. Bunca tecrübemize rağmen, böylesi bir topluluğa bir hayli değer sunmamız gerektiğinin sorumluluğunu duyuyoruz. Bu topluluğu ilerletmek büyük bir çaba gerektirir. Her toplantı büyük bir olay biçiminde geçer. İşte militanlarımız bu örnekleri iyi değerlendirmek durumundadır.

Önderlik, sadece Parti Önderliği ni değil, bütün parti militanlarını ilgilendiren bir konudur. Her parti militanımızın zorunlu şunu ya da bu düzeyinde önderlik konumuzdur. Bu konumu yetkinleştirmek, önderliği çekici, iş bitirici ve gerçekten hatırı sayılır, yüceltilir ve hürmet edilmiş kılma, bu makamı ve kariyeri her yönüyle layık olduğu bir biçime dönüştürmek; sıradan bir hücre yoderiminden tutulmuş da, bir ordunun yöneline kadar mutlaka başarılması gereken bir görev durumundadır. Kişi olarak militanın kendisini konuşturması, niyeti ne olursa olsun şu veya bu alışkanlığında ısrar etmesi ve onu yaşatması, militanın iradesi dışında parti karşıtı amaçlara alet ettirebilir. Unutulmamalıdır ki, parti içinde proletaryaya ait olmayan her sözün ve her davranışın proletarya dışındaki sınıflara, ileri ya da geri bir doğrultuya hizmet etmesi söz konusudur. Dolayısıyla parti içinde hiçbir davranışın nötr etkide bulunması düşünülemez. Her davranış belli bir etkide bulunur, bu etki ileri bir doğrultuya girilmesine yol açabilir; belirleyici veya engelleyici olur, felaket ya da olumlu sonuçlar yaratır. Kısacası mutlaka bir etki bırakır.

PKK hareketi olarak, yaşamın en güzelinin yaratılabileceğine inanıyoruz. İşte birçok arkadaşın hayatından kolay vazgeçmesi, kendisini yaşatacak örgütlenmeye yönelmemesi ve buna uygun çalışma tarzını bulamaması, örgüt ve yönetim gücü haline gelememesi, bu inancıyla yaklaşımla yakından bağlıdır. Bizim savaş ve yaşam tarzımız bellidir. Ne boyunca örneğimizi ve ne de vurdum duymazlığı ve kendi bildiğinde ısrarı kabul ederiz. PKK'nin tanımının büyük derinliği kavranılmak zorundadır. Biz militanlarımızı, kolayca sonlarına getiren çarpışmalara girsinler diye değil, sürekli başarıyı getiren bir örgütün elemanları olmalarını diyoruz. Militanlarımızı, ölümde de bölünmesi bir sonucu yaratılmaları için her türlü donanımın kavuşturacağız. PKK Önderliği olarak, başka türlü bir yaşamı kabul etmemekteyiz. PKK büyük bir olgu ve ciddi bir harekettir. PKK bir halk hareketi olarak eylemini koymuş, amaçlarını ilan etmiş ve giderek büyüyen bir durumu yaşamaktadır. Böylesi bir gelişme artık kimsenin iradesine tabi değildir. Milyonları kucaklamış bir hareketi durdurabilir miyiz? Hayır! Bizim yapacağımız, önderlik etmek ve önderliğimiz altında doğru bir perspektifi, teori ve uygulamayı dayatmaktır. Bu anlamda bu gerçekliğe inanacağız. Her arkadaş bu gerçekliği yakalamayı iyi bilmeli ve idealist yaklaşımlardan kendisini kurtarmalıdır.

PKK bugün militanlarından, daha farklı ve gelişkin görevleri yerine getirmelerini beklemektedir. Askeri alandan diplomasi alanına, örgüt alanından siyasal çalışmalara varana kadar bir önderliksel gelişimin tutturulması gerekmektedir. Kısacası, militanlar PKK'nin önderliksel gerçekliğini kendilerine değil, kendilerini bu gerçekliğe tabi kılmalıdır. Bunu da hatırlayarak istek için değil, bir otorite olarak kurulumlaşan ve maddi bir güç biçiminde somutlaşan PKK Önderliği'ne bağlılığın bir gereği olarak yerine getireceklerdir. Ama bu gerçekliğe rağmen, hala bireysel niyetlerle Önderliği sağa sola çekmeye çalışıyor ve inkara götürüyorlar. Aynı zamanda kendilerini de eriliyor ve tüketiyorlar. Açık ki bunlar iyi şeyler değildir. Tüm uyarılara rağmen ısrarla "ben böyleyim" demektedirler. Nitekim Türk solu ve işbirlikçi güçler de böyle

yaptılar. Bizi bu tür tavırlarla tehdit etmek istiyorlar. Bu tip tutumlar yığılma ve iyi davranışlar değildir. Bunlar kolay yapılabilir. PKK içerisinde örgütü kendi kişiliğinde hapseden, tüketen ve eriten tipler bunlardır.

Militanlarımız insanların kaderi ile ilgilenebilirler. Mademki insanlığın kaderini kendilerinde temsil ediyorlar, yetkililerin altında bulunan insanların yaşamını çok iyi düşünmek zorundadırlar. Bir militan nasıl bir yöneticidir ki, sorumluluğu altında bulunan insanların sıradan bir esenliği için bile tedbir almıyor veya geliştirmiyor. Bazıları, "biraz daha ayağımı kaldırırsam, biraz daha aldatsam" diyerek kendilerine yer açmak istiyorlar. Bu tipler son derece tehlikeli kişilerdir. Adeta insanlar üzerinde oynuyorlar. Bunlara diyeceğimiz, böyle bir konumu terk etmelidirler. İnsanları ateşe sürdükten sonra duyarızlık içinde bulunmak, büyük bir ahlaklıksızlık örneğidir. İnsanların imkanlarını en yetkin bir şekilde ve sonuna kadar kullanabilmeleri için çaba sarf edilmek zorunludur. Militanlar "nasıl olsa yöneten benim" diyerek, milyonların kaderi ile oynamaya haklarını kendilerinde göremezler. Çünkü militan sadece kendisinin değil, milyonların kaderinin de temsilini yapmaktadır. Bu anlamda militanın temsil ettiği, artık kendisi değil, milyonların yetki ve sorumluluğudur.

PKK bir militanlar topluluğudur

Çok açık olan gerçeklere rağmen, hala birçok kişi çeski üsluplarını kullanmakta ısrarlı davranıyor. Biz, yöntemlerini değiştirmeleri için defalarca uyarılarda bulduk. Bizim de temsil ettiğimiz bir yaşam biçimi vardır. Sorumluluk duymamız gereken gülere karşı, onur savaşımına sonuna kadar bağlı kalarak görevimizi yerine getirdik. Hiçbir şekilde şu veya bu güce karşı kendimizi acındırma durumuna girmedik. Belki uzun süre bizim bu tavırımızı sürdürüyorlardı. Belki de çok aşırı bir tavır olarak görüldü. Ama bunun devrimci bir tavır olduğu bugün daha iyi kavranılmaktadır. Birçok örgüt gibi biz de dostluk, dayanışma adına ağılayıcı sızlayarak, ayaklara kapanarak, her gün suraya buraya çağrılar yaparak, kırk defa boyun eğmeçiliğe, örgütü satma tavrına girebiliriz. Ama biz bunları yapmadık. Zaten bunun dışında başka herhangi bir yaklaşımla devrimci onuru kurtarmak mümkün değildir.

Şimdi bizim tipler birçok yöntemi deniyor; "şunu bastırırım, şuna boyun eğdiririm, şunları uyuturum" diyerek tamamiyle kendisini konuşturmaya çalışıyor. Bunu ise, toplumda çokça görülen bezirganlara yararış bir tavırla yürütmek istiyorlar. Açık ki, bir politikacı böyle davranamaz. Biz devrimciler politikaya ne tür davranışların hakim olması gerektiğini defalarca açıkladık. Bir devrimci, politikacı, hak ve adaletin en iyi bir şekilde temsil edildiği, her türlü gelişmenin can alıcı odağı haline geldiği biridir. Partimiz içerisinde de bezirganca yöntemlerle hiçbir yere varılmayacağını belirttik. Bu yöntemler çabuk açığa çıkarılır.

Düşkün, geri ve zayıf bir yaşamdan şiddetle nefret ettiğimizi defalarca belirttik. Zayıf biri, kendi hakkını, adaleti, iyiyi ve doğruyu savunamaz. Düşkün ve zayıf biri kendisini her türlü gerici, düşkün ve sömürücü gücün aleti olmaktan kurtaramaz. Bu nedenden dolayı, halkların tarihte yaşadıkları bu tür durumlar sürekli bir tehlike oluşturmuştur. Yine, bu türden bir yaşamın teh-

likeleri bireysel düzeyde de görülmüştür. Ama PKK'de bu tür anlayışları biz tümden mahkum etmezsek, PKK içinde bir yenilgiyi, bir köleşmeyi ve bir teslimiyeti kendi elimizle hazırlamış oluruz. Bu açıdan, her arkadaş başarılı olmalı, tedbirlerini bu şekilde geliştirerek başarılarını garantiye almalıdır. Bu sadece yaşamımızın bir parçası ile de sınırlı değildir. Arkadaşlar bu hususları daha az veya daha fazla temsil edebilirler. Ama ortaya çıkan gerçek odur ki, doğru gelişim bu temelde olabilir. Tarihsel olsun, güncel olsun, yine kaynağı hangi toplumsal içerikte olursa olsun, yapılması gereken bellidir. Devrimin inadi karşısında geleneklerin, yanlışların inadi duramaz. Çünkü devrim inadi çok güçlüdür. Bunun yanı sıra devrimci iradesi ve yaklaşımı da son derece güçlüdür. Bu açıdan hesaplarımızı yaparken, tam yapmamız gerekmektedir. Bunu yaparken de hiçbir arkadaş yoldaşını zor duruma sokmamalıdır. Kişi eğer dostlukları kötüye kullanırsa, gerçekten yalnız hareketimize değil, aynı zamanda kendisine de en büyük zararı verir. Yoldaşlık ilişkileri zedelenirse, bunun yaratacağı sonuçlar kötü bir duruma yol açar. Kişi gaflet içinde bulunuyor ve "ne de olsa kimse görmüyor, duymuyor, işin içinde öyle cezalandırma da yok" diyerek dayatma üzerine dayatmalarda bulunuyorsa, bunun sonuçları son derece yıkıcı olur. Tabii bu tür yetmezlikleri normal karşılamamız da bizden beklenmemelidir. Hatta bunu biraz daha sürdürürüm" demek; gerçek anlamda ihanet, düşkünlük ve lümpenliktir.

Biz bile bu hususlarda yeterli bir aydınlatmayı yapamaz ve yol gösterici olamazsak, kendinizi ayaklandırm ve bu tip yararacak kişiliklerden kurtulun. İster bir gün yaşamı, isterse de sonuza kadar yaşamı; doğruyu vermek ve egemen kılma mükellefi. Her zaman gücümüz oranında doğruyu egemen kılmayı bir görev olarak benimseydik ve halen de bunu gerçekleştirmenin ve yürütmenin peşindeyiz. Bu PKK'nin bir karakteri, ahlakı, kısaca bir özelliğidir. Diğer yaklaşımlar olsa olsa fitne fesadına sebep olabilir. Böyle bir hareketin ise halk içinde hiçbir ederi olmaz. TC, bunların söylediklerini ve yapmak istediklerini her gün söylüyor ve yapıyor. Bu nedenden dolayı TC'den hiçbir farkları olmadığı gibi, zaten TC böyle bir görevi yerine getirdiği için hiçbir anlamı da yoktur.

Kısaca, bu tipler boş şeylerle uğraşıyorlar. TC her gün, "bu işin sonu yoktur, bir şey başaramazlar" diyor, mücadelemize bir kimlik yakıştırmak istiyor. Halkımız, kendisine zorla kabul ettirilmek istenen böylesi bir kimliği benimsememekte ve kabul etmemektedir. Mücadelemize böylesi bir kimliği yakıştırmaya çalışmak, bize karşı yapılacak en büyük hakarettir. O halde, kimlik bulma mücadelemizi, sınıf, ulus ve insanlık adına, ama mutlaka iyi bir biçimde yapmak zorundayız. Bunu da şöyle övgü veya böyle yergi aldığımız için değil, bir karakterin, bir kimliğin, kısaca bir PKK militanının özelliği olarak kabul ettiğimiz için yerine getirmeyiz. Diğer biçimleri sergilemek, işte bundan dolayı boş bir çabadır. O halde, bunların felsefelerini veya kişiliklerini üretmekten vazgeçmelidiriz.

Mesele sorunların çözümünde kişilerin yakasını bırakıp bırakmama doğrudur. Bu sorunların çözümü devrimin kaderini yakından ilgilendirmektedir. Ama siz bir bireysiniz, tarihi şu veya bu biçimde geliştirmek, sizin

“Günümüz dünyasında zapt edilebilecek o kadar çok şey var ki, hepsine sahip olmamız gerekmektedir. Güzellikler dünyasında yoksun olduğumuz konularda, ihtiyacımız olan özelliklerin hepsine sahip olmalıyız. PKK, her ne pahasına olursa olsun üretkenliği geliştirecektir. İşte bu yüzden tüm militanlar üretken bir hareketin, üretken militanları haline gelmelidirler.”

“Yaptığımız bütün değerlendirmelerde, köleliğe giden ve bunu geliştiren bir yaşamın tercih edilmesini mahkum ettik. Olumsuz tutumları mahkum ederken, olumlu yanları sürekli bir biçimde açılmaya aydınlatılmaktadır. Bu değerlendirmelerimizin sonucunda olumlu sonuçlar ortaya çıkmaktadır. Zaten PKK'nin önderliksel gelişiminin özü de budur.”

açınızdan fazla bir önem taşıyabilir. PKK, militanların bir topluluğudur. Bu topluluk içerisinde bazı militanlar gelişir, yetkinleşir, bazıları sapma içerisinde girebilir. PKK'de militanlaşma bu şekilde gerçekleşmektedir. Bütün bu hususları öyle fazla abartmıyoruz da. Arkadaşlar militanlaşmada iddialı olmalıdırlar. Ortaya çıkan tarihsel fırsat ve şansları iyi bir şekilde kullanabilmelidirler. Her arkadaş militan özelliğini keskinleştirebilmelidir. Günlerin, saatlerin değeri iyi bilinmelidir. Her türlü doğru yaşama adeta hücum edicesine egemen olmak gerekmektedir.

Proletarya önderliği bir örgütsel önderliktir

Günümüz dünyasında zapt edilebilecek o kadar çok şey var ki, hepsine sahip olmamız gerekmektedir. Güzellikler dünyasında varolan ve bizim de çok yoksun olduğumuz konularda, yani siyasal, sanatsal, ekonomik vb. dünyada ne kadar ihtiyacımız olan özellik varsa hepsine sahip olmalıyız. Ama hala "ben atadan kalma özelliklerle yaşayacağım" demek doğru değildir. PKK, her ne pahasına olursa olsun üretkenliği geliştirecektir. İşte bu yüzden tüm militanlar, üretken bir hareketin üretken militanları haline gelmelidirler. Yoksulluğu bir halk ancak sömürgeciğin bir eseri olabilir. Bizim eserimiz böyle olmaz. Bizimki, sürekli zenginleşen, sürekli gelişen bir halk gerçekliğidir. Bir birey, duyguları, düşünceleri, örgütü ve eylemiyle sürekli zenginleşir. Buna rağmen, militanlarımızdaki zenginliğin ne kadar sınırlı olduğunu da biliyoruz. Zenginleşmenin çok çeşitli biçimleri bulunmaktadır. Öyle bir gelişme yaratılmadığı ki, dilimiz, yüreğimiz, imkan ve fırsatları yaratma yeteneğimiz zengin olmalıdır. Bütün bu zenginliklerin geliştirilmesi sonucu bir halk yeni den yaratılıyor ve kendisine geliyor.

Yüksek amaçlara bağlılık kişiyi çok ileri konulara götürür. Tarihsel gelişmelerin önderlik sorununa nasıl bir etkide bulunduğunu önemli oranda izah ettik. Bütün bu izahlarımızı bağlı olarak dedik ki, amaçlarına büyük bir tutku ile bağlı olanlar, dürüst ve inanca kişileri, yönetim tarzlarında, yürüyüş şekillerinde ve kurallarına göre bir yaşamda sıkıntı içine girmezler. Burada ciddi bir olay ortaya çıkmaktadır. Amaçların tam kavranamaması veya kavranma bile inanç zayıflığı, bilimsel ölçülere dayanmayan bir inancın varlığı olmaktadır. Hatta bu amaçların doğruluğuna inansa bile, bunun uğruna yürütülen faaliyetlerin başarısına bir inancsızlık vardır. Amaçlarımız iyi ve güzeldir. Eğer inancsızlık taşınmaz, ne kadar çabalansın çabalanırsa, başarıya götürmek mümkün değildir. Adeta köleliğe kabul etme anlamına gelen eylem ve örgüt noksanlığının diğer bir nedeni ise, sınıfsal kişiliğinin esas olarak çeşitli saptırmalar içerisinde girmektir. Bütün bunlar da yürüyüş tarzımızı geliştirme ve yetkinleştirme faaliyetlerimizi sarsıyor ve dağıtıyor. Gerçekten her önemli davada olduğu gibi, yüksek amaçlarımızı ulaşmak, zaferi sağlamada ancak bu engellerin ortadan kaldırılması ile mümkün olur.

Bir halkın, sınıfın ve hatta bireyin doğru olan amaçlarına ulaşması önünde hiçbir dış engel belirleyici bir rol oynamaz. Bütün sorun, haklı ve doğru olan amacın

hangi yöntemlerle gerçekleştirileceğine gelip dayanmaktadır. Hareketimiz bütün bu konularda, gerek amacın kapsamını derinleştirmede ve gerekse de buna hangi yöntemlerle varılacağını öngörmeye ve çabalarını buna göre birleştirmeye çok ileri örnekler ortaya çıkardı. Dikkat edelim, halkımızın bugün yüksek amaçlar sistemine kavuşması söz konusudur. Daha yakın dönemde alacaklarımlıkta amaçsız, perspektifsiz, ruhsuz, çabası, kısaca kölece bir yaşamdan; bugün nüfusunu büyük bir kesimini birleştiren ve etkisi altına alan, yüce amaçlarla dolu bir yaşama yönelmektedir. Buna öncülük eden ve bu doğrultudaki bilinci, yürüyüş tarzını geliştiren partimizin özellikleri, kimliği ve halkla gelişen bağları da çok açıktır.

Bizi, sorunu bu kadar köklü bir biçimde ele almaya iten şey, toplumsal bilincin muazzam noksanlığı ya da düşüncesizlik ortamının güçlülüğüdür, bireyin son derece rezil oluşumu, şekilsiz ve şahsiyetiz bir biçimde gelişimi, özellikle örgütsel yönden dumura uğratılması; gerek ulusal ve gerekse sınıfsal çıkarlarının örgütlenişindeki muazzam donanımsızlığı; bunun gereğini bile duymama tarzında yaşadığı büyük sorumsuzluktu. Tuhaftır, ama hareketimiz bu konuda ne kadar ilerlerse ilerlesin, bazı ögelerin en çok takıldıkları sorun, amaçları doğrultusunda yetkin bir örgütlenmeye ulaşamamaları, en az örgütlenmeye eylem yapmaları, en az örgütlenmeye parti faaliyetlerini yürütmeleri, hareketin şu ya da bu görevini yapmayı normal kabul etmeleridir. Halbuki başu-ri, azami bir örgütlenmeye ulaşma isteği kadar, bunun için mümkün olan bütün elverişli koşulları ve olanakları kullanmaya ve bunun gerekerini yerine getirmeye bağlıdır. Bunun dışında herhangi başka bir başarı yolunun bulunmadığı açıktır.

Bizide proletarya önderliğinin esas olduğunu söyledik. Bu hemen şunu akla getirir: Eğer proletarya önderliği esasına; proletarya örgütlenmesi de, bunun içinde onun başarısını sağlayan, ancak bu başarının sağlanmasıyla yerine getirilmesi mümkün olan örgütlenmesidir. Proletaryanın önderliği, onun örgütsel önderliğidir. Örgütsel önderlik herhangi bir sınıf veya tabakadan çok daha fazla ve yüksek bir derecede proletaryanın örgütlenme ustalığından ibarettir.

Örgütlenme sorununun çözümlenmesi gerek proletarya partilerinin, gerekse daha sonraki sosyalist toplum kuruluşunun belirleyici özelliğidir. Örgütlenme de diğer örgütlenmelerin belirleyicisi olarak çıkar. Sık sık "örgütlenme eşitir eylem" diye vurgulanır. Gelişkin eylem, gelişkin örgütlenmeye çok yakından bağlantılıdır. Hala içimizde birçok arkadaş muazzam bir örgütsüzlük içinde bulunurken, kalkıp da yüksek eylemlilikten bahsetmek ve buna inanmak tam bir yanlış, hatta bir tür oportünizm olarak görülmelidir. Ulusal kurtuluş devrimimize proletarya önderliği aslında bir örgütsel önderliktir. Örgütsel önderlik ve yönetim, militanın en belirleyici ve başat özelliği olarak gelişmek zorundadır.

Bizim kadro politikamız bellidir. Kadroların tanımından terfi ettirmesine, konularına göre örgütsel görevlere bağlı kılınmalarına, yerinde ve zamanında çok çeşitli örgütlenmelerin geliştirilmesine, esasında da birey tanımasına veya ondan önce bilincin verilmesine, bilincileye bağlantılı olarak örgütsel görevlerle yükümlü kılınmasına ve denetlenmesine bağlıdır. Ancak pratik

faaliyetlere baktığımızda arkadaşlarda adeta örgütlenmeye bir düşmanlık görüyoruz. Bu aslında sömürgeciliğin dayattığı örgütsüzlüğün açık bir yansımasıdır.

Arkadaşlar her şeylerini ortaya koyuyorlar. Ancak örgütsel yönde emek ve çabanın sahibi olamıyorlar. Parti Önderliği'nin komutası altında şu ya da bu hedefe saldırmak mesele değildir. Her şeyden önce hava ve su kadar ihtiyaç duyduğumuz bu örgütlenme özelliğine ulaşmak gerekiyor. Bunun başka çaresi yoktur. Buna zaman zaman yerine getirilecek bir iş olarak da bakılmaz. Bu konudaki boşluğu çok tehlikeli öğeler, özellikle proletarya dışından saflara sızarak kendilerini örtbas etmiş tipler doldurur. Kendi sınıf gerçekliklerini yansıtır ve sonuç alırlar. Arkadaşlar bununla sadece kendilerini zor duruma düşürüyorlar. Hareketin doğru yolda örgütlenmesine de en büyük darbeyi vuruyorlar. Ondan sonra da "neden böyle oldu" diyorlar. Halbuki kendileri bunun en temel nedenidir.

O halde buna ulaşılabilecek ve hiçbir engelleme militanlarımızın bu konuda ileriye doğru yürümesini durduramayacaktır. Bu kadar fırsatı, olanağı, çabayı bunun için sunuyor ve uyguluyoruz. Bazen dilinizi bile kımıldatamıyorsunuz. Çeşitli gruplar, eğitimsiz insanlar yanınıza geliyor. Günler ve aylar geçiyor, ama siz onları eğitmeye tenezzül bile etmiyorsunuz. Görüyorsunuz, ben meseleleri açmak için her yerde, her kişinin huzurunda propandaya ve eğitim faaliyetini yürütüyorum. Oysa siz, kendinizi paşa çocuğu sanıyorsunuz. Hayır, siz de yapacaksınız; halk çocuğusunuz, emekçilerin çıkarlarını esas alıyorsunuz. Bu da eğitimidir, propandadır, örgütlenmedir, eylemdir. Siz dilinizi bile konuşuramayacak kadar bey çocuğu musunuz? Soruyorum size; sülalenizde beyler ve beylikler bu kadar güçlü müdür? Veya kölelikten, susturulmuş kölelerden mi geliyorsunuz? Yüzyılların kölelerisiniz. Değilseniz, dilinizi ni acıyorsunuz? Bazı insanlara hizmet etmekte üşeniyor musunuz? Bunlar sizin insanlarınızdır, bunların güçlenmesi sizin de güçlenmenizdir. Bunların boy atması sadece size hizmet edebilir. Güçlenen bir PKK halka, güçlenen bir militan ise partiye daha çok hizmet eder.

Bugün saflarımızda gerçekten önderleşmek isteyen ve bunun için de çaba sarf eden, değer üreten ve muazzam bir direniş sergileyen yoldaşlarımız vardır. Bunların gerçek halk önderleri haline gelmeleri için gerekli olan yardımı ve desteği sunuyoruz.

Bunun yanı sıra dikkat edilmesi gereken diğer bir husus ise, Önderlik'le uyum meselesidir. Bu da üzerinde özenle durulması gereken bir husustur. Önderlik bir kurum ve otoritedir. Önderlik'le uyumdan anlaşılması gereken ise, bu kurumla uyum içinde olmaktır. Eğer bugün arkadaşlarımız kitlelerden saygı görüyorsa, bu, PKK'nin bir otorite ve kurum gücü haline gelmesinden kaynaklanmaktadır.

Bir sınıfın veya bir halkın devrime yürütülme çağı geldiğinde, siyasi önderler, filozoflar, askeri dehalar ve yüce ahlakın temsilcileri de ortaya çıkar. Tarihte bunun örnekleri çoktur. Feodal imparatorlukların olsun, burjuva devrimlerinin gelişiminde olsun, bütün alanlarda askeri, siyasi, edebi vb. dehalar ortaya çıkar ve topluma öncülük ederler. Değişik devrim ve aşamalarda olsa da, bu tür öğeler ortaya çıkar. Tarihin altüst oluş dönemlerinde böyle muhteşem kişiliklere gereksinme vardır. Bunlar, tarihte kişilerin belirleyici rol oynadıkları dönemlerin zorunlu konuklarıdır. Böyle dönemlerde, kişilikler gerçek rollerini oynamaksızın tarihin ilerleme kaydetmesi ve gelecek topluma yaratılması olanaksızdır. Elbette ki, bu rollerin oynanması pek kolay olmamakta, böyleleri kişilikler görevlerini yerine getirirken birçok dramı da birlikte yaşamaktadırlar. Büyük üzüntülerle ızdırıp dolu günler, açıklık ve işkence, büyük sevinçler ve coşkulu günlerle bir arada, iç içe yaşanmaktadır. Yine aynı şekilde yenilgiler, zaferler art arda gelmektedir. Tarihin o çalkantılı günlerinin bütün yansımaları kendisini kişinin yaşamında da hissettirmektedir.

Geleceği kazanmak saldırı ruhunu yaşamakla mümkündür

Kürdistan halkı da bugün böyleleri tarihsel bir çıkışın içine girmiştir. Yaşanılan yüzeysellik, darlık, düşkünlük ve apolitiklik ne kadar fazla olursa olsun, yine toplumsal anlamda ne kadar geri ölçüler içerisinde bulunulursa bulunulsun, hiçbir arkadaş bu gerçeği yadsıyamaz. İçerisinde bulunduğumuz dönem, eğer gerekleri yerine getirilmezse, kişiyi adeta ezip geçecek bir süreçtir. Bu akışın önünde durmak isteyen hiçbir şikayet, sızlanma vb. tutumlar kimseyi kurtaramaz. Böyle bir süreç karşısında militanlarımızın düşen görev nedir? Süreç tarafından ezilmek bir yana, bu arkadaşlar bizzat sürecin görevlerine katılmalarını doğru bir temelde yapmak zorundadırlar. Her arkadaş bu sürece gönüllü katılımı baştan kabul etmiş, fakat bilindiği gibi güçlü bir hareketin üyesi olarak ortaya çıkmamıştır. Bundan dolayı adeta sıfırdan başlayarak, sınırlı bir gelişme ile hareket edip irade ve gücümüzü konuşturarak gelişme durumumuz vardır. O halde, tarihin bu aşamasında karşımıza çıkan önderlik sorununu doğru bir temelde çözüme kavuşturmamız gerektiği gibi, olmazsa olmaz bir görevdir de.

Parti gerçeğimizi önemli oranda açtık. Özellikle bu gerçeğin canlı gelişimini somut bir şekilde ortaya koyduk. Bunun ışığında her arkadaşın kendisini çözümlemesi ve geliştirmesi artık zor değildir. Böylece her arkadaşın parti gerçeğimizi içinde kendi yerinin nerede olduğunu tespit etmesi kolaylaşıyor ve çıkış yolu da olanaklı bir hale geliyor. O halde bütün arkadaşlar mücadelenin sorunlarını benimsemeli ve bunu anlayışına ve pratik faaliyetlerine ege-men kılmalıdır. Biz bu konudaki kısır döngüyü kıracağız. Kendisini sürekli anlaşılmaz bir dert küpü haline getirip adeta partinin başına bela eden, hep problemleri gösterip kendisine yardım eli uzatılmasını isteyen, daima tepkici, ayrıcalıklı bir konumda tutmaya çalışan, kendisini her şeyin yaratıcısı olarak gören, bunun başkalarınca da böyle kabul edilmesini isteyen, yani içinde sürekli bir subjektivizmi büyütenlere; bu yolun yol olmadığını, böyleleri bir yaklaşımın çıkışı sağlamayacağını, bununla, üzerinde uzun uzadıya durduğumuz örgütü yaratamayacağımızı anlatacağız. Yine bunu aştığımız oranda başarılı olacağımızı, büyük uyumu ve gelişmeyi burada yakalamamız gerektiğini kavratacağız. Tarih başka türlü yaratılmayacağı gibi, özgürlük de başka türlü elde edilemez.

Gerçekleştiğimiz istediğimiz birçok şeyin hafızalarımızda bir iz gibi kalmasını istemiyorsak, kendimizi zorlayacağız. İyi şeyler, ancak uğruna çok büyük çabalar harcanırsa zapt edilebilir. "Büyümenin sınırları nereye kadardır" şeklindeki sorulara; "mevcut gerçeklik içerisinde, koşulların elverdiği düzeyde, zafere ulaşan yere kadardır" deriz. Sürekli bir darlık içinde yaşamının devrim açısından izah edilir ve kabul görür bir yanının olmadığını tekrar söyleyeceğiz. İşleri en az bir kayıp ve azami bir başarıyla ilerletme, görevlerimizi yerine getirmemize bağlı olduğu için, bunu yapmaya mecburuz. Biz, bizi bu tutumu sergilemekten ısrarla alıkoyma nedenleri ve engelleri bertaraf etmek zorundayız. Görevler bu şekilde yerine getirilmezse sonuç ne olur? Yapmazsak birbirimizi yaşatamayız ve toplumsal gelişme yoluna giremeyiz. Bu da düşkünlüktür. Yani her türlü baskı ve sömürüyü kabul etmektir.

Böylesine tarihsel bir önderliğin çıkış aşamasında hiç kimse, hiçbir gerekçeyle bu tür lanetli özellikler ve ince verem ağrılarıyla kendi içinde ve parti saflarında yaşamaya cesaret etmemelidir. Buna karşılık her şeyden yoksun bırakılmış bir gerçeğin temsilcileri; ülke topraklarından, zenginlikten, doğruluk ve adaletten, gelişmenin her türlü biçimlenişinden, sanattan, insanı insan yapan özelliklerden yoksun bırakılmış bir yapının temsilcileri geleceği yaratamazlar. Militan, gelecekte her şeyin kazanılması için yaşamının bir anlamının olduğunu bi-

len, kaybedilen her şeyi yeniden kazanmak için büyük bir susuzluk ve açıklıkla, kendisinden bu değerleri koparıp alana saldıran kişi demektir. Gelecek başka türlü kazanılabilir mi? Adam her şeyi elinden almışsa sen ancak ona saldırarak kazanabilirsiniz. Onun için de durgun militanı anlayamıyoruz. Halk üslubu ile üreten olmayan, saldırmayan kişiliği militan olamaz. Bu saldırı ne bir köle gibi başkaldırma, ne de bir ağa gibi saldırmadır. Haklı ve adil olanı kendi gelişmesi için esas alan, halkın özgürlüğü ve ekonomik, sosyal gelişmesi için başvurulması gereken bir saldırdır.

Halka öncülük etmesi gereken bir militanın durgunlaşmasına akıl erdiremiyoruz. Örgütsüz, pasif, işlevsiz, yaratıcılıktan yoksun olarak durmak bir militan açısından anlaşılabilir bir şeydir. Militan, geleceğin yaratılması veya kazanılmasının ancak saldırı ruhunu yaşayarak mümkün olacağını biliyorsa, yerinde duramaz. En pasif görünen görevlerde bile; enerji, dönüşüm ve kazanmanın kaynağı olmasını bilir. Onun için partiye dayatılan tutucu, sürekli verimsizlik doğuran ve giderek bunu bir metot haline getiren yapıları, kişileri ve anlayışları çok tehlikeli buluyoruz. Hele hele böyle militanlığın mümkün olabileceğini düşünmek, en tehlikeli yaklaşımlardan birisidir. Üretmeyen, donatmayan, örgütlemeyen ve savaştırmayan bir militan çok tehlikeli biridir.

Militanlarımız, son nefeslerini bile üreten, değer yaratan, savaşı geliştiren ve örgütleyen birisi olarak verimlidir. Çünkü bunun etkisi milyonlar üzerinde sonuç yaratıyor. Hasta hasta dolaşamazsınız. Canından bezmiş, konuşmayan, zekasını çalıştırmayan tip çok tehlikelidir. Son derece anlaşılır bir gerçekten bahsediyoruz. İstifa edin, kendinizi sığınağa kapatın, ama halkın ve partinin huzuruna böyle çıkmayın. Bu suçtur. Bazı tarihsel gerçeklere veya önderlere bakalım; bunlar halkın arasına en güzel görünüşleriyle, en içten yaklaşımlarıyla, en yaratıcı yetenekleriyle çıkarlar. Bazılarının içimizde önderlik sanatı ile çok tehlikeli bir biçimde oynaması, sanki böyle önderler de mümkünmüş gibi bir hava yaratması ve birçoklarının da bunlara uyması, yaşadığımız en tehlikeli ve felaketli gelişmelerden birisidir.

Bazıları hala kendilerini çok çeşitli yöntemlerle dayatıyorlar. PKK'nin önde gelen bazı önderleri böyle yaşayabilirler mi? Bu kadar karışık olabilirler mi? Bu kadar üretkenlikten yoksun, kitlelere ve kadrolara değer vermeyen, alabildiğine bireysel ve subjektif, muazzam bir kırcıklık ve kararsızlık içinde yaşayan birisi, niyeti ve başka özellikleri ne olursa olsun, en tehlikeli tiplerden birisi olarak parti içinde durmaktadır. Bunları teşhir ve gerekirse tecrit edeceğiz. Çünkü tarihimizin bu dönemine böylesine tehlikeli önderlik yaklaşımlarıyla karşılık veremeyiz. Halkımızın çıkarları böyleleri bir önderlik yaşamını kabul etmiyor. Militan eğer ulusal kurtuluş mücadelesine değer üstüne değer katabiliyorsa, en saygı duyulması gereken biridir.

Bizde bunların dışında başka bir ölçü yoktur. Buna rağmen ortaya "benim başka özelliklerim var" diyerek çıkmak, kabul edilemez bir durumdur. Biz devrimciyiz; devrimciliğin de kendisine has kuralları vardır. Çelik gibi insanlar olmak zorundayız. Bazı arkadaşlar çıkıp da, "zaten biz zayıfız, ailemiz de bizi terbiye edemedi, bu kadar ağır görevler bize dayatılmamalı" diyebilir. Bugün TC de aynı şekilde çağrılarda bulunmaktadır. Bu nedenle gerçek bir önderin sahip çıkması gereken görevlere, ne kadar zayıf olursak olalım sahip çıkmasını bilmeliyiz. Hiçbir arkadaş, yüceleşmeyen, önderleşmeyen ve otorite geliştirmeyen biri olarak yaşamayı kabul etmemelidir. Hala sorunu "darım, yüzeyselim" biçiminde ortaya koymak büyük bir anlamsızlığı ifade eder. Benzeri bir tavırdan ısrar etmek, aynı zamanda insanlığın gelişim kanunlarını inkar etmek anlamına da gelmektedir. Herkesin isteğine göre bir devrimcilik yürütülemez. Dikkat edilirse, birçok şey bizim istediğimize göre de gelişmemektedir. Tam tersine, ancak büyük mücadeleler sonucu bazı gelişmeleri sağlayabilmekteyiz.

Önderliğe bağlılık çizgi devrimciliğidir

Biz gerçek anlamda siyaset yapmak istiyoruz. Bu tür figüranlıkla uğraşacak durumumuz yoktur. Bilindiği gibi siyasal mücadelede Ulusal kurtuluş savaşında en yetkin bir şekilde uygulamak isteyen bir hareketiz. Siyaset, yücelmek, büyümek demektir. Bir diğer deyişle, mevcut toplumsal düzeyden ve kültürel, ahlaksal yaşamdan daha ileri bir düzeyi temsil etmek anlamına gelmektedir. Eğer bu konuda halka bağlılık zayıflık yoksa, verilen sözlere gerçek anlamda bir bağlılık varsa; yapılması gereken, iyi bir siyaset adamı olmak için büyük çaba sarf etmektir. Bunun karşısında, hep birbirini kandırmaya çalışmak ve adeta çocuklar gibi dayatmalarda bulunmak, bir siyaset adamına yakışmayan tavrıdır. Birçok kez söz verdikten sonra tekrardan aynı durumlar içerisine düşmek, bize bir çocuğun aile içindeki tavırlarını hatırlatıyor. Devrimciler ciddi adamlardır. Aynı sözleri tekrar tekrar yenilemezler. Eylemleriyeni yeni sağlarlar. Sözle eylemin birbirini tutması çok önemlidir. Buna, yürüyüş ile amacın birliği, teori ile pratiğin bütünselliği de diyebiliriz. Bir kişide teori ile pratiğin birbirini tutmaması bir adet haline gelirse, bu kişi devrimin bir baş belası olarak ortaya çıkar.

Bugün, sadece partimiz ve halkımız tarihinde değil, diğer halkların tarihinde de saygı duyulması gereken önderler, yani otoriteler vardır. Bu nedenle bir üyemiz, bir taraftarımız, kanıtlanmış bir önderliğe bağlı yaşamayı kendisi için vazgeçilmez bir özellik olarak görmeli ve birçok şeye bu temelde yaklaşmalıdır. Gerekirse birçok şeyden kendisini mahrum eder ve hatta ölümü göze alır, ama bu soylu değerlere bağlı kalmasını ve onlar için yaşamasını becerir. Bunu ise bir insan için vazgeçilmez olan sorumluluk duygusunda, ahlakında ve her türlü yaşamsal eylemliliğinde sergiler. İşte önderliğe bağlı yaşamın anlamı bu noktada düğümlenmektedir. Haklı olduğuna inanılan ve halkın çıkarlarının seçkin bir temsilcisi olan bir önderliğe bağlılık da ancak bu temelde gelişir. Bizde çok alışılmıştır: Çeşitli putlara tapma ile Önderliğe bağlılık aynı görülür. Yani Önderliğe bağlılığı, bir puta taptığı düzeyde ele alır. Ama böyleleri bir bağlılığın hiçbir şey kurtarmayacağı, insanın yaşamını bile ilerletmeyeceği açık bir gerçektir. İşte böyleleri bir tapınmanın yerine, partiye ve Parti Önderliği'ne gerçek anlamda bir bağlılık geçirilmek zorundadır.

Parti ve Parti Önderliği'ne bağlılık, büyük bir ustalıklı yerine getirilmesi gereken bir görevdir. Sürekli bir biçimde hep "inanıyordum, sanıyordum" demekle ve yabancılaşmaya koymakla bu bağlılığın gerekleri yerine getirilemez. Biz Parti Önderliği'nin halkımız açısından son derece hayati önemde olduğunu belirttik. Parti Önderliği'ne bağlılığın korunması, son derece önemli ve hayati bir sorundur. Fakat militanlarımız, Parti Önderliği'ne bağlılığı çok yetersiz bir şekilde uygulamaktadırlar. Önderliğe bağlılığı "Yaşasın Parti Önderliği" sloganını atmak veya yazmak olarak kavramaktadırlar. Bu ise militanlarımızın bu konuda ne kadar geri bir durumu yaşadıklarını göstermektedir. Halbuki sürekli bir şekilde yaptığımız çağrılarda, Önderliğe bağlı bir yaşamı tutumlarımızın gereği üzerinde durduk. Önderliğe gerçek bağlılığınsa, ancak emir ve talimatları uygulamak olduğunu belirttik.

Önderliğe bağlılıktan anlaşılması gereken, çizgi devrimciliğinin gereklerini yerine getirmektir. Arkadaşların çizgide derinleşmeleri ve çizginin yetkin uygulayıcıları haline gelebilmeleri için her türlü desteğimizi sunduk. Bunun yanı sıra, doğru yolu da ortaya koyduk. Buna rağmen arkadaşlarımız görev ve yetkileri üzerinde yeterince yoğunlaşmamakta ve az bir ilgiyle sahip çıkmaktadırlar. Hatta birçok nasıl görevlerden alıkonulmuş, dışlanmış olduğunu gözyaşı dökerek bize kadar iletmiyor. Devrimci yaşamın böyle ilerletilemeyeceği çok açıktır. Arkadaşlar, adeta bir şikayet tutusu gibi bu tür şeyleri bize iletceklerine, görev ve yetkilerine sahip çıkmalıydılar. Görev ve yetki, kişinin namusu ve onurudur. Eğer kişi bunlara sahip çıkmıyor ve korumuyorsa, o birçok şeyi, en başta da insanlığını yitirmiştir.

Böylesi bir tutuma bundan sonra müsaade etmeyeceğiz. Biz beylikler veya paşalıklar kurmuyoruz ki, bunlara imkan tanıyalım. Tam tersine PKK hareketi eski beylerin, efendilerin dünyasını sona erdirmek istiyor. Hatta küçük burjuva eşitliğine veya sosyalizmine de fırsat tanımak istemiyoruz.

Üzerinde durmak ve doğru bir izaha kavuşturmak istediğimiz diğer bir husus ise, bir önderin çalışma tarzıdır. Diyelim ki bir kişi yönetici oldu; bunun ne yapması gerekir? İlk olarak, bu birim ne kadar yoğun bir emekle, kimlerin çabasıyla bir araya gelmiş, bunu görmesi gerekir. Ayrıca bu birim hangi siyasal gelişmenin ürünüdür, yakın ve uzun vadede hangi güçler burada yer aldılar? Bu topraklar uğruna ne kadar kan dökülmüş? Niçin kan döküldü? Partimiz bu alanı yerleşim sahaya nasıl dönüştürdü? Partimiz bu sahaya bizi nasıl getirdi? Sık sık arkadaşlara belirttiğimiz bir husus vardır: Karşımıza bazen öyle önderler çıkar ki, adeta kovalanan bir çocuk gibi kıyameti koparırlar. Bunlar kimdir? İşte bütün bunlar iyi irdelendiğinde, bugün ulaşılan aşamanın kendisi de kavranır. Şimdi yöneticimiz bunları esas almak zorundadır.

Bir yönetici kendini yanıltıp bu konudaki şartları göz ardı ederse ve çeşitli bahaneler ileri sürerek bunları savsaklarsa, görev adamı olamaz. Kendini yanıltma böyle başlar ve sonuçta devrimci önderlik, sorumluluk, olgunluk, dirayet vb. birçok özelliğin bir arada ve çok duyarlı bir biçimde bulunmasını gerekli kılan bir kişilik yerine; sistemsiz, bölük pörçük, çabada yoğun olmayan, sözleriyle pratiği arasında dağlar kadar uçurum bulunan, duyarsızlığın had safhada bulunduğu bir kişilik doğar. Bu, her türlü tehlikeye karşı kapının sonuna kadar açık bırakılması anlamına gelir. Şüphesiz yüzyıllardan beri toplumumuzun uğratıldığı dağıtılmışlık, sorumsuzluğun zirveye kadar tırmandırılması; ulusal, sınıfsal ve hatta kişisel çıkarlar adına her şeyin yerle bir edilmesi; kişinin sonuna kadar kendisine düşman bir çizginin emrinde kendi kendisiyle savaşır bir konumda yaşaması, daha başından beri çelişkilerinin ne kadar katmerli olduğunu ortaya koymaktadır.

Fakat önder, devrimci savaşçı ya da militan dediğimiz kişi, bu konuları da bilerek, devrimciliğin tanımı ve anlamı gereğince bu olumsuz etkenlerin rolünü asgariye indirir ve boşa çıkarır. Olumlu özelliklerini konuşarak, herkesin nasıl yürümesi gerektiğini gösterir. Başkalarına gerekli olan morali ve gücü verir ve buna göre hareket eder. Ben bu konuda hiçbir şey yapamıyorsam bile, en azından çok sayıda insanı bir araya getirecek eğitimlerine yardımıcı oluyorum. Bazıları neredeyse "insanımız kurudu" diyorlar ve adeta tek bir köylü öğeyi bile bulamıyorlar. Bulmayı bir yana bırakalım, onlarcasını yanlarından kaçırtmışlar. Halbuki genelde insana, özelden parti ve mücadele saflarına gelen insanlara büyük değer vermek, onlara derinden yaklaşmak, yüzyıllardan beri benliğinden uzaklaştırılmış bu insanları yeniden kazanmak için her şeyimizi ortaya koymak, geçmişte insana değer vermemiş olmanın ne anlama geldiğini bilerek bu konuda bir dönüşümü yaratmak, kısacası herkesin kendi kişiliğinde bir devrim gerçekleştirmesi, partinin ve mücadelenin çıkarlarına en uygun olandır.

En başta ister eğitim alanında, ister pratik içinde olsun, ileri düzeyde görevler üstlenen sorumlu kademelerdeki arkadaşlara sesleniyoruz; görevlerinizi net bir biçimde ortaya koyacaksınız. Ordu kurmak yalnız benim sorun değil, en başta pratik içinde bulunan militanların görevidir. Parti Önderliği olarak biz bu konuda gerekli açıklamaları ve desteği sunduk. Her gün çok sayıda militanı seferber etmeye çalışıyoruz. Onların maddi ve manevi donanımlarını, teorik ve ideolojik tehzatlanmalarını, silahlanma da dahil her türlü gereksinmelerini hazırlıyoruz. Buna karşılık insan hiç olmazsa kendini eğitir; herkesin eğitime, yönetime ve yürütme görevi var. Oligarşik rejimin bu kadar ağır dayatmaları altında, her şeyimizin bu denli yerle bir edildiği bir ortamda; birtakım sahte bunalımlar yaratarak, sefil ve ucuz bir yaşam için kendilerine zaman ayıranlar sıkı, sıkıyor.

III. KONGRE ÇİZGİSİNİ PRATİKLEŞTİREREK GÜÇLÜ KADIN MİLİTANLIĞIYLA PARTİLEŞELİM

● PJA Parti Meclisi

Baştan başa direniş, kahramanlık ve özgür yaşam bağlılığı olan mart ayında, özgür yaşam seçeneğinde daha güçlü kararlaşma temelinde gerçekleştirdiğimiz II. Meclis Toplantımızın yarattığı umut ve coşkuyla tüm parti yapımızı selamlıyoruz.

10-16 Mart tarihleri arasında gerçekleşen PJA II. Meclis Toplantımız, III. Kongremizin ardından, Kongremizin ulaştığı kararlaşmayı yaşamsallaştırma, örgüt olma, merkezileşme, sistem yaratma temelinde PJA I. Meclis Toplantısı'ndan sonra yaşanan süreci kapsamlı olarak ele almıştır. Yaşanan tasfiyeci anlayışların yarattığı tahribatlarla mücadele etme temelinde örgüt ve yönetim olma savaşımının yoğun yaşandığı altı aylık bir sürecin ardından, bu savaşımında ortaya çıkan yönetim tarzını, mücadele anlayışını, kadro duruşunu, olumlu-olumsuz sonuçları ile birlikte değerlendirmek, ürünlerini toparlamak ve örgütlemek kadar, aşılması gereken olumsuzlukları mahkum etmek ve hızla aşmak için bu toplantımız oldukça önemlidir.

III. Kongremizin alanlar özgüline uyarlanması temelinde birçok alanda gerçekleştirilen konferans ve toplantıların sonuçları ve kararlaşmaların da güç kattığı toplantımız; sadece dar anlamda parti içinde yaşadığımız altı aylık süreci değerlendirmemiş, Kongre'nin ulaştığı düzey temelinde Kadın Özgürlük Hareketi'nin 21. yüzyıl misyonuna denk bir biçimde açılımı, ideolojik-politik güçlenme ve örgütlenmesi, bu temelde özgürlük, barış ve demokrasi eylemselliğini yaratmanın tartışmalarını yürütmüş, kararlaşmasına ulaşmıştır. Bu temelde dünya ve Türkiye özgülünde kadınlara ulaşmanın, ortak örgütlülükler yaratmanın ve cins sorununu dünyanın gündemine acil bir insanlık sorunu olarak koymanın yol ve yöntemleri üzerine tartışılmıştır. Bu anlamda toplantımız yeni bir baharı Özgür Kadın Partisi olarak, hangi kararlaşma ve planlama temelinde karşıladığımızı da netleştirmiştir. III. Kongre çizimimizin pratikleştirilmesinin yoğun mücadelesi olarak geçen altı aylık süreçte, bir kez daha gördük ki, sorun sadece güçlü kararlar almak değil. Bu kararları gerçekleştirecek örgütlenme, planlama ve güçlü kadro düzeyine ulaşmayınca, en anlamlı kararların bile yaşamı değiştirme bakımından pratik bir değeri olmuyor.

İşte bu yakıcı gerçeklik temelinde toplantımız, yaklaşık altı aydır yoğunca yürütülen mücadeleye ve emeğe büyük bir değer biçmekle birlikte, Kongremizin henüz gereken derinlikte anlaşamadığını ve pratiğe geçirmede yoğun engellerle karşılaştığını değerlendirmiş, bu engellerin başta anlayış ve tarzdan kaynaklı yönlerini hemen aşmayı ve yeni bir çıkışı yaratmayı "olmazsa olmaz" kabilinde ele almıştır. Bir yıl gibi bir süredir partimizin ve PJA'nın yoğun örgütsel mücadelesinin zirvesi olan ve Önderlik çizgisinin zaferiyle sonuçlanan altı arkadaşın platformlarından çıkan sonuçları da değerlendiren toplantımız, bu sonuçların kadın hareketinin gelişim sürecine kanalize edilmesinin, bir güçlenmenin ve örgütle bütünleşmenin zemini haline getirilmesinin tartışmalarını da yürütmüştür.

Bu temelde toplantımız; "son siyasal gelişmelerin değerlendirilmesi, örgüt olma ve merkezileşmede yaşadığımız mücadele sorunları, bu mücadeleyi nasıl geliştirme gerektiği, Kongremizin kararlaşma düzeyini yaşamsal kılma amacıyla dönemsel taktik ve planlama" olarak belirlenen gündem maddeleri temelinde yürütülmüştür.

Toplantımız, Türkiye'de yaşanan sorunlar, 8 Mart etkinlikleri ve Newroz hazırlıkları kapsamında siyasal durum değerlendirmesi de yapmıştır.

Türkiye, 2000 yılını kapatırken gerilimli ve olumsuzluğu ağırlıklı olarak içinde barındıran bir atmosfer ortamındaydı. 2001 yılına belirsizliklerin ağır bastığı bir durumda giren Türkiye, yol ayrımında olduğunu, siyasi erkinin değişim-dönüşümde, dolayısıyla

üretmeyen erkek egemenlikli mantığın da yenilgisidir. İflas eden ve sorunlara çözüm gücü olamayan, ülkeyi geleceğe taşıramayan erkek egemenlik karakterinin belirlediği Türkiye sistemi, yapısal değişime, yenilenmeye ihtiyaç duymaktadır. Bu gerçek karşısında bir kez daha yeni stratejimiz ve bunun temel taktiği olan siyasal serhildan, çözüm ve çözümün araçları olarak belirginleşmiştir. Ayrıca sorunları binlerce yıldır şiddetle çözme bir karakter haline getirmiş Türkiye gerçeğinin demokratikleştirilmesinde, kadının özgürleşmesi her zamankinden daha fazla önem kazanmıştır. Çünkü bu sistemin bu denli pervasızca savaş geliştirilmesinde, ülkenin, halkın bütün çıkarlarını bu savaş sürecinde oluşan rantçılığa peşkeş çekmesinde kadın hiçbir bir-

gücü olduğunu ispatlamaktadır. Bu temelde gerek ocak ayında Türkiye'yi geriye çekmek isteyen rantçı kesimlerin karşısında sergilenen tavır, gerekse de 8 Mart ve 21 Mart etkinlikleri, halkımızın örgütlü gücü ve yeni dönem mücadele stratejisinde kararlılığının zirvesel ifadesidir. Türkiye'de kadınların HADEP öncülüğünde gerçekleştirdikleri 8 Mart etkinlikleri son derece görkemli olmuş ve Dünya Emekçi Kadınlar Günü, döneme ve taşıdığı anlama denk bir şekilde karşılanmıştır. Kadınlarımız Türkiye'nin sorunlarını tartışmış ve tartışmıştır. 8 Mart, sosyal dinamizmi yaratmada önemli bir adım olmuştur. Bunalım içinde olan topluma ruh kazandırmak kadar, tıkanıklığı aşma yönünde harekete geçme gereğinin de startını vermiştir. Bu mesajın kadından gel-

li sistemin erişemeyeceği derinliklere taşıyabilecek bir potansiyele sahiptir. Kadın bu potansiyeli açığa çıkardığında, egemenlerin okuyamayacağı bir dile, başa çıkamayacağı bir üsluba sahip olacaktır. Bu nedenle kadın ekseninde geliştirilen barış mücadelesi son derece radikal bir anlam taşıyor. Diyarbakır buluşması bu temelde gerçekleşmiş ve bunun, toprağa ekilen tohumun kök salması gibi bir anlamı olmuştur.

Türkiye'nin yaşadığı zorlu gerçek, barış ve demokrasiyi zorunlu kılmaktadır. Bu gerçek karşısında kadın renginin katılımı hayatiyet arz etmektedir. Partimizin temel taktik olarak belirlediği siyasal serhildan sürecinin başarı düzeyi ve Türkiye'de değişim yaratma konusunda yaratacağı sonuçlar kadın katılımıyla direkt bağlantılıdır. Partimiz 8 Mart ve 21 Mart kapsamında sergilenen kadın katılımıyla dönemsel taktiğini ve yeni stratejisinde başarısını garantilemiş, tüm ilerici demokrat kesimlere örnek olmuştur. Bundan sonra bu duruş katlanarak büyüyecektir.

PJA'nın örgüt olarak büyümesi ve süreçte kendi iradesiyle aktif katılımının zemini her zamankinden daha güçlüdür. Parti Önderliğimizin "kadının kendisine dayalı politikaya girmesi" tespiti temelinde, "kadının bu yüzyılda, başta kadın özgürlük sorunu olmak üzere insanlığın en temel sorunlarına kadın bakışı ile, kadın kurtuluş ideolojisi ile nasıl çözüm üretilir, bunlar somut toplumsal projelere nasıl dönüştürülür ve aktif siyasette nasıl gündemleştirilir, bu anlamda binlerce yıldır yaşamın her sahasının dışına itilmiş kadının, kendi özünüyle pratik-politikaya girişi ve bir çözüm gücü olması nasıl geliştirilir" temel soruları çerçevesinde tartışılan toplantımız, önemli bir kararlaşma düzeyini ortaya çıkarmıştır.

Kadın binlerce yıldır kimliksizleştirilen, tarihin başlangıcında ve karanlıklarında gömülü bırakan erkek egemenlikli sistemin kadında yarattığı bilinç kararmasını, ufuk daralmasını, örgütlü yaşama, dolayısıyla kendi özüne yabancılaşmasını çok aktif bir mücadele ile aşmayı; kadın özgürlük yüzyılı olan 21. yüzyılda başarılması açısından "olmazsa olmaz" kabilinde ele alan toplantımız; çözümün ideolojik olarak da sürekli derinleştirilmesi kadar, somut pratik çözümlerin hızla üretilmesini ve genele mal edilmesini de kararlaştırmıştır. Bu anlamda insanlığın yaşadığı tüm sorunların çözüm anahtarları olduğunun bilincine kadın, tarihsel gelişim seyri içerisinde şekillenen çözümsüzlüğün ve beklentili ruh halinin ağır etkilerini aşacaktır. Bunu başarmak için; erkek egemenlikli sistemin kadını ve halkları kimliksizleştirilen, onları özgür ve onurlu yaşam seçeneğinden uzaklaştırmak isteyen politikalarını kadın kurtuluş ideolojisi temelinde politikayla, planlarını, örgütlerini örgütle karşılamak bir zorunluluktur. Binlerce yıllık kadın köleliğinin örgütsüzlüğü ve güçsüzlüğü ile egemen sistemin kurmuş olduğu gücünü yenmek mümkün değildir. Bu açıdan kadın için en temel sorun, özgürlük çizgisinde örgütlenmek ve bunun içinde kadın kurtuluş ideolojisi ile kendini donatmaktır.

Bu anlamda, tüm yetersizliklerine ve güçsüzlüklerine rağmen Kadın Özgürlük Partimiz PJA, kadın özgürlüğü açısından en iddialı ve çözümlü üretebilecek kadın örgütülüğüdür. Bu yüzyılda ağırlaşan misyo-

"Türkiye'nin demokratik normlara dayalı eşitlikçi ve özgürlükçü yönetilmemesi, ülkeyi gelinen aşamada çıkmaza sürüklemiştir. İflas eden Türkiye ekonomisi; iflas eden Türkiye siyaseti, siyasetçisi olduğu kadar, 15 yıldır yürütülen çirkin savaşın durmasıyla birlikte halkların lehine çözüm üretemeyen erkek egemenlikli mantığın da yenilgisidir."

la ülkeyi yönetmede son derece yetersiz olduğunu kanıtlarcasına bir giriş yaptı. Fali meçhul cinayet ve gözaltında kayıpların yeniden ülke gündemine sokulması ardından çok fazla geçmeden bir devlet krizi olarak patlayan ekonomik buhran bir kez daha çözüm üretemeyen siyaset ve siyasetçinin yol açtığı-açacağı sonuçları gözler önüne serdiği gibi; binlerce yıllık erkek egemenlikli sistemin yarattığı en ucube gerçeklik olarak erkek karakterinin damgasını vurduğu sistemlerin, 21. yüzyılda her yönü ile yaşadığı bitişin ve insanlığın hiçbir sorununa çözüm üretemeyişinin de çarpıcı bir örneğini oluşturmaktadır. Bu anlamda Türkiye'nin demokratik normlara dayalı eşitlikçi ve özgürlükçü yönetilmemesi, ülkeyi gelinen aşamada çıkmaza sürüklemiştir.

Tüm bu sorunların aşılmasında kilit nokta ise Kürt sorununun çözümü olmaktadır. İflas eden Türkiye ekonomisi; iflas eden Türkiye siyaseti, siyasetçisi olduğu kadar, 15 yıldır yürütülen çirkin savaşın durmasıyla birlikte halkların lehine çözüm

çimde karar mekanizmasına dahil olmamıştır. Hep dışında kalarak acılarını ve bedellerini yaşamıştır. Bu nedenle de barışı ve Türkiye'nin sorunlarının çözümünü yaratacak olan, savaşın çirkinliklerine daha az bulaşmış olan kadının gücü olacaktır. Bu açıdan Türkiye'de kadının barış ve demokrasi mücadelesine katılması her zamankinden daha fazla anlam kazanmıştır.

Kadın demokratikleşmenin temel gücüdür

Yaşadığı çıkmaz aşamada dış müdahaleleri çare olarak gören Türkiye, ekonomik ve sosyal krizlerin gerçek çözümünün halkın demokratik iradesinin ortaya çıkarılmasıyla mümkün olduğunu, bunun için de kadın özgürlüğünün mutlak anlamda geliştirilmesinin şart olduğunu artık anlamalıdır. Bu temelde Kürt halkı ve onun en aktif özgürlük dinamiği olan Kürt kadını, bir kez daha Türkiye'nin temel demokratikleşme

mesesi, etki gücü ve tüm topluma mal olma gerçeğini ifade etmektedir.

Halkımızın gerçekleştirdiği Newroz etkinlikleri tek kelimeyle MUHTEŞEMDİ! Halkımızı bu görkemli serhildanlarını saygıyla selamlıyoruz. Newroz'u bu derece muhteşem kılan, aynı zamanda bu etkinliklerin taşıdığı kadın rengiydi. Kadınlarımızın büyük bir coşku ile son derece aktif katılımı 2001 Newroz'u özgürlüğün ve birliğin günü kılmıştır. Kadınlarımız 8 Mart'tan başlayarak 21 Mart'a ve tüm Kahramanlık Haftası'na akan bir coşku seli olmuştur. Türk ve Kürt kadınının Diyarbakır buluşması 8 Mart'tan 21 Mart'a bir köprü oluşturmuştur. Bu buluşmayla Türk ve Kürt kadınına kucaklayan bir başlangıç yapılmıştır. Bunun sadece bir başlangıç olduğunun teminatı, kadınlarımızın kararlılığı ve oluşturulan köprünün sağlamlığıdır. 8 Mart'tan 21 Mart'a oluşturulan, kadından örülmüş bir barış köprüsüdür. Kadının barışı yaratma kabiliyeti, savaş karakterine sahip erkekten çok daha gelişkindir. Kadın barış mücadelesini erkek egemenlik-

nunu yaşamsal kılmaya da her zamankinden daha fazla yakındır. Bu inanç ve iddia ile gerçekleşen toplantımız, bu tarihsel misyona Parti Önderliğimizin belirlediği özgürlük çizgisinde yaşamsallaşarak sahip çıkmanın, yaşadığımız örgütsel sorunları güçlü değerlendirebilmek ve çözüm üretilebilmekten geçtiğini; kendi örgütsel sorunlarını çözemeyen bir partinin kitleselleşme ve evrenselleşme hedefine asla ulaşamama-

mücadele sürecini yaşamıştır. Ancak kadın yapımız bu genel mücadelenin zorlukları ve sorunları ile birlikte özgün olarak Kadın Özgürlük Hareketi'nin yaşadığı ağır sorunlar temelinde de bir mücadeleyi yaşamıştır.

Bu süreç en yoğun toplantılarını, tartışmalarını yapıldığı bir süreç olmuştur. Bu temelde gösterilen direniş, çaba ve emek elbette çok büyük anlam ifade etmektedir. Böylesi bir gerçeklikle parti yönetimi olarak

teği olan kadronun bu konuda istikrarlı, sürekli, radikal bir duruşu güçlü sergileyememesi, Kongre'nin ulaştığı düzeyi benimsemeyenlere ve bunu politik bir olgu olarak kullanmak isteyenlere en büyük zemini sunmuştur.

Kadro yapımız Kongre'nin ulaştığı düzeyi ve kararlaşmayı kadının en üst düzeydeki irade gücü olması nedeniyle benimsemiş, kabul etmiş; ancak kendisini bu çizgi-

Meclis Toplantımızda kapsamlı değerlendirelmemiştir. Bu temelde her saha için Kongre kararlarının uygulanması temelinde altı aylık planlamalara ulaşılmış, buna göre bazı konumlandırılmaları gidilmiştir. Bu toplantımızın kararlaştrıldığı bazı alan toplantı ve konferansları önemli oranda gerçekleşmiş, bazıları da başlangıç aşamasına gelmiştir. Ancak toplantımızın ulaştığı genel anlayış, kararlaşma ve planlama düzeyinin yaşamsal kılınması önemli oranda gerçekleştirilememiştir.

Gerçekleştirdiğimiz bu son toplantımız, I. PJA Meclis Toplantımızdan sonra gelişen pratik sürecin değerlendirilmesi temelinde yapılmıştır. Yürütülen tartışmalarda; Kongre sonrası gerçekleştirilen PJA Meclis Toplantımızın belirlediği kadın özgürlük çalışmalarının bir sisteme, kapsamlı bir örgütlülük düzeyine kavuşturulması görevinin, bu geçen süre zarfında yeterince başarılmadığı ortaya çıkmıştır. Bunun parti olarak içinden geçtiğimiz sürecin zorlukları ile izah edilecek yönleri olsa da, toplantımız belirleyici olanın, ideolojik-politik derinleşmeyi ve sürecin ihtiyaçlarına göre yetkinleşmeyi başaramamak, örgütlenme düzeyini geliştirmemek, çalışmaları kurumsallaştırmamak, eski tarz ve alışkanlıklar ile yeni arasında bir sıkışmayı yaşamak, yeninin anlayışına ulaşılmış olmasına rağmen onu yaşamsallaştırmada yaratıcı olamamak, bu temelde verilen emek ve çabayı güçlü örgütleyememek olduğu tespitlerine ulaşılmıştır.

Parti Önderliğimizin "Eğer bir parti gerçekten partileşmek, genel ideolojik-politik düzeyini pratik politikaya dönüştürmek istiyorsa, o zaman halledilmesi gereken en temel husus yönetim sorunudur. ideolojik ve siyasal düzeyin bir de örgütsel düzeyi vardır. Her ideoloji ve politika kendine uygun örgüt ister. Eğer pratikleşmek isteniliyorsa, o zaman mutlaka örgütlenmek gerekir; çünkü bu olmadan pratik olmaz" şeklindeki çarpıcı tespiti temelinde toplantımızın en fazla tartıştığı olgu, örgüt olma ve kurumsallaşma sorunları olmuştur. Bu konuda toplantımızın ulaştığı sonuçlar şu biçimde izah edilebilir:

Örgüt anlayışı, örgütsel ilişki, örgüt yaşam tarzının yeterince oturtulamamasının esas kaynağı; partimizin yürüttüğü mücadelede, yeterli anlayış, çaba ve değişim-dönüşüm yaklaşımı temelinde katılmayan yönetim ve kadro gerçeğimizdir. Örgütsel ve pratik sonuçlar gözler önündeysen, yaratılan tahribatların en büyük yükü, zorluğu, özgürlük mücadelesinde üstlenilen misyona ters ve uzak düşmenin sorunları bu denli kapsamlı yaşanıyorken; hala buna derinlikli anlam biçemeyen, nedenlerine, hangi anlayış ve eğilimlerden kaynaklandığına ilgi duymayan, buna öfke beslemeyen, bundan kurtulup özgürlük militanlığına kendini yatırmayan gerçeklik, III. Kadın Kongremizin ulaştığı sonuçların yeterince içselleştirilmediğinin, özümsemediğinin, bunun mücadelesinin güçlü yürütülmediğinin bir göstergesidir. Bu gerçeklik aynı zamanda Kongre'de mahkum edilen anlayış ve eğilimleri her bi-

Bu temelde PJA çalışmalarının koordine edilmesine damgasını vuran; kendini geri çeken, kolektif çalışmayı güçlü oturtamayan ve merkezileşmeyi yaratacak biçimde koordinasyonu sağlayamayan tarz eleştirilmiştir. Yine PJA Karargah çalışmalarının temel işlevi olan ideolojik ve kadrosal üretim, Özgür Kadın Akademisi çalışmalarının oturtulması, planlanan düzeyde gerçekleştirilememiştir. Bu anlamda ekip çalışma tarzının, bunun ilişki ve yaşam gerçeğinin güçlendirilmesi oldukça önemlidir. Bu noktada Özgür Kadın Akademisi'nin geliştirilmesine PJA yönetiminin yaklaşımları yetersiz görülmüş, kadın çalışmalarını stratejik ele alısta yaşanan yüzeysellik eleştirilmiştir. Dış alanlarda önemli bir örgütsel mevzilenme gerçekleştirilse de, bu alanlar kadın çalışmaları açısından açılım, evrenselleşme, yaygınlaşma hedeflerine denk bir düzeye ve dönemsel açıdan gerekli aktiviteye ulaştırılmamıştır. Bu, yönetim gerçeğimizin kadın özgürlük çalışmalarını, koşulların zorlayıcılığından ve daraltıcılığından yeterince kurtarabilen; özgürlük çalışmalarını kendi gerçek kapsamına ulaştırabilen örgütsel, yaratıcı ve pratik politik tarzı yaratamamasının bir sonucu olarak değerlendirilmiş, hızla aşılması gereken bir durum olarak belirlenmiştir. Yönetimde genel olarak yaşanan eski ve yeni tarz arasındaki sıkışmanın, yeniyetmiş ortaya çıkan güçlü tartışma ve anlayış düzeyini Kongre çizgisi temelinde yetkin pratikleştirememenin; ideolojik, örgütsel ve pratiksel derinleşme ve açılım sağlamaya aşılaacağı bir gerçektir. Bu da, dönemin kadrosunu yaratmaktan, çalışmaları güçlü merkezi bir örgütsel sisteme kavuşturmaktan geçer.

Belirtilen yönetim anlayış ve yaklaşımları dönemin kadrosunu hazırlamada, kadroya yaklaşımda geçmiş tarzın etkilerini yeterince aşamamıştır. Güçlü bir eğitime, ilgilenme, diyalog geliştirme, bütünleşmeyi sağlama noktasında önemli bir çaba olsa da, eksiklikler ve yetersizlikler istenen ölçüde giderilememiştir. Kadro yapısını tanıma da daha derinlikli ve objektif olunması gerektiği bir gerçektir. Yine kadro gerçekliğini özgürlük çizgisi temelinde doğru birliktelik ölçüsüne çekmede, bu anlamda yaşanan ve örgütsel ortama dayatılan bireyciliğin aşılmasında zayıflıklar yaşanmıştır. Bu, örgütsel kolektivizmin yaşamsal kılınmasını da engelleyen bir durum olmuştur. Tüm bunların aşılması bakımından da koşuşturan, yoğun emek harcayan, ama verim ve sonuç almada yetersiz kalan çalışma tarzını terk edilip, planlı ve tempoyu doğru yakalayan tarzın oturtulması şarttır.

Kadro gerçeğimizde yaşanan sorunları, yetersizlikleri, zayıflıkları ortak bir ruhla ele alma, örgütün aşması gereken sorunlar olarak görme yerine birilerine ait görme, çözümlü de üst yönetimlere havale etme yaklaşımı kendisini oldukça dayatmıştır. Örgüte girmenin örgütün sorunlarını da çözme sorumluluğunu yüklenmeyi gerektirdiğini kabullenememe, buna direnme, bu noktada kendi beklentilerini, istemlerini dayatma ge-

“Kadının barışı yaratma kabiliyeti savaş karakterine sahip erkekte çok daha gelişkindir. Kadın barış mücadelesini erkek egemenlikli sistemin erişemeyeceği derinliklere taşıyabilecek bir potansiyele sahiptir. Kadın bu potansiyeli açığa çıkardığında, egemenlerin okuyamayacağı bir dile, başa çıkamayacağı bir üsluba sahip olacaktır.”

yacağını ortaya koymuştur. Zaten PJA II. Meclis Toplantımız; yaşadığımız örgütsel sorunların yetkin ve yeterli çözümünü oluşturamayan, bu anlamda da gerçek misyonunu objektif olarak daraltan, kadının kendi özü ve siyasi gücüyle en aktif katılımı gereken özgürlük yüzüne gerektiği gibi katılmayan, barış ve demokraside öncülük yapamayan gerçeğimizin aşılma zorunluluğunun kendisini en yakıcı hissettirdiği bir süreçte gerçekleşmiştir. Bu nedenle de toplantımızın en ağırlıklı tartışılan gündemi; örgütsel sorunlarımız, merkezileşme, bu sorunlara çözüm gücü yaratma olmuştur. Bu temelde kadın partisi, yaşadığı süreçlerden ortaya çıkardığı yaşamsal tecrübe ve bilinçlenme ışığında siyasal analiz gücünü geliştirmek kadar, yaratılan değerlere sahip çıkmanın yegane aracı olan örgütlenmesini güçlendirecek ve her türlü tehlike karşısında meşru savunmasını geliştirecektir. Bu temelde savaş da dahil her koşul altında ulaşılan düzey, uzun vadeli hedefler temelinde temsil edilecektir. Bu anlamda toplantımız siyasal gelişmeler ışığında yaşadığımız örgütsel sorunları, çözüm yollarını ve önümüzdeki sürecin planlamalarını tartışmıştır.

III. Kongremiz örgüt olma ve partiye bütünleşme kararıdır

Parti Önderliğimizin esaretinden sonra uluslararası komponun partimizi tasfiye etmek için yürüttüğü yoğun mücadele atmosferinde Kadın Özgürlük Hareketi'nin yaşadığı sorunlar, hareketin eski yönetiminin önemli bir kesimi şahsında partimize dayatılan tasfiyeciler anlayışlar, bunun partide ve özellikle de kadın hareketinde yarattığı tahribatlar, Olağanüstü III. Kadın Kongresi'nde oldukça kapsamlı değerlendirilmiş ve mahkum edilmiştir. Kongre'de mahkum edilen tasfiyeciler, küçük burjuva-liberal örgüt anlayışının, mücadele tarzının Kadın Hareketi'nde yarattığı tahribatların derinliği, kadın hareketine kaybettirdikleri bu yedi aylık süreçte daha net anlaşılabilir; yönetim anlayışına, kadro şekillenmesine, yaşam ve örgüt tarzına yansımaları pratik olarak sürdürülen mücadelede daha çarpıcı ortaya çıkmıştır.

Bu konuda VII. Kongre sürecinden günümüze kadar yaşanan süreç kendi içinde önemli gelişmeleri de ortaya çıkarmıştır. VII. Kongre ortamında çoğunluğu Kadın Özgürlük Hareketi'nin üst yönetiminde yer alan 19 arkadaşın geri çekilmesiyle birlikte yaşanan sorunlar had safhaya ulaşmış, yeni strateji temelinde kadın partileşmesinin örgütsel düzeyinin, sürecin karakterine göre geliştirilmesi, açılım sağlanması gereken bir aşamada böylesi bir yaklaşım örgütsel düzeyimize bir darbe olmuş, genel partiyi olduğu gibi kadın örgütlülüğünü de tasfiye ile yüz yüze bırakmıştır. Bu durum özellikle kadın yapısında örgütsel ilkelerin, ölçülerin yaşamsal kılınması konusunda çok büyük bir muğlaklık, kargaşa yaratmıştır. Kadın Özgürlük Hareketi'nin örgütün, partinin teminatı olma gerçeği bir yana, uluslararası komponun en yoğun saldırı içinde olduğu bir süreçte, örgütü içten bitirmek isteyen birçok tasfiyeciler anlayışa zemin sunulmuştur. VII. Kongre sonrasında bütün parti yapımız çok yoğun tartışma, kararlaşma, yeniden yapılandırma ve bu temelde güçlü bir

yürüttüğümüz yoğun mücadele sonucunda belli bir düzey yakananmış, III. Kongre'nin hazırlıkları da güçlü yapılarak, ulaşılan yoğunlaşma düzeyi Kongremizde önemli bir netleşme ve kararlaşmayı sağlamıştır. Bu anlamda denilebilir ki, kadın partileşmesinin örgütlenme düzeyini geliştirmede ve kurumsallaşmasını yaratmada III. Kongremizin tarihsel bir önemi vardır. Kongremiz, kadın özgürlük çalışmaları açısından güçlü bir örgütlenme, örgüt olma kararlılığı kadar, partiye bütünleşme ve bu noktada yaşanan aşınmaları, uzaklıkları hızla giderme kararlılığına da ulaşmıştır. Bu her şeyden önce anlayış düzeyinde yaşanan parti dışılıkların, tersliklerin ele alınıp mahkum edilmesi ile mümkün olmuştur.

Ancak bunun tek başına yeterli olacağını düşünmek, "anlayışta mahkum edildi, pratikte de hallolur" yanılığına düşmek, gelişimin diyalektiğini anlamamaktır. Ki pratikte yaşanan da biraz bu oldu. Parti yönetiminin ve yapımızın önemli bir kesiminde yaşanan, örgütsel bilinçte yüzeysellik olmuştur. Bu nedenle de "Nasıl örgüt olunur? Örgüt olma mücadelesi nasıl verilir? Bundan sonraki aşamada bu mücadele hangi yöntemlerle nasıl yürütülecek? Bu aşamada örgüt olmamızın, kurumsallaşmamızın önündeki en temel engeller nelerdir? Nasıl aşılır?" soruları güçlü sorulmamış, ya da güçlü cevaplandırılmamıştır. Bundan ötürü de III. Kadın Kongresi'nin örgüt olma ve kadın partisini yeniden yapılandırmadaki yeri, Kongre çizgisinin nasıl yaşamsal kılınması gerektiği ve bu çizgi temelinde kadın örgütlülüğünü yaratmanın mücadele yaklaşımı, dili anlaşılabilirliği. Kongre'nin yapılması belli bir rahveti getirmiş, geçmişle kıyaslanarak azla yetinme, idareci bir mantık hakim olmuş, Kongre'nin kararlaştrıldığı değişim-dönüşümde yeterli ısrar yaşanmamıştır. Bazı gerekçeler ve koşullar belirleyici olarak gösterilmiş, hep ön plana çıkarılmıştır. Böyle olunca da örgüt olmanın, yaşam ilişkisi gerçeğinde örgütselliği yakalamanın yaklaşımı değil, örgüt olmamanın yaklaşımları ısrarla sergilenmiştir. Örgüt olma gerekliliği ve bunun mücadelesinin verilmesi her dayatıldığında örgütsel çizgiye gelmemenin bütün gerekçeleri yaratılmış ve örgütsel yaklaşıma gelmenin değil gelmemenin ısrarı yaşanmıştır. Bunda Kongremizin istenen ve planlanan kapsamda aktarılamaması, Kongre delegelerinin aktarıma yer yer teknik ve güvensiz yaklaşımı, gereken sabır, olgunluk ve ısrarı gösterememesi de oldukça etkili olmuştur.

Bu durumdan yararlanmak isteyen bazı kesimler; "Kongre kadın iradesini temsil etmiyor, erkeğin gölgesi altında yapılmıştır. Ben ikna değilim, yönetim beni ikna etsin" vb. fırsatçı ve rantçı yaklaşımlar sergilemişlerdir. Bu tür anlayış ve yaklaşımlara karşı örgütsel bir tavır alındığında ise, bu defa kendini geri çekme, partiden aldığı güç ve tecrübeyi partiye karşı kullanma, erkekle kadın arasında dengeler yaratma arayışına girme tutumları sergilenmiştir. Sürece girilmedi, görevleri üstlenmede tam bir kararlaşmayı yaşamayan bu tür yaklaşımların en fazla güç aldığı zemin; dürüst, bağlı, ama kendisini kadın ideolojisi temelinde yeterince eğitmemiş, derinleştirmemiş, duygusalığını ve kadın gelenekselliğini yeterince aşamamış yapı gerçekliğimiz olmuştur. Kongre'yi anlama ve yaşamsallaştırma is-

de ele alıp, ulaşılan kararlaşmayı içselleştirmede, derinlikli yoğunlaşmada ve bu temelde pratikleştirmede oldukça geri bir yaklaşımın sahibi olmuştur. Aslında belli bir kesimde ağırlıklı olsa da, objektif anlamda birçok arkadaşta yaşanan "bekle gör" yaklaşımı olmuştur. Çünkü bir taraftan bir ikna olmamışlıktan söz edilirken, öte yandan bunun giderilmesi için güçlü bir çabanın sahibi olunmamıştır. Bu özünde, III. Kadın Kongresi'nin kadın özgürlük savaşımındaki tarihi anlamını ve önemini yeterince kavramamaktan kaynağını almaktadır. Bu da özgürlük tutkusunun çok derinlikli yaşanmaması ve bu temelde örgütlenme ihtiyacının güçlü hissedilmemesi ile bağlantılıdır. Aslında iki yıla yakın bir süre örgütün genel olarak yaşadığı sorunların yarattığı boşlukta kendisine yaşam sahası bulan bazı anlayışlar ve eğilimler; Kongre'nin ulaştığı anlayış netliği, kararlaşması ve bunun örgütsel yaşama yansımaları karşısında, bu yaşam sahasını yitirmenin kaygısı ve korkusunu yaşamıştır. Ayrıca Kongre sonrası süreci Kongre öncesinde yaşanan kargaşalı süreçle aynı ele alan bazı yaklaşımlar, partimizin yaşadığı sorunları ve zorlukları fırsat bilerek her türlü istem ve dayatmalarını kabul ettirecekleri yanılığına düşmüş; bu olmayınca da kendisini örgüt karşısında izah edip netleştireceğine, kendi anlayışlarından vazgeçip örgüte katılacağına, örgütün ulaştığı düzeyi geriye çekmeye, muğlaklaştırmaya, bazı tepkileri veya zayıflıkları körüklemeye çalışmışlardır.

III. Kongre sonrası süreçte, erkek arkadaşların anlamaya çalışan yaklaşımlarının yanı sıra; Kongre'nin özeleştirsel yaklaşımını Önderlik çizgisi, örgüt ve özgürlük çizgisi karşısında belirlenen bir yaklaşım olarak değil, erkek karşısında verilen bir özeleştirici olarak ele alan, bu anlamda kadın yapısını tahrik eden ve Kongremizin anlamını basitleştirmek isteyen yaklaşımları da yaşanmıştır. Ulaşılan düzeyin genel partinin de düzeyi olduğu, bu güçlü kararlaşmanın aynı zamanda partinin örgütsel mücadelede ulaştığı sonuçlar olduğu gerçeğini görmeyen, bu anlamda Kongre gerçeğini partiden kopararak ele alan bir yaklaşım sergilenmiştir.

“III. Kongre sonrası süreçte, erkek arkadaşların anlamaya çalışan yaklaşımlarının yanı sıra; Kongre'nin özeleştirsel yaklaşımını Önderlik çizgisi, örgüt ve özgürlük çizgisi karşısında belirlenen bir yaklaşım olarak değil, erkek karşısında verilen bir özeleştirici olarak ele alan, bu anlamda kadın yapısını tahrik eden ve Kongremizin anlamını basitleştirmek isteyen yaklaşımları da yaşanmıştır.”

III. Kongre gerçekliğimiz henüz yaşamsallaşamamıştır

Kongre sonrası yaşanan bir buçuk aylık bir süreçten sonra gerçekleştirdiğimiz I. PJA Meclis Toplantımızda bütün bu anlayışlar, yaklaşımlar değerlendirilip mahkum edilmiş ve doğru örgütsel yaklaşımın nasıl olması gerektiği net olarak ortaya konulmuştur.

Kongre'nin yaşamsallaştırılması için esas olan güçlü örgütlenme, merkezileşme, çalışmaları bir sisteme kavuşturmak olduğu, ekim ayında gerçekleşen

reyin belli yönleriyle kendisinde yaşattığını ve aşamadığını da ortaya koymuştur. Örgütsel olarak aşılma istendiğinde ise oldukça zorlayıcı tutumlarla karşılaşılmıştır. Başta yönetim gerçekliğimiz olmak üzere toplantımız, bu temelde kapsamlı bir eleştiriyi ve özeleştiriyi temelinde gelişmiştir.

Sürece güvenli, etkin, örgütlü ve güçlü girmeyi, çaba ve emeklerin sonuçlarını toparlamayı engelleyen her türlü gerekçeli yaklaşım, psikoloji ve ruh hali, en başta yönetimde tartışılmış ve mahkum edilmiştir. Bunun aşılmasının temel şartının yönetimde öncülüğe denk düşen bir tarz ve tempo, pratik yaklaşım gücünü yakalamak olduğu tespit edilmiş, önemli bir kararlaşmaya ulaşılmıştır.

çen süreçte bizi zorlayan yaklaşımlar olmuştur. PKK'nin ve onun ideolojik, yaşamsal özünün ifadesi olan PJA'nın en başta çok yoğun bir emekle yaratıldığını, eşsiz kahramanlık ve fedakarlık ruhu üzerinde büyüdüğüne görme istemeyen, kulaklarını, beynini ve yüreğini bu gerçeğe yeterince açmayan zayıf kişiliklerin içimizde yükseltmek istediği değişik sesler de olmuştur bu süreçte. Kadro yapımızın bunun karşısındaki liberal, ideolojik tahlil gücünden uzak, örgütü tasfiyeye götürebilecek kadar geri duygular ekseninde ele alan yaklaşımı hala bizi zorlayan bir gerçektir. III. Kadın Kongremizde örgütü tasfiye ile yüz yüze getiren bütün anlayışların güçlü

TARİHİ BİR SINAVI GERİDE BIRAKTIK

tarihi bir zafer de önümüzde durmaktadır

Türkiye'deki gelişmelerin ortaya çıkaracağı muhtemel sonuçları tartışmak önemlidir. Türkiye'nin geleceği sadece Kürt ve Türk halklarını ilgilendirmekle kalmıyor, bölge halklarının da geleceğini önemli ölçüde ilgilendiriyor. Bugün Türkiye'nin yaşadığı sorunlar ve buna getirilecek çözümler herkesi etkileyecek düzeydedir. Türkiye'nin gerilemesi kadar, demokratikleşmesi de bölgenin gidişatı üzerinde büyük ölçüde etkili olacaktır.

Meseleyi tarihi boyutlarıyla ele alıp değerlendirmek mümkün. Türkiye'nin yaşadığı sorunlar Osmanlı İmparatorluğu'nun son dönemlerine benzerlik gösteriyor. Osmanlı İmparatorluğu 1850'lerde ciddi sorunlarla karşı karşıya gelmişti. İmparatorluğun ayakta kalması ve sürdürülmesi sorunu gündemdedi. Çözüm için o dönemde üç ana eğilim ortaya çıkmıştı. Bunlardan birisi panislamizmdi. Bu, Müslüman toplumların desteğine dayanarak, imparatorluğu ayakta tutup sürdürme eğilimidir. Abdulhamit'in padişahlığı döneminde bu eğilim denendi. Sistemi, ağır sorunlarına rağmen geçici bir süre için olsa da ayakta tuttu. Ancak kalıcı çözümlere dönüştürülemedi. Panislamist akım, imparatorluğu yaşatamadı. Daha sonra devreye giren, Enver Paşa yönetiminde ifadesini bulan pantürkizm, Adriyatik'ten Çin Seddi'ne kadar olan hatta, Türk kökenli toplulukları imparatorluğun bünyesine katarak, Türklük ögesine dayanıp imparatorluğu yaşatmak diğer bir politik akım oluyordu. Birinci Paylaşım Pavaşı yıllarında, bu akımın iktidar olması ve Almanya ile kurduğu ittifakla amaçlarını gerçekleştirme çabasını görüyoruz. Sonuçta yaşanan başarısızlık olmuştur. İmparatorluk yaşatılmadığı gibi, dağılmaktan da kurtulamamıştır. Her iki akımın yönetime geldiği dönemlerin bir üçüncü akımı da Batılılaşmadı. Daha çok aydın kesimlerin talebini aşmayan Batılılaşma, bu temelde yeniden yapılanarak kendisini iktidar olarak örgütleyemedi. Eğer bu yenilikçi akım kendisini iktidar haline getirebilseydi, imparatorluğun yeniden düzenlenerek çağdaş nitelikler kazanmasıyla kendisini yaşatması mümkündür. Geri toplumsal yapı nedeniyle, Batılılaşma akımı iktidar olma gücüne kavuşamadı. Yıkılan imparatorluğun enkazları üzerinde kurulan Cumhuriyet'in önderliği "muasır medeniyetler seviyesine çıkmayı" önüne temel stratejik hedef olarak koyarken, hiçbir zaman Osmanlı İmparatorluğu'nun yaşadığı zaafardan kurtulamadı. "Vatanın birliği ve bütünlüğü" adına demokratik bir sistemin yaratılması hep ertelendi. Cumhuriyetin kendisini demokratikleştirmesi başarısız oldu. Demokratik özellikler kazanamayan, oligarşik karakter kazanan cumhuriyet, Osmanlı İmparatorluğu'nda olduğu gibi, hep sorunlarla yaşamak durumunda kalmıştır.

Yüzyılın sonuna gelindiğinde, geçmişte Osmanlı İmparatorluğu'nun karşılaştığı sorunlar bugün Türkiye Cumhuriyeti'nin karşılaştığı sorunlar olmuştur. "Muasır medeniyetler seviyesine yükselme" başarısız olmuş, demokratik Türkiye'ye ulaşma amacı, oligarşik sistemden dolayı gündemdeki yerini korumuştur. Kürdistan ulusal özgürlük mücadelesi, oligarşik sistemin geçersizliğini en ileri boyutlarda kanıtlarken, **Demokratik Cumhuriyet**'in kurulmasının gereğini de, bütün toplumun gündemine koymuştur. Sistemin çözümsüzlüğünün doruğa varması, günümüzde çöküş ve dağılma sürecine girmesi koşullarında Osmanlı İmparatorluğu'nun son dönemlerinde ortaya çıkan eğilimlerin benzeri formüller tekrar ortaya çıkmış, kendisini çözüm gücü diye dayatmıştır. Birincisi, Fazilet ve başka birçok grupta ifadesini bulan gelenekçi İslami akımdır. Bu akım, halkın büyük değer yargılarına dayanarak sistemi sürdürme iddiasındadır. Eğer İslami değerler esas alınrsa, sistemin ayakta kalması için toplumun dinamiklerinin harekete geçirebileceği nokta-

sında hareket ediyor. Tarihte de görüldüğü gibi bu akım geçici bir gelişme yaratabilir, ancak Türkiye'nin ağır toplumsal sorunlarına çözüm olamaz. Kaldı ki, toplumsal gelişme koşullarında bu akım, yani gelenekçi İslami akım gücünü yitirmiştir. Türkiye'nin ağır sorunlarını çözecek yetenekten yoksundur.

Gelecek demokrasindir

İkinci akım olarak, ulusalcı diyebileceğimiz, geçmişte pantürkizm biçiminde ortaya çıkan akımdır. Solda DSP, sağda MHP bunu ifade ediyor. Diğer partilerde de şu veya bu oranda etkisi olan bir akımdır. 15 yıllık savaş sürecinde ulusalcılık tüm gücünü ortaya koymuştur. En son savaşın kritik bir aşamaya girdiği Önderliğimizin esaret koşullarında sağıyla soluyla Türk ulusçuluğu iktidar olmuş, nasıl ki Enver Paşa Birinci Paylaşım Savaşı'nda imparatorluğu dağıtmış ise, mevcut hükümet de oligarşik Türkiye Cumhuriyeti'ni dağılma sürecine sokmuştur. Ulusalcılığı yapabileceği bir şey kalmamıştır.

Hızla güçlenen üçüncü akım iktidar olmak durumundadır; bunu demokratik akım veya demokrasi akımı diye değerlendirebiliriz. Toplumun gelişmesiyle birlikte demokratik hareketin toplumsal zemini güçlendiği gibi, Kürdistan cephesinde bilinç, örgütlülük ve eylemlilik yeteneği de ileri bir düzeye varmıştır. Türkiye cephesindeki zayıflığın giderilmesi halin-

rederken, yaşanan krizin ötesi de çöküş ve dağılımadır. Oligarşik sistemin hızlı bir dağılma sürecinde olduğunu söylemek daha doğru bir tespit olacaktır. Eğer bir sistem çöküş ve dağılma içine girmişse, onun kendisini sürdürebilmesinin olanakları ortadan kalkmıştır. Sistemler kriz geçirebilir. Ama krizlerin de birbirinden farklı boyutları vardır. Çöküş ve dağılma noktasına varmamış krizlerin kapsamlı önlemlerle aşılması mümkündür. Eğer kriz kendisiyle birlikte çöküş ve dağılmayı getirmişse, o zaman sistemin kendisini sürdüremeyeceği tespitini yapmak gerekir. Türkiye'nin oligarşik sisteminin günümüzde yaşadığı kriz aşılabılır nitelikte bir kriz değildir. Çöküş ve dağılmayı getiren, dolayısıyla aşılması mucize gerektiren bir kriz gerçeği vardır. Buradan hareketle diyoruz ki, bu mevcut durum, sistemi değiştirecek bir kriz olma özelliğine sahiptir.

Rejim geçmişte de krizler yaşadı. Ama o krizler çöküş ve dağılma düzeyine ulaşmadı. Dolayısıyla baskı ve halkın gücü harekete geçirilerek aşıldı. Şu noktayı tekrarlamakta yarar var: Bir kriz beraberinde dağılmayı getirmiyorsa, toplumsal dinamiklerin harekete geçirilmesi durumunda aşılabılır. Dağılma noktasına gelen krizde ise, baskı ile ulusal dinamikler harekete geçirilemez, çünkü dağılma buna olanak tanımaz. Müdahale edilmesi halinde de dağılma hızlanır ve sistem bütünüyle aşılır. Bu nedenle ki, Türkiye'de ara rejim tartışmaları rağbet görmüyor. Ordunun yönetime el ko-

lanaklarının savaşa harcanmasıdır. Artık daha fazla savaşı sürdürme olanaklarının kalmadığı noktada uluslararası komplo gündemleştirilmiş, komplo ile sonuç alınmak istenmiştir. Tabii ki çözüm hedeflenmediğinden, Türkiye'yi rahatlatmak ve yeniden değer oluşturmasını sağlayacak gelişmeler yaşanmamıştır. Özcesi Türkiye'nin maddi ve manevi değerlerini tüketmesi söz konusudur. Yaşanan savaş son derece tüketici özelliklere sahip olmuştur. Bu nedenle Türkiye'nin tükettiği değerleri yeniden oluşturması gerekiyordu. Maddi ve manevi değerler yaratılmıyordu. Barış, demokrasi ve özgürlüğe dayanan birlik çözümü Türkiye'nin yeniden değerler yaratmasına olanak tanıyacak biricik yol iken, Türkiye bu yolu seçmedi. Sistem o kadar savaşa adapte olmuştu ki, savaş durduğu halde savaş ekonomisini sürdürdü, savaş sırasında uygulanan politikalarla vazgeçilmedi. Savaş ekonomisinin politikaları eldeki değerlerin tüketilmesine döndü. Dış kaynak ve krediler sonuna kadar alınıp kullanılarak, yine halkın yaşamından fedakarlık yapması dayatılarak ağır vergiler vb. birçok yolla elde edilen değerlerin savaşın hizmetine verilmesi tutulan yol oldu. Halbuki gerekli olan, savaş ekonomisinin hızla tasfiye edilmesi, üretimi dönük yeni politikaların izlenmesiydi. Savaş ekonomisi çerçevesinde izlenen politikalar savaş olduğu müddetçe geçerli olup, savaşın durması halinde o politikalar da işlevini yitirir. Nitekim uluslararası krediler kesilmiştir. Türkiye'nin hızla yeniden ekonomik ve siyasi olarak yapılanması gereği ortaya çıktığı noktada, daha önceki politikalar işlevini kaybetmiştir. Uluslararası krediler kesildiği gibi, toplum da geçmişte yaptığı biçimiyle varını yoğunu savaşın hizmetine koyma gereğini görmemiştir. Ama devlet hiçbir değişikliğe gitmemekte ısrar etmiştir. Kürt sorununun siyasal yolla çözümünde adım atmadığı gibi, Türkiye'nin genel demokrasi ihtiyacına da cevap verebilecek yasal değişiklikler gerçekleştirilmiştir. Mevcut olanda diretilerek, bu herkese benimsetilmek istenmiştir. Halbuki Türkiye toplumunun demokrasiye, Kürt halkının ise demokrasi içerisinde ulusal özgürlüklere ihtiyacı vardır.

de demokratik hareketin iktidar olmasının, Türkiye'nin sorunlarına çözüm getirmesinin olanağı doğmuştur. Türkiye'de çözüm demokratik hareketin iktidar olmasıyla mümkündür. Yani bu açıdan da bakıldığında "gelecek demokrasindir" diyebiliriz.

İslami hareket kadar, Türk ulusçuluğuna dayanan hareket de, gerici bir rol oynayarak demokratik harekete karşı direnecektir. Demokratik hareket en geniş kitle desteğiyle, bu gerici direnişi kırarak iktidar olabilir. Türkiye'nin sorunlarına çözüm bulabilir. Gelişmeler kaçınılmaz olarak demokratik sistemin yaratılması doğrultusunda seyrediyor.

İşte bu noktada yaşanan gelişmeler, Önderliğimizin başlattığı yeni sürecin ne kadar büyük bir öngörüye dayandığını ortaya koyuyor. Kürtler tarihlerinde ilk kez sürecin ardından sürüklenmiyorlar, demokratik gelişme sürecine hazırlıklı giriyorlar. Bunu Önderliğe borçluyuz. Anlam vermekte zorlanacak da, bugün ortaya çıkan gerçekler bir kez daha Önderliğimizin tarihi nitelikte bir süreci başlattığını, partimizi ve halkımızı süreçte hazırladığını görebiliyoruz.

Gelinen noktada Türkiye'nin mevcut rejimle yürütülemeyeceğini özellikle son ekonomik krizin etkileri netçe ortaya koymuştur. Oligarşik sistem yönetmezlik noktasında sey-

yarak toplumsal dinamiklerin zorla harekete geçirilmesi gündemleşiyor. Çünkü mevcut kriz, sistem değiştirilmeden ve ciddi değişikliklere uğratılmadan aşılabılır bir kriz değildir. Bu nedenle Türkiye her bakımdan değişme zorunluluğu ile karşı karşıyadır. Türkiye'nin mutlu geleceği için artık köklü değişimler kaçınılmazdır.

Türkiye'nin değişim ve dönüşüm sürecine gelip dayandığını anlayabilmek için mevcut krizin nedenleri üzerinde durmak önem arz ediyor: Her şeyden önce Türkiye 15 yıllık çetin bir savaşı yaşadı. Rezervlerinin ağırlıklı bir düzeyini savaşın hizmetine soktu. Kürdistan ulusal özgürlük mücadelesini bastırabilmek için hem maddi hem de manevi olanaklarını savaşa için harekete geçirdi. Savaşta her şey mübah görülerek maddi ve manevi değerler tüketildi. Sadece iç dinamikler değil, dayandığı dış dinamikler de bu temelde ele alındı. Kürt halkının en meşru talepleri reddedilerek sonuca gidilmek istendi. Kürt tarafının her barış çağrısı düşünülmeden reddedildi. Reddedişle birlikte savaş daha da ağırlaştırıldı. Askeri harcamalar neredeyse Türkiye'nin gelirlerinin yarısı kadardı. Ordunun her istediği karşılandı, devletin bütçesi ona göre hareket geçirildi. Kullanım değeri de fazla hesaba katılmadan, bütün si-

Yaşanan savaş toplumu ve devleti tüketmiştir

Savaşın diğer bir boyutu ise; Türkiye'nin mevcut değerlerinin hovardaca harcanmasının yanı sıra, savaş rantçılarının ülkeyi talan etmesidir. Bu savaş süresince çalıp çırpmak, "Vatan-Millet-Sakarya" edebiyatıyla toplumun emeği sonucu ortaya çıkmış değerlerin talan edilmesi yaşanmıştır. Savaş tımandıkça bu yönlü bir talan hem yaygınlaşmış, hem de sistemleşmiştir. Böylece savaşa geçinen asalak bir kesim oluşmuştur. Maddi olanakların heba edildiği bu koşullarda devlet, bütün olanaklarını harekete geçirerek tüketme yolunu seçmiştir. Uluslararası alandaki kredi olanaklarını sonuna kadar kullanırken, toplumun harekete geçirilebilen tüm değerlerini savaş doğrultusunda harekete geçirerek kullanmıştır. Aynı yaklaşımı manevi değerler için de sergilemiştir. Ulusal duygular, "vatan bölünmesin" diye alabildiğine savaşın hizmetine sokularak sömürülmüştür. Manevi yani, dini inançları da bu temelde değerlendiriyoruz. Ulusal ve dini duygular toplumun savaşa katılımını sağlayabilmek için her dönemde harekete geçirilerek tüketilmiştir. 15 yıllık savaş üzerinde ortaya çıkan, Türkiye'nin iç-dış, maddi-manevi tüm

olanaklarının savaşa harcanmasıdır. Artık daha fazla savaşı sürdürme olanaklarının kalmadığı noktada uluslararası komplo gündemleştirilmiş, komplo ile sonuç alınmak istenmiştir. Tabii ki çözüm hedeflenmediğinden, Türkiye'yi rahatlatmak ve yeniden değer oluşturmasını sağlayacak gelişmeler yaşanmamıştır. Özcesi Türkiye'nin maddi ve manevi değerlerini tüketmesi söz konusudur. Yaşanan savaş son derece tüketici özelliklere sahip olmuştur.

Bu nedenle Türkiye'nin tükettiği değerleri yeniden oluşturması gerekiyordu. Maddi ve manevi değerler yaratılmıyordu. Barış, demokrasi ve özgürlüğe dayanan birlik çözümü Türkiye'nin yeniden değerler yaratmasına olanak tanıyacak biricik yol iken, Türkiye bu yolu seçmedi. Sistem o kadar savaşa adapte olmuştu ki, savaş durduğu halde savaş ekonomisini sürdürdü, savaş sırasında uygulanan politikalarla vazgeçilmedi. Savaş ekonomisinin politikaları eldeki değerlerin tüketilmesine döndü. Dış kaynak ve krediler sonuna kadar alınıp kullanılarak, yine halkın yaşamından fedakarlık yapması dayatılarak ağır vergiler vb. birçok yolla elde edilen değerlerin savaşın hizmetine verilmesi tutulan yol oldu. Halbuki gerekli olan, savaş ekonomisinin hızla tasfiye edilmesi, üretimi dönük yeni politikaların izlenmesiydi. Savaş ekonomisi çerçevesinde izlenen politikalar savaş olduğu müddetçe geçerli olup, savaşın durması halinde o politikalar da işlevini yitirir. Nitekim uluslararası krediler kesilmiştir. Türkiye'nin hızla yeniden ekonomik ve siyasi olarak yapılanması gereği ortaya çıktığı noktada, daha önceki politikalar işlevini kaybetmiştir. Uluslararası krediler kesildiği gibi, toplum da geçmişte yaptığı biçimiyle varını yoğunu savaşın hizmetine koyma gereğini görmemiştir. Ama devlet hiçbir değişikliğe gitmemekte ısrar etmiştir. Kürt sorununun siyasal yolla çözümünde adım atmadığı gibi, Türkiye'nin genel demokrasi ihtiyacına da cevap verebilecek yasal değişiklikler gerçekleştirilmiştir. Mevcut olanda diretilerek, bu herkese benimsetilmek istenmiştir. Halbuki Türkiye toplumunun demokrasiye, Kürt halkının ise demokrasi içerisinde ulusal özgürlüklere ihtiyacı vardır.

Demokrasi ve Kürt sorununun siyasal çözümü, Türkiye'nin yeni politikalar uygulayabilmesinin vazgeçilmez gereği idi. Yeni ekonomik, sosyal, kültürel, idari politikalar, Kürt sorununun demokratik bir sistem içinde siyasal yöntemlerle çözümü ile mümkün olacaktır. Bunun ortamını hazırlayabilmek için partimiz aldığı köklü önlemlerle savaşı durdurmuş, Türkiye'ye değişim-dönüşüm için ihtiyaç duyulan ortamı yaratmıştır. Ancak bu ortam Türkiye tarafından değerlendirilmemiştir. İki yıllık bir sürede bu fırsat değerlendirilmemiştir. Aslında Türkiye'nin savaşı yürütme olanakları kalmadığı gibi, barışa da hazır olmadığından, bir kararsızlık geçirmiştir. Ne savaş ne barış gibi ara bir durum yaşanırken, Türkiye inisiyatifsiz kalmış, yeni politikalar geliştirme yeteneğini ortaya koyamamıştır. Uluslararası güçler kadar bütün toplumsal kesimler de taleplerini ortaya koyarak değişim istemişlerdir. 1999-2000 yıllarında uluslararası sermayenin yanı sıra ulusal sermaye de Kürdistan'a yatırım yapmanın koşulu olarak barışı süreklileştirecek çözümü istemiştir. Kürt sorununun siyasal çözümünü barışın süreklileşmesinin güvencesi olarak görüp bunu devletten talep etmişlerdir. Barışın kalıcı biçimde sağlanması halinde hem uluslararası hem de ulusal sermaye, Kürdistan'da ciddi yatırımlara gidebileceğine dair beyanlarda bulunmuştur. Ancak devlet kalıcı barışı sağlayacak siyasal çözüme evet dememiş, hep "son terörist kalıncaya kadar" savaşın yürütüleceğini dillendirmiştir. Gerek iş gerekse de dış sermaye, devletin bu sorumsuz tutumunu görünce yatırımlarını rafa kaldırmıştır.

“Oligarşik sistem çökmüştür. Çöküşle birlikte giderek hızlanan bir dağılma yaşıyor. Sistem kendisini tüketti. Yeniden üretme, demokratik değişim ve dönüşümle olur. Eğer demokratik açılım gerçekleştirilseydi toplumun kendisini tekrar üretmesi mümkün olurdu. Sistem değerlerini tüketmiştir, değerlerini tüketen bir sistem de ayakta kalamaz.”

Sermaye ürkektir. Dış sermaye yüzde 99, iç sermaye ise yüzde 80 düzeyinde güvence ister. İç sermaye kısmen riski göze alır. Muhim tehlikeyi farklı etkenlerle dengelerken, uluslararası sermaye keskin istikrar ister. Riskin ortaya çıktığı yerde en küçük girişimi bile yapmaz. Yani barış bu açıdan uluslararası sermayenin Türkiye ve Kürdistan'a yatırım yapmasının gereği idi. Aynı şey ulusal sermaye için de geçerliydi. Türkiye'ye art arda gelen heyetler incelemeler yaptı, hükümetle görüşmelerde bulundular. Hükümetin Kürt sorununda siyasal çözümü, kalıcı bir barışa dönük adım atmayacağını kavradıkları zaman yatırım yapmaktan geri durdular. Böylece Kürdistan yeni yatırımlara açılmadı. Uluslararası sermaye Türkiye'yi riskli gördüğünden, sadece Kürdistan'a yatırım yapmamakla kalmadı, Türkiye'ye olan ilgisini de zayıflatı. İşte bu nedenle Türkiye'nin uluslararası sermayenin desteğinden yoksun kaldığını belirtebiliriz. Çünkü Türkiye'ye çok para vermişlerdi, kredi tanımışlardı. Savaş durduğunda elde edecekleri kârla, bu savaş sırasında sundukları desteğin karşılığını alacaklardı. Türkiye buna olanak tanımayınca, savaş sırasında sürdürdükleri desteği de geri çektiler. Meselenin bir boyutu budur.

Toplum oligarşik sistemden umudunu kesmiştir

Diğeri ise; Türkiye toplumu “savaş var” diye alabildiğine fedakarlık yapmıştır. Birkaç çeşit vergi veriyordu. Her türlü fedakarlığa katlanıyordu. Savaş bittiğinde toplum artık bu fedakarlığa katlanma gereği görmedi. Sistemin kendisine hizmet etmesini dayattı. Şimdiye kadar sistemi yaşatmak için savaş süresince kendisi fedakarlık yapmıştı, savaş durduğunda ise sistemin kendisine hizmet etmesi gerektiğine inanıyordu. Ancak sistemden bunu görmediği gibi, daha fazla fedakarlık yapması istendi. Askeri harcamalar artırıldı. Savaş durdurulduğu halde dev askeri yatırımların yapılmasına gidildi. Dört milyar dolarlık helikopter projesi gündemleştirildi. Vergiler arttı, ücretler düşürüldü, yaşam seviyesi yeni ekonomik uygulamalarla daha da zorlaştı. Türk halkı, uygun koşullar hazırlandığı halde devletin rahatlatıcı adımlar dahi atmaması karşısında rejime muhalefeti güçlendirdi. Destek değil, muhalefet konumunu güçlendirdi. Kısacası devlet, yani sistem, savaşın bitmesini fırsat bilerek daha fazla sömürüye ve özgürlükleri kısıtlamaya yöneldi. Topluma adeta şunu dayattı: “Ben sizi öldürmüyorum, bu en büyük kazancımızdır; bunun dışında demokrasi, özgürlük ve daha ileri yaşam düzeyi istemeyin, şükredin.” Toplum kendisinin aptal yerine konulduğunu gördü ve tepki duydu. Savaşın bittiği koşullarda hükümetin güçlenmesi gerekirken, oluşmuş desteği de hızla kaybetti. Parlamentonun en büyük iki partisi olan DSP ve MHP hızla eridiler. Bunlar şunu ortaya koyuyor: Toplum sistemde çözüm görmedi, bu konudaki inancını yitirdi. İşte böyle bir durumda, tüm toplumsal kesimler desteğini çektiği için çöküş oldu.

Oligarşik sistem çökmüştür. Çöküşle birlikte giderek hızlanan bir dağılma yaşıyor. Sistem kendisini tüketti. Yeniden üretme, demokratik değişim ve dönüşümle olur. Eğer demokratik açılım gerçekleştirilseydi toplumun maddi ve manevi değerler anlamında kendisini tekrar üretmesi mümkün olurdu. Sistem değerlerini tüketmiştir; değerlerini tüketen bir sistem de ayakta kalamaz. 125 milyar dolar dış borç, bir o kadar da iç borç var. Yine devletin olanakları da tüketilmiş ve diğer tarafta insanların ulusal duyguları, dini duyguları, insani duyguları hep harcandı. Yeniden maddi değer üretilmesi gerekiyordu. Duygu anlamında da, moral anlamında da bi-

rikime ve güçlenmeye ihtiyacı vardı. Bu da nasıl olabilirdi? Eğer demokratik bir açılım olsaydı toplum kendisini yeniden üretir, değerler yaratırdı. Örneğin göç eden üç milyon insan tekrar yerlerine dönüp tarım ve hayvancılıkla üretime geçseydi, hem bu üç milyon nüfusun istihdamı olurdu, hem de bu üç milyon tekrar yerlerine döndüğü için buldukları yerdeki nüfus biraz daha nefes alır hale gelirdi. Yani üç milyon insan yük olmaktan çıkardı. Çözümü dönük hiçbir adım atılmadığı gibi, köyüne dönmek isteyenleri de –Marinos örneğinde görüldüğü gibi– katlettiler.

Burada bir çözümsüzlük vardır. Bununla birlikte kalıcı bir barış doğrultusunda adım atılsaydı, Kürdistan'da yaşam canlanırdı. Tarım, hayvancılık ve diğer üretim alanlarında bir gelişme yaşanırdı. Bu da Türkiye'nin genelini olumlu etkileyecek bir gelişme olurdu. Hakeza Kürdistan'daki bu canlanmayla birlikte Türkiye sanayi için iç pazar doğardı. Yine Türkiye devleti bu üretimden alacağı vergilerle iç ve dış borçlarını karşılama olanına kavuşurdu. Uluslararası ve ulusal sermaye hem Türkiye genelinde, hem de Kürdistan'da yatırım yapma gereğini gördü. Böylelikle ekonomik yaşam canlanır, tekrar maddi ve manevi değerler yaratılır, bununla birlikte demokratik sistem savaşın manevi anlamdaki tahribatlarını gidererek, moral değerler oluşurdu. Kendisini yaşatabileceği, güç alabileceği değerler oluşabilirdi. Bu nedenle barış, demokrasi ve özgür birlik stratejisi Türkiye'yi kurtarma stratejisidir.

Türkiye bunları nasıl yapabilir? Ulusal özgürlük hareketi nasıl ki stratejik değişikliklere gittiyse, Türkiye de oligarşik yönetimi aşarak, bunun yerine demokratik sistemi mümkün kılabilen stratejik değişikliklere gitmek zorunda idi. Değişiklik sadece bizim için geçerli değildir. Bizden daha çok Türkiye için geçerlidir. Türkiye buna cesaret etmediğinden stratejik değişimi gerçekleştirilemedi. Kürt sorununun çözümünde, toplum yaşamının düzenlenmesi, iç ve dış ekonomik-sosyal-idari her bakımdan değişiklikler gündemde iken bu değişiklikleri gerçekleştirme yeteneğini gösteremedi; mevcut oligarşik sistemi fazla değişikliğe uğratmadan yaşatma yolunu seçti. Bu da Türkiye'ye ağıra mal oldu. Sistem son deyişlik fırsatını da değerlendiremediğinden çöktü.

Şimdi oligarşik sistemin çöküşünü seyrediyoruz. Çöküşle birlikte dağılma yaşıyor. Değişim ve dönüşümü gerçekleştirmediği noktada çöküş ve dağılma kaçınılmazdır. Bugün yaşanan dağılma nerede durur, bunu kestirmek güç. Ancak dağılmanın belli bir noktasında devlet ve toplumun tüm kesimleri demokratik açılım yapma konusunda ikna olur, iknaya dayalı bir konsensüs oluşturlarsa, o zaman öyle çok radikal yöntemlere gerek kalmadan, Türkiye'nin demokratik bir sistem olarak kendini yeniden örgütlenme imkanı doğar. Buradan hareketle diyoruz ki; Türkiye demokratik temelde kendisini yeniden düzenleme zorunluluğuyla karşı karşıyadır. Daha fazla oligarşik sistemle yaşama olanağı kalmamıştır. Yani ne mevcut hükümet ile, ne de askeri darbelerle oligarşik sistem sürdürülemez. Mevcut haliyle sistemi sürdürmeye dönük her girişim başarısızlığa uğramaya mahkumdur.

Oligarşik sistemi sürdürmeye dönük baskıcı önlemler gündeme gelebilir. Ordu ağırlığını koyabilir. Ancak bunlar geçmişteki gibi başarılı olamaz. –Gerçi geçmişte de başarılı değildi, sonuçta yaşanan büyük bir bozgundu.– Ama şunu anlamak gerekiyor: Bir süre için de olsa, sistemi sürdürülebilir olanağı bundan sonraki müdahalelerle mümkün değildir. Belirttik, daha önce sistem krize giriyordu. Ama şimdi krizin ötesinde dağılma yaşıyor. Buradan hareketle ‘sistemin kendisini olduğu gibi sürdürmesi hiçbir yolla mümkün değildir’ tespitine varıyoruz.

Bunu biraz daha iyi anlayabilmek için toplumsal kesimlerin tutumuna bakalım: 20. yüzyılda bir sistemin geleceğini temel iki sınıf belirliyordu. Birisi burjuvaziydi, diğeri işçi sınıfı idi. Bunların tutumu sistemin geleceği üzerinde belirleyici etkiye sahipti. Ancak burjuvazi proletaryanın mücadelesine karşı aldığı önlemlerle onu bir yere kadar kontrolüne alabilirdi. İşçi sınıfından kaynaklanan tehlikeleri bir ölçüde önledi. İşçi sınıfının yürüttüğü mücadele ile sistemi zorlayıp değiştirmemesi için tedbirler alındı. Bu açıdan şunu diyoruz: Burjuvazi ile proletarya arasındaki mücadelede bir tıkanma var. Burjuvazi proletaryayı tıkatıyordu. Ama diğer toplumsal kesimler karşısında fazla tedbiri yok. Sistemin dayandığı iki toplumsal kesim bulunmaktadı. Bunlar memur ve esnaf. Memur kesimi son birkaç yıldır giderek artan bir hareketlenme içinde. Hem KESK hem de KAMU-SEN gibi iki kitlesel örgütlenme var. Bunlarla muhalefeti yürütüyor, yaşam mücadelesi yürütüyor. Memurda demokrasi istemi de var. Mücadelesinin ekonomik yönü öne çıksa da, giderek politize olan, demokrasi talepleri de artan bir mücadele içerisindedir. Sistemin en çok dayandığı diğer toplumsal kesim ise esnaf. Esnaf şimdiye kadar sistemin dayanağı idi. Sistemle kitlesel bir mücadelesi yaşanmamıştı. En sonunda esnaf da bir bütün olarak ayağa kalktı; yoğun olduğu kadar sert bir mücadele yürütüyor. Sloganlarıyla, taşlı sopalı kavgalarıyla polise ve devlete yöneliyor. Ankara Tandoğan'da yaşananlar “provokatörlerin işi” denilse de, aslında esnafın sistemle çatışma içerisine girdiğinin çok çarpıcı örneğidir. Sadece orada değil, Türkiye genelinde esnaf ayakta. Rejimle hem sözlü hem de fiili çatışma halindedir. Bu da gösteriyor ki, oligarşik sistem en son dayanakları olan memur ve esnafın desteğini de yitirmiştir. O zaman bu sistemin sürdürülmesi olanaklı değil. 12 Eylül askeri darbesi sürecinde esnaf ordunun başına gelmesini istiyordu. Memur büyük ölçüde devlete bağlıydı. Hatta diğer toplumsal kesimlerin bir bölümü de orduya, sisteme destek verir konumdaydı. Sistemin sürdürülmesinde yarar gören toplumsal kesimler bulunmaktaydı. O dönemde ordunun müdahalesi destek görmüştür. Ordunun baskıyla ve yine bazı toplumsal kesimlerden aldığı destekle rejimi yeniden düzenlemeler sürdürmesi söz konusu olmuştur. Mevcut durumda böyle bir toplumsal destek yoktur. Ordunun müdahalesi halinde, uzun olmayan bir zaman içerisinde sistemle birlikte kendisinin de kaybetmesi söz konusu olacaktır.

Kemal Derviş ile kriz kontrole alınmak isteniyor

Devletin temsilcileri şöyle bir tespit yapıyorlar: Mevcut kriz cumhuriyet tarihinin en ağır ve derin krizidir. Bu da gösteriyor ki, diğer krizlerden çok farklıdır, dolayısıyla eski yöntemlerle çözüme gitmek tehlikelidir. Daha önceki krizlerin üzerine gidip biçimi, bu seferki kriz için çözüm olmaz, tam tersine sistemin işini bütünüyle bitirir. Hangi yönden bakılırsa bakılınsı sistemi yürütmek, Demokratik Cumhuriyet'te somutlaşacak girişimleri başlatarak sonuca götürmekle mümkündür. Demokratik Cumhuriyet koşullarında toplumsal dinamikler yeniden harekete geçer. Türkiye sorunlarını çözebilecek maddi ve manevi değerlerin oluşumunu başarabilir. Farklı bir yol da yoktur. Demokratik açılımı esas almayan müdahaleler çatışmayı derinleştirir. Sistemin sonunu daha da yakınlaştırır. Görüldüğü kadarıyla sistemin tüm temsilcileri, iç ve dış dayanakları bu gerçeği kavramışlardır. Kemal Derviş ile yapılan müdahale krizi kontrol altına alınmalıdır. Kontrol altına alındığında demokratik açılımlar gündemleştirilecektir. Uluslararası güçlerin yanı sıra, rejimin iç güçleri de bu konuda ikna olmuşlardır. Dağılma durdurmak, krizi kontrole alarak bazı demokratik

açılımlar yapmak, sistemi bazı değişikliklerle sürdürmek isteyen iç ve dış güçlerin yaklaşımı böyledir. Bu durumda halk hareketi geliştirilmelidir. Daha bilinçli, örgütlü ve yoğunluklu kılınabilmelidir. Kürdistan halkının cephesinde böyle bir düzey yakalanmıştır. Bu düzeyin Türkiye cephesinde geliştirilmesine ihtiyaç vardır. Kendisi ile hesaplaşmaya giden Türkiye'nin kendi içinde demokratik gelişmeyi yaratması söz konusudur.

Sistemin dağıldığını belirtmiştik; bunun bir örneği de CHP'de yaşanıyor. CHP oligarşik cumhuriyeti kuran partidir. CHP ile Cumhuriyetin yaşı eşittir. CHP'nin durumu biraz cumhuriyetin durumunu gösterir; oligarşik cumhuriyetin durumu da CHP'yi gösterir. CHP'nin de hızla dağılması doğru değerlendirilmelidir. Sistem dağılıyorsa, o sistemi kuran parti de dağılıyorsa, o sistemi kuran kesimler kopuşu yaşanıyor. Her gün yüzlerce kişi istifa etmektedir. Sistemle eş zamanlı bir dağılma vardır. Demokratik güçler, kendilerini tekrar örgütleyerek bir güç haline getirmek zorundadırlar. CHP'den ayrılan demokratik kesimlerin kendilerini yeniden bir güç olarak örgütlenmeleri gündemdeyken, kendisiyle hesaplaşan Türkiye'de de demokratik güçlerin örgütlenmesinin yaşanması kaçınılmazdır.

Bu toplumsal hareketlilik kendisi ile birlikte Türkiye cephesini de demokratik açılıma hazırlayacaktır. Bürokrasiden tutalım emekçi sınıflara, buradan da devletin siyasal idaresine kadar tüm kesimleri demokratik bir açılıma hazır olma doğrultusuna sokacaktır. Türkiye'nin bugüne kadar harekete geçmeyen demokrasi güçlerini harekete geçmeye yöneltecektir. Türkiye böylesi günler yaşıyor.

Türkiye içinde oligarşik rejim böyle bunalırken, demokrasi güçleri ise gelişme halindedir. Bunun en bariz ifadesi partimizin önderlik ettiği Ulusal özgürlük mücadelemizin ağır kompo saldırısına rağmen dağılma-ya önmemesi, toparlamayı sağlayarak gelişme sürecine girmesidir. Şubat ve mart aylarında gerçekleşen etkinlikler, milyonların katılımıyla ortaya çıkan gerçeklik; dağılma sürecinin aşılması, toparlanmanın tamamlanıp gelişme sürecine girdiğimizin bariz ifadesidir. PKK mücadelesinin somutunda ortaya çıkan, geride bıraktığımız iki yılda, yani uluslararası kompo sürecinde yaşanan mücadelede demokratik güçlerin temsilcisi olarak PKK'nin zafer kazanması, diğer taraftan da savaş parlamentosunun ortaya çıkardığı DSP-MHP ittifakına dayanan hükümetin ise iflasi olmuştur. Milliyetçiliğe dayanan oligarşik sistem kurtulamayacağı bir bunalıma düşmüştür. Demokrasi güçleri PKK somutunda gelişmeyi ve zaferi, oligarşik sistem ise DSP-MHP hükümetinin somutunda çöküşü yaşıyor. Yeni ilgilie uğramıştır. Tabii ki bir anlamda sürecin başındayız. Demokratik gelişim yönünde başlangıç yapılmış, sistemde ise çöküş başlamıştır. Mücadeleyle süreç giderek hızlanıp doğal mecrasına doğru yol alacaktır. Varılacak sonuç, Türkiye'nin demokratik bir cumhuriyet olarak örgütlenmesidir. Bunun içinde Kürt sorununun siyasal çözüme kavuşması, Türkiye'de yaşanan bu gelişmelerin bütün Kürdistan'da olmak üzere tüm Ortadoğu'yu derinden etkilemesi yaşanacaktır.

Türkiye somutunda belirttiğimiz muhtemel gelişmeler Ortadoğu'yu yepyeni bir sürece sokacaktır. İşte bu süreçte de Kürtlerin rolü hem öncüdür, hem de temeldir. Tarihi bir sınavı geride bıraktık, tarihi bir zafer de önümüzde durmaktadır. Bütün güçlerimizi serhildan taktiği temelinde harekete geçirdiğimizde, sadece Kürt halkının kaderini değil, tüm bölge halklarının kaderini değiştirecek demokratik bir gelişmeye damgamızı vurabiliriz. Bu gün gelmiştir. Bunun için partimiz hazırdır. Yönetimimiz, kadro yapımız ve halkımız kendisini yeni mücadele sürecine göre asgari ölçüde düzenlemiştir. Düzenlenişini mücadeleyle iç içe daha da güçlendirerek, Türkiye'nin yanı sıra bölgesel düzeyde içerisine girilen hareketlilik döneminde etkin rol oynayacaktır. Sürecin temel özellikleri böyledir. Artık devrimin, devrim güçlerinin yeni süreci başlatması isabetli olmuştur. Önümüzdeki aylar gelişmelerin hızlandığı, artık demokratik gelişmelerin yaşandığı süreç olacaktır. İşte bu noktada rolü tam oynamak gerekiyor. Geline bu noktada işler şansa bırakılmayacak kadar önemlidir. Şayet rol etkili

olunursa, içinde bulunduğumuz yıl ve bir sonraki yıl, keskin Türkiye'nin yanı sıra bölgenin çehresinin de değiştiği, Kürt sorununda da temel adımların atıldığı yıllar olacaktır. Kürt halkının tarihi bir fırsatla karşı karşıya bulunduğunu görmesi, buna göre davranması hayatı önemdedir. Onun adına partimiz PKK'nin tutum koyması, öncülük görevini layıkıyla yerine getirmesi, tarihin hiçbir döneminde ortaya çıkmayan gelişmeleri ortaya çıkaracaktır. Mevcut duruma eklenmesi gereken bir nokta budur. Diğeri ise, Türkiye'deki gelişmelerin bölgeyi derinden etkileyeceğidir. Sistem, sadece Türkiye'de tıkanmamıştır; Kürdistan üzerindeki egemen ülkelerde de benzeri bir tıkanma söz konusudur. İran, Irak, Suriye kendi toplumsal sorunlarına çözüm üretmiyorlar. Ciddi zorlanmalarla karşı karşıya bulunuyorlar. Türkiye gerçeğinde ortaya çıktığı gibi, Kürdistan üzerindeki egemen olan diğer ülkelerde de sistemin değişmesi zorunluluğu gündemdedir. Bununla birlikte Kürt hareketi de derin bunalımı yaşıyor. Partimiz stratejik değişimle bunalımı aşarken, diğer güçlerin bunalımı derinleşmiştir. YNK, KDP başta olmak üzere irili ufaklı tüm gruplar ya gerilemekte, ya da çözümlenememektedir. Yani hızla bir dağılma ve etkisizleşme sürecine girmişlerdir. Devletler için geçerli tek çıkış yolu olan kendini değişim ve dönüşüme uğratma onlar için de geçerlidir. Stratejilerinde ve taktiklerinde değişime gitme zorunluluğu vardır. Bunu başaramayan güç, kaçınılmaz olarak dağılarak etkisizleşir. Böylece Kürdistan'a egemen olan bütün ülkelerde, yeni bir toplumsal hareketlenmenin, demokratik değişim-dönüşüm sürecinin başladığını söyleyebiliriz. Partimiz PKK, Türkiye'de olduğu gibi diğer zeminlerde de demokratik hareketin gelişimine öncülük etme, her ülkenin zemininde Demokratik Cumhuriyet, giderek Demokratik Ortadoğu'yu yaratma temelinde yönlendirme göreviyle karşı karşıyadır. Yani devrimci durum, Türkiye, İran, Irak, Suriye, bir bütün olarak Ortadoğu'da yaşanıyor. Demokratik devrimin koşulları olgunlaşmıştır; olgunlaşan bu demokratik devrim koşullarının demokratik değişim ve dönüşümle sonuçlanması için, her ülkenin özgülünde olduğu gibi, bölge çapında hareketin geliştirilmesine ihtiyaç vardır. Yani bölge devrimiyle karşı karşıyayız. Böylesi bir görev partimizi beklemektedir.

Şimdi bunu yapabilmek için hazır olduğumuzu belirtiyoruz. Hazır olmamız demek her şeyin tamam olduğu anlamına gelmiyor. Hazırlık asgari düzeydedir, her bakımdan hazırlığın güçlendirilmesine ihtiyaç vardır. En başta hiçbir devrimci gücün atıl bırakılmaması gerekiyor. Bütün devrimci gücümüzün psikolojisi, düşünce, örgüt ve diğer pratik tedbirleri ile harekete geçmesi gerekmektedir. Hem her ülkede, hem de Ortadoğu genelinde demokratik harekete öncülük etme, devrimci durumun demokratik devrimle sonuçlandırılması için öncünün kendisini bütünüyle sürece motive etmesi; ruhsal, ideolojik, örgütsel hazırlıklarını en ileri düzeyde gerçekleştirip eyleme dönüşüm görevi vardır. Genel anlamda “hazırız” diyoruz, ama halen atıl konumda olan birçok devrimci gücümüz bulunmaktadır. Diğer taraftan ruhsal motivasyon daha güçlendirilmeli, ideolojik ve örgütsel tedbirler artırılmalıdır. Öncünün kendisini bu anlamda daha sıkı ve yoğun düzenlemesi söz konusudur. Bunun, sürecin başarıyla yürütülmesiyle ilişkisi vardır.

O zaman diyoruz ki; devrimci durumun demokratik değişim-dönüşümle sonuçlanmasında öncü güç, kitlesel boyutta Kürtlerdir, dar anlamda ise partimizdir. Yani biz hem her ülkede, hem de Ortadoğu'nun bütününde demokratik harekete parti ve ulus olarak öncülük etme göreviyle karşı karşıya bulunuyoruz. Biz kendimizi bir alanla sınırlamayız; çünkü bölgenin her bir ülkesindeki sorun diğerinden bağımsız ele alınıp çözülemez. Nasıl ki gerici birini besliyorsa, demokratik hareket de –yani farklı ülkelerdeki demokratik hareket de– birini besleyerek, güç verip katkıda bulunarak başarı şansını yakalayabilir. Bu da sonuç olarak önmüze şunu koyuyor: Biz hem parti hem de ulus olarak Türkiye, İran, Irak ve Suriye'deki demokratik harekete öncülük etmeliyiz. Öncülüğün de vazgeçilmez koşulu, mevcut devrim gücümüzün bütününe en ileri düzeyde harekete geçmektir.

PKK Başkanlık Konseyi üyesi Duran KALKAN yoldaşın değerlendirmesi

15 ŞUBAT'IN ÜÇÜNCÜ YILI

KOMPLOYA KARŞI ETKİN BİR HAMLE YILI OLACAK -III

15 Şubat'ın üçüncü yılı nasıl olacak? Siyasi ve pratik gelişmeler neyi öngörüyor? Muhtemelen neler olabilir? Ulaştığımız bu düzeyden öteye, üçüncü yılı uluslararası komploya daha da gerileten bir yıl haline getirebilmek için neler yapmalıyız? Nasıl mücadele etmeliyiz? Üçüncü yıl nasıl bir mücadeleye sahne olacak? Bize karşı yaklaşımlar, politikalar nasıl gelişecek? Bunlara karşı ne tür ideolojik, politik, örgütsel ve pratik mücadele içerisinde olacağız ve böyle bir mücadele yürüttüğümüzde, gelişmeler muhtemelen nereye varır? Bunları da ifade etmeye çalıştık.

Uluslararası komplo yeni bir boyuta ulaşmıştır

15 Şubat'ın üçüncü yılı ve komploya karşı üçüncü yıl mücadelesi üzerinde durmak yararlı olacaktır. Genel bir inkar sistemi olmakla birlikte, bu sisteme karşı geliştirilen Ulusal kurtuluş mücadelesine karşı, onun halk hareketi haline geldiği süreçten itibaren, yani '90'larla birlikte yeni bir saldırı ve bastırma konseptinin geliştirildiğini biliyoruz. Buna topyekün savaş konsepti stratejisi adı verilmişti. Bu çerçevede sistem gerillayı kitleden kopartıp daraltmayı ve kontrol altına alarak sınırlandırmayı amaç edindi. Bunu sağlamak için oldukça planlı ve örgütlü, çok yönlü bir saldırı yürütüldü. '98'e kadar geliştirilen saldırı aslında böyledir.

Bu saldırı ve imha konsepti '96'dan itibaren, özellikle Türk-İsrail ilişkileri ve ABD'nin bölge politikaları çerçevesinde yeni yöntemlerle daha da geliştirildi. Önderliği hedeflemekten başlayarak, partiyi tümüyle tasfiye etme gündemleştirildi. İşte biz buna uluslararası komplo adını verdik. Bu çerçevede '96'dan itibaren sürdürülürken, saldırıların imha yönü ağırlıkta oldu. Bu, '98'de Önderliğin Ortadoğu bölgesinden Avrupa'ya çıkışıyla, uluslararası birçok gücün katıldığı bir saldırı haline geldi. 1998-99 yılları içerisinde, Önderliği etkisizleştirme temelinde partinin dağıtılması ve tasfiye edilmesi öngörüldü. Ulaşabilecekleri düzeyde Önderlik etkisizleştirilmeye çalışıldı. İmha önlendi, ancak 15 Şubat gerçekliği önlenemedi.

Böylece Önderlik çalışmaları en alt sınırına çekilerek, partinin ve mücadelenin dağılması ve tasfiye edilmesi umut edildi. Aslında '99 sonuna kadar beklenen ve umut edilen, Kongre'de böyle bir şeyin gerçekleşmesiydi. Partinin bölünüp parçalanmasıyla muhatap alınacak örgütlü ve siyasal değeri olan bir güç artık kalmayacaktı. Uluslararası komplo güçlerinin temel hesabı ve beklentisi buydu. Kongrede bu gerçekleşmeyip boşa çıkartılınca, Kongre sonrasında 2000 yılı boyunca partiyi ve gerillayı içine alan ve tasfiye etmeyi öngören bir yöntem öne çıkarıldı. Doğrudan partiye ve gerillaya yönelen dağıtıcı saldırıların geliştirilmesi hedeflendi. Komplo, örgütü ve gerillayı dağıtarak, Önderliği örgütsüz bırakıp etkisizleştirmeyi hedefledi. Bu

yönlü ideolojik, örgütsel ve askeri saldırılar yapıldı. Bunlar da boşa çıkartıldı.

2001 yılına girerken, bir komploya Önderliğin imha edilmesi amacı boşa çıkartılmıştı. Örgüt ve gerillanın tasfiye edilmesiyle Önderliğin etkisiz kılınması çabası da boşa çıkartılınca, uluslararası komplo güçleri yeni yöntemleri devreye koymaya yöneldiler. Kuşkusuz imha tehdidi hala sürüyor. Kendi özel çete örgütlenmesiyle devletin gücünü istediği gibi kullanmış olan güçler Susurluk davasında yargılanırken, açıkça "15 yıldır Apo ve PKK'yi yok etmeyi düşündüm. O zaman devlet beni bu düşüncemden dolayı da yargılasın bakalım" diyorlardı. Tabii burada bir gerçeği ortaya koyuyorlar. Yine ilginç olan, ceza aldıklarında söyledikleri: "Bizi İmralı'ya koyun!" Yani öyle bir çeteleşme var ki ve PKK'ye karşı mücadelede her türlü yöntemi kullan-

delenin hedefleri de çok yönlü olarak genişliyor. '98 sürecinde komplo ilkin Önderliğe yönelikti, önce Önderlik daraltıldı; sonra parti ve gerilla hedeflenir hale geldi. Şimdi Önderlik ve parti birlikte hedefleniyor. Kürt ve Türk kitlelerinin Önderlik'ten kopartılmasını amaçlayan yöntemlerle geliştirilen bir saldırı gündemleştirilerek devreye konuluyor. Böylece üçüncü yılda komplo daha genişlemiş, yöntem bakımından daha çok yönlü olmuş, hedefler bakımından daha geniş bir gücü karşısına almış bir biçimde devam ettirilmeye, bu amaçlar doğrultusunda sonuç alınmaya çalışılıyor.

Bu plan ne anlama geliyor? Yöntemde kapsamlılaşma, hedefte ve dolayısıyla devreye konulan güçlerde kapsamlılaşma olacak. Komplo stratejisi dikkate alındığında, bu kapsamlılaşma aslında bir gerilemeyi; başlangıçtaki yöntemlerle

da PKK'ye ve Kürtlere karşı yürütülen saldırı şimdi daha geniş bir çevre tarafından görülüyor ve anlaşılmaya çalışılıyor. Belli politik yaklaşımların geliştirildiği böyle bir süreç ortaya çıktı.

15 Şubat tartışma ortamı yarattı, arkasından mahkeme süreci daha büyük tartışmaya yol açtı; 1 Eylül sürecinin ardından gelen VII. Kongre süreci ise, çok daha yoğun bir tartışma yarattı. Bütün bunlar PKK'ye yöneltilmiş saldırı karşısında geliştirilen direnişin ve mücadelenin yol açtığı tartışmalardı. Bu tartışmalar uluslararası komploya sürekli teşhir ederek iç yüzünü açığa çıkardı. Komplo nun öyle gizli kapaklı bir yanı artık kalmamıştır. Komploya yapanlar da çok açık olarak sorumluluklarını itiraf eder duruma geliyorlar. Amaçlarında başarılı olamadılar, onu itiraf ediyorlar. PKK'de "muhtarlık yapacak

ruz." Çünkü komplo süreci, PKK'yi ve o temelde gelişen Kürt ulusal demokratik gerçeğini tanımaya izin vermiyor. Uluslararası sistem bütün güçlere kendi çizgisini dayatıyor. Tabii şimdi durum daha değişik olacaktır. Daha gelişmiş bir siyasi mücadele, ortamı daha fazla etkiliyor.

Altı ayda almayı umut ettiği sonucu iki yılda almamış ve bu nedenle de amaçlarını en azından planladığı süreçte gerçekleştirememiş bir komplo gerçeği var. Bu anlamda komplo aşılmıştır. Giderek kendi içinde de daha çok daralan ve çelişkilere düşen bir uluslararası komplo gerçeği var. Bu gelişmelere bağlı olarak, değişik güçler değişik politikalar yürütüyorlar. Artık o eski düzeyde, 1998-99'da Önderlik'ten başlamak üzere partiyi imha etmek amacıyla oluşturulmuş bir uluslararası denetim sistemi yoktur. Bu önemli ölçüde kırılmış bir durumdur.

Şimdi herkes uluslararası alandaki durumu yeniden değerlendiriyor, kendine göre politikalar oluşturmaya çalışıyor. Rusya bir güç oldu; bu temelde Ortadoğu'ya ve giderek Kürdistan'a yeni bir yaklaşım geliştirecektir. AB, Türkiye ile ilişkiler içerisinde ve Ortadoğu'daki gelişmeler temelinde Kürt politikasını yeniden ele almak durumundadır. Fransa'dan başlamak üzere, İngiltere ve diğer güçlerle ABD'nin soykırım tartışmalarını yasa haline getirmeleri bu bakımdan dikkate alınabilir. Yeni gelişmeleri karşılayabilmek için soykırım üzerine kurulmuş sistemlerini biraz değiştirmek, kendilerinin soykırımdaki sorumluluklarını ortaya çıkartmak durumunda kalıyorlar. Bu da yeni politik yaklaşımların geliştirilmesi için sağlanan açılımlardır; onun zeminini yaratmanın ön adımları gibi görülebilir.

ABD'de gerçekleşen bir yönetim değişikliği var. Bu değişiklikten en çok Ortadoğu politikası etkilenecektir. Arap-İsrail çatışması, Filistin sorununun çözülmesi, Irak meselesi, bununla bağlantılı olarak Güney Kürdistan, Türkiye'nin bölgesel rolü ve Türkiye'de Kürt sorununun durumu, Kıbrıs sorunuyla Türkiye'nin AB'ye giriş durumu kuşkusuz ABD'yi yakından ilgilendiriyor. Bunlar iç içe geçmiş, birbirine bağlanmış siyasi sorunlardır. Bu anlamda yeni bir durum ortaya çıkıyor: ABD'nin uluslararası alanda ve içinde olmak üzere bölgede oluşturmak istediği sistem -ki bu Türk oligarşisini esas alan ve İsrail'i her şeyin önüne koyan bir sistemdir- başarıya gitmedi. Araplar ve Kürtler bunu kabul etmediler. Bu plan Arabistan'da ve Kürdistan'da bozuldu; PKK'yi ve dolayısıyla Kürt hareketini yok eden bir düzeye ulaşmadı. ABD'nin on yıl boyunca Ortadoğu'da yaratmayı umduğu yeni dünya düzeni ve bunun Ortadoğu'daki kolu gerçekleşmedi, başarıya gitmedi. Bu anlamda iç bağlantıları ve bütünlüğü parçalanmış, farklı eğilimlerin giderek gelişebileceği, eskisi gibi birlik olarak kalmasında anlam ve gerek kalmayan, çıkarları bunu gerektirmeyen bir uluslararası gerçeklik var. Bu ise uluslararası komplo nun zayıflaması, gerilemesi oluyor.

"1996'dan itibaren sürdürülen saldırılar, 1998'de Önderliğin Avrupa'ya çıkışıyla, uluslararası birçok gücün katıldığı bir saldırı haline geldi. 1998-99 yılları içerisinde, Önderliği etkisizleştirme temelinde partinin dağıtılması ve tasfiye edilmesi öngörüldü. Ulaşabilecekleri düzeyde Önderlik etkisizleştirilmeye çalışıldı."

mayı kendisi için o kadar çok mübah sayıyor ki, buna belli bir hukuki çerçevede "olmaz" dendi mi öfke duyuyor ve reddediyorlar.

Böyle bir anlayış psikolojisi oluşmuş, bu devlet böyle insanlardan oluşturulmuştur. Devlet yönetiminin büyük bir bölümü böyledir. Kendi iç mücadelelerinin gereği olarak bir parça bunun önüne geçme girişimi gündeme gelince, buna öfke duyuyor. Kendisine yapıları, PKK'ye, PKK Önderliği'ne yapıları düzeyinde görüyor ve buna göre tepki gösteriyor. Bu bakımdan imha tehdidi gündemdedir; örgütü, partiyi ve gerillayı imha etmek için saldırılar gündemdedir.

Yeni yöntem olarak, teşhir kampanyası ve izolasyonla Önderliği etkisizleştirme yoluna başvuruluyor. 15 Şubat'ın üçüncü yılına bu yeni yöntemlerle giriliyor. Uluslararası komplo, mücadelesini çok yönlü olarak çeşitlendirdiğiçe, müca-

sonuç alınamayınca, ardından daha geniş güçlerle daha çok yönlü mücadele etmek zorunda kalmayı içeriyor. Komplo en büyük saldırıları, hedefi en aza indirdiği ve daralttığı bir dönemde yapılmıştı. Bu çok yoğun bir saldırıydı. Yani hareket böyle bir gelişmeyi kat etmiş oluyor.

Komplo şimdi bir teşhir ve tecrit kampanyasıyla geliştirilmeye çalışılıyor. Fakat komplo önemli ölçüde teşhir edildi. Parti geçen yıllardaki, hatta '99'daki gibi değildir. PKK, komploya anlayan, özümseyen ve ona karşı mücadele etme gücünü kazanan bir düzeye geldi. Halk komployu iyi tanıdı. Komplo Kürt halkı nezdinde oldukça teşhir edildi. Türkiye bu süreçte yine komploya ve ona yol açan çeteciliği tartıştı. Böylece Türkiye'de devlette ve toplumda geliştirilen çeteleşme iyi görüldü. TC'nin bu politikası uluslararası alanda ve bölgede teşhir oldu. TC'ye bağlı olarak, uluslararası alan-

bir adamın bile çıkmayacağını" hesaplayanlar, iki yıldır kendilerine kök söktürecek bir mücadeleyi yürüten bir örgütle karşılaştılar.

Topyekün saldırıya karşı topyekün bir direnişi yaşadık

Zaten '99 güzüne gelindiğinde artık şu kanaat oluşmuştu: Gerillanın ve PKK'nin öngörüldüğü biçimde dağıtılmasının zor olduğu açığa çıkmıştır. Uluslararası yorumcular şunu açıkça söylediler: PKK ve onun gerillası Türkiye'nin umut ettiği gibi öyle kolay dağılmayacak, tasfiye edilemeyecektir. Arkasından Kongre ile birlikte geliştirilen süreç, uluslararası alanda daha başka etkiler yarattı. Şu söylendi: "Tamam, biz izliyoruz mücadeleyi ve gelişmeleri de görüyoruz, ancak şimdilik bu mücadeleyle ilişki geliştiremeyiz, sadece izlemekle yetiniyo-

Üçüncü yıla girerken, komplonun hızı, şiddeti ve yoğunluğu belli bir değişimi yaşamış oluyor. Başarıya ulaşmayan komplo, buna ulaşmak için büyük bir çaba harcarsa ve bundan vazgeçmemiş olsa da, savaşmak zorunda olduğu bir güçle karşı karşıyadır; onunla mücadele etmek zorunda olduğu bir konumdur. Yalnız başına egemen olma ve karşıtını tümenden ezme anlayışıyla yola çıkarken, şimdi karşıtıyla birlikte yaşama ve onunla mücadele etme derekesine düşmüştür. Bu anlamda komplonun yaşadığı gerilemeyi görmek önemlidir.

Partimiz '98'e kadar topyekün savaş boşu çıkartmak amacıyla stratejik değişimin zeminini yaratmak üzere bir direniş yaşadı. Bu tamamen gerilla direniş oldu; serhildan, geri çekilme konumunda kaldı. Parti bir daralmayı yaşasa da, bu saldırıları gerillanın örgütlü direnişleriyle başarısız kılmayı esas aldı ve bunu gerçekleştirdi. Kendisi stratejik saldırıda ilerleyemedi; stratejik değişiklik sabote edildi, ama oligarşinin topyekün savaş konseptinin başarıya gitmesi de engellendi. Bu temelde '98 yılına kadarki süreç böyle bir direniş süreci oldu. Bu savaş konseptinin bir uluslararası komploya varması ve Önderliği hedef almasıyla birlikte, partimiz en yoğun saldırılarla yüz yüze geldi. Buna karşı büyük bir direniş yürütmek ve çok şiddetli bir savunma konumu içinde kalmak zorunda kaldı. 1998-99 yılları boyunca kendini savunma direniş yaşadı. Bu savunmayı Önderlik yaptı, halk yaptı, çok değişik aşamalardan geçmek üzere parti yaptı. Bu, 15 Şubat karşısında bir savunma oldu.

Bu savunmanın çok şiddetli geçtiğini ve kahramanca direnişlerin ortaya çıktığını biliyoruz. Aslında bu dönemin direnişini hem iyi anlamak, hem de iyi anlatmak gerekiyor. Biz bunu tam anlatamadık. Önderlik, 15 Şubat öncesinde bunları biraz ifadelendirmeye çalıştı. Fakat 15 Şubat bunu önledi. Daha sonraki süreçte biz bunu yeterince işleyemedik, anlamlandıramadık. Bu direniş neydi, nasıl ortaya çıktı? Bu kadar kendini yakmak, parçalamak nasıl ortaya çıktı? Ne anlama geldi ve hangi rolü oynadı? Böyle bir halk duruşunun, parti duruşunun, bu düzeyde bir direncin, genel uluslararası komplonun imhasının önlenmesi nasıl yaşandı? Bunları anlamamız gerekiyor.

Uluslararası komplo aslında böyle bir mücadeleyle başarısız kılındı. Yoksa başka nedenlerle mücadeleyi böyle görüp anlamayan kimse, PKK'den kopmuş demektir ve kesinlikle PKK'li olmaz. Bu mücadeleye böyle bir anlam ve değer biçmeyenler, bu yeni gelişim sürecine katılamazlar. Zaten mücadele sürecine, bu direniş sürecine katılamayanlar, aslında komployu da doğru değerlendiremiyor, bu direnişlere anlam veremiyor ve bunu göremiyorlar. Bizler bu duruma düşmemeliyiz.

Böylece komplonun imha saldırılarına karşı aslında büyük bir savunma direniş yaşandı ve imha önledi. 2000 yılı, 1990'ın ortalarından beri partiye yönelik tasfiyeyi amaçlayan bir saldırı süreciydi. İmha bu biçimde gerçekleştirilmek, böyleli yöntemlerle tamamlanmak istendi. Biz de buna karşı savunma direncimizi geliştirmeye çalıştık. Bununla birlikte stratejik değişime gittik; kendimizi eğitip hazırlayarak ve uluslararası komploya karşı örgütsel gelişmeyi yaratarak, komplonun örgütü dağıtma amacına karşı durma ve böylece komploya karşı mücadele etme gücünü ve hazırlığını ortaya çıkarma sürecini yaşadık. 1998-2000 yılları arası dönem, komplonun imha ve tasfiye amaçlı yoğun saldırılarıyla geçen bir süreç oldu. Bu sürecin yönü başlangıçta imha, daha sonra tasfiye etme ağırlıklı oldu.

“Komplo bundan sonra ideolojik saldırı yapacaktır. Şimdi teşhir kampanyaları geliştirmeye çalışıyor, politik saldırıda bulunuyor; her alanda aleyhimize sürdürdüğü yoğun çalışmalarla diplomatik faaliyet yürütüyor. Ama bu saldırılarında 15 Şubat'ta partiye yönelik saldırı için yarattığı siyasi bütünlüğün ötesine ulaşamadı.”

Düşünce düzeyinde stratejik değişim gerçekleşmiştir

Başlangıçta kendini savunmak için direnmek ön plandaydı. 2000 yılında kendini savunmayla birlikte, strateji değişikliği ile partiyi yeniden yapılandırma, kendini komploya karşı daha etkin mücadele yürütebilecek bir örgüt haline getirme ve bunun hazırlıklarını yapma mücadelesi ön planda oldu. Böylece bu yılı; ideolojik planda kendini yenileme, formüle etme, politik olarak stratejik değişime uğratma, pratik olarak yeni mücadele çizgisini geliştirme, buna göre kadroyu toparlayıp eğitime ve kendini savunmak için yürütülen büyük direniş içerisinde kendini örgütleyerek komploya karşı mücadele etme hazırlığıyla geçirdik.

Böyle bir çalışmamız ne tür bir gelişme ortaya çıkardı?

Düşünce düzeyinde stratejik değişim gerçekleşmiştir. Partinin bütünlüğü, toparlanması ve belli bir eğitim sürecine alınması sağlandı. Saldırıları karşısında ideolojik, örgütsel ve askeri yollarla kendini savunma gerçekleşti. Saldırıları boşu çıkartıldı. Eğitim açısından ihtiyacı bulunan, fakat belli ölçüde kendini toparlamış ve Önderlik çizgisinde bütünleşmiş, yeni bir mücadele bilinci, azmi, inancı ve umudunu kazanmış bir parti gerçeği, parti topluluğu ortaya çıktı. 2000 yılı sonuna geldiğimizde durum budur.

Öncülük düzeyinde partinin ideolojik gelişmesi belli bir seviye kazandı. Ama bunun daha da ilerletilmesi, yine süreci bu kadar geliştiren bir etkinlik düzeyine ulaştırılıp geliştirilmesi gerekiyor. Örgütsel anlamda bütün örgütlerimiz, stratejik değişim sürecinde kendilerini yenileme ve yeniden yapılandırma çalışmaları içerisinde girdiler. Bunun adımları atıldı, toplantıları yapıldı. Böylece bir örgütsel hazırlıkla öncünün bütünlüğü sağlandı. Silahlı Savunma Güçleri'nin ve dış faaliyetlerin düzenlenmesi, kitle faaliyetlerini örgütlemek üzere bir hazırlık çalışmasının yürütülmesi belli bir düzey kazandı. Pratik olarak mücadeleden kopmadık. Bütün bunlar, politik ve pratik bakımdan ağır baskı koşulları altında olsa da, kendi gücümüzle direnenek sağlanmıştı. Mevzilenme durumunda belli bir değişiklik yaratsak da, ülkeden ve mücadeleden kopmadan, başka güçlere muhtaç kalmadan ve kendi çabalarımızla mücadele ederek bu çalışmalar yapıldı. Bu da önemli bir durumdur. Çünkü bize yöneltilmiş saldırılar kesinlikle az ve hafif değildi. Amacını gerçekleştirmek isteyen komplo en ufak bir tolerans tanımıyordu, imha amacı kesindi; çizgilerinden bir nebze dışa taşma gibi bir durum yoktu.

15 Şubat'ın üçüncü yılına girerken, partinin ve mücadelenin gelişimi bu biçimdedir. Demek ki, hem komplocu güçlerin imha saldırıları karşısında büyük bir direniş gösterilmiş, hem de mücadele bilinci geliştirilerek belli bir mücadele hazırlığı yapılmıştır. Üçüncü yıla böyle bir güç, bilinç, örgütlenme ve hazırlık düzeyiyle giriyoruz. Komplo ise belli ölçüde teşhir olmuş, gerçek yüzü açığa çıkmış, eski bütünlüğü ve gücü zayıflamış olarak giriyor. Bu bakımdan komplo için ilerleme süreci durduruldu. Komplo aslında yapacağını yaptı. Son YNK saldırılarını böyle bir düzey olarak görmemiz gerekir.

Komplo bundan sonra ideolojik saldırı yapacaktır. Şimdi teşhir kampanyaları geliştirmeye çalışıyor. Ama Kongre

sürecinde zorladığı kadar, partimizi bu propagandalarla zorlayamaz. Çünkü stratejik değişim çizgisinde ideolojik olarak kendimizi bir sisteme, bir çizgiye kavuşturduk. Komplo şimdi politik saldırıda bulunuyor; her alanda aleyhimize sürdürdüğü yoğun çalışmalarla diplomatik faaliyet yürütüyor. Ama bu saldırılarında 15 Şubat'ta partiye yönelik saldırı için yarattığı siyasi bütünlüğün ötesine ulaşamadı. Kaldı ki, o bütünlük de artık parçalanmıştır. Bu bütünlük de 15 Şubat'tan sonra giderek dağıldı. Askeri saldırıları zaten yaptı. 12 Eylül'den beri bütün ordu zaten savaşta. Darbenin 21. yılında Türk ordusu siyaseti yürütüyor, sürekli bir savaş halindedir. On beş yıl hiç durmadan bize saldırı. Şimdi bunları aşacak bir saldırı yapamaz.

15 Şubat'tan sonra, karşıımızdaki güçlerin her yerde çok aktif saldırı ve savaş yürütme konumları da artık kalmadı. Bu konuda ellerindeki birçok koz gitti. Kamuoyu nezdinde ne Türkiye'de, ne de uluslararası alanda geçmiştekine benzer tarzda ayları kapsayacak ve bu kadar kaybı göze alacak bir savaşı yürütmesi zordur. “Vurup kırarız” diyebilirler. Vurmanın koşulları yaratılırsa, insan vurduğunda sonuç alır. Koşullar yaratılmazsa, “vurup sonuç alacağım” derken, kaybedilir. Askerlik her zaman kazandırmaz. Savaşın içinde kazanma ihtimali olduğu gibi, kaybetme de vardır. Eğer iyi hazırlık yapılmaz, siyasi zemin iyi döşenmez ve ekonomik finansman yeterince hazırlanmazsa, saldırı veya savaş çöküşe de götürebilir.

Bu açıdan vurup kırmak öyle söylenildiği kadar kolay değildir. '94 ve '98'de olduğu gibi, her tarafı içine alacak şekilde çok kapsamlı bir tarzda güçlerimizin üzerine gelmesi ne içerde ne de dışarıda kolay olmayacaktır. Bir de böyle bir saldırı, kazanmaktan çok kaybetme riskini içinde taşıyor.

PKK'nin siyasallaşması çok tehlikeli görülüyor

Bu anlamda kapsamı genişleyip yeni yöntemler devreye konsa da, komplo gerileme sürecine girmiş veya o noktaya getirilmiştir. Üzerine gidilirse, geriletecek bir komplo gerçeğiyle yüz yüzeyiz. Aralıktan bu yana süren çığınca saldırılar da bunu gösteriyor. Öyle olmasaydı, bu çığınlığı yapamazdık. Zindanlarda yapılanlara bakalım. Diyarbakır'da kendi adamları olan bir emniyet müdürünü vurdular. Süreci sabote etmek için bundan başka çare bulamadılar. Süleymaniye'ye bu kadar askeri güç getirdiler. Bununla sağı solu tehdit etmeye çalışıyorlar. Faili meçhulleri yeniden başlattılar. Meclis'te bile adam vurdular. Meclis'te kanun yapan kişileri öldüren bir rejim, dışarıda halka karşı neler yapmaz. Kendisi bu düzeye düşüyse, bu durum onun ne kadar teşhir olduğunu gösteriyor. Bunun başka anlamı olmaz. Bu bakımdan bunlar normal durumlar değil, çığınca saldırılardır.

Onu çığınlığa götüren gelişmeler vardır ve o nedenle böyle bir çıkış yapmak zorunda kalmıştır. Bunları yapmak için kontr-gerillayı bu biçimde yeniden harekete geçirmek durumunda kalıyor. Neden? Çünkü hesapları bozuldu. Uluslararası komplonun hedefleri gerçekleşmedi. Gerçekleşmesi gereken, PKK'nin tasfiyesiydi. PKK tasfiye edilecek, Türki-

yanlı olmayacak; ideolojik, örgütsel, politik ve askeri düzeyde devrede olacaktır. Oligarşi çok yönlü saldırmaya çalışacak, PKK'nin üzerinde imha ve tasfiye hep gündemde kalacaktır. Fırsat buldukça oligarşi darbe vurup PKK'yi geriletmeye ve imha etmeye çalışacak, bununla birlikte Türkiye'de PKK'nin direnmesi temelinde gelişme eğilimi gösteren demokratik oluşumlara darbe vurmak ve ezme için saldırı yürütecektir.

“PKK'nin siyasallaşması çok tehlikeli” diyorlar. Türkiye'deki demokratik gelişmeyi PKK'nin siyasallaşması olarak değerlendiriyorlar. Ordu da, hükümet de bunu söylüyor. Siyasallaşmayı neredeyse mevcut gerilla duruşundan daha da tehlikeliymiş gibi göstermeye çalışıyorlar. O zaman bu siyasal gelişmenin önünü almak için saldırılar sürdürülecektir. Bu tür saldırıları beklemek gerekir. Bu anlamda çok çeşitli çevrelere ve demokratik eğilimlere karşı her türlü saldırı ve provokasyon girişimi, faili meçhuller ve kitle hareketini bastırmak üzere katliam girişimleri devreye girebilir.

Diğer yandan oligarşik rejim PKK'ye karşı özel bir saldırı konsepti yürütebilecek, PKK'nin siyasal demokratik ortamı etkilemesine ve bizzat PKK'nin kendisine karşı çok yönlü bir saldırı konsepti içerisinde bulunacaktır. Bu saldırı konsepti içinde şunlar yer almaktadır: Birincisi; ideolojik saldırı biraz belirginleşmiştir. YNK yayınları ve radyosu geçen yıldan beri borazan gibi komplonun çığırkanlığını yapmaya halen devam etmekte, hem de çok aşağılık sözlerle bunu yapmaktadır. Bunların bir siyasal ölçüsü ve değeri yoktur. Türkiye basınının bir kesimi ölçü tutturursa da, özel savaşa yakın olan, özel savaşla beslenen ve rantçılık yapmış olanlar benzer biçimde bir propaganda yürütmekte ve bunu bir kampanya düzeyine çıkarmaktadır. Önderliği ve partiyi karalamak ve kitleler nezdinde yalan yanlış birçok haberle gözden düşürmek amacıyla bu propaganda daha da geliştirilecektir. PKK'nin propaganda imkanları mümkün olduğu kadar daraltılmaya çalışılacak, buna karşılık kendileri PKK'ye karşı propagandayı çok yönlü bir karalama biçiminde sürdüreceklerdir. Rejim politik ilişkileriyle çalışmalarımızı engellemeye çalışmakta, dışarıda yürüttüğümüz propagandayı engellemek için bir sürü çalışma yapmaktadır. Türkiye'deki mevcut yasal düzeyden yararlanarak yapılabilecek propaganda faaliyetlerinin önü alınmaya çalışılmaktadır ki, bu konuda tam bir dayatma ile karşı karşıya bulunuyoruz.

Anti-Kürt ittifakı oluşturulmaya çalışılıyor

2000 yılının sonunda iki yerdenden gelişen bir dayatmayla karşı karşıya kaldık. Bunlardan bir tanesi YNK saldırısı, diğeri ise propaganda ve basın alanında adeta pes ettirilmemiz ve iflasa götürülmemiz temelinde geliştirilen saldırıdır. Yasal çerçeve yetmeyince ve mevcut yasal düzen içinde bile mücadelenin propagandasını yapma gücünü gösterince, bu kez partimizi ekonomik olarak çöküşe götürme stratejisini uygulamaktadır. Bu konuda oldukça zorlandık. YNK'nin saldırıları az ve etkisiz değildi. Öte yandan politik saldırılar sürecidir. İsmail Cem'in İran İçişleri Bakanı'yla nasıllı kucaklaştığını gördük. Kendisinin geçmişte İran için söylediklerini ve yazdıklarını bilmeseydik, İran ile dost olduğunu sanırdık. Ancak gerçeğin öyle olmadığını biliyoruz. Bunun çok sahte ve ikiyüzlüce bir davranış olduğu açıktır. Bu, PKK ve Kürtler karşısında politik amaçlar için sergilenen ucuz gösteriden başka bir şey değildir.

Politik çalışmalar derken, oradan işe başlamamız gerekir. Ortadoğu'da böyle bir politika yürütüyor ve 1950-60 yılları arası dönemdekine benzer bir anti-Kürt ittifakı geliştirmeye; İran, Irak ve Suriye ile CENTO benzeri bir ittifak kurmaya çalışıyorlar. Fırsat bulurlarsa, böyle bir politik ittifak geliştirerek bunun bir anti-PKK ittifak olduğunu iddia edecekler; ama bu, gerçekte bir anti-Kürt ittifakı olacaktır. 2001 yılı içinde bölgede gelişmesi olası politik olaylar kapsamında, Kürdistan'da doğabilecek boşluğun Kürtler tarafından doldurulmasını engellemek ve Kürt alternatifini imha etmek üzere bir ittifaka varacaklardır. İran'la Türkiye'nin ilişkileri bu çerçevededir.

Türkiye Irak'a bir büyükelçi atadı. Habur dışında yeni bir kapı açılıyor. Bu da aynı amaçlıdır. "Suriye ile ilişkilerimiz çok iyi" diyorlar ve sistemli görüşmeleri var. Suriye'yi de buraya çekmeye çalışıyorlar. Bu bir politik çalışmadır; alternatif yok etmek için yürütülen bir politik çalışmadır. Onu yok ederek, kitleleri ezecek, kendisini alternatifsiz bırakarak, dolayısıyla uluslararası alandaki politikalarda dikkate alınacak tek güç olarak kendisini gündeme getirmek için yapılan bir politikadır. Kendini AB'ye ve ABD ile ilişkilere öyle hazırlıyor.

Şöyle formüle edilebilir: Türkiye, demokratik siyasal alternatifini yok ederek, ABD ve Avrupa'daki sistemlere göre kendisini hazırlamak istiyor. Öyle ki, herkes kendisine muhtaç olsun. Biri Türkiye ile iş yapmak mı istiyor? O zaman oligarşik yönetim kendisini benimseyecek ve kabul edecek. Demokratik siyasal alternatifi yok edemezse -ki gelişmeler öyle oldu-, uluslararası alanda demokratik alternatifin varlığı için farklı politikalar gelişme eğilimi gösterir ve bunlar Kürtleri etkiler bir konuma gelirse, o zaman Kürt inisiyatifini kırmak üzere bir bölgesel ittifak yaratmaya çalışacak ve Kürt inisiyatifini bu ittifakla kıracaktır. O zaman Ortadoğu'da herkesin tıpkı '25'lerden sonra Kürtler üzerinde uygulanan her şeye razı olmasına benzer bir durumu yaratmayı hedefleyecektir. "PKK ezilmiştir; bölge güçleri böyle istemiş, ortada Kürt diye bir şey kalmamıştır; bu bir Avrupa ve Amerika oyunudur" diyerek, biraz da onlara karşı ekonomik gücü koz olarak kullanıp gelişmelerin önünü almak isteyecektir.

Bunların yanında Türkiye Cumhuriyeti'nin üçüncü bir hazırlığı daha var. Eğer demokratik alternatifi yok edemezse, farklı politikalar geliştirmek için farklı güçler -yani değişik Türkiyeler- varlursa, burada Kürtlerin inisiyatifi gelişirse, Irak başta olmak üzere bölgedeki gelişmelere dayalı ve Arap sahasındaki gelişmelere paralel olarak Kürt inisiyatifi Güney'de doğabilecek bir boşluk temelinde daha etkili gelişir ve onu ezecek bir bölgesel ittifak oluşmazsa; bu inisiyatifi ortadan kaldırmak ve bunun önüne geçmek üzere askeri hazırlık yapıyor. Onu Süleymaniye'ye askeri konumlandırmaya götüren neden budur. Kısa vadede PKK gerillasına yönelik saldırıya geçip onu dağıtmaktan çok -zaten bunu kısa vadede yapamayacağını kendisi de biliyor-, esas olarak Güney Kürdistan'da bir askeri hazırlık yapmak istiyor. Behdinan'da örgütlüdür; Soran'ın önemli stratejik alanlarını da askeri bakımdan tutmayı esas alıyor. Böylece eğer Güney'de bir boşluk oluşur da, ABD'yi durdurarak ve bölgesel güçleri kullanarak bunu önleyemezse, boşluğu kendi askeri güçleriyle doldurmak ve askeri denetimle kendi eline almak istiyor. Bunu sadece askeri denetimle yapamaz, buna bir siyasi kılıf da geçirmesi gerekiyor.

"Sistem kendi içinde tartışmalıdır; iç mücadelede tartışılır bir konuma getirilmiş, ama henüz çatlamamıştır. Yani sistemi tümünden değiştiremedik. Sistemi değiştirirsek, Türkiye zaten değişir; çünkü ikisi birbirine çok bağlıdır. O zaman yeni bir siyasi durum ortaya çıkacaktır. Bizim stratejik hedefimiz de bunu yaratmaktır."

Türkiye bu konuda biraz deneyimlidir. Kuzey Kıbrıs'ta olduğu gibi, Güney Kürdistan'da Türkmen hareketi hazırlandı. Şöyle bir durum yaşandı: Amerika'da Bush'un seçimleri kazandığının ilan edildiği gün, Türk ordusu Ranya'ya girdi. Ona paralel olarak Hewler'de bir Türkmen Kongresi düzenlendi. Türkiye son olarak geçen günlerde Irak'ta Türkmenlerin üçüncü güç olarak resmen kabul edilmesi için BM'ye başvurdu. Bir yandan orduyla denetlerken, diğer yandan uyduruk bir Türkmen Cumhuriyeti ilan edecek ve YNK'yi de buna yamayacak. Celal Talabani ile anlaşması bu temeldedir. Sözde Kürtleri de Celal Talabani ile durduracak. Böylece kendi inisiyatifi dışında bir Kürt çözümünün gelişimini önlemek için, Kıbrıs'takinden çok daha uyduruk bir çözüme gidecek ve sözde bir siyasi oluşum çerçevesinde Güney'i denetim altında tutacak.

Sistem inkar üzerine kuruludur

Devlet ve mevcut sistem anti-Kürt temellere oturmuştur. Kürdün adı söylendiğinde bile bu temeller sarsılıyor. Devlet bütün gücünü bu temelin sarsılmasını önlemek ve Kürt adının telaffuz edilmesini engellemek için kullanıyor. İnkâr demek bu demektir. Ulusal inkar işte budur. Kürdistan üzerinde oluşturulan inkar sistemi çok basit bir sistem değildir. Türkiye bunu yaparken bir bütün olarak uluslararası sisteme dayanıyor. Avrupa bir Katılım Ortaklığı Belgesi hazırladı, içinde Kürt adı yoktur. Fransa şimdi "Ermeni soykırımı yapılmıştır" diye kanun çıkarıyor, ama AB'nin hazırlattığı belgeye Kürt adını koymadı. Bu, o sistemin halen inkarı bırakmadığı anlamına geliyor. Bu nedenle soykırım konusundaki sözleri bir değer ifade etmiyor. Eğer tümüyle eski sistemi değiştirmeye gidecekse ve bu

onun başlangıcı ise, insan buna değer biçebilir. Yoksa gerçeği maskeleyen, çözülmeyi önlemek için işleri karıştırmak ve örtbas etmekten başka bir değer ifade etmiyor. Belki biraz ekonomik kazanç sağlamak istemiş de olabilir. İç seçimlerin bu karardaki etkisinden söz ediliyor, ama biz buna çok fazla ihtimal vermiyoruz. Fransa'daki seçimlerden dolayı soykırım tartışmaları gündeme gelmedi. Bu tümüyle bu gelişmelere bağlıdır. Ama amaçlarının ne olduğunu önümüzdeki süreçte daha iyi anlayacağız.

1990'dan beri Irak'ta o kadar olay gelişti. Körfez Savaşı oldu. Basında Güney'deki Kürtlerden o kadar söz edildi. Ama Birleşmiş Milletler nezdinde Kürtler adına alınmış bir karar yoktur. "Irak'ın kuzeyinde 36. paralel, güneyinde 42. paralel" diye oluşturulmuş kararlar var. "Kürt hudutları şudur, biz bunları tanıyoruz" diye bir şey yoktur. ABD'nin fiili tutumları vardır. O da Irak'ı daraltmak ve bu politika doğrultusunda Güney'i değerlendirmek için geliştirilen fiili durumlardır. Ondan öteye gidilmiş bir şey değildir.

Sistem inkar üzerine kurulmuştur, bu sistemi henüz parçalayamadık. İyüzünü daha fazla açığa çıkarıyoruz. Sistem kendi içinde tartışmalıdır; iç mücadelede tartışılır bir konuma getirilmiş, ama henüz çatlamamıştır. Çatlaklar oluştu, ama sistemi tümünden değiştiremedik. Sistemi değiştirirsek, Türkiye zaten değişir, çünkü ikisi birbirine çok bağlıdır. O zaman yeni bir siyasi durum ortaya çıkacaktır. Bizim stratejik hedefimiz de bunu yaratmaktır. Onu dağıttığımız için, bu çerçevede Avrupa'da bazı sesler yükseldiğinde, Türkiye hemen buna "PKK propagandasıdır" diyor. Bunu boşuna söylemiyor. Tabii PKK'nin programının önemli bir yanı orasıdır. PKK mevcut inkar sistemini, bu temele dayanarak oluşan oligarşik sistemi değiştirip dönüştürmeyi hedefliyor.

Bu çerçevede Türkiye'nin bir politik hazırlığı var. Buna göre uluslararası alanda politika yürütüyor. O yönüyle birçok güçle bir politik mücadele ve ilişki halindedir. Şimdi Ortadoğu güçleriyle ilişkilidir ve Güney'de KDP'ye karşı bir politika yürütüyor. KDP ile ilişkilerini böyle bir oluşuma göre hazırlıyor. Şimdiye kadar bu oluşumu bize karşı kullandı, üzerimize saldırttı. YNK'yi bundan sonra da değerlendirecektir. Kendi askeri varlığını kamufla edecek, siyasi güç konumunda tutacaktır. Irak'ta Türkmen hareketini buna göre geliştiriyor. Bütün bunlarla Kürt inisiyatifinin gelişmesini, PKK'nin böyle bir inisiyatifle etkili olmasını ve çıkış yapmasını engellemeye çalışıyor. Çatlaklar var, bir yılın gelişme ihtimali ortaya çıkmıştır. Onları durdurmak için bütün gücünü ortaya koymuştur ve böyle bir politik savaşım yürütüyor. Bunu gerçekleştirmek için de hem askeri faaliyetlerini, hem de askeri saldırılarını sürdürecektir. Bunu da beklemek gerekir.

Her şeyden önce polis baskısını dikkate almak gereklidir. Özellikle demokratik siyasal mücadele çerçevesinde geliştirilecek kitle eylemlerini bastırmak için polis terörünü tırmandıracaktır. Zaten bu konuda örgütlü ve hazırlıklıdır, şimdi de böyle yapıyor, fakat daha fazla yapacaktır. Tehlikeyi gördüğü her ortamda ve anda, kitle hareketinin büyümesini ve gelişmesini önlemeye, kitlelerin demokratik eylemlerle kendi haklarını arama mücadelelerini ezmeye çalışacaktır.

Onunla birlikte özellikle Güney'de askeri hareketlilik de gelişebilir. Zaten şimdiden operasyonlarını sürdürüyor. Baharla birlikte bu operasyonlar daha da genişleyebilir. Kuzey'de hemen her alanda, küçük çaplı da olsa askeri hareketlilik vardır. Gabar'da, Dersim'de, Amed'de, birçok alanda gerillayı ezmek için zaman zaman askeri saldırı-

larını sürdürüyor ve bu baharla birlikte daha da kapsamlılaşabilir. Fırsat bulunduğu yerde, hem de öfkeyle gerillayı vuracaktır. Zindanlarda devrimci tutsakları o kadar çılgınca vurması, PKK karşısında uğradığı başarısızlığın verdiği öfkeyledir. Onu bu çılgınlığa iten, gerillanın kendini koruması ve yaşatması, siyasi mücadelesini Türkiye ortamına dayatmasıdır. Onun için gerillaya darbe vurmak amacıyla elinden gelen gücünü kullanacaktır. Her türlü gücü kullanacak, tekniği kullanacak, ordusunu seferber edecekler.

Bunun Güney'de gelişme ihtimali fazladır. Güney'de gerilla mevzilenmesini dikkate alarak onu daraltmak, onun Güney üzerindeki etkinliğini azaltmak ve darbe vurmak amacıyla operasyon yapabilir. Buna artık Soran bölgesi de eklendi. Türk ordusu Soran alanında da bunu yapabilir. Irak'ta gelişebilecek çekiş ve çatışma durumuna paralel olarak, Güney Kürdistan'ı askeri denetimi altına almak üzere askeri hareketliliğini büyütebilir. YNK şimdi buna tümüyle teslim olmuş durumundadır ve bunun dışına çıkma gücü kalmamıştır. TC, KDP ile çok ileri düzeyde bir ilişki içerisindeydi. Fakat uluslararası komplo sürecinden bu yana yaşanan gelişmeler, KDP ile TC arasındaki ilişkileri bu politikalar temelinde yeniden gündeme almayı getirdi. Kuşkusuz ilişkileri yine vardır. KDP TC'ye, TC KDP'ye muhtaçtır. Bu karşılıklı muhtaç olma durumu bir ilişki ve ortak askeri hareketlilik yaratıyor, yaratacaktır. Ama mevcut konumda bunun çok ileri düzeyde olmasını ne TC, ne de KDP istiyor. TC bunu yaparsa KDP'yi güçlendirir. KDP bu güçlenmeden yararlanarak, PKK olmasa bile, ABD'ye dayanarak Araplarla birlikte Güney'de bir Kürt çözümü alternatifini geliştirir.

TC bundan rahatsızdır, bunu istemiyor. Onun için Türkiye, Irak'a kapı açmak istiyor. KDP belli bir ekonomik güç olduğu için, Türkiye onun bu gücünü zayıflatmaya çalışıyor. Irak'taki gelişmelere bakıp, YNK gibi KDP'yi de Türkmenlere yama yaparak bir politik statüde tutmak istiyor. Oysa KDP buna razı değildir. KDP bunun yerine Güney'de kendisini esas alan bir çözümün yaratılmasını istiyor. Böyle bir politikaya sahiptir ve kendisinde böyle bir gücü görüyor. Onun için ABD ile ilişkilidir. ABD'nin böylesi politikalarının olacağını hesaplıyor ve onu karşılamaya hazırlanıyor. Yine Araplarla da ilişkilidir.

Suriye ise Irak'ta bir Arap çözümünü destekliyor. Böylece KDP, Irak'ın daraltılması sonucunda Güney'de bir boşluk oluşursa, ABD destekli ve Suriye ile anlaşmalı bir biçimde bu boşluğu doldurmak istiyor. Türkiye ile ilişkilerini tümünden bozuyor. Çünkü Türkiye'nin bunu kabul etmesi gerekiyor. KDP Türkiye'nin alanda fazla güçlü olmasını istemiyor. Çünkü Türkiye alanda fazla güçlü olursa, KDP'yi böyle bir çözüm alternatifinden uzaklaştırır; denetim altına alır, kendisini politik gelişmelerden uzaklaştırır. Türkiye politik gelişmeleri çerçevesinde KDP'yi yönlendirerek, YNK gibi Türkmenlere yamamayı esas alıyor. KDP bu durumu görüyor ve bu duruma düşmek istemiyor.

Bu bakımdan Irak'ta gelişebilecek duruma göre Güney Kürdistan'da bir askeri hareketlilik daha fazla olabilir. Bu çerçevede TC harekette bulunabilir. TC böyle bir durumda hem PKK'nin etkili bir güç haline gelmesini önlemek, hem de KDP'ye böyle bir düzey kazandırmamak için çaba harcıyor. Bütün politikalarını buna göre kurmuştur, bu çerçevede bir askeri hareketlilik ve mevzilenme geliştirecektir.

"Üçüncü yıl komplo için duraksama yılı, gerilemenin başlangıç yılı olacaktır. Bizim için ise üçüncü yıl, gelişmenin başlangıç yılı oluyor. Bir yandan hazırlıklarımızı sürdüreceğiz, ama bir yandan da ilerlemek için mücadeleyi çeşitli alanlarda yaymak ve örgütlemek için varolan konumlanma düzeyimizi geliştireceğiz."

Komplonun üçüncü yılı bizim için gelişmenin başlangıç yılıdır

Bütün yaklaşımlarımızı ve çalışmamızı buna göre kurmamız, karşımızdaki gücün bu politikalarını görmemiz, ideolojik, politik, örgütsel ve askeri faaliyetlerimizi ve mücadele pratiklerimizi bunları dikkate alan, süreci iyi tanımlayan ve bizdeki gelişmeleri gören bir yaklaşıma göre planlayıp geliştirmemiz gerekiyor ki, 15 Şubat'ın üçüncü yılında daha etkili olalım. Üçüncü yıl, komplo için duraksama yılı, gerilemenin başlangıç yılı olacaktır. Bizim için ise üçüncü yıl, gelişmenin başlangıç yılı oluyor. Biz '98'den bu yana savunma içerisinde olduk. 2000 yılında savunmayı hazırlıkla birleştirdik. Üçüncü yılda bir yandan hazırlıklarımızı sürdürüleceğiz, ama bir yandan da ilerlemek için mücadeleyi çeşitli alanlarda yaymak, örgütlemek ve geliştirmek için önemli bir konumlanma düzeyi tutturmuş durumdayız. Bu açıdan 15 Şubat'ın üçüncü yılı, partimiz önderliğinde, uluslararası komploya karşı daha etkili ve daha çok yönlü bir mücadelenin gelişeceği yıl olacaktır. Hazırlıklarımız buna uygundur. Komplonun duraksadığı ve geriletildiği nokta da buna uygundur; komploya daha fazla geriletebilmek için de her alanda ileri düzeyde bir mücadelenin aktif olarak geliştirilmesi gerekiyor.

Böyle bir mücadeleyi geliştirmek için de uluslararası ve bölgesel koşullarla ülkedeki siyasi durum buna uygun düşüyor. Komplocu güçler arasında ayırım gelişmiştir. Türkiye amaçlarında bu kadar başarısız kalmıştır. Bunu önleyebilmek için bir yığın çaba içindedir. Avrupa'ya, müttefik olanlara karşı da bu çabayı yürütüyor. Avrupa giderek –en azından Ortadoğu'da– daha fazla politika yapma eğilimi gösteriyor. AB'nin temsilcileri bölgeyi geziyorlar. En son Suriye'yi de gezdiler. Türkiye üzerindeki dayatmaları da sürüyor. ABD yeni politikalar geliştiriyor ve bu politika da Güney Kürdistan'da daha aktif olacaktır. Bu şimdiden görülüyor. Bu Kürt ulusal demokratik mücadelesi için önemli bir fırsat oluşturuyor.

Doğu'da Rusya geliştirdi. Türkiye'yi çok daralttı. Türkiye aslında '90'dan beri Orta Asya'yı ve Kafkasya'yı büyük bir açılım alanı olarak görmüştü. Gerçekten de öyleydi. Bu cumhuriyetler ekonomik açıdan Türkiye'ye biraz nefes aldırmıştı. Oligarşinin demokratik gelişmeleri baltalamak için izlediği politikalar, kendisini orada tümünden kaybetmeye götürdü. Tersine Rusya geliştirdi; Rusya, Azerbaycan ve Ermenistan'la anlaştı. Halbuki Azerbaycan Türkiye'nin bir parçası gibiydi. Azerbaycan, Rusya ile ileri düzeyde ittifak halindedir; Ermenistan'la da öyledir. Bunlar İran ile ileri düzeyde ilişkiye sahipler. Rusya, İran ile ileri düzeyde bir ilişki oluşturdu. Öyle ki, Rusya'dan çıkıp Kafkasya'ya ve İran'a uzanan bir hat oluştu. Bunların hepsi Rusya'nın etkinlik kazanması temelinde oldu. Türkiye'nin karşısında adeta '90'dan önce Sovyetler Birliği'nin var olduğu dönemde Doğu'nun kapanması gibi bir durum çıktı. Bu, Türkiye açısından çok önemlidir. Böyle bir inişiyatif kazanmış olan Rusya, Ortadoğu üzerinde daha fazla duracaktır. O alandaki gelişmelerin Ortadoğu'ya politik etkileri daha farklı olacak ve Kürt sorunuyla da daha farklı ilgilenecektir. Yeltsin döneminin ABD'ye çok angaje olmuş, teslim olmuş yapısı gittikçe aşıyor.

Kuşkusuz devlet siyasetleri temelinde çok değişmeyecektir. Ama onun Yeltsin dönemindeki gibi çok çıkarıcı ve çok basit uygulaması değişecektir. Bu bakımdan uluslararası gelişmeler, Kürdistan'da politika yapmak, uluslararası komploya karşı mücadele geliştirmek ve ulusal demokratik hareketin gelişimini sağla-

“Bütün çalışmalarımızı Önderlik etrafında Kürt sorununa politik çözüm arama süreciyle birleştirmek, parti politikalarını ve çalışmalarını tümüyle buna hazırlamak gerekecektir. Bunun dışında bir parti çalışması ve mücadelesi elbette olamaz. Üçüncü yılın mücadelesini farklı bir biçimde geliştirmemiz söz konusu olamaz.”

mak için fırsatlar ve imkanlar sunuyor. Kuşkusuz PKK'yi tasfiye etme tehdidi ve saldırıları devam ediyor. Ama onun için de bu saldırıların parçalanma durumu vardır. Gedikler çok fazladır; siyaset yapmak ve pratik faaliyet yürütmek açısından gedikler fazladır.

Bölgedeki durum da öyledir. Türkiye bir bölge ittifakı geliştirmeye çalışıyor. Ama bu ne kadar gerçekleşir? O sadece Türkiye'nin hesabıdır. Kendisinin de çok fazla inanmaması, Süleymaniye'ye asker getirilişinde görüldü. Buna inansaydı, aslında asker getirmeye gerek kalmazdı. İran, Irak ve Suriye ile anlaşarak Kürtleri durduracağını hesaplasaydı, niye Süleymaniye'ye askeri getirdi? Bu, zorlanmadan ileri geliyor. O açıdan bunu anlayacağız.

İran, Kürtleri ve PKK'yi tehdit olarak görüyor. Fakat Türkiye Ortadoğu üzerinde İran ile bir mücadele yürütüyor. İran bir yere kadar Türkiye ile ilişkiler içerisinde olabilir, ama bir yerde de Türkiye'nin gelişmesinden rahatsızdır. Türk ordusunun Süleymaniye'ye kadar gelmesi İran için ciddi bir sorundu. Öyle uzun vadede çok ileri bir düzeyde bir ittifak sağlanması zordur.

Mevcut durum Irak'a birçok fırsat ve imkan veriyor. Ama Irak güçten düşürülmüştür. Yeni ABD yönetiminin politikaları göz önüne getirildiğinde, Irak'ın Kürdistan'a hakim kılınması çok zordur. Bu politikaya yönelirse, Türkiye ABD ile ilişkilerini kaybedebilir. Zaten bu bakımdan ABD nezdinde epeyce güvenilmez bir noktaya doğru gidiyor. ABD, TC'nin kendilerini aldattığını söylüyor. Bunun ne kadar doğru olduğunu, ABD'nin nasıl aldattığını bilemiyoruz. Ama politik olarak olabilir de, olma ya bilir de. Türkiye'nin Irak ile ilişkilerinin ABD'de huzursuzluk yarattığı ve rahatsızlık kaynağı olduğu dikkatle izlenen bir gerçektir. Bu da bir yönüyle Türkiye'ye zarar veriyor.

Suriye de Türkiye'yi İsrail ile sorunlarının çözümü içerisinde değerlendiriyor. Suriye yeni bir stratejik yönelim içerisindedir. Hem Arap alemi içerisindeki konumu, hem de İsrail ile ilişkileri nedeniyle, Türkiye'den biraz yarar görse de, esasta Türkiye karşısında endişelidir. İsrail ile Türkiye ittifakı var. Türkiye İsrail'i çok güçlendiriyor, o bakımdan Suriye'nin Kürtleri imha etmek üzere Türkiye ile bir ittifaka gitmesi, mevcut koşullarda kendisi açısından fazla uygun değildir. Türkiye ile ilişkilerde güç olmak için Kürtleri sınırlandırabilir; ama vurmak için hiçbir neden yoktur. Mevcut yönetim, Kürtleri vurabilecek durumda da değildir. İçerde güçlü bir yönetim olabilmesi için Kürt hareketine, Kürt halkının desteğine ihtiyacı vardır. Bütün bunlar hesaplandığında, Türkiye'nin bölgede bir anti-Kürt ittifakını oluşturması zordur. Bütün bunlar 15 Şubat'ın üçüncü yılında bize politika yapma, politik mücadeleyi çok yönlü olarak geliştirme imkanı ve fırsatı sunuyor.

Bu durumda çalışmalarını nasıl ele almalı, bu yılda hangi çalışmalarını sürdürmeliyiz? Değişik alanlardaki durumu-

mu nedir? Hangi yöntemlerle üçüncü yılda mücadele eder ve gelişmeleri sağlarız? 15 Şubat'ın üçüncü yılında komploya daha da geriletebilmek, parti ve mücadelemizin geleceğini güvenceye almak amacıyla nasıl bir çalışma dayatmaktayız, nasıl bir mücadele dayatmalıyız? Nasıl bir tarz ve tempoya sahip olmalıyız?

AIHM süreci tamamen politik bir süreç olacaktır

Mevcut durumun çok yönlü ve çok etkili bir çalışma yürütmemize imkan verdiği, siyasi gelişmelerin bunun için önemli fırsatlar yarattığı ve bunun daha fazla gelişeceği, hazırlıklarımızın da çok yönlü görevleri önümüze koymamıza elverdiği ve bunları pratikleştirmek için önemli bir düzey kazandığı açıktır. Bunu uygun bir örgüt çalışması ve günlük planlamayla sürdürüp yürütmemiz gerekiyor. Mevcut gücümüzü buna göre örgütleyip işletmemiz, üçüncü yılda politik ve örgütsel gelişimimizi engellemeye çalışan komploya karşı mücadelede engelleri aşan ve ortadan kaldıran bir düzeye ulaşmamız gerekiyor. Üçüncü yılı, uluslararası komplo karşısında zafere gidecek bir mücadelenin örgütsel temellerinin atıldığı ve sisteminin geliştirildiği bir yıl haline getirmeyi bilmemiz gerekiyor.

Bu temelde bu yıl açısından en önde Önderliğin durumu geliyor. Özellikle AIHM süreci, mahkemece kabul edilen bir süreç işleyecek; Avrupa düzeyinde Önderlik etrafında partinin ve Kürt sorununun tartışılacağı bir politik süreç haline gelecektir. Siyasi gelişmeleri en fazla yönlendirecek ve etkileyecek olay budur. Bunu iyi görmemiz ve anlamamız gerekir. Bu nedenle mevcut durumda Önderliği karalama kampanyası, yine daha fazla izolasyon tehditleri geliştiriliyor. Önderliğin süreci çok daha aktif ve hızlı götürmesinin, Türkiye ve uluslararası kamuoyuna çok daha etkili bir biçimde yansımalarının önü alınmak isteniyor. Çünkü mevcut sistemi çok zorlayacak, onu çatışma içine sokacak ve değişmek zorunda bırakacak çok hızlı bir gelişme ortaya çıkabilir. Onu kontrol altına almak istiyorlar. Bizim de bu durumu değerlendirecek yaklaşmamız gerekir.

Önderliğin Avrupa'da siyaset yapmasına izin vermediler. Onu bir saldırıyla karşılayıp, 15 Şubat gerçekliğini ortaya çıkardılar. Daha önce imha tehdidi vardı. Arkasından örgütsüzleştirerek, örgüt gücünü ve desteğini ortadan kaldırarak etkisizleştirmek istediler. Fakat Önderlik de çok duyarlı ve tedbirli bir yaklaşımla imhayı boşa çıkardı. Çok kit imkanlarla stratejik değişimi ortaya çıkarıp geliştirerek, partinin de böyle yönelim içerisine girmesini ve kendisini yeniden yapılandırmasını sağlayarak bunlara yanıt verdi. Komplonun partiyi etkisizleştirme ve mücadeleyi bu temelde tasfiye etme girişimleri ve çabaları böylece başarısız kılınmış oldu. Şimdi bu temelde durumun

daha açık tartışılacağı, Önderliğin daha fazla uluslararası politik ortama ve gündeme gireceği veya yansıtacağı bir süreç gelişmiş oluyor.

Önderlik Avrupa'da da bunu söylemiş, aslında mahkeme edilmeye hazır olduğunu da belirtmişti. Avrupa'da kendi davasına fırsat verilmesi halinde, bunu yapmak üzere her şeye karşı hazır olduğunu belirtmişti. Hatta dava açmak, mahkeme açmak düşüncesi de vardı. Hollanda'ya bu amaçla gitme gayreti içerisinde oldu. Ama bütün güçler birleşip, büyük bir gayretle Lahey Adalet Divanı'nda dava açmasını önlemek için Hollanda'ya gidişini engellediler. Önderlik birçok açıklamasında belirlemelerde bulundu. Buna karşılık hem Hollanda, hem de diğer güçler böyle bir durumu engellemek için 15 Şubat'a giden süreci geliştirdiler. Önderliğin istediği biçimde olmadı. Bilindiği gibi 15 Şubat süreci gelişti. Çok farklı koşullarda, farklı bir biçimde, çok eşitsiz ve dengesiz bir durumda da olsa, Önderliğin yeniden Avrupa gündemine ve uluslararası gündeme girmesi sağlandı; dolayısıyla Kürt ulusal davasının demokratik dönüşüm sürecini bu biçimde uluslararası zeminde savunma fırsatı ve imkanı kısmen oluştu. Bu durum komplonun geriletileme düzeyini gösteriyor.

Komplo bunu tümünden ortadan kaldırmak istedi. Önderliğin, demokratik dönüşümü çok inisiyatifli, güçlü ve etkili bir biçimde yürütmesinin önü alındı. Fakat tümünden imha ederek, bu mücadeleyi tasfiye etmekte başarısız kılındı. Çok zor bir süreçten geçerek ve çok yoğun bir mücadele ve direnmede bulunarak, koşullar çok dengesiz de olsa, Parti Önderliği'nin yeniden uluslararası zemine yansımaları, bu zeminde Kürt ulusal sorununu demokratik çözümü için çabalarını yürütmesi imkan dahiline girdi.

AIHM sürecini böyle ele almak gerekiyor. Bu tamamen politik bir süreç olacaktır. TC devleti İmralı sürecini kendine göre bir hukuk süreci yapmak istemişti. Parti Önderliği ise savunmalarıyla bu süreci Kürt sorununun çözümü için etkili bir politik platform haline getirmesini bildi. Bu anlamda o süreç değerlendirildi ve bunun için bir örgütlenme gücünü ortaya çıkardı. AIHM süreci yeniden bir hukuksal süreç gibi görünse de, İmralı'dan farklı olarak, çok daha politik bir süreç anlamına geliyor. Mahkemenin kapsamı böyledir. Bu anlamda Önderlik şahsında Kürt sorunu AB çerçevesinde tartışılacaktır. Zaten Kürt sorununu bu biçimde ortaya çıkaran sistem Avrupa'daki sistemdir. Önderliğin doğrudan gücünü koruyarak Avrupa'nın içinden bu davayı yürütmesinin önü alındı; ama bu biçimde yansımaları ve Kürt sorununun çözümünü savunması engellenemedi. Bir mücadele yürütülerek böyle bir sürece gelindi.

15 Şubat'ın üçüncü yılı böyle bir tartışmanın yoğunlaştığı ve AB çerçevesinde Kürt sorununa demokratik çözümün arandığı bir yıl olacaktır. Bu davanın her adımı önemli tartışmalara konu olacak,

Avrupa'nın gündemini ve uluslararası gündemi etkileyecektir. Böylece Ortadoğu, Türkiye ve Kürdistan'ı tümüyle etkileyerek, önemli bir politik gelişme süreci, mücadeleyi ve demokratik çözümü içerecek bir süreç olacaktır.

AIHM sürecinin gelişme ve işleyiş ihtimallerini dikkate alarak, buna göre kendi çalışma planımızı ve programımızı oluşturmamız kuşkusuz önemli ve gereklidir. Bu çerçevede bütün çalışmalarımızı Önderlik etrafında Kürt sorununa politik çözüm arama süreciyle birleştirmek, tartışmalarla bunu aktif olarak geliştirmek, parti politikalarını ve çalışmalarını tümüyle buna hazırlamak gerekecektir. Bunun dışında bir parti çalışması ve mücadelesi elbette olamaz. Üçüncü yılın mücadelesini farklı bir biçimde geliştirmemiz söz konusu olamaz. Bu açıdan bütün politik ve örgütsel çalışmalarımızı Önderlik şahsında gelişecek böyle bir mücadele sürecine bağlayacağız. Ona aktif bir biçimde katılarak, o çerçevede gelişmeler içerisinde üzerimize düşen görevleri yerine getirerek, Önderlik mücadelesinin başarıya götürülmesini sağlayacak bir çalışma ve tutum içinde olacağız. Çalışmalarımız ona bağlı olacak, onu destekleyecektir. Pratik çalışmalarımız tümüyle ona güç katan ve etkin kılan çalışmalar olacaktır.

Propaganda örgütlü ve merkezi hale getirilmelidir

Bu çerçevede diğer alanlarda neler yapabiliriz? Bu çerçevedeki tartışmaların gelişimine bağlı olarak kendi planlarımızı oluşturacağız. Genel planda da bütün çalışmalarımızı buna endekslile hale getireceğiz. Propaganda düzeyinde, özel savaşın geliştirdiği karşı propagandaları boşa çıkartacak, Önderlik etrafında gelişecek Kürt sorunu tartışmalarına yanıt olacak ve açılım sağlayacak, gerçekleri somut olarak ortaya koyup Önderlik değerlendirmelerini ve politikalarını çok etkili bir biçimde kitlelere yansıtacak, bu çerçevede halkın ve politik kamuoyunun Önderlik gerçekliğine yaklaşımını geliştirecek bir çalışma içerisinde olacağız. Propagandamızın kapsamı, içeriği, üslubu ve tarzı buna göre şekillenecektir. Politikamızın araçlarını bunu sağlayacak düzeye çıkartmayı esas alacağız. Ülke içinde ve dışında yazılı ve görsel bütün biçimleri kullanarak, Önderlik şahsında Kürt sorununa demokratik çözüm arayışını politik ortama hakim kılacağız. AIHM çerçevesinde geliştirilmek istenen sözde hukuksal çerçeveyi, böyle bir propaganda yaklaşımıyla Kürt sorununa demokratik çözümün tartışıldığı ve çözüm arandığı bir politik süreç haline getirmesini bileceğiz. Bunu başaracak bir üslubu, çerçeveyi, içeriği ve kapsamı oluşturma düzeyinde olacağız.

Buna göre Avrupa'daki basın-yayın çalışmalarımızı güçlendirmemiz gerekiyor. Önderliği daha iyi yansıtmanın, partiyi kamuoyuna daha iyi götürür hale getirmemiz gerekiyor. Politik örgütlenmemiz hala zayıftır. Hala yeni süreci tam kavramış, içeriğini tam yakalamış, üslubunu çekici ve etkileyici hale getirmiş değiliz. Bunda ciddi zayıflıklar vardır. Çünkü bizim en etkili propaganda çalışmalarımız dağda yürüyor. Fakat bu yetmez. Onu güçlendirmekle birlikte, kendi alanında da propaganda faaliyetlerimizi örgütleyip geliştirmek için çabalarımızı yoğunlaştırmamız ve somut adımlar atmamız gerekir.

Bunlardan birincisi, Türkiye'deki faaliyetlerdir. Türkiye'deki faaliyetlere yönelik olarak, görsel ve yazılı propaganda çalışmalarımızı doğrudan Türkiye'nin içinden geliştirmemiz gereklidir. Mevcut yasal çerçeveyi dikkate alarak ve onu biraz da zorlayarak böyle bir faaliyet geliştirile-

“Geçmiş Rusya yönetimi, Kürt ulusal-demokratik mücadelesinin etkilerini uluslararası komploya kurban etti. Şimdi onu biraz aşan, Ortadoğu'da Kürtleri taktik düzeyde de olsa güç olarak gören bir politik yaklaşım, bu yönetimle gerçekleştirilebilir. Bu onun Ortadoğu politikalarının bir gereğidir, çıkarları da bunu gerektiriyor.”

bilir. Aslında şimdiye kadar yapılabilecek birçok şey yapılmadı. Tabii bir düzey oldu. Türkiye'de şimdi mevcut durumu aşan bir düzeye ulaşmamız gerekir. Yazılı propaganda basınıımızı, süreci doğru yansıtır, politik içeriğini ve üslubunu Türkiye demokrasisinin bir platformu haline getirir bir düzeye çıkarmamız gerekir. Bundan çok uzağız. Yaşam tarzı, çalışma tarzı, içerik ve üslup genelde çalışmalarımızın çok dışındadır. Bu açıdan da çok zorlayıcı bir konum arz ediyor ve oldukça etkisizdir. Türkiye'de görsel propaganda araçlarını geliştirmenin imkanları vardır. Önderlik buna daha önce işaret etmişti. Bunu örgütleyip geliştirmek ve mutlaka oturtmak, böylece Önderlik etrafında gelişen mahkeme sürecini ve partimizin yaklaşımlarını Türkiye kamuoyuna daha iyi yansıtmak, Türkiye halkını etkilemek ve onu demokratik mücadeleye kazanmak, Türkiye demokrasisinin gelişimini bu biçimde sağlamak gereklidir. Başkasından beklemeden, parti olarak bunları yapmamız gerekiyor.

Ortadoğu'da Arap alemine yönelik propaganda faaliyetlerimizi geliştirmemiz gerekir. Hem Ortadoğu'daki çözüm açısından, hem de Kürt-Arap ilişkilerinin yeniden düzenlenmesi açısından partinin daha etkili ve yoğun siyasi çevreye taşınması durumu vardır. Bunları kısmen başlatmış durumdayız, ama çok yetersizdir. Mutlaka geliştirilmesi ve güçlendirilmesi gerekir.

Doğu'da da İran halklarına yönelik olarak parti politikalarımızı yansıtan, kendi ortamını mümkün olduğunca değerlendiren ve dıştan bunu geliştiren bir propaganda faaliyeti yürütmemiz gereklidir. İran'da atılan bazı adımlarla bu yönde bazı imkanlar ve fırsatlar sunuldu. Onlar değerlendirilecek, hem Doğu'da halkı bilinçlendiren, hem de parti düşüncelerinin İran ortamına yeterince yansımalarını gerçekleştiren bir propaganda çalışması yürütülebilir.

Propaganda çalışmalarımızın örgütlü ve merkezi hale getirilmesi gereklidir. VII. Kongre'de bu yönlü adımlar atılmış olsa da, sonradan bu gittikçe zayıfladı ve etkisiz hale geldi. Şimdi en zayıf durumdadır. Önemli bir mücadele sürecine girerken, propagandanın birincil planda rol oynaması gerekirken, propaganda çalışmalarımızın örgütsüzlüğü ve merkezi yönlendirilmenin zayıflığı kabul edilir bir durum olamaz. Çünkü bu çalışma dağınıktır, parçalıdır ve partiyi yansıtmıyor. Bu çalışma bir amaca bağlanmak, bir çizgide yürümek ve onu yürütecek bir güce sahip olmak zorundadır. Bu çalışmaları kesinlikle üst merkezden aşağıya doğru yürütecek bir sisteme kavuşturmak, bir de parti çizgisini propagandaya etkili dönüştürecek ve parti politikalarının özünü iyi yansıtacak bir yayın politikası ve propaganda tarzıyla yürütmek gerekiyor.

Bunun yanı sıra, bir başka yönden halkı etkileyebilecek kültür-sanat çalışmaları yapılmalı ve propagandanın bir parçası olarak ele alınıp daha örgütlü geliştirilmelidir. Edebiyat faaliyetleri de bu kapsamda ele alınmalıdır. Bunu küçük adımlarla geliştirmeye çalışıyoruz. Bu çalışma bu yıl daha etkili hale getirilmelidir. Geçmiş mücadelenin ortaya çıkardığı değerleri ve birikimi halka yansıtmak, yine bu yıl içerisinde gelişen mücadelelere paralel olarak Önderlik Savunmaları'nı destekleyecek ve mahkeme süreci üzerinde etkide bulunacak ara-

tırma ve incelemeler yapmak, Kürt gerçeğini birçok yönüyle ortaya koymak ve kamuoyunun gündemine sokmak gerekecektir. Bunları etkili bir biçimde yapmalıyız. Hakeza kültür-sanat çalışmalarını edebiyatla birlikte ülke içinde ve dışında toplumu etkileyecek, onu örgütlemeye ve mücadeleye çekecek biçimde örgütlememiz lazımdır.

Bu faaliyetlerimiz hep geçmiş strateji çerçevesinde kaldı. Bunu değiştirmek için bazı adımlar atılıyor. Ama bu yıl bunları mutlaka VII. Kongre stratejisine göre belirlenmiş, çalışan ve işleyen bir konuma getirmemiz lazımdır. Bunu yapamazsak, bu alanlar VII. Kongre stratejisine uygun olarak aktif bir faaliyete kavuşmazsa, o zaman parti olarak yeniden yapılanmamız gerçekleşmez. 15 Şubat'ın üçüncü yılının sonuna çok zorlanmış ve daralmış bir vaziyette gireriz. Ancak bu alanlarda daralmayı önleyecek ve oligarşiyi daraltacak bir gelişme gerekiyor. Kendi zeminlerinde kadrolarını yaratarak, bunları örgütleyip yürütmemiz gerekiyor.

Önümüzdeki süreç siyaset yapma sürecidir

Diğer yandan bu yıl çok etkili siyasi faaliyetler yılı olacaktır. Siyaset yapma imkanları ve fırsatları oluşmuştur ve daha fazla gelişecektir. Bunlara uygun siyasi çalışma adımlarını atmak gerekiyor. Bu çerçevede siyasi ilişkiler sorunu önemlidir. AİHM çerçevesindeki davayı Avrupa gündemine sokmak, partiyi ve Kürt sorununu uluslararası alana oturtmak gereklidir. Diğer yandan Türkiye'nin AB'ye girişi söz konusudur. Bu çerçevede Türkiye'de yapılması gereken demokratik değişim tartışmaları da gündemdedir. Türkiye'nin AB'ye girişi konusunda nasıl bir Türkiye'nin yaratılması ve esas alınması gerektiğini netleştirmeye, diğer yandan Kürtlerin bir toplum olarak AB'ye girip Avrupa sistemi içerisinde nasıl yer alacağını netleştiren, Avrupa sistemi içerisinde Kürt sorununun çözümünü geliştirmeyi ve bu temelde Türkiye'yi demokratikleşmeyi esas alan, bunun gerektirdiği ilişkiyi ve mücadeleyi yürüten bir siyasi ve diplomatik faaliyete ihtiyaç var.

Başlangıçta çok etkili ve sonuç verici yönleri bulunmasa ve o alan bize çok açık olmasa bile, fırsatları değerlendirecek ve koşulları zorlayarak, siyasi gündeme daha etkin ve aktif girmenin yollarını aramalıyız. Mevcut durumda çalışma imkanları kısıtlı değildir. Elbette hazır bir ortam yoktur, ama bir mücadele alanı olarak işlenecek bir sahadır. Bunun verileri ve imkanları vardır. Diğer yandan bu gittikçe gelişebilecek bir olgudur. Şimdilik siyasi ortam ve diplomatik saha bize biraz daha kapalı olabilir; fakat eski durum gittikçe değişecektir. Doğrudan partiye ilişkiye geçme olmasa bile, partili düşüncesi ve parti çizgisi tarafından yönlendirilen birçok Kürt inisiyatifinin etkili politika yapma imkanı olacaktır. Böyle etkili bir politik sahaya girmek gerekiyor.

Bir de bununla bağlantılı olarak AB'nin durumu var. AB, Ortadoğu'daki durumla ilişkilidir. ABD'nin Ortadoğu politikaları ile Türkiye'nin AB'ye girişi çerçevesindeki politikalarından Güney'de Kürt sorununun çözümünü yararlandırmak mümkündür. Bunun imkanları ve fırsatları az da olsa gelişebilir. Geçmiş süreçte "Washington süreci" adı altında bazı Kürt örgütlerini esas alan, diğer yandan

"Çalışmalarımızın tümü Türkiye'deki çalışmalarımızı desteklemek içindir. Buna göre temel mücadele olarak, bu yılda serhildan çekirdeklerini her tarafa serpiştirmeli; kitleleri onlar etrafında harekete geçirmeye, gittikçe bir serhildan bilinci, anlayışı ve çizgisini geliştirmeye ve bunun pratiğini çok daha ileriye götürmeye çalışmalıyız."

Kürtleri iç çatışma konumunda tutan politikalar biraz değişebilir. Daha çok Kürtlerin genel iradesi ile ilişkiye geçmeyi ve iç çatışma yerine Kürtlerin birleşmesine fırsat tanımayı öngören değişiklikler de olabilir. Onu da dikkatle izlemeliyiz.

Yine Rusya'daki gelişmeler önemlidir. Rusya'daki durum Ortadoğu'ya yansımaktır. Rusya'nın Ortadoğu üzerinde Kürtlere yaklaşımında daha ileri bir düzey ortaya çıkabilir. Geçmiş Rusya yönetimi, Kürt ulusal-demokratik mücadelesinin etkilerini uluslararası komploya kurban etti. Şimdi onu biraz aşan, Ortadoğu'da Kürtleri taktik düzeyde de olsa güç olarak gören bir politik yaklaşım bu yönetime gerçekleşebilir. Bu onun Ortadoğu politikalarının bir gereğidir, çıkarları da bunu gerektiriyor. Bu anlamda dikkatli ve tedbirli olmak kaydıyla, uluslararası alanda Kürt sorununun çözümünü geliştirecek ilişkileri ve gücü yaratmada Rusya önemli bir politik saha olarak kullanılabilir. Gittikçe böyle bir açılım geliyor. Geçmişte doğru bir politik çalışma içerisinde olamadık. Çok basit ve çıkarıcı yaklaşımlar, temsilciliklerimizin politikadan çok uzak ve imkanlara kapılacak zayıflıkta olmaları, komploda Rusya'nın çok kötü rol oynamasına götürdü. Bu durumu dikkate alan ve aşan, hem Kürdistan'da ve hem de Rusya'daki gelişmeleri gören, oradaki imkanlar dahilinde mücadeleyi tırmandıran bir siyasi çalışma gücü verecektir.

Ortadoğu'daki politik çalışmalarımız ve politik ilişkiler önemlidir. Biz komplodan bu yana Arap sahasını politika alanında kullanamadık veya çok az kullandık. Oysa şimdi Arap-İsrail ilişkisi, yine barış arayışı Arap dünyasını bizimle daha fazla ilişkiye yöneltiyor. Suriye'nin kendini yeniden düzenleme çabaları var. Filistin-İsrail sorununa çözüm aranıyor. Suriye önemli bir mücadeleye sahne oluyor. Irak'ın durumu da var. Arap alemi aslında yeni bir strateji yönelime giriyor. 20. yüzyılda yaşadığı ayrı devletçikler halinde birbiriyle çatışma durumunu aşarak, komşularıyla ilişki içerisinde Ortadoğu'da Arap Birliği'ne yönelebili. Bizim de bu sahayı belli bir biçimde değerlendirme, Kürt-Arap ilişkilerini yeniden düzenleyerek süreci destekleme çabalarımız olabilir. Arap sahasında demokrasinin gelişmesinde Kürtler de bir katkı sunabilir. Bunları sağlayacak bir siyasi yaklaşım gerekiyor. Arap sahasının özelliklerini iyi bilen, Kürt-Arap ilişkilerini tarihsel olarak iyi gören, demokratik sürecin nasıl gelişeceğini ve bunda Kürtlerin nasıl rol oynayacağını anlayan oldukça usta bir politik yaklaşım da gerekiyor. Arap sahası yeniden politik çalışma alanımız haline gelmelidir.

İran bu süreçte zaten en fazla ilişki içine girilen saha oldu. Kürdistan'ın dağlık alanında üslenmek İran'ı daha önemli hale getirdi. Bu konuda şu veya bu biçimde bir ilişki ve mücadele geliştirdi. İran, "eğer PKK çökertiliyorsa, o zaman bu imkanlar bende olsun; ya da PKK daha önde mücadele etsin, ben de bundan yararlanayım" biçiminde bir yaklaşım

gösterdi. İran PKK'yi hep taktik yararlanma gücü olarak ele aldı. Bu tavrı geçmiş süreçte de gösterdi. Belli bir mücadele konumu içinde ilişkiler sürdü. Çıkarıcı yaklaşımları önemli ölçüde engellendi. Karşılıklı duruşumuzda belli bir seviye ortaya çıktı. İran'ın kendisi de rahatsızdır, tam çözüm bulamıyor. Bu nedenle tedbirli olmak istiyor ve bizi zorluyor. Diğer yandan Ortadoğu'daki gelişmelerden dolayı belli politik değeri var, onu kullanmak istiyor. Özellikle Türkiye ile Ortadoğu üzerinde yürüttüğü mücadele, yine İsrail ile ilişkileri bunu gerektiriyor. Bunlardan yararlanarak ilişki ve mücadeleyi iç içe yürütmemiz gerekiyor. Oldukça dikkatli ve tedbirli olmak kaydıyla, o saha da böyle bir özellik ifade ediyor.

Yasal siyasi mücadele dönemin temel çalışmasıdır

Bunlarla birlikte birinci planda Türkiye'ye önem taşıyor. Diğer çalışmalarımızın tümü Türkiye'deki çalışmalarımızı desteklemek içindir. Türkiye'deki çalışmalarını daha planlı, programlı ve düzenli ele almamız gerekiyor. Onun için böyle bir süreçte Türkiye'de demokratik değişimi gerçekleştirmek için, Kürdistan'da ve Türkiye zemininde Kürtler ve Türkiye'nin halk kesimleri içerisinde halkın kitlesel mücadelesi ve eylemliliğini, yani serhildanı geliştirmeyi birinci planda ele almalıyız. Hem onun gelişimini sağlayıp güçlendirmeli, hem de onu temsil edecek ve genişletecek bir pozisyonda olmalıyız. Buna göre temel mücadele olarak, bu yılda serhildan çekirdeklerini her tarafa serpiştirmeli; kitleleri onlar etrafında harekete geçirmeye, gittikçe bir serhildan bilinci, anlayışı ve çizgisini geliştirmeye ve bunun pratiğini şimdikinden çok daha ileriye götürmeye çalışmalıyız.

Bir bütün olarak Önderliği de güçlendirecek, AİHM ve AB çerçevesinde siyasi ilişkilerin anlam bulmasına yol açacak ve bütün bunların dayanacağı mücadele serhildan olacaktır. Bu engellenmeye çalışılıyor. Fakat direnmek, bu konuda ustalık kazanmak, uygun bir örgütlenme ve mücadele tarzıyla saldırıları boşa çıkartmak gerekiyor. Baskılar geliyor, zarar görüyoruz diye fazla abartmamak gerekiyor. Sanki gerilla üzerinde baskı çok mu azdı, gerillanın zorlanması ve ödediği bedel çok mu azdı? Hayır. Biz savaş yapmış bir örgütüz. Kitle mücadelesi vermek ve onun yükünü taşımamanın bedelini karşılamak bizim için çok daha hafiftir. Bunu çok rahatlıkla yapabiliriz. Bu halk, 15 yıl kesintisiz savaş yürütmüş bir halk olarak serhildanı çok rahat yapabilir. Serhildanın bedelini, polis baskısını, işkenceleri, tutuklamaları rahat karşılar. Bu açıdan bunları abartmadan, fakat en aza indirmeyi de sağlayacak yöntem zenginliği ve yaratıcılık temelinde, serhildan eylemliliğini geliştirmemiz gerekiyor.

Serhildanı sadece burada değil, merkez burada olmak kaydıyla Küçük Güney'de, yine Doğu'da geliştirebiliriz. Kürt ulusal birliğini sağlamlaştırmak ve ulusal-demokratik hareketi geliştirmek için, önemli günlerde halkın direncini geliştirecek eylemlilikler yapmak, halkı bu eylemliliklerin içine çekerek bütünleştirmek gerekiyor. Yurt dışında da böyle bir kitle mücadelesini, birçok yasal biçimleri önde olmak kaydıyla, daha örgütlü ve düzenli kılmamız gerekir. Avrupa'da, Kaf-

kasya'da, dünyanın her alanında, Kürt toplumu ve demokratik dostların bulunduğu her yerde böyle bir mücadele içinde olabiliriz. Bu çerçevede Türkiye'deki siyasi ilişkileri ele almak önemlidir. Böyle bir mücadeleyi hem geliştirmek, hem de yansıtmak ve temsil etmek üzere, buna göre güç ve eylem birliğiyle demokratik ittifak düzeyini bir demokrasi bloğuna götürmek mümkündür. İlişkilerimizi ve ittifaklarımızı serhildandan güç alma ve serhildana güç verme temelinde bir yere oturtmamız birinci planda gereklidir.

İkinci planda, bunun sonuçlarını yasal demokratik mücadeleye yansıtmak örgütlenmeler çerçevesinde de ilişki ve ittifaklarımız olmalıdır. Bu konuda değişik siyasi güçler içerisinde parti çizgimize yakın, onu uygulayacak örgütlenmeler ve gruplaşmalar geliştirebiliriz. Birçok örgüt içerisinde zaten böyle bir durum var. HADEP, ÖDP ve CHP eskiden de bu karakteri taşıyorlardı. Yine diğer küçük sol partiler var. Onların ittifak düzeyinde bu sürece katılmaları önemliydi. HADEP, DSP içerisindeki demokratik gruplar ve eğilimlerle ilişkili olmalı, ortak mücadele veya eylem birliği içinde olabilmelidir. Bizim çok geniş bir demokrasi platformumuz olmalı. Herkesi içine alan, çeken, teşvik eden ve birbirine yaklaştıran bir çizgi izlemeliyiz.

Böyle bir süreçte bu çok daha fazla gelişebilir. Özellikle Avrupa'daki mahkeme tartışmaları çerçevesinde bu daha fazla gelişecektir. Bu konuda bazı engeller ve zayıflıklar var. Usta politika yapabilir bir konumda olmak gerekir. Özellikle en yakın müttefikimiz olması gereken sol güçlerin politika yapmama durumu vardır. Onları politika sahnesine çekmek için çaba harcamak bizim esas görevlerimizden biri olmalıdır. Bu konuda yılmamalı, umutsuz yaklaşımlar içine düşmemeliyiz. Zayıf olunabilir, ama çaba içerisinde olmak esastır. Bu yapıldığı takdirde birçok kesimler geçmişte gelemedikleri çizgiye bu değişim sürecinde gelebilirler. Bu da güç verir. Bu ilişkilerimiz hem kitle eylemliliklerini destekleyecek, hem de Türkiye'deki siyasi gelişmelere yanıt olacak pozisyonda olmalıdır. Çünkü Türkiye'nin siyasi ortamı artık hareketlenmiştir. Bunun nereye gideceği tam belli değildir. Bir yandan çatışma sürüyor, diğer yandan yeni bir siyasi sistem oluşturmak üzere hukuksal arayışlar vardır. Seçim de gündeme gelebilir.

15 Şubat arkasından yapılan seçimin doğurduğu siyasi sistem ancak buraya kadar getirebilirdi. Meclisin içine düştüğü konum, artık sona gelindiğinin açık göstergesidir. Bu meclis bu sürece daha fazla dayanamaz. Fakat çeşitli çıkarlar bunu devam ettiriyor. Ama her an seçim de gündeme gelebilir. Demokrasi güçlerini bu konuda duyarlı ve hazırlıklı kılmak bizim temel öncülük görevimiz olmalıdır. "Ne yaparlarsa yaparlar" diyemeyiz.

Askeri şiddet aktif savunma temelinde olacaktır

Bununla birlikte silahlı savunma olgusu vardır. TC çeşitli güçleri kullanarak gerillaya tasfiyeyi dayatmak ve Güney'de doğabilecek boşlukları kendisi denetlemek istiyor. Bizim de tasfiyeyi önleyecek bir savunma çizgimiz, örgütlülüğümüz ve hazırlığımız olmalıdır. Boşlukları ve fırsatları değerlendirmeliyiz. Bunu başkasına bırakan bir konumda olmak doğru de-

"Sonuçları yasal demokratik mücadeleye yansıyacak örgütlenmeler çerçevesinde, ilişki ve ittifaklarımız olmalıdır. Değişik siyasi güçler içerisinde çizgimize yakın, onu uygulayacak örgütlenmeler ve gruplaşmalar geliştirebiliriz. Onların ittifak düzeyinde bu sürece katılmaları önemlidir. Herkesi içine alan, teşvik eden ve birbirine yaklaştıran bir çizgi izlemeliyiz."

ğildir. Bu çerçevede Kuzey'deki güçlerimizin bir savunma çizgisi içerisinde olmaları önemlidir. Tartışmalar oldu, kayıplar yaşandı. Gerillayı ona götürmeyecek bir pratik çizgiye çekmemiz gerekiyor. Böylece gerillayı sağlama almak önemlidir.

Siyasette kayda değer süreç, Güney'deki süreçtir. Bu bakımdan Güney Kürdistan Irak'la birlikte askeri saha olma özelliğini sürdürüyor. Güney'de önemli bir gerilla mevzilenmesi ve örgütlülüğümüz vardır. Güçlerimiz belli bir eğitimden de geçti. Yenilenmiş ve kendini eğitmiş olan ve önemli bir askeri düzeyi ortaya çıkarılan bu gücün alanda belli bir etkinliği de vardır. Bu çerçevede siyasete de oldukça etkide bulunuyor. Biz mücadeleyi siyasi yöne kaydırdıkça, TC de askeri şiddeti öne çıkarıyor. Silahlı mücadele ile daraltmak ve burada bize darbe vurmaya istiyor. Şimdi böyle bir süreçten geçiyoruz. Bütün bu siyasi gelişmemizi bu biçimde engellemeye çalışıyor. Bunları gören, anlayan ve kavrayan bir yaklaşım içerisinde olmalı, dönemin çalışmalarını da buna göre anlamalıyız. "Savaş oluyor, eskiden de savaş vardı, aynıdır" denilemez.

Burada da silahlı şiddet var. Ancak bunun çizgisi ve hedefleri geçmiştekinden çok farklıdır. Bu farklılığı kesinlikle görmek, yeni mücadele stratejisine uygun olarak silahlı savunma anlayışını geliştirmek, bu temelde güncel siyasal saldırılar karşısında uygun taktikler bulmak gereklidir. Bunu sağlamak için tartışmalar yaptık, talimatlarımız oldu. Beş aylık pratikten çıkarılan dersler de vardır. Böyle bir anlayış ve bu çerçevede pratik mevzilenme ortaya çıktı.

Siyasi mücadeleyi geliştirmek üzere, bir siyasi direniş kampanyasını bu üçüncü yıla dayatmış bulunuyoruz. 15 Şubat'ı esas almak kaydıyla, partimizin geliştirdiği topyekün direniş kampanyası içerisinde her alanda serhildanı geliştirmek ve siyasi mücadeleyi gündeme oturtmak; böylece hem demokratik çözüm sürecini geliştirirken, hem de silahlı şiddetin önünü almak ve onu daraltmak biçiminde bir yönelimimiz var. Böyle bir yaklaşımı yıl boyunca geliştirebiliriz. Mayıs ayında şehitlerle bütünleşme çerçevesinde, ağustos ayında silahlı mücadelenin önemini özümsemeye çerçevesinde, kasım ayında ise partileşme çerçevesinde bunu yapabiliriz. Dönem dönem önemli kampanyalar çerçevesinde bütün yılı bir siyasi mücadele yılı haline getirebiliriz. Bu bizi örgütler ve yeniden yapılandırır. Kitleleri etkileme ve mücadeleye çekme imkanını bize verir. Böylece hem demokratik çözüm sürecinin gelişmesi için önemli bir mücadele inisiyatifi ortaya çıkar, hem de silahlı saldırıları zayıflatıp azaltır.

Böyle bir adım atarken, bunu boşa çıkartmak için karşı tarafın şiddeti öne çıkarma ihtimali fazladır. Bizim de buna göre bir silahlı saldırı karşısında savunma anlayışı, mevzilenmesi ve hazırlığı içerisinde olmamız; bir yandan siyasi mücadeleyle karşı tarafı zayıflatırken, diğer yandan uygun askeri direnişlerle etkili aktif bir savunma çizgisiyle askeri saldırıları boşa çıkartmamız gerekiyor. Sürecin askeri çizgisine de bu biçimde yaklaşmalıyız. Bu anlamda özellikle Güney'de süreç çatışmalı ve askeri yön daha ağırlıkta olacaktır. Diğer alanlarda serhildanları geliştirme ve bunları desteklemenin önemli bir yanı askeri çatışmalarla ortaya çıkacaktır.

Öte yandan Güney'de bu durum değişiklikler yaratabilir, boşluklar oluşabilir. Bizim içinde olacağımız ve dışımızda gelişebilecek çatışmalar mümkündür. Bu yeni yılı bu tür ihtimallerle karşılayabilir ve Güney'de etkili hale gelebiliriz. Böyle bir çizgi de izleyebiliriz. Savunmadayız diye hep savunmada bekleyemez ve bir yerde çakılıp kalamayız. Geniş bir sa-

“Savunmada olmak, hep mevzide kalmak değildir; daha geniş bir savunma sistemi tutturmak, mevziyi daha geniş hale getirmek de bir savunma yaklaşımıdır. O çerçevede belli bir askeri etkinliği ve yayılmayı bu biçimde Güney'de geliştirebiliriz. Etkinliğimiz de bu çerçevede olabilir.”

vunma mevzilenmemiz ve fırsat bulduka yıpratmayı esas alan bir yaklaşımımız olmalıdır. Mevziye çakılıp kalan bir konumda da olmamalıyız. Savunmada olmak, hep mevzide kalmak değildir; daha geniş bir savunma sistemi tutturmak, mevziyi daha geniş hale getirmek de bir savunma yaklaşımıdır. O çerçevede belli bir askeri etkinliği ve yayılmayı bu biçimde Güney'de geliştirebiliriz. Etkinliğimiz de bu çerçevede olabilir.

Bütün bunları yapabilmek için propagandada, edebiyatta, kültürde, kitle serhildanında, silahlı direnişte ve diplomasi de uluslararası komponun bütün dayatmalarını geriletken mücadeleleri ve çatışmaları ortaya çıkaran, bütün bunlara öncülük eden bir partiye ihtiyaç vardır. Parti örgütünün bunları yapacak bir konuma gelmesi, nicelik olarak buna yetecek bir kadro ve örgüt bileşimi, nitelik olarak bu çalışmaların tümünü yapacak bir örgütsel düzeye kavuşması esas olacaktır.

Örgütsüz özgürlük olmaz

Bu sonuçlara giderken, elbette öncünün durumunu değerlendirdik. Öncüde belli bir gelişme yaşansa da, çizgiyi derinliğine özümsemiş ve uygulamaya hazır hale gelmiş olmaktan uzaklık vardır. Henüz bu konuda ciddi eksiklikler yaşanıyor. Bu üçüncü yılda teorik, politik ve pratik çalışma alanlarında başarı sağlayabilmek için öncüdeki bu eksiklikleri aşmak, bunu sağlayacak bir örgüt çalışmasını, ideolojik eğitimi ve örgütsel düzenlemeyi geliştirmek mutlaka gerekli ve zorunludur. Savrulma konumunda olan yönler aşıldı ve etkisiz hale getirildi. Ama ortayolculuk, pratiğe doğru katılmamak hala duruyor. Parti içerisinde kendine göre olma, eski grup ilişkileri içerisinde kalma ve arkadaşlık yaklaşımları içinde alışkanlıklara bağlı olma konumunu yaşayanlar var. Öyle ki, savrulma ve düşmana gitme engellenmiştir, ama yeni dönemin örgütü ve sistemi içerisinde giren azdır. Çoğunlukla kişi kişi, grup grup sistem dışında kalma ve öyle parça parça durma yaşanıyor. Bu tabii bütün süreci zorluyor. Halen uluslararası komploya umut veren husus burasıdır. Komplo hala böyle ısrarlıysa, Türkiye Cumhuriyeti "*bir tane terörist bırakmama*" kararıyla saldırıda ısrar içinde bulunuyorsa, buraya dayanıyor. Güvence ve dayanağı budur. Bunun nedenini kesinlikle başka yerde aramamak gerekir. Böyle olmazsa iddiaları kırılır, ısrar güçleri ortadan kalkar.

15 Şubat'tan sonra ortaya çıkan örgüt gerçeğimizde bir değişikliği yaşıyoruz. Stratejik değişiklik temelinde, Önderliğin fiziki olarak örgütü yönlendirdiği süreçlerden ayrı bir sisteme giriyoruz. 15 Şubat sonrasında ortaya ne çıktı? Bir Önderlik sistemi vardı. Onun içerisinde bir yığın güç vardı. Yani alan alan, eyalet eyalet, bölge bölge, kişi kişi herkesin kendine göre tarzı olsa da, aslında bu sistem içerisinde yaşanıyor. Önderlik sistemi güçlüydü, onun için açılım sa-

hası genişti. Ne kadar zayıf katılım içinde olursa da, ne kadar ayrıksı durulsa da, Önderlik çizgiye çekiyor ve savrulmayı önüyordu. Onun için çok değişik biçimlerde bu sistem içinde yaşanıyor. Zaten komplo bunu değerlendirerek, "Ben bunu esir alırım, parçalardan her biri bir yere gider; kişi kişi, grup grup, eyalet eyalet dağılırlar" dedi. Bunu böyle tespit etti ve bu amaçla Önderliğin üzerine geldi. Bu çerçevede 15 Şubat arkasından örgütümüz gerçekten de öyle kaldı. Yani VII. Kongre'nin 15 Şubat arkasından ortaya çıkarmak istediği örgütü reddetme, biraz da örgütteki bu duruşla oldu. Önderlik arandı, "Biz Önderliğe göre duruyoruz" dendi; ama aslında Önderlik bir çizgi olarak da görülmedi, çizgiye bu biçimde girilmedi. Sözde Önderlik bağlılığı, sözde kendi kişiliğini veya grubunu ve tarzını yürütme ortaya çıktı. Böylece örgüt içi parçalı bir hale geldi. Direnmeler oldu, hatta VII. Kongre sonrasında kadar da birçok grupçuk oluştu. Bir kısmı kaçtı, bir kısmı tartışma ve eleştiriyi sistem içinde tutulup yeniden örgütsel sistem içine çekilmeye çalışıldı.

Ama şimdi geldiğimiz nokta, halen böyle bir çizgiye ve sisteme girme noktası değildir. Ondandır uzaklık var. Bireysel çok fazladır; ayrı bir parti gibi kendine göre bir sistem, kendine göre bir tarz halinde veya grup grup duruluyor. Sözümlü bireysel özgürlük ve iradeli duruş adı altında örgütlenme inkar ediliyor, reddediliyor. Örgütsüz özgürlük olmaz. Örgütü olmayanın iradesi olmaz. Bunu Kürdistan'da çok iyi gördük. Kürt toplumu, örgütlenmesi parçalanarak iradesiz ve köle hale getirildi. Parti Önderliği'nin dediği gibi, atomlarına kadar parçalanmış bir toplumda örgüt geliştirilmeye çalışılırken; bu, örgüte karşı çıkmak, sömürgeciliği ve eski sistemi yaşamak oluyor; objektif olarak o ruhu, o düşünceyi, o davranışları temsil etmek, ondan kopmamak oluyor. Bunda ısrar var; bu bir yenilikmiş gibi partiye dayatılıyor. Kimse köleliği parti içinde özgürlükmiş gibi, sömürgeciğin karşıt sistemini yenilikmiş gibi savunamaz. Bu, köleliğin kendisidir; bu, inkar sisteminin kendisidir. Onda ne irade, ne özgürlük, ne de yiğitlik vardır. Öyle duruş kabul edilemez, öyle parti olamayız. Parti içerisinde bu duruşu kesinlikle ortadan kaldırmamız gerekir.

Şimdi parti ve örgüt sistemi içerisine giremeyen duruşlar vardır. Öyle bireysel sınırlarda, ayrıksı, örgüt içinde bir nokta gibi duruluyor; grup grup ayrı yerlerde duruluyor. "İyi niyetle çalışmak istiyoruz; ama ne yaparsak yapalım, arkadaşlar bizi eleştiriyorlar, ne yapsak beğenmiyorlar" deniliyor. Ancak söylediği her söz ve yaptığı her iş partiye darbe vuruyor. Sen iyi niyetli olabilirsin, ama senin o iyi niyetin parti iyi niyeti değildir. Bir defa kendinedir; partiye hizmet etmez, güven vermez. Ne kadar çok yaparsan, o kadar çok zarar verir. Öyle dışarıda ayrı bir güç olarak durmak, sonra da partiye hizmet etmek mümkün olmaz. Bu bir yurtsever müttefik, bir ittifak gücü olarak kabul edi-

li. Ama militan bir duruşa ulaşılmak istenirse, o duruşu partiye parçalama duruşudur; partiye karşı hareket tarzını, anlayışını ve ilişkilerini dayatma durumudur. Çünkü partiye parçalıyor, karar ve eylem gücünü eksiltiyor, parti olmamızı önüyor. Bu duruşun vardığı sonuç, birçok örgüt olarak yan yana gelip toparlanmak oluyor; yoksa bu bir çizgide gündeme girmek değildir.

Önderlik çizgisinde yeni bir partileşme sürecini yaşıyoruz

Oysa PKK çizgide sistemi işleten bir örgüttür. Diğer türlü partileşme ve örgütlemeyi kabul etmiyor. Sisteme girmemede ısrar eden birini hiçbir niyet, hiçbir alışkanlık partide tutamaz; bu mümkün değildir. Bu açıdan yeniden katılım önemliydi. Ağustos Parti Meclis Toplantımız bütün kadroların partiye yeniden katılımını sağlamak kararlılığına ulaştı. Yeniden katılma kararı her şeyden önce bir partileşme eksikliğinden doğuyor. İkincisi; Önderlik sistemimiz değişti ve bir stratejik değişimi yaşadık. Bunlara dayalı olarak yeni bir katılımı başlatmak gerekiyor. Bir değişim sürecindeyiz. Görülüyor ki, örgütsel bakımdan çok köklü bir değişimi yaşıyoruz. Yeniden yapılanma bir gerçektir. Tüm parti örgütlerinde kadronun buna göre yenilenmesi ve örgüte yeniden katılımı birçok bakımdan zorunlu olan bir husustur. Özellikle 15 Şubat öncesinde örgüt içerisinde çeşitli pratiklerde bulunmuş olan, eski stratejiye göre şekillenmiş ve alışkanlıklar kazanmış kadroların yeni strateji çerçevesinde katılmalarını yenilemeleri, yeniden yapılanan partiye kendilerini yenileyerek yeniden katılmaları zorunludur.

Böylece Önderlik çizgisinde yeniden bir partileşme sürecini yaşıyoruz. Yeni kadro da aslında bu biçimde partiye katılan kadro olacaktır. Bunu başaramayan kadro, geçmişte ne yapmış olursa olsun, kendine göre hangi niyetleri taşırsa taşırsın, partiye hep çelişki ve çatışmada olur, giderek partiden kopuşu yaşar. Bu anlamda parti sisteminin dışında tüm ulusal, psikolojik, düşünsel durumların ve alışkanlıkların değişmesi gerekir. Yeniden katılım demek, yenilenme ve köklü değişim demektir; sınıf intiharıyla bunların hepsini atarak parti sisteminin içerisine geliş, parti çizgisi içerisinde yeni bir ruh, yeni bir duruş ve yeni bir yaşam sistemi kazanmak demektir. Bu yaklaşım gösterildiğinde, orada söyleyeceğimiz her söz partiye korur. Parti karşıtlarına yönelik yapacağımız her iş partiye hizmet eder, parti karşıtı olanları geriletir. O zaman da herkes o tarzı benimser, pratiği benimser. Onu başaran biri ise, kendini hizmet eden görür, içten görür. Bu da bu dönemde mutlaka yakalamamız gereken bir örgütsel düzey oluyor. Örgüt çalışmamızın kapsamında bu var ve üçüncü yıla bu çalışmayı mutlaka sığdırmalıyız.

15 Şubat'tan sonraki bir yıl boyunca, 15 Şubat'ın etkisiyle kendini sistem dışında tutmaya çalışan bu grupları parti etrafında tutmayı esas aldık. Bu önemli ölçüde sağlandı. İkinci yılda bu grupların partiye en yakın olanlarına erişmeyi, uzaklıklarını gidermeyi ve böylece parçalanma tehlikelerini önlemeyi esas aldık. Bu da sağlandı. Üçüncü yılda ise, bütün bireysel ve parti dışı duruşları aşarak, tüm kadroların yeni parti çizgisine eksiksiz katılımını sağladığı bir partiye ulaşmamız gerekiyor. Bunun için kadronun kendini gözden geçirmesi, örgüte yeniden katılımını gerçekleştirmesi ve bunun kararını vermesi istendi; tüm örgüt yapısının bunu raporla belgelemesi öngörüldü. Bu, şimdi bütün örgütten istediğimiz bir çalışmadır ve herkes bu süreçte daha hazırlıklı bir şekilde bunu yapmak durumundadır.

Şunu gördük: Ağustostan sonra gelişen yoğun saldırılar oldu. Buna karşı pratik duruş önemlidir denildi. Fakat geçen süreçteki gelişmeler gösterdi ki, örgütsel derinlik yaratılmadan ve örgütsel çözümleme ortaya çıkarılmadan, süreci geçiştirmek tehlike arz ediyor. Saldırıların karşısında savunma bir süre örgütü tutuyor, ama uzun vadeli bir gelişme sağlamıyor. Çalışmalar karşısında da, saldırılar karşısında da savunmada duruluyor. Saldırı ortadan kaldırıldığında ise dağılma ortaya çıkıyor. Dağılmayı önlemek için, artık "saldırı var, savunma içindeyiz" demeden, mutlaka böyle bir partileşmeyi sağlamalı; partiye doğru katılarak parti içerisinde erimeyi, partiden ayrı bir duruşun bütün belirtilerini ortadan kaldırma ve herkesi de böyle bir çizgiye çekmeyi başarmalıyız. Bunu yaptıkça, komplo karşısında en büyük silaha ve en büyük güce sahip olup, siyasi, örgütsel, pratik ve teorik bütün çalışmalarını başarıyla yürüteceğiz. Yine Önderlik gerçeğiyle daha iyi bütünleşip, Önderlik çizgisinde daha sağlam duran ve yürüyen konuma geleceğiz.

Bu üçüncü yılda da Önderlik mücadelesiyle daha iyi bütünleşip, onun gelişimine ve başarı yolunda gitmesine güç katacağız. Şunu söylemiş olacağız: Kim ne derse desin, yürüyen ve başarıya ulaşacak olan PKK Önderlik gerçeği olacaktır ve biz bunu kanıtlayacağız. Bu duruşla ister uluslararası komplo, ister başka güçler olsun, kim ne kadar partiye dağıtmak isterse istesin, ne kadar Önderliğe karşı saldırı yürütürse yürütsün; PKK militanının ve onunla birlikte Kürt halkının parçalanmaz ve yıkılmaz bir kale gibi Önderlik etrafında kenetlenildiğini görecektir. Kürt halkı ve PKK militanı, yaşamını her zaman Parti Önderliği'nin varlığı temelinde oluşturmuştur. Yaşayacak olan da budur ve bunu kanıtlayacağız.

Bu yılda tümüyle bunu kanıtlayan ve gerçekleştiren bir örgüt haline gelmek, bizi uluslararası komplo karşısında en büyük silaha, uluslararası komploya yenilgiye uğratan ve mücadeleyi başarıyla geliştirecek bir örgüte kavuşturacaktır. Örgütümüzün böyle olup süreci bu temelde götürmesini mutlaka sağlayacağız. Propaganda, ideolojik faaliyet, politik alanda serhildan ve silahlı savunma çizgisinde oturmuş ve yeniden yapılanmış bir örgütü; hem çizgi esasları temelinde partileşmiş, hem de bu görevleri yürütme temelinde kendisini mevzileştirmiş ve işbölümüne uğratmış bir örgütü bu üçüncü yılda ortaya çıkarmak temel hedefimiz olmalıdır. Bu hedefe ulaşıldığında, komploya karşı partinin, Önderliğin, Kürt halkının ve insanlığın geleceğini de güvence altına almışız demektir. Bunun dışında başka bir güvence yoktur. Bütün çabalarımız böyle bir güvenceyi yaratmak için olmalıdır.

“Komponun birinci yılında kendini sistem dışında tutmaya çalışan grupları parti etrafında tutmayı esas aldık. İkinci yılda bu grupların partiye en yakın olanlarına erişerek parçalanma tehlikelerini önlemeyi esas aldık. Üçüncü yılda ise, bütün bireysel ve parti dışı duruşları aşarak, tüm kadroların yeni parti çizgisine eksiksiz katılımını sağladığı bir partiye ulaşmayı esas alacağız.”

1 MAYIS İNSANLIK, SOSYALİZM VE ÖZGÜRLÜK BAYRAMIDIR

Baştarafı 36'da

Tek başına hak mücadelesi verilemez. Özgür bireyin yaratılması da toplumsal bir mücadeleyi gerektirir. Birey, toplumsal mücadeleler içinde kendi kişiliğini bulabilir. Kendine güvenini böyle kazanır. Dolayısıyla 20. yüzyılda emekçilerin ve ezilen halkların mücadelesi, toplumsal özgürlükte gelişme yaratırken, bireyin kendini ifade etmesinin de yolları döşenmiştir. Bireyin çıkarısız ve sömürsüz bir düzen arzulanması, kendini özgür sorgulaması ve özgür üretmesinin temelini atmıştır. Kapitalizm gibi çıkar düzeninin ve onun felsefesinin, özgür bireyin alt yapısını oluşturması düşünülemez. Mülk edinme kültürü öldürülüp çıkarısızlık yaşam felsefesi haline gelmeden, gerçek özgür bireye ulaşılamaz. Eğer bugün özgür bireye doğru önemli adımlar atılıyorsa, sosyalizmin yaşam felsefesinde olan sömürü ve baskıyla çıkar elde etmeme kültürünün geliştirilmesiyle bağını kurmamız gerekir. Sosyalizmin asıl amacı bireyi yüceltmektir. Bireydeki gücü ortaya çıkarmaktır. Sosyalizm, bireye boyun eğmeyi, mevcut sisteme uyum göstermeyi hiçbir zaman öğütmedi. Her şeyin insan için olduğu felsefesini esas aldı. Kapitalizmin, bireyi yücelten tek yaşam biçiminin kendisi olduğunu ileri sürmesi, dünyada söylenebilecek en büyük yalandır. Kapitalizmin gelişmesinin her şeyin gelişmesi olarak lanse edilmesini, bugünkü dünya gerçekliği içinde, insanların gözüne baka baka bu yalanı sürdürmekten başka bir şey ifade etmiyor.

Emperyalist-kapitalizmin amacı, emekçi sınıfların mücadele tarihini ve sosyalizmin kazanımlarını unutturmaktır. Bunun için de işçi sınıfı ve benimsediği ideolojinin kazanımlarını değil, daha çok da hatalarını ön plana çıkarmaktadır.

Günümüz dünyası, kapitalizmin doğasının yarattığı çirkinlikler ve kirlenmeler yanında, 20. yüzyıldaki büyük mücadelelerin ortaya çıkardığı çok olumlu gelişmeleri iç içe yaşamaktadır. Demokrasi ve özgürlük bilinci bu gün ideolojik ve felsefi olarak zafer kazanmıştır. En önemlisi de demokrasi ve özgürlük alanında tüm insanlık önemli mevziler elde etmiştir. Bu olumlu değerlerin ortaya çıkmasında, işçi sınıfı başta olmak üzere tüm emekçilerin ve ezilenlerin rolü belirleyicidir.

Chicago işçilerinin ve II. Enternasyonal'in önüne koyduğu birçok hedef, bugün önemli oranda yerine gelmiştir. Sekiz saatlik işgünü, bu gün artık evrensel olarak benimsenmiş bir hak. Çalışma saatleri, teknoloji de gelişmesiyle birlikte daha da azalma eğilimi içine girmiştir. Özellikle kapitalist-emperyalist merkezlerde emekçiler ve diğer hizmetliler, birçok ekonomik-demokratik kazanım elde etmişlerdir. Örgütlenme ve demokratik hakları kullanmada, 19. yüzyıla kıyaslanmayacak imkanlara sahiptirler. Tüm bunların hepsi de büyük bedeller ödenerek kazanılan haklardır. Sekiz saatlik işgünü gerçekleştirmek isteyen 1 Mayıs direnişçilerinin, bu hakkı elde etmek için verdiği bedeller az değildir. Ekonomik ve demokratik taleplerin dile getirildiği birçok 1 Mayıs kana boyanmıştır.

Vahşi kapitalizmin kendini yaşatmak için reformlara girişmesi, böyle büyük mücadeleler sonucu ortaya çıkmıştır. Bu dünyada yalnızca kapitalistlerin ve onun zor gücü olan devletin varolmadığı, emekçilerin birliğinin ortaya çıkardığı bir gücün de var olduğu, 20. yüzyılda herkese gösterilmiştir. Kapitalistler bazen ezme biçiminde, bazen de bazı tavizler vererek, bu gücü ne kadar ciddiye aldıklarını gösterdiler. Her 1 Mayıs'ta sömürücüler, bu gücün büyüklüğü karşısında korkuya kapılırken, emekçiler de güçlerini görerek geleceğe güvenlerini artırdılar. Bu güvenle her yıl mücadele ederek yeni mevziler kazandılar.

Sosyalizmden vazgeçmek insanlıktan vazgeçmektir

Bugün de, tüketim çılgınlığıyla yalnızca maddi değerlerin değil, moral değerlerin de tüketildiği bir dünya ile karşı karşıyayız. Vahşi kapitalizm nasıl ki büyük mücadelelerle geriletildiye, bu çürümüşlüğe de yine sosyalizm ve yelpazesi daha da genişleyen emekçi sınıfı çare olacaktır. İnsanları çıkar düzeni girdabında boğulmaya uğratan bu düzenin tek alternatifi sosyalizmdir. Reel sosyalizmin hatalarından ders çıkaracak olan sosyalizm, bu görevi mutlaka başaracaktır. Sosyalizme olan ihtiyaç azalmamış, aksine artmıştır. Bilimsel-teknik devrim, sosyalizmi gerçekleştirmeyi daha imkanı kıldığı gibi, vazgeçilmez hale de getirmiştir.

Sosyalizmden vazgeçmek insanlıktan vazgeçmektir. İnsanların gelmiş geçmiş tek ütopyası cennet vardır. Başka hiçbir ütopya bunun üstüne çıkmamıştır. Bu ütopya da sömürünün ve baskının olmadığı bir dünyada yaşamaktır. İnsanların cennet ütopyasını ortaya çıkarması boşuna değildir. Cennet, yaşanmak istenen bir özelemdir. İnsanların düşünce dünyasını ve yaşam felsefelerini bu ütopyalar etkilemiştir. Sosyalizmle birlikte bu ütopyalar, bu dünyada da gerçekleştirilebilir bir hedef haline getirilmiştir.

Marks ve Engels'in ütopyası, bırakalım güncelliğinden bir şeyler yitirmesini, daha fazla pratikte uygulanabilir hale gelmiştir. Üretimin bollacağı, herkesin ihtiyacına göre bir üretim ve bölüşümün gerçekleşeceği bir düzeni yaratmak bugün imkan dahiline girmiştir. İnsanın moral değerlerden kopmadan bunu yapabileceğini de yalnızca sosyalizm sağlar. Aksi halde, bilimsel-teknik gelişim tüketim çılgınlığı ile insanı tüketirken, adaletsiz bölüşüm de çürümeyi ve çöküşü beraberinde getirir.

Marks'ın bolluk kehaneti doğrulanmıştır. Eğer bilimsel-teknik devrim sadece kar hırslarının kontrolü altında olmaz, gelişiminin önu tümünden açılırsa, insanların maddi ihtiyaçlarının karşılanması tüm dünyada bir sorun olmaktan çıkar. Herkesin kendi ihtiyacına göre aldığı bir düzen kurulur. Bu ihtiyaçlar moral değerlerle dengelenmiş ve aşırı tüketicilikten kurtarılmış biçimde yaşama geçirilebilir. Yine bilimsel-teknik devrim çalışmayı bir zorunluktan çıkarıp ihtiyaç haline getirme sürecine girmiştir. Yüzyılın ortalarında çalışmanın tamamen bir ihtiyaç haline gelmesi olasıdır. Yüzyılın sonunda da demokrasi ve özgürlük yaşamın tüm hücrelerine sinerek mutlaka sosyalizme ulaşacaktır. Bu saptamada bulunmak yalnızca insana inanmaktan dolaydır.

Marks, Engels ve Lenin başta olmak üzere tüm sosyalist önderler, sosyalizmin kurulmasının ve semalarda özgürlüğün yazılmasının, devletin sönerik ortadan kalkmasıyla olacağını söylemişlerdir. Sınıfsız ve sömürsüz toplumun kurulmasının en temel ilkesi ve koşulu olarak da bunu öne sürmüşlerdir. Bugün devletin küçültülmesinden ve yaşamın birçok alanından çekilmesinden söz edilmesi, sosyalistler açısından sevindirici bir gelişmedir. Önemli olan, devletin küçültülmesi ve işlerinin azaltılması amacının ve sosyalist felsefesinin daha da derinleştirilmesidir. Reel sosyalizmin güncel zorunluluklar nedeniyle devlete fazladan vurgu yapması, sonraları sosyalizmin devlet teorisinde sapmalara yol açmıştır. Devlete en fazla saldıran, devleti en fazla anlamsız gören, özgürlüğün gelişmesi ile devletin sönməsi arasında birebir bağ kuran sosyalizmin devletçi olarak beyinlerde yer etmesi talihsiz bir paradokstur. Reel sosyalizmin eleştirisi ve 21. yüzyılda sosyalizmin güncelleştirilmesi de, bu paradoksun aşılmasını zorunlu kılıyor.

Bugün Türkiye ve bazı ülkelerde solun burjuvalardan daha fazla devletçi kesilmesi sosyalizmle açıklanamaz. Sosyalizmin kapitalist devletler ve burjuvazi karşısında korunması ihtiyacıyla da açıklanamaz. Bugün Türkiye'de solun hala ulusal ve devletçi olması, sosyalizmi doğru anlamadığının kanıtıdır. Burada Türk halkının ulusal ve demokratik gelişim kaygısından çok, kendi hakimiyetini sürdürmek isteyen devletçi Kemalist yönetici kliğin yedeğine düşme söz konusudur.

Karl Marks'ın politik ve taktik yanı fazla gelişmemiştir. İşçilerin evrensel birliği ve mücadelesi daha öndeydi. Lenin, haklı ve doğru olarak emekçi sınıfların ideolojisini pratikleştirmek için politik ve taktik yanı geliştirdi. Ancak daha sonraları, bu politik ve taktik tespitlerin ilkesel düzeye çıkarılarak dogmatik ve şematik tarzda her duruma uygulanması, sosyalizmin gerçek ilkelerinden sapılması durumunu yaşattı. Devletçiliğin sola bir virüs gibi yerleşmesi bu sapmayla ilgilidir.

Sosyalizm; devlet eleştirisini güncelleştirerek, devletin sömürü, baskı ve özgürlüklerin kısıtlanmasıyla bağını daha kapsamlı belirleyerek, yalnızca politikleşen değil, yaşamsallaşan sosyalizmi alternatif olarak toplumların önüne koymalıdır.

Küreselleşmenin halkların daha fazla sömürülmesini beraberinde getirdiği ve gelir bölüşümündeki dengesizlikleri artırdığı doğrudur. Küreselleşen kapitalizmin 21. yüzyılda sınırları anlamsızlaştırdığı da bir gerçektir. Ancak sınırların aşılmasını, yalnızca ka-

pitalizmin ihtiyaçları ve gelişimi ile açıklamak ve buna göre tavır geliştirmek de yetersiz ve tek boyutludur.

Emekçi sınıfların uluslararası birlik, mücadele ve dayanışma gününde, soruna daha kapsamlı bakmakta yarar vardır.

Demokrasinin giderek evrensel kültür haline gelmesi, emekçi sınıfların enternasyonalist yaklaşımları ve mücadelesi de sınırların aşılmasını beraberinde getiren diğer etkenlerdir. Dünyanın küçülmesi ve ülkelerin komşu köyler gibi birbirine yakınlaşması olumsuz görülmez. Kapitalizmin, mallarının güvenilir ve serbestçe dolaşmasını sağlayarak sömürsünü arttırmak istemesi de, bu gelişmeyi olumsuz karşılamamızı getirmez. Dünyanın küçülmesinden çıkaracağımız en temel sonuç; ulusal çapta mücadeleyi azaltmadan mücadeleyi küreselleştirmek olmalıdır. Kapitalizmin küreselleşmesinin olumsuz sonuçlarının önüne de ancak böyle geçilebilir. Sermayenin, siyasi ve askeri gücün belirli merkezlerde toplanarak, diğer halklar için olumsuz ve irade kırıcı hale gelmesinin önüne de böyle geçilebilir.

Değişim sosyalist olmanın gereğidir

Daha 1900'lerin başında Lenin, emperyalizmin uluslararasılaşarak sınırları ortadan kaldırdığını ve sosyalizmin geleceği açısından olumlu olacak birçok şeyi beraberinde getirdiğini dillendirmiştir. Lenin, kapitalizmin yarattığı bu objektif gelişmeleri "nasıl sosyalizm lehine kullanırım" düşüncesi içinde olmuş, ulusal ve uluslararası politika ve taktiklerini bu gelişmelere göre belirlemiştir. Öte yandan bizlerin, günümüz dünya koşullarında sosyalizmin ruhunu, Marks'tan ve Lenin'den daha yaratıcı ve ufuklu biçimde yaşama geçirme görevi vardır. 150 yıllık muazzam gelişmelerin bizi politikada, taktikte, örgütte ve eylemde daha da yaratıcı kılması gerekir. Marks ve Lenin'in söyledikleri dışına çıkmamak, bu değerli önderlere saygılı olmak anlamına gelmez. Ekonomik-sosyal gelişmeler, tarihte her zaman düşünceleri de, politikaları da, örgüt ve eylem biçimlerini de değiştirmiştir. Hele yaşadığımız yüzyılın muazzam devrimini dikkate alındığında, kendimizi değiştirmek sosyalist olmanın zorunlu gereğidir.

Örgüt ve eylem biçimlerimiz ister istemez değişecektir. 19. ve 20. yüzyılın çok çatışmalı ortamında, gelişmelerin yalnızca silahla çözüldüğü ortamdaki örgüt ve eylem biçimlerinin aynısını dogmatik biçimde muhafaza etmek, yalnızca marjinal kalmakta ısrar etmek olur. Bugün demokratik ve silahın daha az işi içine

girdiği eylem biçimlerini kullanmak ise, ne bir sapmadır, ne de mücadeleden vazgeçmektir. Bu mücadele imkanlarını egemenler ve kapitalistler kendiliğinden vermemiştir. Son iki yüzyıldır süren şiddetli mücadele ile ağır bedeller ödenerek kazanılmış mevzilerdir. Meşruyet kazandırılmış örgüt ve eylem biçimleridir. İcazeli örgüt ve eylem biçimleri değil, emekçilerin ve ezilenlerin büyük bedeller ödeyerek, mücadelede örgüt ve eylem biçimlerine kattıkları zenginliktir. Hatta iyi ve yerinde değerlendirildiğinde, bu tür örgüt ve eylem biçimlerinin silahlı mücadelelerden daha etkili sonuçlar verdiği de kanıtlanmıştır. Eğer 1 Mayıslar uluslararası birlik ve dayanışma günüyse, uluslararası işçi ve ezilenlerin mücadelesinin tüm örgüt ve eylem biçimlerinden sonuç çıkarmak da yapılması gereken görevlerdendir.

Mücadeleyi belirli örgüt ve eylem kalıpları içine hapsedmek, emekçileri yalnızca mücadelesiz kalmakla karşı karşıya getirir, ya da çeşitli dönemlerde tıkanmaya yol açarak mücadeleyi etkili olmaktan çıkarır. Özellikle 21. yüzyılda, emekçi sınıfların ulusal ve uluslararası boyuttaki kazanımlarına dayanarak örgüt ve mücadele biçimleri geliştirilmelidir. 21. yüzyıl sorunlarına da yalnızca sosyalistler çözüm getirebilir. Cins sorununu da, çevre sorunlarını da sosyalistler çözebilir. Dolayısıyla her türlü sorunun çözümünün bekleneceği yer olan sosyalistlerin, tüm sorunlara çözüm bulacak düzeyde kendilerini donatmaları gerekir.

Reel sosyalizmin yıkılışında, sosyalizmin kendi demokrasisini her alanda yaşamsallaştırmamasının payı belirleyicidir. Sosyalizm, 20. yüzyılda demokrasi ve özgürlük firtınası estirmiştir. Ancak reel sosyalizm, demokrasi ve özgürlükleri kapsamlı ele almadığı için, daha çok da kendi estirdiği bu firtına karşısında ayakta kalamamıştır.

Demokrasi, özgürlüklerin gelişmesi için önemli bir çerçevedir. Özgürlükleri demokrasiziz düşünmek, demokrasiziz özgürlükleri geliştirmek mümkün değildir. Sosyalizm ve emekçiler; baskı, sömürü sahibi olmadıkları, bireysel ve özel çıkarlar peşinde koşmadıkları için, demokrasi sadece emekçileri ve sosyalizmi güçlendirir. Yalancılara, demagogların ve emeksiz yaşayanların maskelerini ise düşürür. Dolayısıyla, herkesten fazla sosyalistlerin ve emekçilerin demokrasi savaşımında çıkarları vardır. Reel sosyalizm gerçek sosyalizm olmadığı için, demokrasiyi geliştirmemiş, hatta sınırlamıştır. Hakim bürokratinin ve yönetici elitin çıkarına uygun olmadığı için, demokrasiyi geliştirmekten uzak durulmuştur. Emperyalist ve dış saldırılar ağırdı, ama bunlara karşı korunmak için de demokrasiyi geliştirmek ve mücadeleye halkı çekmek zorunluydu. Halk demokratik süreçle sisteme katılmayınca, ülkenin iç ve dış sorunlarına sahiplenme de fazla gelişmemiştir. 1 Mayıslar sosyalizmin yüceltildiği günler olduğu gibi, aynı zamanda sosyalizmi zayıf düşüren zaaflardan kurtulmanın muhasebesinin de güçlü yapıldığı günler olmalıdır.

Sosyalizm toplumun ve kitlelerin eseri olacaktır. Demokratik olmayan toplumda ne toplum, ne de birey kişilik kazanır. Sosyalizmi gerçekleştirecek özgür ve yaratıcı bireyi yaratmak için, demokrasi olmazsa olmaz bir koşuldur.

Demokrasi bayraktarlığını burjuvaların ele alması, sosyalistler açısından kabul edilemez bir durumdur. Burjuvazinin demokrasiyeye yaklaşımı çıkarlarına göre belirlendiğinden, ister istemez belirli sınırların ötesine geçmiyor. Toplumun özgürlük düzeyinin gelişimine yeterli açılım sunmuyor. Çıkarlarına dokunduğu anda demokratik ilkeleri kendine göre yorumlayabiliyor. Demokrasinin gelişiminde demokratik ahlak ve ölçü önemlidir. Bunu da hesapsız-çıkarsız uygulayacak olan sadece emekçilerdir. Demokrasinin bazı ilkeleri evrensel olsa da, bunun içeriğini yine de sınıfsal yakla-

şımların doldurduğu tartışmasız bir gerçektir. Kendisine "demokrasi" ismini takan birçok ülkeye vardır. Ancak bunların tümünde demokrasinin kapsamı ve uygulanışı farklıdır. Hangi ülkede emekçiler daha fazla mücadele vermiş ve daha fazla örgütlenmişse, orada demokratikleşme düzeyi yükselmiştir. Dolayısıyla demokrasinin güvencisi de, derinleştirilmesi de sosyalistlerin varlığına bağlıdır. Sosyalistler demokrasi mücadelesini yükseltmeden, demokratikleşmenin tüm dünyada açılım göstermesi mümkün olmayacağı gibi, kitleler içinde sosyalizm ideolojisinin yeniden parlayan yıldız haline gelmesi sağlanamaz.

20. yüzyılda demokratik devrimlerin ve sosyalizm mücadelesinin verilmesinde işçi sınıfının öncü bir rol oynadığı açıktır. Yoksul köylülerin de feodalizmle karşı mücadele vererek demokratik devrimlerde çok önemli rol oynadığı ve toplumların demokratikleşmesi önündeki feodal engelleri yıktığı diğer bir gerçektir. 21. yüzyıla girdiğimiz bu yıllarda, 20. yüzyıldaki gelişmelere bağlı olarak, çelişkilerin kapsamı ve çeşitliliği; demokrasi mücadelesine yeni boyutlar getirme yanında, demokrasinin yeni etkin bileşenlerini de ortaya çıkarmıştır. İşçilerin açlık sınırında çalıştırıldığı 19. ve 20. yüzyıldan farklı olarak, yalnız ekonomik talepler değil, daha farklı talepler de demokrasi ve sosyalizm mücadelesinin gündemine girmiştir. Demokrasi ve sosyalizm mücadelesinde, işçilerin yanında emeğiyle çalışan diğer kesimlerin de sahipleceği bir yaklaşımın esas alınması gerektiği ortaya çıkmıştır. Dar sınıf yaklaşımı ile tüm insanlığı kurtaracak bir sistemin kurulması ve yaşatılması söz konusu olamaz. Yalnız emeksermaye çelişkisi değil, en temelde insanlığın kirletilmesi ile, insanlık ölçülerinin yerleştirilmesi arasında bir çelişki ortaya çıkmıştır. Bu nedenle insanlığın yüzyıllar boyu verdiği mücadele ile ortaya çıkan birikim ve özgür yaşamı arzulayan tüm kesimlerin bu mücadeleden bileşenleri haline getirilmesi, sosyalizmi ve özgürlüğü geriye çekmez. Aksine, daha zengin ve derin hale gelmesini sağlar.

Sosyalizmin insanlığın çıkışıyla başlamak, dayandığı temeli bu düzeyde genişletmek yanlış olmayacaktır. İnsanların sosyal konumları, düşüncelerini ve ütopyalarını belirler. Bu doğru tespit, sosyalizmin bileşenlerinin daha geniş bir yelpazede ele alınmasına engel değildir. Hele ilk sosyalist ve toplumcu anlayışların Ortadoğu coğrafyasında çıktığı düşünülürse, sosyalizmi bu topraklarda daha geniş toplumsal tabakalara yaymanın imkan dahilinde olduğu anlaşılır. Alevilerin ve benzeri toplumculuğu yaşayan toplulukların varlığı, bunun olabirliği açısından örnek gösterilebilir.

Reel sosyalizmin hatalarına düşmemek ve 21. yüzyılı sosyalizm yüzyılı haline getirmek için en önemli mücadele alanı ise Kadın Özgürlük Hareketi'nin geliştirilmesi olarak görülmelidir. Hatta giderek 21. yüzyılın kadın özgürlük yüzyılı olacağı da kesindir. Buna cinsler arası ilişkilerin özgürce yeniden düzenleneceği yüzyıl da diyebiliriz. Kadını önemsemeyen, örgütlenme ve mücadelede kadına ağırlıklı yer vermeyen hareketler, ne sosyalist, ne de demokrat olabilir. Kadının etkin yer almadığı bir düzene gerçek anlamda demokrasi denilemez; sosyalizm ise hiç denilemez. Artık demokrasinin de, sosyalizmin de ölçüsü giderek kadının toplumda aldığı etkin yere göre değerlendirilecektir.

Kadın sorununu yalnızca bir cins sorunu olarak ele almak yüzeysel bir yaklaşımdır. Kadında yalnız cins sorunu değil, sınıf sömürüsünün çözümü de vardır. Her türlü baskıcı ve sömürücü anlayışı kadının özgürleşmesinde çözmek mümkündür. Zaten kadın özgür olmadan, hiçbir baskı rejimi ve sınıf sömürüsü de gerçek anlamda çözülmüş olmaz. Kadının özgürleşmediği bir toplumda hala baskı da, sömürü de vardır. Baskı ve sömürünün olduğu bir topluma da sosyalizm denilemez.

Engels, "Ailenin, Özel Mülkiyetin ve Devletin Kökeni" adlı kitabında, ailenin yalnız cins sömürüsünün değil, sınıf sömürüsüne götüren emek sömürüsünün de başlangıcı olduğunu ortaya koyar. Başkan Apo, erkeğin etkin hale gelmesini ve kadının geri plana düşürülmesini tarihteki ilk karşı-devrim olarak tespit etmiştir. O günden bugüne gelen ataerkil aile ve ilişki düzeni, her gün yeniden

yeniden baskı ve sömürü düzeni ve kültürünü üretmektedir. Baskı ve sömürüye dayanan bu ilişki, köleci, feodal ve kapitalist tüm sistemler tarafından birbirine devredilerek içselleştirilmiştir. Dolayısıyla hangi ideoloji ve felsefe olursa olsun, bu baskı ve sömürü ilişkisini çözmeden, baskı ve sömürüyü ortadan kaldırma hedefine ulaşamaz. Sorun kadın-erkek sorunundan çıkmış, ataerkil düzen ve eril bir toplum sorunu haline gelmiştir. Mevcut baskı ve sömürü düzenleri, bir yanıyla da erkeğin kadın üzerindeki sömürü ve baskı düzeninin yansımalarıdır, farklı bir biçime bürünmeleridir. Bu nedenle kadın-erkek ilişkisini özgür biçimde yeniden düzenlemeyen sistemler, adı sosyalist de olsa, aslına rücu etmeye yatkındır. Kadın sorununda, mülk edinmeciliği yıkan özgürlükçü bir yaklaşım göstermeyen her sosyalist de aslına rücu edebilir. Eski sosyalist, ama şimdi bırakmış olduğumuz bir kişi için de, aslında kadın sorununu kendi kişiliğinde özgürlük temelinde çözmemiş biri olarak değerlendirme yapabiliriz. Bu noktada kendini çözen bir sosyalistin mücadelesinde gerilemeler olur, ama birey olarak sosyalistliğinden geriye dönüş çok zor olur. Bu nedenle kadın sorununu çözmek, hem toplumlar, hem de başta erkekler olmak üzere, bireyler için önemlidir. Kadın sorununa gerekenden fazla önem vermek, sosyalizmin bayrağını yükseltmek için olmazsa olmaz kabilinde bir gerekliliktir.

Kadının etkin olduğu bir sistem baskıcı ve sömürücü olamaz

Bir toplumu tanımlamak için, üretim ilişkilerinin yanında, kadını ilişkilendirmeye bakmak gerekir. Hatta bir toplumun nasıl olduğunu anlamak için, en çok da kadının yeri ve kadını ilişkilendirmeye bakmak doğru sonuçlar verir. Kadın-erkek, kadın-toplum ilişkilerinin özgürce düzenlendiği ve kadının topluma rengini verdiği bir sistemin baskıcı ve sömürücü olması mümkün değildir. Önce belirteceklerimizden anlaşılacağı üzere; özgürlüğün de, sosyalizmin de mihenk taşı kadın özgürleşmesidir.

Sömürünün ve baskının en içselleşmiş biçimi kadın üzerinde uygulanmaktadır. Tarih boyunca kadın sömürü ve baskılarının kadında katmerlenerek bugüne taşınması söz konusudur. Bu nedenlerle tüm sorunların çözümünün sihirli anahtarı buradadır. Kadının konumunu yalnız erkeklerle olan ilişkilerde ele almak da yüzeysel bir yaklaşımdır. Sosyalistler, kadın özgürlüğü sorununda bu boyutları görmeli ve ona göre bir ideolojik-politik ve pratik yaklaşım ortaya çıkarmalıdır. Reel sosyalizmde ortaya çıkan demokrasi eksikliğini de, Özgür Kadın Hareketi'ni geliştirerek gidermek mümkündür. Kadın Özgürlük Hareketi, bireyi ve toplumu özgürleştiren, demokratikleştiren, sosyalleştiren ve sosyalistleştiren bir içeriğe ve güce sahiptir.

Başkan Apo'nun Kadın Özgürlük Hareketi'ne önem vermesi, büyük çaba ve emekle bu hareketi geliştirmesi, sosyalizme olan derin inancından kaynaklanmaktadır. Kadın Özgürlük Hareketi'ne yaklaşım, Başkan Apo'nun, sosyalizm ideolojisi ve pratiği üzerinde ne kadar derinleştiğinin de kanıtı olmaktadır. Başkan Apo'nun kadın özgürlüğü üzerine geliştirdiği çözümler, tamamen sosyalizme açılım yaptırın çözümlerlerdir. Kadın özgürlük ideolojisi de diyebileceğimiz bu çözümler, sosyalizmin ideolojik sınırlarının gelişmesi yanında, sosyalizmin ruhunun da kadın rengiyle yeni bir hal almasıdır. Kadın, ezilen ve sömürülen, yaşamın her alanında sindirilen bu özelliğiyle, tüm çirkinliklerin reddedicisi ve tüm güzelliklerin sahiplenicisi olma konumundadır. Dolayısıyla, yeni sosyalizmin kadın ruhlu olması; onun cins eksikliğini değil, ezilen cins olarak kadının doğasındaki tüm özelliklerin sosyalizme daha yakın olmasıyla ilgilidir.

Kadın sorunu da dahil, günümüz dünyasının tüm sorunlarını çözecek ideoloji sosyalizmdir. Sosyalizmde dogmatizm olmadığı gibi, her gün kendini yenileyen ve aşan bir gelişim diyaletliği vardır. Reel sosyalizmde görülen dogmatizm, sosyalizmin anlayışı değildir. Marks ve Engels'in sosyalizminin dogmatizme uğratılması, pratik içinde ortaya çı-

kan bir durumdur ve arizidir. Reel sosyalizmi en fazla da dogmatizm ve bunun getirdiği durgunluk yıktı. Emperyalist saldırıların etkili olması da, yaratıcı olmayan bu yaklaşım-ıla ilgilidir. Reel sosyalizmin tecrübesi ve hataları, 21. yüzyılda sosyalizmin başarısına yol açacak etken haline gelecektir. Paris Komünü'nden ve 1905 Demokratik Devrimi'nden çıkarılan sonuçların, 1917 Ekim Devrimi'nin başarılmasında etkili olduğunu unutmamalıyız.

Reel sosyalizmin yıkılışından sonraki yıllar, sosyalizmin insanlık için vazgeçilmez bir ihtiyaç olduğunu gösterdi. Sosyalizmin boşluğu derinden hissedildi. Sosyalizm dışında başka hangi alternatif, dünyayı mevcut kirlilik ve moral düşüklüğünden kurtarabilir? Buna şimdiye kadar 'kapitalizmin en iyi düzen olduğu' dışında başka bir cevap verilmedi. Biz sosyalistlerde, kapitalizmin insanın doğasına aykırı ve insana layık olmayan bir sistem olduğunu iddia ediyoruz. Sömürülmek bir kader olamaz. İnsanlığın ütopyalarına ihanet edilemez.

Bugünün kapitalizmi, yarı yarıya para-kredi sistemleriyle yürütülen ve borsaların yönlendirdiği bir kumar sistemine dönüşmüştür. Üretmeden, kumar masasında para kazanmakla, borsanın cilveleriyle para kazanma ve kaybetme arasında fark kalmamıştır. Borsalarda daha büyük kumar oynanmaktadır. Masa başındaki kumardan farkı budur. Lenin, daha 1900'lerin başında Fransa'ya "kupon kırarak yaşayan dünyanın tefecisi" diyordu. Eskiden beri toplumların en sevilmeyen kişileri tefecilerdir. Çünkü para kazanmak için insanların gözyaşlarına bakmazlar. Aileler, insanlar çökertilir, açlığa mahkum edilir, ancak tefecilerin yürekleri sızlamaz. Hatta başkalarının acısı onların kazancı olduğu için sevinirler. İşte bunun için insanlar tefecilerden nefret etmişlerdir.

Kapitalizmi yönlendiren bugünkü borsacılar günümüzün tefecileridir. Hem de daha tehlikeli ve acımasız tefecilerdir. Kendisiyle hiç ilişkisi olmayanların servetlerini bile borsa oyunlarıyla ceplerinden alırlar. Bırakalım bireyleri, herhangi bir ülkeyi bile bir günde yoksullaştırır veya iflas ettirebilirler. Kumarcılar ve tefeciler her yerde sevilmeyen insanlar olduğu gibi, ahlaki olarak da toplumun en yozlaşmış kesimini temsil ederler. Dünyanın neresine giderseniz gidin; ister Londra'ya, ister Meksika'ya, ister Pekin'e, ister İstanbul'a gidin, toplumun sevilmeyen çevreleri emeksiz para kazananlardır. Bunlar aynı zamanda ölçsüz, düşkün tiplerdir. Çünkü bunlar, emeğin arındırıcı temizliğinden geçmeyen insanlardır. Günümüzün tefeci ve kumarci kapitalizmi de dünyayı böyle kirletmektedir.

Böyle bir düzene karşı emeğe ve üretime dayanan sosyalist sistemin alternatif olacağı açıktır. Aksi halde ucube bir dünya ortaya çıkabilir. Dünyamız hem fiziki, hem de moral olarak çöp yığınına dönüşebilir. Muazzam gelişen bilimsel-teknik devrim, uygarlığın binlerce yıldır yarattığı moral ve ahlaki değerleri yok edici bir rol oynayarak, insana yabancılaşabilir. Bunu da moral değerlere önem veren sosyalizm aşabilir.

PKK'nin mücadele pratiği, ısrarlı olunursa, sosyalist ideolojinin başarılı biçimde kapitalizme karşı mücadele edebileceğini ortaya koymaktadır. Reel sosyalizmin yıkılış sürecinde PKK'nin ayakta kalması, Başkan Apo'nun her gün yeniden ideoloji ve moral değerleri üretmesiyle sağlanmıştır. Moral değerlerin ve bu temelde ortaya çıkarılan sosyalist-militan kişiliğin her türlü saldırının panzehiri olduğu PKK pratiğiyle kanıtlanmıştır. Yine PKK pratiği; ütopyası ve morali olanın, zevkle, tempoyla çalıştığı ve sonuç aldığı gözler önüne sermiştir. Başkan Apo'nun sonuç alıcı pratiği, O'nun sosyalist ütopyaya ve ideallere derin bağlılığıyla açıklanabilir.

Başkan Apo, tarzıyla hem partide, hem toplumda demokratik devrimi, sosyal devrimi ve kültür devrimini gerçekleştirdi. Ulusal birliğin ve devrimin derinleşmesi de, bu temelde sağlandı. Ulusal devrimle, demokratik ve sosyal devrim arasında doğru orantılı bir bağ vardır. PKK böylece hem kendini, hem ulusu güçlendirdi. Nitekim her türlü baskıya rağmen PKK ayakta kaldıysa, bir nedeni de bu devrimlerin köklü gerçekleşmiş olmasıdır.

Başkan Apo her zaman "En temel çalışma ideolojik çalışmadır, bunu yapan hiçbir güç yıkılmaz" demiş ve kendisini ideolojik ve moral değerlerin yükseltilmesine adanmıştır. Başkan Apo'nun büyüklüğü, bu çalışmanın amansız yürütmesindedir. Eğer reel sosyalizmin çözüldüğü bir süreçte sosyalizm bayrağını yüksek tutabilmişse, bunun temel nedeni ideolojik çalışma ve bunun militanlara yedirtilmesidir.

Sosyalizm ütopyası, bu çalışma ve mücadeleyle Ortadoğu coğrafyasında canlı tutulmuştur. PKK'nin bu direnişi, irili ufaklı sosyalist güçleri ve bireyleri de ayakta tutmuştur. Reel sosyalizmin yıkılışından sonra ciddi bir sorgulama yapmayan örgütler varlığını sürdürebilmişse, bunu PKK'nin sosyalizmin bayrağını pratik düzeyde ve yaşamda canlı tutması sağlamıştır. İtiraf edilmese de işin gerçeği budur. Sosyalizmin moral değer olarak en zor durumda olduğu, adeta bir kayaya tırnak ucuyla tutulduğu '90'lı yıllarda, PKK sosyalizme sahip çıkarak, tarihsel bir rol oynamıştır. Bunu böyle kabul etmek ve hakkını teslim etmek gerekir.

PKK yalnız sosyalizmin bayrağını dalgalandırmamıştır. En önemlisi de, Ortadoğu'da ulusal dar milliyetçi ve ilkel milliyetçi ideolojileri de, geliştirdiği mücadele ile geriletmiştir. Sosyalist ideoloji, Ortadoğu'da halklar arası ilişkileri doğru biçimde düzenleyeceği gibi, Kürdistan'da da yalnızca sosyalist ideolojinin başarı şansı vardır. PKK ilk çıkışında da bu iddiada olmuş ve ortaya çıkardığı gelişme ile bu iddiasını kanıtlamıştır. PKK'nin demokratik ve sosyalist yaklaşımı, Ortadoğu'daki dar-milliyetçi ve ilkel milliyetçi ideolojileri aşması, Ortadoğu'nun kaderinin de değişmesi anlamına gelmektedir. Bu değişim, sosyalist düşüncenin gelişmesini hızlandıracak bir aydınlanma olmuştur. PKK'nin sosyalizme bir de bu yönlü önemli bir hizmette bulunduğu tartışmasızdır.

Başkan Apo, parti içinde emek vermeden yaşama, aldatma ile yaşama gibi yollara da kapıyı kapayarak, sosyalizmden sapmanın objektif koşullarını da sınırlamıştır. Sosyalizm karşıtı her türlü saldırıya rağmen partinin hala sosyalizmde ısrar edebilmesi bu tedbirle mümkün olabilmıştır.

1990'larda sosyalizmde ısrar eden partimiz, bugün daha kolaylıkla bu çizgisini savunabilecek durumdadır. Emperyalist-kapitalist ideolojik saldırının ilk büyük dalgası atlatılmıştır. Sosyalizm karşıtı ideolojik saldırıların, 1990'lardaki kadar etkili olması düşünülemez.

Kapitalizmin dünyaya huzur ve refah getireceği masalları artık etkisini yitirmiştir. Şimdi daha çok kapitalizmin getirdiği krizler, sorunlar gündeme oturmuştur. ABD'nin tek başına dünyaya hakim olma isteği de gerçekleşmemiştir. Kapitalist güçlerin kendi aralarındaki çekişme ve çatışmaları örtülü, ama şiddetli biçimde sürmektedir. Gorbaçov'un kendini kandırarak sunmak istediği uluslararası güvenilirlikli sistem gerçekleşmemiştir. Aksine güvensizlikler artmıştır. Herkesin kendi konumunu güçlendirmeyi esas alan politikaları yinelemesi de bunu gösteriyor. Rusya'da Putin'in, ABD'de Bush'un iktidara gelmesi bu yeni politik yaklaşımın bağlantılıdır. Öte yandan ekonomik durgunluk yeniden gündeme gelmiştir. ABD ekonomisinin bile, hızlı uçan bir uçağın yere çakılması gibi bir sonla karşılaşması tehlikesinden söz edilmektedir. İrtifa kaybeden ABD ekonomisinin dengelerini bulmaması halinde, bir bunalıma girmesi ve kendisiyle birlikte '29 bunalımı gibi dünyayı etkilemesi ortaya çıkabilir. ABD bunun tedbirlerini mutlaka bedelini başka ülkelere ödeterek alacaktır. Ancak 'kapitalizmin dünyanın seçenezsiz düzeni' olduğu hayallerinin bitmesinden söz etmek mümkündür.

Başkan Apo'ya karşı tezgahlanan uluslararası komplo, PKK'nin Ortadoğu'da emperyalist-kapitalist güçlerin kurduğu sistemi parçalayarak, kendi sistemini kurmak isteğiyle de yakından bağlantılı bir biçimde gelişmiştir. Halkların demokratik ilişkisine dayalı sistemde dış güçlerin etkili olmayacağı açıktır. Dış güçlerin etkili olacağı sistem yerine, bölge halklarının kendi kaderlerini eline alacağı bir iradeye kavuşmaları, PKK'nin geliştirdiği sistemin esasıydı. Böyle bir sistemin kurulması tüm dış güçlerin bölge ayağının kırılması anlamına geliyordu. Dış güçler, kendilerini bölgede etkisizleştirecek böyle bir sistemin kurulmaya doğru yol aldığını görünce, bu komploya başvurular. Böylece hem sistemlerini, hem de sistemlerinin temel ayağı olan Türkiye'yi ayakta tutmayı amaçladılar. Burada ayakta tutulmak istenen Türkiye, dış güçlere bağlı, onların politikalarını yaşama geçiren Türkiye'dir. Demokratik ilişki içinde güçlenen ve bölgede etkili olacak bir Türkiye ise istenmemektedir. Sadece kendi çıkarlarına hizmet edecek, kısmi reformlardan geçmiş bir Türkiye arzulanmaktadır. Bu Türkiye, önceki Türkiye'nin yeni koşullara adapte edilmesinden başka bir Türkiye değildir.

Kürdistan ve Ortadoğu'da sadece sosyalizmde ısrar başarı getirir

PKK uluslararası komployu çok erkenden görmüştür. Bunun için sosyalizm ve Ortadoğu'da halkların çıkarını esas alan bir sistem kurma mücadelesini yeni politik yaklaşımlarla sürdürme kararına varmıştır. '98 ateşkesi bu anlayışın sonucu olarak ilan edilmiştir. VII. Kongre ile gerçekleşen stratejik değişiklik de böyle bir sürecin resmileşmiş ifadesidir. PKK yeni stratejisiyle, sosyalizmi daha ısrarlı biçimde savunmaya devam edecektir. Yeni stratejinin başarısını da, sosyalist ideoloji ve onun militan kişiliği sağlayabilir. Kürdistan ve Ortadoğu'da sadece sosyalizmde ısrar başarı getirir. Dünyada her parti ve herkes sosyalizmden vazgeçer, PKK asla vazgeçmez. Bunun kesinlikle böyle bilinmesinde yarar vardır.

Kürdistan'da iki temel çizgi vardır: Birincisi, PKK'nin çizgisi; ikincisi ise, ilkel milliyetçi çizgidir. Arada kalanlar bu iki çizgiden birine hizmet etmeye mahkumdur. PKK karşıtı olan tüm eğilimler ise, kendilerine hangi yaftayı vururlarsa vursunlar, ilkel milliyetçi çizginin hizmetinde olanlardır. Bu tür eğilimler ya bir süre sonra tasfiye olurlar, ya da ilkel milliyetçi çizgi ile bütünleşirler.

Yeni stratejik çizgimiz, sosyalist çizgimizi daha da pekiştirmenin adımı oluyor. Sıcak savaş sürecinde sosyalist anlayışta kimi aşınmalar ve işbirlikçi çete çizgisinde olduğu gibi ilkel milliyetçiliğe yatmalar görüldü. Yeni stratejik çizgimiz, PKK'nin çıkışındaki stratejik anlayış

ına ve Kürdistan'da Zorun Rolü'nde ifadesini bulan stratejik değerlendirmesine daha fazla pratikleşme şansı verme olarak da görülmelidir. Türkiye'deki demokratik ve sol güçlerle birleşme arzumuz bununla ilgilidir. Türkiye'deki halkla bütünleşmek ve birlikte Türkiye'yi demokratikleştirmek, sosyalist anlayışımızın bir gereği de olmaktadır. Halkların kardeşliğine dayanan demokratik ilişki, aynı zamanda sosyalizm mücadelesinin geliştireceği güçlü moral zemini yaratma anlamına gelmektedir. Demokratik özgür birlik, Türkiye halkının sosyalizm eğitiminin en temel dönemecidir.

Demokratik özgür birlik stratejisi, Türkiye'de başarıya gidecek tek stratejidir. Buna en fazla sahiplenecekler ise, sol ve sosyalist güçlerdir. Bu, sol ve sosyalist güçler için, politika-da başarılı olmanın fırsatını yakalamadır. Yeni stratejimiz, sol ve sosyalist güçlere muazzam pratikleşme imkanı sağladığı için, sosyalizme güç katacak bir strateji olarak tarihteki yerini alacaktır. Bu stratejinin bir de bu yönüyle güçlü çözümlenmeye ihtiyacı vardır. Bizim için net olan bu durumun, Türkiye'nin sol ve demokratik güçleri tarafından da bilince çıkarılması önemli siyasal sonuçlara yol açabilir.

Kürt halkı, ezici biçimde emekçi karakterdedir. Savaş içinde daha fazla proletarleştiği söylenebilir. Kürt köylülüğü tümünden göçertilerek, işgücünü ucuz satan proleterler olmuştur. Bu emekçilerin baskı ve mücadele içinde pekiştiği de dikkate alınırsa, demokrasi mücadelesinin en temel sol gücü haline geldiği söylenebilir.

PKK'nin yeni stratejisinin amacı olan demokratik özgür birliğin gerçekleşeceği De-

mokratik Cumhuriyet, sosyalizm hedefinin gerçekleşmesi için verilecek mücadele için de önemli bir siyasal çerçevedir. Türkiye'de gerçekleşecek Demokratik Cumhuriyet, sosyalizm mücadelesinin önünü almak bir yana, sosyalizm mücadelesinin çok güçlü biçimde verilmesini beraberinde getirecektir. Türkiye'nin sol birikimi, Kürdistan'daki büyük devrim de dikkate alındığında muazzam bir potansiyele sahiptir. Ne var ki, bir türlü kendisini akıtacak kanal bulamamakta, daha doğrusu zorla bastırılmaktadır. Demokratik Cumhuriyet, sol güçler önündeki baraj kapaklarının açılması rolünü oynayacaktır. Savaşın durdurulması da, mücadelenin durdurulmasını bir yana bırakalım, gelişmesine ivme kazandıracak bir etki yapacaktır. Nitekim savaşın durdurulması sol güçlere yeniden canlanmanın yolunu açmıştır.

Türkiye'deki bastırılmış krizin açığa çıkarılmasının savaşın durdurulmasıyla bağı açıktır. Savaşımız krizi olgunlaştırmış, savaş durdurmamız ise açığa çıkarmıştır. Kürdistan gerçeği büyük bir savaşla ortaya çıkarıldığı gibi, savaşın Türkiye gerçeğinin tüm çıplaklığıyla gözler önüne serilmesini de sağlamıştır. Savaşın durdurulmasıyla bu gerçek üstündeki örtünün kaldırılması ise Türkiye açısından büyük bir kazanımdır. Kürdistan ve Türkiye gerçeği netleşmiş, Türk ve Kürt halkının mücadele birliğinin koşulları her zamankinden daha elverişli hale gelmiştir.

2001 yılı 1 Mayıs'ı, Türkiye ve Kürdistan konusunda bunları bize söyletmektedir. Türkiye'deki çürüme ve çözümün kaçınılmazlığına ancak sol ve demokratik güçler cevap verebi-

li. 1 Mayıs bu gerçekleri güçlü biçimde bilince çıkarıp mücadele etmenin dönüm noktası haline getirilebilir. Türkiye'deki 1 Mayıs geleceğinin militan ve soylu olduğu tartışmasıdır. Dünyada 1 Mayıs'a gerçek içeriğini kazandıran sayılı ülkelerden biri de Türkiye'dir. Kürdistan'da nasıl ki "Newroz sendromu" oluşmuşsa, Türkiye'de de "1 Mayıs sendromu" oluşmuştur. Newrozlar'da Kürtler'den korkarak katliam yapan Türkiye, 1 Mayıslar'da da emekçilerden korkarak yıllarca katilam yapmıştır. Ne var ki bu yılki Newroz'da görüldüğü gibi, 1 Mayıs'ta da emekçilerin mücadelesinin baskılara rağmen durdurulamadığını ve durdurulamayacağını ortaya koyacaktır.

Bu 1 Mayıs'a, Kürt ve Türk halkının birliğini pekiştirmekte rol oynatılabilirse, bunun Türkiye için hayırlı sonuçlar doğurması kaçınılmaz hale gelir. 1 Mayıs işçi sınıfının uluslararası birlik ve dayanışma günüdür. Kürtler de ezici olarak işçileşmiş bir halktır. Bu bayram da tüm Kürtler'in bayramıdır. Kürtler'in 1 Mayıs'a böyle bir anlam vermesi, kendi özgürlüklerine değer vermesi demektir. 1 Mayıs'ı Türkiye emekçi halkıyla bütünleşme günü olarak görmek ve buna göre davranmak en fazla da Kürt halkının çıkarınıdır.

1 Mayıs aynı zamanda halkların kardeşliği bayramıdır. Tüm halkların özgürlük için el ele verdiği gündür. Kürt ve Türk halkının kardeşliğinin her 1 Mayıs'la daha güçlendiği kesindir. 2001 1 Mayıs'ı ise, Türk ve Kürt halkını birbirinden kopmaz iki halk haline getirecektir. Kürt halkı ile Türkiye emekçilerinin kurtuluşunun en büyük gücünün bu birlik olacağı bugün daha iyi görülmektedir. İnsanlık, sosya-

lizm ve özgürlük bayramı olarak kutladığımız bu günün, Türkiye koşullarında ayrıca Türk ve Kürt halkının kardeşlik bayramı haline getirilmesi zamanı gelmiştir.

Dünyanın tüm emekçileri bugün aynı duygularla meydanları dolduracak ve özgürlük sloganları haykıracaktır. Türkiye'de ise, Kürt ve Türk halkı sadece aynı duyguları yaşayacak, bu duyguları mücadele ve eylem birliğine dönüştürerek demokratik Türkiye'ye yürüyeceklerdir. 2001 Yılı 1 Mayıs'ı böyle bir tarihi dönemde kutlanmaktadır.

Son cezaevi direnişleri de ortaya koymuştur ki, Türkiye'de militan ruh yaşamaktadır. Bu topraklar, özgürlüğe aşık insanlar yaratmada verimlidir. Dolayısıyla Türkiye'de 1 Mayıs ruhu, Türkiye demokratikleşip özgürleşene kadar rolünü oynayacaktır. Yalnız Türkiye'yi demokratikleştirmeyecek, sosyalizmin anavatanlarından biri haline getirecektir. Partimiz'in gerçekleştirdiği devrim ve ortaya çıkardığı halk gerçekliği ile, Türkiye'deki inanç abideleri bu inancımızın pratikleşmesinin gücü ve güvencesidirler.

1 Mayıs'ın dünyadaki tüm emekçilere kutlu olmasını diliyor, dünyada ve Türkiye'de yaşamalarını yitiren 1 Mayıs şehitlerini saygıyla anıyoruz.

21. yüzyılı da 1 Mayıs ruhu biçimlendirecek, sosyalizm mutlaka bu yüzyılda zaferini kesinleştirecektir.

-Yaşasın insanlık sosyalizm ve özgürlük bayramı 1 Mayıs!

-Yaşasın halkların kardeşliği ve demokratik özgür birliği!

Emeğin bayramı 1 Mayıs, tüm insanlığa kutlu olsun

1 MAYIS ruhu tüm kirlilikleri yıkamaya devam ediyor

● PKK Parti Meclisi

Bugün insanlık, geleceğine daha güvenle ve umutla bakacaktır. Yüz milyonlarca insan kirlenmiş duygularla, sadece güzellikleri, özgürlüğü ve kardeşliği isteyerek, bugün meydanları ve sokakları dolduruyor. Dünyanın tüm köşelerinde her ulustan, her dinden, her cinsten genç-yaşlı insanlar aynı duyguları haykıracak, bu güzel duyguların saçtığı ışınlarla dünya aydınlanacak.

115 yıl önce **İşçi Sınıfının Birlik, Dayanışma ve Mücadele Günü** olarak başlayan 1 Mayıs, günümüzde emeğin değil, tüm insanlığın bayramı haline gelmiştir. 1 Mayıs, artık yalnız kapitalizme karşı mücadelede kazanılan hakları temsil etmiyor. İnsanlığın binlerce yıldır baskıya ve sömürüye karşı verdiği mücadele içinde yaratılan tüm güzellikler de 1 Mayıs ruhu içinde yaşatılmaktadır. Arkasına tüm insanlık tarihini alan 1 Mayıs, bu nedenle güçlüdür. Tarihin, bugünün ve geleceğin tüm boyutlarıyla iç içe yaşadığı tek bayramdır. Özcesi 1 Mayıs, tarih, insanlık ve özgürlük bilincidir.

21. yüzyılda 1 Mayıs daha anlamlı biçimde kutlanacak ve yaşatılacaktır. Emekçilerin ve insanlığın birlik, dayanışma ve ortak mücadele etme imkanları, 115 yıl öncesine kıyaslanmayacak düzeyde artmıştır. 1 Mayıs'ın başlangıç yeri olan Chicago şehri, dünyanın diğer emekçilerine ulaşılamayacak düzeyde uzaktı. Bugün dünyanın her yeri, 115 yıl önceki komşu şehri kadar Chicago'ya yakındır. Bu nedenle 1 Mayıs ruhunun emekçiler ve insanlara yüklediği görevler, bugün daha başarıyla yerine getirilebilir.

Bilimsel-teknik devrim ve küreselleşme, işçilerin kaderini birbirine daha fazla bağlamıştır. Birlik, dayanışma ve ortak mücadele olmadan, emekçi sınıfın demokrasi ve özgürlük mücadelesini başarıya götürmesi zordur. Amerika ya da Japon sermayesinin aldığı bir karar Kürt,

Türk, Arap halklarını da derhal etkilemektedir. Ulusal düzeyde karşı karşıya gelinmeyen güçler tarafından emekçilerin lokmalarının elinden alınması an meselesidir. Uluslararası sermayenin ve büyük devletlerin kendi ekonomik ve sosyal sorunlarını başka halkların üzerine yıkarak çözmeleri bugün daha kolay hale gelmiştir. Bu nedenle 1 Mayıs'ın birlik ve mücadele ruhunu yüksekte tutmak, emekçilere en fazla da günümüzde gereklidir.

Dünyadaki olumsuzluk ve çirkinliklere karşı yegane panzehir 1 Mayıs ruhudur. İnsanlık tarihinde ilk defa birlik ve mücadele etme imkanı ile bunun zorunluluğu birbirini tamamlamış bulunuyor. Birlik, dayanışma ve mücadelenin zorunluluğu ve bunu gerçekleştirme imkanlarının artması, yakın bir zamanda emekçileri, demokrasi ve özgürlük savunucularını önlerinde durulamaz güçler haline getirecektir.

1 Mayıs'ın öngördüğü uluslararası dayanışmanın en fazla da Ortadoğu halkları için gerekli olduğu tartışmasıdır. Büyük güçler dayanışmayı öndedikleri için, Ortadoğu halkları üzerindeki nüfuzlarını daha kolay yürütmüşlerdir. İşbirlikçi egemen sınıflar da bu hakimiyetin bölgede sürdürülmesinin ayakları olmuşlardır. Ortadoğu'da acılara son vermek, 1 Mayıs ruhunda varolan birlik, kardeşlik ve ortak mücadele anlayışını pratikleştirmekle mümkün olur. Bunun için de halklar arası ilişkiler, Demokratik Ortadoğu Birliği perspektifinde geliştirilip güçlendirilmelidir.

Bütün bölge ülkelerinde sorunların kaynağı Kürt sorununun çözümsüz bırakılmasıdır. Bir bütün olarak bölgenin sorunlardan kurtulmaması da, Kürt sorununun çözümsüz kalmasından ileri gelmektedir. Kürt sorununun çözümsüzlüğü kötülük tanrıalarının bölge halklarına verdiği bir ceza gibidir. Bundan kurtulmanın yolu, bütün ülkelerde Kürt sorununu özgür demokratik birlik temelinde çözmekten geçer.

1 Mayıs ruhuyla Kürt halkının gücünü bölge halklarının gücüne katmak, Ortadoğu'yu özgürlük, demokrasi ve kardeşlik coğrafyası haline getirecektir.

Kürt sorununun çözümsüzlüğünün ülkeleri nasıl çıkmazlara sürüklediğini, en son Türkiye'de yaşanan siyasal ve ekonomik krizle bir daha gördük. Kürdü yok etmek isteyen Türkiye'nin kendisini nasıl tükettiğini tüm çıplaklığıyla yaşadık. Son on yılda Türkiye'nin tüketildiği ve çürütüldüğünü bugün herkes itiraf ediyor. Bu on yılda Kürt halkına karşı ekonomik, sosyal, kültürel ve siyasal bedeli çok ağır bir kirliliğin yürütüldüğü biliniyor.

Türkiye'yi bu çıkmazdan yalnızca demokratik özgür birlik çıkarabilir. Kürt halkı ile kavgalı olmanın Türkiye'ye bir yarar getirmeyeceği anlaşılmıştır. Savaş rantçılarının çıkar elde ettiği bu kirliliğe Türk emekçilerinin hiçbir kazancı yoktur. Demokrasi ve özgürlüğün Kürt ve Türk halkının kardeşliğinden geçtiğini, daha 1970'lerde büyük devrimci Deniz Geçmiş idam sehpasında haykırmıştır. Türkiye'nin gerçek yurtseverleri olan bu büyük devrimcilerin umutlarını gerçekleştirmek, Türk ve Kürt halkının tek kurtuluş çizgisidir. 2001 1 Mayıs'ı Kürt halkı ile Türkiye halkı arasındaki birlik, dayanışma ve mücadele günü haline getirilirse, bunun demokratik Türkiye'yi beraberinde getireceği kesindir.

Türkiye'nin Emekçi Halkı!

Bugün Türkiye'yi 5-10 milyar dolar için dünyaya avuç açtıran da Kürt sorununun çözümsüzlüğüdür. Özgür demokratik birlik Türkiye'yi dışarıya el-avuç açmaktan kurtaracaktır. Demokratik gelişme Türkiye'nin ekonomik, sosyal, kültürel tüm dinamiklerini harekete geçirecek, dışardan gelecek dolarların yüz katını karşılayacaktır. Kürt halkı ve böl-

ge halkları ile demokratik ilişki, Türkiye coğrafyasının tek seçeneği haline gelmiştir. Türkiye halkının demokratik birikimi ve gücü Kürt halkı ile birleştiğinde, bundan hem Türkiye, hem de bölge halkları büyük yarar sağlayacaktır.

Emekçi sınıflar çıkarsız temiz duygularla gerçek Türkiye'yi temsil etmektedir. Tamamıyla emekçi bir halk haline gelen Kürtler, Türkiye emekçilerinin en temel müttelikleridir. Dolayısıyla birlik ve dayanışma ilk önce Kürtler'le yapılmalıdır. Bunun için de Türkiye emekçileri, Kürt halkının ulusal-demokratik taleplerini kendi talepleri olarak her yerde haykırmalıdır.

Yurtsever Kürdistan Halkı!

15yılı çok çetin süren sıcak savaşım içinde, son 30 yılı büyük bir ulusal-demokratik mücadele içinde geçirdiniz. Yalnız Kürdistan'ı değil, tüm Ortadoğu'yu 21. yüzyılda şekillendirecek ulusal, demokratik, sosyal ve kültür devrimini gerçekleştirdiniz. Ezilen ve inkar edilen değil, aynı zamanda bölgenin emekçi halkı olarak özgürlük ve demokrasi mücadelesinin bayrağını yüksek tutunuz. "Sosyalizm öldü, sömürü düzeni kapitalizm zafer kazandı" denilen yıllarda, Başkan APO'nun önderliğinde yürüyen PKK'nin etrafında saf tutarak, özgürlük ideolojisi sosyalizmin bitmediğini tüm dünyaya gösterdiniz. Emekçi bir halk olarak sürekli diğer halklara kardeşlik ve dayanışma çağrısı yaptınız. Böylece 1 Mayıs ruhunu en iyi anlayan ve uygulayan bir halk olduğunuzu pratiğinizle ortaya koydunuz.

Başkan APO, daha ilk günde egemen uluslarda varolan dar ulusal-şoven milliyetçiliğin de, Kürtler'de varolan ilkel milliyetçiliğin de sorunları çözemeyeceğini ortaya koymuştur. Yürüttüğü mücadeleyle dar ulusal-şoven milliyetçiliğin ve ilkel

milliyetçiliğin önemli oranda aşılmasını sağlayarak, başta Kürt sorunu olmak üzere tüm sorunların çözüm koşullarını yaratmıştır. Halkların kardeşliği temelinde özgür demokratik birlik çözümünün olanaklı hale gelmesi bu çabanın sonucudur.

1993'le birlikte başlayan demokratik özgür birlik stratejisini VII. Kongre ile resmileştiren partimiz PKK, bugün de 1 Mayıs ruhunun Ortadoğu'daki öncü temsilcisidir.

Yeni stratejimiz, bölgedeki tüm özgürlükçü ve demokratik güçlerle birleşerek, kardeşlik, birlik ve dayanışma içinde, demokratik özgür birliği geliştiren sosyalizmin temellerini atacaktır. Yeni stratejimiz mücadelesiz kalmamanın stratejisidir. Yeni stratejimizle birlikte mücadele olanaklarımız daha da artmıştır. Dostlarımız da, eylemliliklerimiz de zenginleşip çoğalarak sürecektir.

Kürt halkının her zaman halkların kardeşliğini savunması, onun halk olarak ezici çoğunluğunun emekçi olmasından ileri gelmektedir. Bunun içindir ki 1 Mayıs, Ortadoğu'da en fazla da Kürtler'in bayramıdır. Yine sosyalizmin Ortadoğu'daki en güçlü sosyal temeli de Kürt halkıdır.

Bu nedenle, bu 1 Mayıs'ta Kürt halkı meydanlara çıkmalı, demokratik birlik stratejimizi ve halkların kardeşliğini haykırmalıdır. 1 Mayısları da, Newrozlar gibi coşkuyla kutlamalı ve daha fazla mücadele günleri haline getirmelidir.

– Yaşasın insanlık, sosyalizm ve özgürlük bayramı 1 Mayıs!

– Yaşasın sosyalizmin ve enternasyonalizmin seçkin önderi Başkan APO!

– Yaşasın demokratik özgür birlik stratejimiz!

– Yaşasın Demokratik Ortadoğu Birliği!

Adı, soyadı: ...

Kod adı: Aynur KANDIL

Doğum yeri ve tarihi: Ovacık-Dersim, 1974

Mücadeleye katılım tarihi: ...

Şehadet tarihi ve yeri: Mart 1998, Tokat

"Türkülerimiz aynen silah sesleri gibidir, halkı uyandırır ve savaşa çağırır"

Her halkın yaşamında türküler özlemlerin, umutların ve hayallerin anlatıcısıdır, çoğu zaman isyanlar melodilere dökülür türkülerde... Çoğu zaman özgürlük türkülleri gelecek için hazine olur; sanatçı kendi halkının sesi olur türküleriyile... Türküler sayesinde köprüler kurulur geçmişten geleceğe. Dile gelen türkülerle halkın özlemlerini anlatır sanatçılar.

Munzur'un yanbaşıda gönlündeki özgürlük aşkını dillendiren halk ozanı ve halk savaşçısı Aynur heval de, halkının türküleriyile halkını tanıyan, onunla bütünleşen, özgürlük umutlarını büyüyen gerçek bir sanatçıydı. Bir ozandı Aynur heval. Her türkü, silinen tarihini tekrardan yazıyordu onun belleğinde. Belleğinde yazılan her harfte bir özgürlük coşkusu büyüyordu. Tıpkı *Ozan Sefkan*, tıpkı *Ozan Mizgin* gibi büyüyordu aşkı.

Munzur özgür akmadan, Dersim özgürce yaşamadan, ülkemiz özgür olmadan sazım çalmaz, dilim söylemez türkülerimizi...

Aynur heval, 1974 yılında Ovacık'ın Tornova köyünde yoksul bir ailenin çocuğu olarak doğar. Ekonomik durumunun iyi olmamasından dolayı ancak ilkokula kadar okuyabilir. Bu yaştan sonra ailesiyle birlikte Dersim'den ayrılarak Elazığ'a yerleşir.

Gençliğinin ilk yıllarını yaşadığı Elazığ'da kaldığı müddetçe yüreğinde her zaman Dersim'e kavuşma özlemini taşıyan Aynur hevalin Dersim'e olan özlemini ve sevgisini, "Dersim" denildiğinde gözlerinde yanan ışıktan görmek mümkündür.

Aynur heval çok küçük yaşlardan itibaren çeşitli işlerde çalışarak ailesinin yükünü omuzlamaya başlar. Türkiye metropollerinde hasta bakıcılıktan konfeksiyonculuğa ka-

"Şimdi Dersim'de bir türküdür o"

dar her türlü işte çalışır, ancak tüm bu işlerde de Kürt olması ve Türkçesinin bozuk olmasından dolayı horlanır. Ayrıca genç bir Kürt kıza olarak da uğradığı hakaretleri sineye çekse de, bu onun kendini korumak ve metropol yaşamının kötü ortamından etkilenmemek için erkek gibi hareket etmesini beraberinde getirir. Ana dilini gün geçtikçe unutmuş olsa da, Aynur hevalin yüreğinin köşesinde gizli olan ülke özlemi ve Dersim sevdası sönmemiştir. Bunun içindir ki, özgürlük mücadelesine katılarak, genç bir Kürt kıza olarak ülkesine olan aşkını dile getirmeyi ister.

Halkına ve insanlığı olan sevgisini, Dersim özlemini özgürlük hareketi saflarında canlandıracağına inanmıştır Aynur heval... Yaşadığı sömürü ve asimilasyona rağmen "Kürt" olduğunu hiçbir zaman unutmayan Aynur heval, geçirdiği zor günleri şöyle ifade ediyordu: *"Çocukluğuma olan özlemim çok fazla. Tekrar o yıllara dönmek ve daha bilinçli yaşamak isterdim."*

Buna rağmen Aynur heval, yıllarca yaşadığı yaşamdan kopmayı omuzlarına yüklenen sorumluluktan dolayı gerçekleştiremez, tekrardan geri dönmek zorunda kalır. Gerçek kopuşunu ancak özgürlük mücadelesine katılarak sağlamayı başarır.

Aynur yoldaş, tüm kardeşleri okumuş olduğundan ve aileye bakma sorumluluğu kendisine yüklendiğinden dolayı okuyamamış, ancak okumak ve bilgili bir insan olmak yüreğinde her zaman bir özlem olarak kalmıştı. Aslında yüreği özlemlerle doluydu. Sömürgeci yaşam, halkına ve özellikle de kadına hiçbir zaman insanca bir yaşamı layık görmemişti çünkü. Düzenin en tortu, en çirkef işlerinde, en haksız yaşamına maruz kalanın Kürtler olduğunu ve kendisinin de bunun bir parçası olduğunu kavrayacak kadar da bilinç-

liydi. Göç eden halkından, gıda ambargosu altında açlıkla pençelenen insanlardan etkilenmek kadar, onların yaşadığı acıların aslında kendilerinin yaşadıklarından çok farklı olmadığını anlamakta de gecikmemişti.

Halkının acısını türkülerde dillendirmeye devam etti Aynur heval. Sazına türkü etti yaşadıkları acıyı. Çocukken ne kadar çok oyunlar oynamıştı Dersim'in ormanlarında. Ne kadar da çok hayalleri vardı Dersim'de... Sırtını yasladığı ağaçları kalmamıştı şimdi köylerinde. Hepsini ateşler içindeydi. Hiç acımadan yakılıp yok ediliyordu o güzelim ormanlar. Köyler sanki hiç yaşanmamış bir yaşamın mekanıydı artık. Tarih olsun istemiyordu Dersim. Ne olursa olsun yaşamalıydı.

Bunca katliamın içerisinde Aynur hevalin yakınlarından birinin eşi ve kızı Türk devleti tarafından kaçırılıp öldürülmüştü. Tek suçları belki bir dilim ekme, belki bir tas çorba, belki de sıcak bir tebessüm sunmaktı gerillaya. Katliamın ve göçün sebebi olabiliyordu tüm bunlar.

Dersim halkı nereye? Bu gidişler, sürgünler nereye? Olur mu Munzur'dan kopmak? Munzur'dan vazgeçmek yakışır mı bize? Bu dönemler, onun en fazla kendini sorguladığı yıllar oldu. Savaşmak için birçok sebebi vardı. Bunu biliyordu ve inancı tamdı artık.

Cezaevinde bulunan bir akrabasından dolayı mücadele bilinci daha da artan Aynur heval, parti ile tanışmasının ardından kısa bir süre sonra tutuklanır. 1995 yılının şubat ayıdır. Aynur heval işkence şubelerinde ilk kez düşmanla karşı karşıya gelir. Kendisi yoğun işkence görmez, ama yoldaşlarının gördüğü acımasız işkencelerden oldukça etkilenir. Şubede arkadaşlarına özgürlük türkülleri söyleyerek moral verir. Ancak türkülerine de yasak konur. Bir işkenceci *"Sesin güzel, neden sanatçı olmuyorsun da PKK'li oluyorsun?"* dediğinde,

"Ben PKK'nin sanatçısı olacağım" diyerek kararlılığını ve bağlılığını dile getirir.

Düşman Aynur hevalin savaşa isteğini kırmak için onu zindana koyar. Ancak bunu yaparak bir kez daha yanıldığını anlamada gecikmez. Kürt halkı üzerinde beslediği emelleri gibi bu da suya düşer; çünkü Aynur heval dört aylık zindan sürecinde, yılmak yerine kabına sığmayan bir coşku, bir istek ve kararlılıkla dolar. Zindan onun için özgürlük üniversitesidir. Zindanda tanıdığı Aynur, kavgasına sevdalı, halkına sevdalı, Dersim'e sevdalı bir yiğit Aynur'du... Çelişkilerini yaşadı, kavgasını verdi, ama hiç yılmadı. Türküsünü ve sazını yoldaşlarının sevgisine kattı. Onların sevgisiyle daha da büyüttü halkının ezgisini. Onun da yoldaşları üzerinde bıraktığı sevgi seli sonsuzdu.

Onunla zindan mevsizini paylaşan yoldaşları onu her zaman sevgi ve saygıyla anmayı bir borç bildiler. Aynur heval başlangıçta solmuş ve güneşi arzulayan bir çiçek gibiydi. Güneşi o denli delice arzuluyordu ki, kaybedecek tek bir anı yoktu onun. Onun güneşi, artık öğrenmekti. Okudukça, öğrendikçe, kendisini anladıkça halkı da anlıyor, mücadeleyi daha iyi tanıyor. Yoldaşlık ilişkilerini, paylaşımcılığı gün geçtikçe kavırıyor ve bağlanıyordu. İlgisini yoğunlaştırdıkça yaşama olan sevgisi de artıyordu.

Zindanın bir köşesinde yoldaşlarına türkü söylediğinde, sanki ülkesine olan özlemini çalıyor, sanki ülkesi Munzur'da çağlıyordu. Sanki o Munzur'da değil, Munzur onun içinde akıyordu. Güzel sesinde dillenen *"Munzur'dan bir tas su ver ölem"* dizelerinde canlanıyordu özlemleri. Saf ve temiz duygularıyla sazının teline bir dokunuşla tüm yoldaşlarını da ülkeye götürüyordu...

Zindanlar değil dört ay, dört gün dahi çekilmez yaşamlar yaratır, inançları, amaçları ol-

mayanlar için... Aynur heval dört ay geçirdi zindanda, ancak diğer yoldaşlarında olduğu gibi moralinden, inancından, ülkesine ve halkına olan bağlılığından bir parça dahi eksilmedi. Aksine sevdası büyüdükçe büyüdü. İşte bu yüzden dört ay sonra, 16 Haziran 1995 tarihinde tahliye olduğunda, kendisini halkının davasına adanmış bir gerilla olmak için ülkeye dönüşü hazırdı. Ancak gitmeden önce de 14 Temmuz 1995'te zindanlarda başlatılan büyük açlık grevlerine destek olmak için tüm coşkusu ve moraliyle bir dizi serhildanlara katılmış, halkla birlikte olmuştu... Fakat artık gitme zamanıydı. Şehirler dar geliyordu bu yüreğe. Munzur'un coşkun akma zamanıydı şimdi. Munzur sığıyordu bu zamanda derin vadilere, coştukça coşuyordu. *"Bırakın dolanayım topraklarımı"* dercesine...

Aynur heval, Dersim'in sonsuz dağlarında her nefes alışında özlemini giderir. Ülkeye dönüş soyludur. Ülkeye dönüş halklar beşiğine dönüşür. Bu bir sevgidir, insanlık sevgisidir, ki sen Karadeniz dağlarına, Karadeniz halklarına umut olmaya giderken düştün toprağa. Yüzünü toprağa gömdüğün gün bir köprü daha kuruldu halklar ülkesine. Acımız sevince gebedir Aynur heval. Biliyoruz ki dört yoldaşınla birlikte Tokat dağlarında düştüğün an, *"Munzur'dan bir tas su ver ölem"* dediğin an kadar mutluydın. Görmüştün ya ülkeni, içmiştin ya Munzur'un suyunu; bir tas değil, hem de kana kana...

Can yoldaş! Zafer sürecine emeğinle, kanınla katkı sundun. Nazlı bedenini toprakla buluştuğunda Munzur misali, kırk gözesinden aktın dağlarının, sularına karıştın ve oradan uzandın halklar köprüsü olan Tokat'a... Unutma heval, sen sadece Kürdistan'da değil, kardeş halkların topraklarında da söylüyorsun artık türkünü. Türkülerin Dersim'de olduğu kadar Karadeniz dağlarında da yanıklaşıyor. Senin şehadetinle en güzel türkülerini söylüyor halkımız. Halklarımız, senin şahsında tüm devrim şehitlerine söylüyor türkülerini...

Mücadele arkadaşları adına

Adı, soyadı: Şinasi AKBAYIR

Kod adı: Mordem

Doğum yeri ve tarihi: Bingöl, 1978

Mücadeleye katılım tarihi: 1998, İstanbul

Şehadet tarihi ve yeri: 1 Mart 2000, Gabar

Yaşamı sürdürmek için damardaki kan esas olan bir şeydir. Damarlardaki kan olmayınca yaşam durur. Yaşam durunca insanlık ölür. Damarlardaki bu kan ne kadar asil olursa, yaşam o kadar asil yürür. PKK devrimi için bunlar son derece yaşamsaldır. Çünkü PKK devrimi gibi bir devrim hayattır. Bu devrimle Kürt halkı karanlık tarihten kurtuluyor. Bu halk kendi tarihini kendi eli ve kalemiyle yeniden yazıyor. Bu halkın insanlık sahnesine çıkmasına yol açıyor. Kendi demokratik ve özgürlük hakkını bu toplum içinde elde ediyor. Bu devrim üzerinden kaç yıl geçerse, bu asil kanın o kadar yenilenmesi gerekir. Devrim kendini yenilemesi

amacına ulaşamaz. Bizim devrimimiz için yeni ve asil kan, yeni savaşçıların saflarımıza katılmasıdır. Bu savaşçılarından biri de Mordem arkadaşır.

Mordem arkadaş yeni savaşçılarla birlikte ilk önce Mava'ya geldi. Burada Türk ordu güçlerinin operasyonuna hedef oldular. Gabar alanına geçişle beraber tekrar operasyonun içinde kaldılar. Ancak bu seferki operasyon çok büyük ve kapsamlıydı. Böyle bir operasyonu boşa çıkarmak için yoğun bir çaba ve büyük bir tecrübe gerekiyordu. Mordem arkadaş yeni olmasına rağmen, irade gücü, ısrarı ve morali çok yüksekti. Operasyon 15 gün sürüp çikildikten sonra, eğitim görüp gerilla birliklerinin içinde bir özgürlük savaşçısı ol-

du. Bu zorlu süreçte kendisi bir sınavdan geçti ve bu sınavı oldukça başarılı bir şekilde verdi. Kısa bir sürede büyük tecrübeler edindi. Çevresindeki herkes O'na büyük bir saygı ve sevgiyle yaklaşıyordu.

Mordem arkadaş fedakarlık abidesiydi, durmak nedir bilmiyordu. Düşüncesinde her şeyden önce ülke, halk ve yoldaşlarını düşünürdü. En zorlu görevlerde belirleyici bir role sahipti. Üslubu, fedakarlığı, yaşama yaklaşımı dikkat çekiciydi. Sürekli yüksek bir morale sahip olduğu için arkadaşları kendisine saygı gösterirdi. Che Guevara'nın bir sözü vardı: *"Bir devrimci herkesten sonra yer, herkesten sonra yatar, herkesten önce de ölür."* Mordem heval yeni olmasına rağmen, eksiklikleri-

ne rağmen, kısa bir sürede bu sözün gereklerini yerine getirdi.

Başkan Apo'nun gerilla güçlerinin önüne koyduğu geri çekilme, sınırların dışına çıkma taktiğinin başarıyla gerçekleşmesi için Mordem arkadaş çekilen bu gruplara kuryelik yapıyordu. Yeni bir arkadaş olmasına rağmen kendisinin de isteği olan bu görevi başarıyla yerine getirdi.

Partimizin bu süreçte tüm iyi niyetli yaklaşımlarına rağmen, 29 Şubat'ta Gabar dağında Türk ordu güçleri kirli bir operasyona çıktılar. Sürecin hassas olması nedeniyle arkadaşlar çatışmaya girmek istemiyorlardı. Onların yoğun yönelimi karşısında arkadaşlar çatışmaya girdiler. Çatışma

saat 11.00'den 17.00'ye kadar devam etti ve arkadaşlar çatışmadan başarıyla çıktılar. Çatışmada hava saldırıları geliştirildi. Bu hava saldırıları sonucunda Mordem arkadaş, savunduğu bir tepede kahramanca şehit düştü.

Mordem arkadaş, özgürlük ve demokrasinin gerillası olarak savaş çıktıklarını kirli operasyonunda o asil kanını kutsal Agitler'in diyarı Gabar dağlarına döktü. Savaş rantçıları çirkin oyunlarında Mordem arkadaş fiziki olarak aramızdan almış olsa da, partimizin geliştirdiği yeni süreçte kararlıca yürümemiz önünde engel olamaz.

Mücadele Arkadaşları

Adı, soyadı: ...

Kod adı: Mava

Doğum yeri ve tarihi: Siirt, ...

Mücadeleye katılım tarihi: 1992

Şehadet tarihi ve yeri: 1999, ...

1997 kışı ve ZAP... Bütün güçlerimiz üslenmiş, TC'nin işgal tarzında gerçekleştirilecek yönelimini bekliyoruz. Ve biz Çiyayê Reş'teyiz. Gece 01.00'de mangalarımızı bırakıp, karın içinde yaptığımız kanal biçimindeki mevzilere gidiyoruz her gece. Doğamın sesini dinliyoruz sessizlikte; bunun dışındaki her sese, kırıptıya duyarlılık son derece yüksek. Gün doğuşu hareket olgusu ile özdeşleşmiş beyin hücrelerimizde. Hareket ama nasıl? Saatlerce içimize işleyen soğuktan sonra bunu başarabilmek, karın üstünde yer yer ucu gözükken çalı çırpılardan kuruca olanları seçerek ateş yakma seferberliğine katılmak. Mava yoldaşa takılıyoruz gözle-

rim, her zamanki sessiz dinginliğinde çoktan koyulmuş odun toplama işine. Her zaman böyledir, ilk önce başlar ve ateş büyüdüktan sonra gelir yanımıza taşıdığı odun öbeği ile.

1996'dan beri tanıştık Mava yoldaşla. Mücadeleye 1992'de katılmıştı. Yıllarca Botan'da kalmış, sonra Behdinan'a geçmişti.

Savaşçılığı ve sempatikliği, kişiliğinde keşiften en önemli iki yandı. Doğa ve savaşa bütünleşen bir duruş, kişiliğindeki incelik, insan ilişkilerindeki ayrıntıyı yakalayan duyarlılığı beni şaşırtıyordu önceleri ve ilgimin yoğunlaşması ilişkimizi de günden güne güçlendiriyordu; yoldaşça bir birlikteliği, insan sıcaklığını yakalıyorduk yüreklerimizde.

Garê'de de birlikteydik. Eylemlerde, görev ve gidişlerde doğal bir komutandı. Birliğimiz-

de eylemlerde O'nun grubunda olmak ya da göreve O'nunla gitme istemini gördüğümde şaşırıyordum artık, nedenini biliyordum. Bireysel bir savaş tarzı değildi O'nunki. Atikliğini yanındaki yoldaşları yönlendirme ve savuşturmada odaklaştıracıyordu, soğukkanlı duruşu güven veriyordu. Zorlu bir görevde sabırlı yaklaşımlarla moral veriyor, ortaya çıkan tersliklerde hep bir olumluluk bularak kendini bırakmayı engelliyordu. Bütün bunlarla birleşen kendine has çocuksu gülüşü, esprili sohbetleri ile bir can yoldaşı.

İdeolojik-politik donanımını yaşam tecrübeleriyle örüyordu Mava yoldaş. Okuma ve yazma çabası vardı, derinleşmek istiyordu. Dönem dönemse soğuyordu bundan. Kolay değildi yılların sosyal-siyasal açığını kapatıp,

egemenlerin tarihsel zorbalığını kendi kişiliğinde aşmak. "Boş ver" derken bile bir tepkilendirme değildi O'nun yaşadığı, bunu hissediyordu insan. Bu nedenle böyle söylediğinde gülümseyerek bakıyordum O'na; çünkü biliyordum, sürecekti GÜNEŞ'e bağlılığımız. O'nun ekseninde yaşama, hatta merkezine ulaşım, bütün olma istemimiz tutku derecesindeydi. O da biliyor ve sessiz gülümsemesi ile gözlerini kaçırıp uzaklara, yüreğinin derinliğine gömüyordu.

1998'de alandan ayrılırken, gelme istemini esprilerle ifade etmişti. Bana yarı kızarak *"İnsan sevdiklerini bırakır mı?"* demişti.

Başarı dileklerimiz içtendi, inancımız tamdı Mava yoldaş! Barış sürecinin bir fedaisi olarak şehadete ulaşman, şehitler kervamına

katılman çok sürmedi. '99 kışında Garê'de erzak görevine gittiğimizde buldu ihanetin kurşunları bedenini. Karanlıkları sevenlere aydınlıkla yanıt vermek GÜNEŞİMİZİ yanıtımla hedefimizdir Mava yoldaş. Aydınlığımızın yakıcılığı karşısında ihanetçi güçler de ya aydınlanacak, barışı, kardeşliği anlamlandıracak, ya da karanlığın içinde yok olup gidecekler. *"Her şey Önderlik için"* şiarıyla yürüyüş andımızdır.

**YAŞASIN DEVRİM ŞEHİTLERİ!
YAŞASIN BAŞKAN APO!
YAŞASIN HALKLARIN KARDEŞLİĞİ!**

Mücadele Arkadaşları

Damardaki Yeni Kan

Kömür Gözlü Kıza

PKK Önderliği ve buna bağlı olarak gelişen militanlaşma

Baştarafı 16'da

O zaman, özellikle ileri sorumluluk alan herkes, yüksek bir morale kendisini görevlere bu biçimde hazır halde tutmayı, örgüte bu biçimde sunmayı ve adeta kişiliğine kazırcasına yerleşirmeyi sağlamalıdır. Söz konusu bu olumsuzlukları temsil etmemek, her şeye rağmen yüksek bir morale sahip olmak, iş bitiriciliği ve sürekli uyanklığı sergilemek, bunu vazgeçilmez bir yaşam ilkesi olarak ele almak, partili olmanın temel bir ilkesidir. Bunu kesin uygulamak gerekir ve çağrılarımıza ancak böyle karşılık verilebilir. Bütün arkadaşlardan bunu ısrarla isteyeceğiz ve buna ulaşmamayı, ulaşmak için azami çaba harcamamayı, dürüst olmayan bir davranış olarak yargılayacağız.

Tarihimize ilk defa halk otoritesinin tesisine yürüyoruz

Önümüzdeki dönemde her militan adayımız, artık netleşmiş, aydınlanmış, çözümlenmiş, görevlerini yerine getirme yaratıcılığını ve ustalığını kazanmış, yeteneklerini hayata geçirmede mesafe almış, yüksek bir güven, moral ve duyarlılığı sürekli temsil ederek yürümelidir. Bu hem anlaşılır bir şeydir ve hem de parti ahlakımızın oynanması gereken en temel değeridir.

Bu son derece onurlu bir istem, seve seve koşulacak ve taparcasına bağlanılacak bir görevdir. Başka döküntü türünden taleplerimiz olamaz ve bunlara cevap verilemez. Neden? Tarihimize ilk defa bir halk otoritesinin tesisine doğru ilerliyoruz. Otorite altında insanlar eğitilir, yürütülür, halk düşmanlarına darbe vurulur. Otorite-

sizlik ortaya çıktığında ise kargaşa, örgütsüzlük ve yenilgi gündeme gelir. Bunun için herkes devrimci otoriteyi bütün olgunluğuyla temsil etmelidir. Hemen belirtelim ki; güç, disiplin ve otorite halkımız için yeni olgular olup, bu olgulara doğru yaklaşmak çok önemlidir. En küçük olanaklardan başlayarak partimizin adım adım nasıl geliştiğini bilmek, öz güce kavuşan halkımıza zarar vermek bir yana, bu konuda azami yararı sunmak gerekir.

Kısaca bir militan, halkı eğitecek, bunun için halkın ayağına gidecektir. Onun için de bunu başarıp başaramayacağını kendisiyle sürekli tartışmalıdır. İnsanın ne kadar yürüyebilir, kendisi için ne kadar eğitim gereklidir? Öncü, militan, bütün bunların hesabı ile uğraşmak zorundadır. Mezdaki atalarımız mı kalkıp bu sorunları çözecek? Militana görev verilmiş, emrine olanaklar sunulmuş; öncülük sıfatı ile tanınmaktadır. Eğer insanları dinlemesini ve tanımamasını bilmiyorsa, o halde neden bu sıfatı taşımaktadır? Biz ne yazık ki bu sığa layık olmayanları da çok gördük. Aylarca insanları işlevsizliğe mahkum ediyor, boş bırakıyorsunuz. Hayır, bu tip hafiflikleri kabul etmiyoruz. İnsanlarımızı boş ve işlevsiz bırakmak bir yana, onları sürekli eylemlilik içinde tutuluyoruz. İnsanlarımızın olanakları nedir, bilinçleri ne kadardır, objektif koşullar ve yaşam içinde ne kadar eğitilebilirler? Eğitim ve tecrübe ile ne kadar iş ortaya çıkarabilirler? Bütün bu sorulara karşılığını vermek ve çözümlenici olmak militanın en temel bir görevidir.

Halktan her bir ögenin yanımıza gelmesine çok büyük bir saygı duymak gerekiyor. Her birinin arkasında bıraktığı hangi değerler var, bu değerler neye mal oluyor? Bütün bunları bilerek bu insanlara çok büyük değer vermek gerekiyor. İnsana neden değer vermiyoruz? İnsanımızı ta-

nıymıyoruz da ondan! Şekilci ve dogmatik tipler, insanlar hakkında hemen hüküm biçiyorlar. Oysa bir insanın mal olduğu değer çok yüksektir. Bugün partimize on mark başta bulunan insandan tutalım, öz evladını devrime adayacak kadar her şeyi ile mücadele eden hizmetine girenlere kadar insanlarımızın sergiledikleri çeşitli düzeylerdeki fedakarlık örnekleri vardır. Kahramanca eylemler gerçekleştirecek kadar cesaret örneklerini sergileyebilecek insanlarımız bulunmaktadır. Kısacası, fedakarlık, cesaret ve bilinç düzeyinin alabildiğine yüksek olduğu çok geniş bir sempatican kitlesi ile iç içe yaşıyoruz. Bu kitlelerin içinde zamanla ilerletilecek şeyin ne olduğunu, ilerletilmesine olanak bulunmayan şeyin ne olduğunu, hemen örgütlenebilecek olanın ne olduğunu, ilerde örgütlenebilecek olanın ne olduğunu, ilk eylemi yapabilecek olanın kim olduğunu tespit edeceğiz. Bütün bunları yerli yerine oturtacağız. İşte militanın görevleri bunlardır ve militan bu görevleri başaran adamdır.

Eski çağlarda insanlar doğanın zorluklarına ve vahşetine karşı nasıl direndiler? İster köleci imparatorluklar oluşturulurken, ister feodal imparatorluklar kurulurken, at sırasında insanlar nasıl kılıç kuşanıyorlardı? Oklar nasıl savruluyordu? İnsanlar nasıl yay gibi geriliyorlardı? Bunlar nasıl kaç kıtaya yayılan bir güç haline geldiler? Küçük birimlerden başlayarak nasıl böyle bir güce ulaştılar? Tarihe isimlerini nasıl yazdırdılar? Kişi eğer doğru dürüst insanları ayağa kaldırmaması dahi bilemezse, devlet kurmayı bir yana bırakalım, kendini koyun gibi sağılmaktan bile kurtaramaz. O zaman dizginsiz bir saldırı ruhu ile dolu olmamak ayıptır. Şu andaki çalışmalarınız siyasal güç olmak içindir, siyasal iktidar içindir, halk olarak bizden alınları ve kaybettiklerimizi yeniden ele geçir-

mek içindir. Bunun için gerekli olan ruh, sinir sistemi, bilinç nasıl hazırlanacak? Bunlar son derece açık olan şeylerdir.

Ben şimdiye kadar ister teorik veya siyasal düzeyde perspektif anlamında olsun, ister pratik yürütme karşısında olsun; işlerin önünü açmada, ilerletmede ve bugünkü noktaya kadar getirmede bütün parti yapımıza epeyce deney ve örnek sundum. Birçok arkadaşla kapsamlı tartışmalarımız oldu. Hem resmi ve hem de fiili olarak bu kurumu temsil ettim, hala da ediyorum. Belli ki bundan alınacak çok ders var. Elbette ders çıkarılabilecek olan yalnızca benim pratiğim değildir. Sayısız militan faaliyetin sahibiyiz. Eksiklikleri, hataları ve doğru yanlarıyla ders alınacak birçok yönleri vardır. Yine yakın geçmişimizde ders alınacak çok şeyler vardır. Kısacası, derya kadar tecrübenin sahibi olan bir parti hareketiyiz. Öğrenmek ve sonuç çıkarmak için en zengin hayat okullarından birisi olma durumundayız. Yeter ki, kişi yüreğini ve kafasını tıkatmasın. Partimizin tüm acılı tarihinin ve bütün acılı sayfalarının her yönüyle özümsemesinin, partinin gerçek tarihinin bütün yönleriyle ve özellikle bugün yaşanan zorlukların ağırlığını duyarak özümsemesinin bir partinin görevi olduğunu unutmamalıyız. Hiçbir parti kadrosu şu anda partimize dayatılan yaşamı unutmamalıdır. Parti hareketimizin günlük olarak sürdürdüğü yürüyüş, çağın bentlerini yıka yıka gelişiyor. Bunun derin bilinciyle yaşamak gerekir. Hiçbir kadro hafifliğe gelmemelidir. Gerçekliğimizle dopdolu yaşamalı, "bilmiyorum" dememeli. Yanındaki herkese azami desteği ve değeri vermelidir. Derinleşmez ve olgunlaşmazsak tasfiyeciliğin kapıya dayanması kaçınılmazdır.

Parti Önderliği olarak biz, her gün muazzam dış dayatmalara, partimize karşı geliştirilen görü-

memiş cinsten provokasyonlara, dostlarımızın ilgisizliklerine ve hatta engellemelere kadar varan tutumlarına, örgüt içinden yetmez devrimcilikten gelen anlamsız çabalara rağmen, derinliğine ve genişliğine büyük bir sabır, olgunluk, sevgi, saygı ve coşkuyla yönetiyor, her gün değer üstüne değer katıyor ve parti bayrağını sürekli yükseklerde dalgalandırmak için soluk soluğa bir yaşamı esas alıyoruz. Ama daha sınırlı görevler üstlenmiş, engelleri daha az olan ve geniş olanaklarla donatılmış militanlarımızın az sayıdaki çalışma arkadaşlarını yönetememesi, hala sık sık olumsuzluklara düşmesi, zamanında yetkin çalışma planları ve programlarını sergileyememesi, kendisini sürekli canlı bir moral kaynağı haline getirememesi, yoldaşlık ilişkilerinde olgunluk, sevgi ve saygıyı temsil edememesi nasıl kabul edilebilir? Bu doğru olabilir mi? Açık ki doğru olan, bir emir ve parti görevi olarak özümsemesi gereken şey, bütün parti değerlerimizin toplam ve resmi ifadesi olan parti çizgisi ve Parti Önderliği'nin tavrıdır. O halde sadece bu tespit bile, başta birinci derecedeki sorumlu güçlerimiz olmak üzere tüm militan yapımızın bu emre göre parti yaşamını ve görevlerini yönetmesini ve temsil etmesini tartışılmaz bir zorunluluk haline getirmektedir. Militanlarımız ne başka tür bir görev yürütme ve temsil etme hakkına sahiptir, ne de böyle yapsın diye görevler ve olanaklar kendi emrine tahsis edilmiştir. O halde bizim sorumlularımızdan, devrimci militan ve komuta yapımızdan istediğimiz, "karar düzeyimize denk düşen çalışma programımız nedir, nasıl planladınız, bireysel ve toplu olarak bunu gerçekleştirmenin neresindediniz" sorularına verecekleri cevaplardır. Bu da çözümlenici devrimciliğin ta kendisi değil midir? Eğer öyleyse, "hiçbir şart ve bahane ileri sürmeden bu kuralın ve emrin gereğini yerine getirin" biçiminde somutlaşacak çağrı uygulanmalıdır.

III. KONGRE ÇİZGİSİNİ PRATİKLEŞTİREREK GÜÇLÜ KADIN MİLİTANLIĞIYLA PARTİLEŞELİM

Baştarafı 19'da

olamaz; çalışmaları yürütme amaçlı hazırlama, güçlendirme ve sorumluluk kazandırma temelindedir. Mevcut Karargahımızın bütün arkadaşların ihtiyacını karşılaması mümkün değildir. Bunun için her arkadaşın kendi eğitimini üstlenmesi, kendisini bireysel beklentilerden kurtarması ve çalışmalara hazırlanması gerekiyor. Kış eğitimlerini de değerlendiren toplantımız, eğitim sürecinde çıkan bazı yanlış eğilimleri mahkum etmiştir. Kendi eğitim ihtiyacını her şeyin önüne koyan, bu noktada sonuna kadar dayatıcı olunmasına rağmen, eğitimde buna denk bir katılımı sergilememe tutumu kiş eğitim süreçlerinde oldukça zorlayıcı olmuştur. Eğitim ortamında bile beklentililikten kurtulmayan, kendisine katılmama gerekçesi yaratan, üretmeyen bir yaklaşım, kadronun seyirci olma pozisyonunu farklı bir biçimde devam ettirmesidir. Eğitimin sonuç alıcılığını kalınan süreyle ele alan bazı yaklaşımlar, kendisini hazırlamada, örgütsel sorumluluk üstlenmede de aynı mantıkla yaklaşmış, güçlü bir çıkışı sağlamamıştır. Bu yaklaşım eğitimlerin güçlü geçmesini de kısmen etkilemiştir. Sunulan eğitim imkanını yeterince değerlendirememek, özünde kendisini güçlü örgütlememekle, planlamamakla bağlantılıdır. Kendi bireysel eğitimini süreklileştirme, kendine yetebilme, kazanılan doğrultuyu derinleştirme yaklaşımı esas alınmazsa, ciddi bir dönüşüm olmayacağı gibi, bir süre sonra yine daralan, tıkanan bir gerçeklik karşımıza çıkar.

Toplantımız, II. Meclis Toplantısı'ndan sonraki süreci Kongre çizgisini kavratma, bununla birlikte geçmiş sürecin sorunlarını hızla aşma, Kongremizin belirlediği strateji doğrultusunda yeniden güçlü bir örgütlenme süreci olarak değerlendirmiştir. Bundan sonraki süreç ideolojik olarak derinleşme, çizgiyi yaşamsal kılma, eski

tarz ve alışkanlıklardan tümüyle arınarak doğru örgütsel tarza ulaşma temelinde ele alınmıştır. Bu bakımdan soruşturmalari yaklaşık bir yıldır parti tarafından yürütülen altı arkadaşın platformları da toplantımızda değerlendirilmiştir. Bu soruşturma çalışması PJA III. Kadın Kongresi'nde ve II. Parti Meclis Toplantısı'nda çözüme kavuşarak; partiyi pratik olarak engelleyen boyutlardan çıkarılan, artık soruşturması devam eden arkadaşların çözümlenmesi, çıkan sonuçların parti yapımıza güçlü bir eğitim olarak kavratılması açısından önem taşıyan bir düzeye getirilmiştir. Bu anlamda partimizin bir yıllık yoğun bir örgütsel mücadele ile ele alıp çözümlendiği bu sorun, platformlarda da kadın-erkek tüm parti yapımızın güçlü sahiplenmesi ve değerlendirmeleriyle tam çözüme ulaşmış, partimizin gündeminden çıkmıştır. Platformu yapılan arkadaşların genel olarak partimizin ve III. Kadın Kongremizin ulaştığı sonuçları kabul eden ve bu temelde özleştirilerek olan tutumları da arkadaşların bundan sonraki süreçte katılmalarına ve çıkardıkları örgütsel sonuçları parti yapımıza mal edeceklerine dair umut yaratmaktadır.

Platformlar bir yıllık süre zarfında yürütülen örgüt olma mücadelemizde önemli bir aşamanın bitişinin ve yenisinin başlamasının da ifadesi olmuştur. Bu platformlarda genel olarak parti yapısının katılım düzeyi, örgüt olma mücadelesine katılımı kendisine sürekli çeşitli gerekçelerden sığınarak yaratan ortayolcu sınıfın yaklaşımlarına da güçlü bir cevap yaratmıştır. Platformlara yansıyan liberal, uzlaşmacı, duygusal değerlendirme tarzı da yine bu sınıf yaklaşımının sergilediği bir tavır olmuştur. Sorunun ciddiyetini yeterince anlamayan, bu anlamda bir bocalamayı yaşayan, bağlılıklarını parti-örgüt bağlılıklarına dönüştüremeyen bazı arkadaşlarımızın bu platformlara katılımı sessiz kalma tarzında olsa da, sonuçta önemli bir netleşmeyi yaratmıştır. Ancak genelde ka-

dın yapısı bu platformları sadece altı arkadaşın platformu olarak ele almamış, platformları yapılan arkadaşların şahsında yaşanan bir yıllık sürecin muhasebesini kendi kişiliğinde de yapma temelinde değerlendirmiştir. Bu geçmiş sürecin hataları temelinde bir içsel sorgulama olarak değer ifade etse de, bundan çıkarılması gereken sonuçların pratikleştirilmesi önemlidir. PJA militanları olarak bu platformlarda çıkan sonuçları güçlü özümsemek, sürece katılım önünde kendimize gerekçe yaratmaktan vazgeçmenin ve keskin bir mücadele sürecinin yetkin militanlığı yaratmanın başlangıcı, yeni bir aşamanın ilk adımı olarak görmek durumundayız.

Örgütsel sorunlarımızın çözümünü kapsamlı tartışan toplantımız, anlayış düzeyindeki netleşmenin yanı sıra güçlü bir planlamayla bu süreç çalışmalarını ele almıştır. Önümüzdeki en temel ve en acil olan görev, Parti Önderliğimizin perspektiflerine denk bir yoğunlaşmayı yaşamak, ideolojik derinliğe, yetkinliğe ulaşmaktır. Güncel sorunların içinde boğuntuya gelen, esas gündemden uzaklaşan tarzı aşmanın tek yolu da ideolojik derinleşme ve ideolojik üretimdir. Toplantımız, böyle bir yoğunlaşmayı yapısal kılmak için bir eğitim seferberliği başlatma kararına gitmiştir. Kendisini eğitmeyi her kadro açısından sürekli kılabilme, bu anlayışı yapımızda içselleştirmek bir zorunluluktur. Yapımızın kendi gündemini doğru belirlemesi, sürece denk bir dönüşümü sağlaması için Parti Önderliğimizin çözümlenmelerinin esas alınması gereklidir.

Toplantımızda, Kongremizin kararlaştırdığı planlamaları pratikleştirme amaçlı tartışmalar yürütülmüştür. Kadın Kurtuluş İdeolojisi'ni evrenselleştirme, yaygınlaştırma amaçlı yürütülen çalışmaları daha derinlikli ele alma, bunun somut planlamalarını daha da geliştirme üzerinde durulmuştur. Siyasal çalışmalarda daha güçlü bir açılım sağlatma, başta Türkiye olmak üzere Or-

tadoğu kadınlarına daha güçlü ulaşmanın somut planlamalarına gidilmiştir. Kongremizin kararlaştırılması sonucu birçok alanda yapılan konferansların sonuçları ve ulaşılan planlamalar değerlendirilmiş, bunların yaşamsallaştırılmasının önemi üzerinde durulmuştur. Birçok ülkedeki kadının sosyal, siyasal, ekonomik vb. durumlarının incelenmesi, bu temelde daha somut planlamalara gidilmesi hedeflenmiştir. Türkiye ve diğer ülkelerde tanınan kadın şahsiyetleriyle ilişki geliştirmek, ortak bazı oluşumlara gitmek açısından da vazgeçilmezdir. PJA olarak kendimizi daha güçlü mevzilendirmek, siyasal çalışmalarını daha aktif yürütmek ve kitleselleşmek en önemli dönem görevlerimiz olarak belirlenmiş, bunun planlamalarına gidilmiştir. Bunu sağlama da en başta kitle iletişim araçlarının daha etkili kullanılması gerekmektedir. Kürt kadınlarında ortaya çıkan düzeyi dünya kadınlarına taşıma, ortak örgütlenmelerin zeminini yaratma gerekliliği üzerine toplantımız önemli sonuçlara ulaşmıştır. Parti Önderliğimizin belirttiği "Toplumsal Sözleşme" projesini oluşturma amaçlı tartışmalar yürütülmüş, bu amaçlı araştırma-inceleme çalışmalarının başlatılması, önümüzdeki süreçte PJA Meclisi'nin somut bir toplumsal projeyi topluma sunması temel bir görev olarak belirlenmiştir. Karargah çalışmalarının daha önceki Meclis toplantımızdan kararlaştırdığı biçimiyle ele alınması, karargahın eğitim çalışmalarının yanı sıra ideolojik üretim merkezi olma işlevini pratikleştirmesi gerekmektedir. Bu amaçla çeşitli araştırma-inceleme gruplarının oluşturulması kararlaştırılmış, akademi çalışmalarının giderek oturtulması hedeflenmiştir. Kadının ulaştığı yoğunlaşma düzeyini tüm parti yapımıza taşımak, mal etmek önemli bir görev olarak önümüzdedir.

Özgür Kadın Partisi PJA, aynı zamanda eşitlik ve özgürlüğe dayalı yeni yaşam ve yeni ahlaki değerler sistemini yaratmanın partisidir.

Yoldaşlığa, paylaşma, sevgiye ve adalete dair kadın kendi arayışını sürdürmeli ve hazır sunulana, erkek egemenlikli sistemin kurulu ahlak anlayışını asla kabul etmemelidir. Özgürlük düşüncesiyle, ütopyasıyla, arayışıyla büyüme, mücadeleyi de, yaşamı da, başarıyı da büyütecektir ve kazandıracaktır. Kadın bu anlamda yaşamın, mücadelenin zorluklarına takılarak kendi farkını kaybetmemelidir. Erkek egemenlikli sistemin çirkinleşmiş, boğulmuş, maneviyatı öldüren gerçekliğine yenik düşmek, tabi olmak değil, bunu yenmek ve insan özünün en temiz soluğu olan kadın güzelliğini erkek egemenlikli baskılar, çirkinlikler, gerilikler ne olursa olsun yitirmemek gerekir. Bunu yitirmek, özgürlük ufkunu yitirmektir, yaşam arayışını durdurur.

Mart ayının yoğun siyasal ve manevi atmosferinde, 8 Mart ve 21 Mart'ın özgürlük ve barış coşkusundan, 28 Mart'ın kahramanlık ruhundan kendi payımıza bir anlam çıkarmak, yeni bir aşamayı güçlü karşılamak amacıyla toplantımız; yaşanan süreci güçlü bir eleştiri ve özleştirme yaklaşımı ile ele almış ve örgüt olmanın, mücadeleyi ideolojik ve örgütsel doğrultuda yaratıcı bir tarzda yürütmenin kararlaştırılması bir kez daha yaşamıştır. Uluslararası kompo gerçeğine karşı şiddetli bir mücadele ile geçen iki yıllık süreçten çıkardığımız sonuçlar ve yaşadığımız güçlenme ile "ÖNDERLİK VE ÖZGÜRLÜKLE GÜÇLÜ BULUŞALIM" sloganı temelinde, PJA militanları başta olmak üzere tüm parti yapımızı toplantımızın ulaştığı kararlaştırma düzeyini güçlü anlamaya, paylaşmaya ve pratikleştirmeye çağırıyor; halkımızın yarattığı Newroz serhildanının ve yeni bir özgürlük baharının coşkusunuyla selamlıyoruz.

ÜVEYŞ ANA BOYUN EĞMEYEN KÜRT HALKININ ÖZGÜRLÜK MÜCADELESİDİR

Hem ulusun kabul ettiği, hem de insanlığın tanıdığı büyük bir kişiliğin nasıl bir aile ortamından geldiğini değerlendirmek önemlidir. Çünkü her kişilik içinde bulunduğu sosyal ortamın ürünü olarak şekillenip gelişimini sürdürür. En önemlisi de onun şekillenip gelişmesini belirleyen, içinde bulunduğu aile ortamıdır. Aile ortamı bireyin gelişimi üzerinde belirleyici etkilerde bulunur. Birey aile ortamında aldığı şekillenmenin etkilerini yaşamının sonuna kadar yaşar.

Bu gerçeklikten hareketle, Başkan Apo gibi Kürt ulusunun büyük çoğunluğu tarafından Önderliği olarak benimsenen, insanlığın tanıdığı bir kişiliğin gelişmesi üzerinde, aile ortamının etkilerinin olduğunu belirtebiliriz. Bu çerçevede en başta, onu dünyaya getiren ve büyüyen ananın etkilerinin görüldüğünü söyleyebiliriz. O nedenle, ananın rolü önemlidir. Çocuk, babanın etkilerini de taşır, içinde bulunduğu diğer aile fertlerinden de etkilenir, ama en çok da, onu doğuran ananın ürünü olmuştur. Bunun içindir ki, Başkan Apo'yu tanımak, anlamak için en başta onun annesini tanımak önemli olmaktadır.

Üveyş ana nasıl bir anneydi, sorusunu cevaplandırmanın gereği vardır. Üveyş ana, klasik Kürt annesinden farklı özellikleri olan, toplumun bilinen ölçülerinin yanı sıra özgünlükleri de olan bir anne olma özelliğine sahipti. Yaşamında kişi olarak güç olmayı esas alan bir anaydı. Feodal geleneklerin hakim olduğu bir toplumda kadın, gücünü içinde bulunduğu aile ve akraba çevresinden alır. Ama Üveyş ana hiçbir zaman buna fazla bir değer biçmemiştir. Eşinden, kardeşlerinden ve yakın akraba çevrelerinden güç almayı kendisi için küçüklik olarak görmüştür.

Herkesle mücadele eden, herkese karşı ortak bir tutum takınmayı esas alan, kendisine göre özgün bir düşünün sahibiydi. İyi ile iyi olmayı, olumsuzla karşı mücadele etmeyi yaşamının vazgeçilmez prensibi olarak kabul etmişti. İçinde bulunduğu sosyal ortamda yanlış gördüğü her şeye karşı çıkmak, sineye çekmemek, olumlu-olumsuz her olguya karşı tutum takınmak, O'nun belirleyici özelliğiydi. Doğru bulmadığı bir şeyi, en yakını da yapmışsa, bunu mutlaka bir cevapla karşılardı. Yakını yapmış diye

Buradan hareketle şunu belirtiyoruz: Feodal geleneklerin, aile düzeninin egemen olduğu koşullarda O, özgünlüğü olan, bu temelde tutum sahibi olan bir yaklaşıma sahipti. Bunda babanın zayıf konumu da rol oynamıştır. Babanın güçsüzlüğü O'nu güç olmaya yöneltmiştir. Başkan Apo'nun babası çok zavallı özellikler gösteren birisiydi. Babanın zayıflığı ve boyun eğme özelliği, haksızlık da olsa sineye çekme gibi köleliği çağrıştıran yaklaşımı; ananın özgürlüğe daha çok yaklaşmasını, baskıya karşı tavır almasını, yanlışla karşı çıkmasını, doğruyu temsil etme ve güç olmasını getirmişti.

Üveyş Ana için ölçü gelenekler değil yeteneklerdir

Bunlar dikkate alındığında Üveyş Ana'nın fazla siyaset içine karışmaması, daha çok sosyal boyutta kalan özgün bir kişilik olduğu, en azından bu kişiliğin esaslarını yaşamında ifade ettiğini belirtebiliriz. O, aynı zamanda mücadeleci bir kişiliktir. Sıradanlığı hiçbir zaman kabullenmezdi. Bu temelde de, kendisini dost-düşman herkese kabul ettirmişti. O'nu yadsıyarak, O'nu hesaba katmayarak

Bazen Önderliğin köy çocuklarıyla kavgaları olurdu. O, kavganın nasıl olduğunu, nasıl başladığını sorardı. Eğer Önderlik haksız ise, kendisi onu cezalandırma yoluna giderdi. Karşı taraf haksız ise ve Önderlik yeterli cevap vermemişse, "Sen cevabını vermeyene kadar ben sana ekmek yedirmem, seni evde yatırmam, cevabını ver öyle gel" derdi. Yani haksızlık ne pahasına olursa olsun kabul edilmemelidir. Her haksızlığa karşı direnilmeli ve cevabı verilmelidir. Bu O'nun temel ilkesiydi. Her zaman feodal toplumun geleneklerini anımsatarak, özellikle de babayı örnek göstererek, hiçbir insanın kendini koruyamaz konuma düşürmemesini, zavallılık yerine güç olan, kendisini savunabilen, haksızlık yapılmasına fırsat tanımayan bir gücü oluşturmaya çalışırdı.

Önderlik bu esaslar üzerinde eğitildi ve her davranışı da bu temelde ele alındı. Bir anlamda Önderliğin özgün bir kişilik olarak gelişmesi ya da çaresizliğin çözüm gücü haline gelmesi ve sıradan değil, yaşamı etkileyen, belirleyen bir konum kazanması, ananın bu temeldeki yetiştirmesi ile ilgilidir. O'nun için ölçü gelenekler değil, yeteneklerdir. Hem

kaybetmek istemez, onun üzerinde tasarruf hakkını kendisinde görür. Ancak Başkan Apo ilkelerine göre tavır takınmak durumundadır. Böyle bir mücadele sergilenir ve sonuçta çocukluk yıllarının artık gençlik yıllarına doğru geliştiği dönemde şöyle bir statü ortaya çıkar: Kimse kimseye karışmayacaktır. Herkes kendi tutumunu kendisi belirleyecektir. Araya konulan ölçü budur.

Mücadele başladığında artık bir kopuş gündeme gelir. Belirlenen statü, kimsenin kimseye fazla müdahale etmemesi, daha çok birbirlerine eleştiri ve önerilerini yöneltmekle yetinilmesi durumu aşılır. Mücadele bir ara statüdür. Artık Önderlik devrimciliğe başlamıştır. O, Ulusal özgürlük mücadelesini şekillendirmektedir. Bu mücadele çok geçmeden en geniş yığınları etkileyecektir. Mücadelede başından beri "Köleler sevilmez, özgür insanlar sevilir. Eski kürdü sevmeyin, Kürt özgürleştikçe sevmeye hak kazanır" şiarını devrimci çalışmalarında esas alır. Ana, ailenin çok kıt olanaklarla okutmasının karşılığını beklemektedir: "Biz seni okuttuk, memur olacaksın ve karşılığında ailenin zor durumunu katkılarında

ma vardır. Bu tartışmalar bazen öyle keskinleşir ki, ana şöyle der: "Eğer sen benim öngördüğüm yolda yürümez, kendi belirlediğin yolda yürürsen seni evlatlıktan reddederim." Önderliğin ise buna verdiği karşılık, toplumun özgürlüğünü ilgilendiren bir davaya karşı çıkma halinde o analığı reddedeceği biçiminde olmuştur.

"Önderliğin özgün bir kişilik olarak gelişmesi, çaresizliğin çözüm gücü haline gelmesi; sıradan değil, yaşamı belirleyen bir konum kazanması, ananın bu temeldeki yetiştirmesi ile ilgilidir. O'nun için ölçü gelenekler değil, yeteneklerdir. Üveyş Ana, hem kendi kişiliğinde hem de şekillendirmek için çaba gösterdiği Önderlik'te bunun olabilirliğini göstermiştir."

1990'lara gelindiğinde ana, artık davanın büyüklüğü karşısında kendi çizgisinden vazgeçmiş, Başkan Apo'nun ulusal özgürlük çizgisini benimsemiştir. Bu sefer O, Önderliğin bir şekillenmesi olarak yaşamını sürdürür. O, Başkan Apo'nun başlatıp da önemli bir aşamaya getirdiği ulusal özgürlük mücadelesinin bir katılımcısıdır. '90'lardan sonra artık bir bütünen Önderliği ve O'nun mücadelesini kabul eder. Yaşamını ilgilendiren bu yöndür ve artık Başkan Apo'yla gurur duymaktadır. Sitemleri sona ermiştir. Nasıl ki çocukluk yıllarında O, Önderliğin şekillenmesinde etkili olmuştusa, bu sefer de Önderlik O'nun yaşamını belirleyen, şekillendiren bir güçtür. Ve bu, ana tarafından da kabul görmüştür. Aslında ananın dileği gerçekleşmiştir. Çünkü O, çocuklarının sıradanlaşmasını, güçsüzleşmesini, boyun eğme olmasını reddetmiştir. Bütün bunlar Önderliğin mücadelesiyle tüm Kürt toplumuna mal olan gerçeklerdir. Artık Kürt toplumu güçsüzlükten kurtulup güç haline gelmiş, özgürce yaşamayı vazgeçilmez olarak görmüştür. Artık O, boyun eğen değil başkaldırandır. Böylece ana, Başkan'ın çocukluk yıllarında sarf ettiği çabanın tüm topluma mal olduğunu görmüş, bunu kabullenmiş, bununla gurur duymuş ve yaşamında böylesi onur duyabileceği bir gelişmenin ortaya çıktığı yıllarda mücadelenin aktif bir takipçisi olurken, 11 Nisan 1993 yılında vefat etmiştir.

Üveyş Ana artık daha geniş kesimlerde Kürt analarının yurtseverlik mücadelesinde yaşıyor. Üveyş Ana, halkının baskıya karşı direnen serhildan ruhu olmuştur. O, boyun eğmeye karşı Kürt halkının özgürlük mücadelesinde kendisini ebedileştirmiştir. Her ne kadar bu gerçeklik yeterince incelenmemişse de, gerçeğin kendisi böyledir. Buradan hareketle diyebiliriz ki, O kendisini Önderliğe yansıtmış, Önderlik ise O'nun topluma yansıtmıştır. Bunun için O, Kürt toplumunun özgürlüğü için savaştığı ve yeteneğini ortaya çıkaran çizginin kendisidir. Saygıyla anılmaya değerdir. Vefatının yıldönümünde halkımız adına O'nu saygıyla anıyoruz.

"Üveyş Ana ve Önderlik arasındaki ilişki iki aşamada ele alınabilir: Birincisi O'nun Önderliği şekillendirme sürecidir. İkincisi ise, Önderliğin O'nu etkileyip şekillendirdiği süreçtir. Önderliğin ilk erkek çocuğu olması nedeniyle en fazla da O'nun şekillenmesi üzerinde durmuştur. O, başta Önderlik olmak üzere çocuklarını özgür davranma tutkusuyla yetiştirmiştir."

kabullenme durumu olmazdı. Öyle ki, benimsemediği, doğru bulmadığı bir tutumu kardeş de takınsa, O'nun o tutumunu sürdürmesi durumunda onunla hep mücadele içinde olurdu. Köy ortamında olsun, diğer ilişkilendiği tüm ortamlarda olsun, O'nun tutumunu belirleyen bu yaklaşımdı.

bir iş yapmak olanaksızdı. Karşısındakinin tepkisini çekecek tutumlardan kaçınırken, olumlayacak tutumları esas alırdı. Bundan dolayı da köy ortamında danişılan, hesaba katılan bir konuma sahipti. Böyle bir statü köyün tüm kesimleri tarafından kabul görmüştü.

İşte bu noktada Önderlik'le ilişkisi gündeme geliyor. Bu karşılıklı ilişki iki aşamada ele alınabilir: Birincisi, O'nun Önderliği şekillendirme sürecidir. İkincisi ise, Önderliğin O'nu etkileyip şekillendirdiği süreçtir. Önderliğin ilk erkek çocuğu olması nedeniyle en fazla da O'nun şekillenmesi üzerinde durmuştur. O, başta Önderlik olmak üzere bütün çocuklarını özgür davranma tutkusuyla yetiştirmiştir. Kendisinin belirlediği ilkeleri vazgeçilmez göreberek yetiştirmeyi bu temelde sağlamıştır. "Eğer birisi bir haksızlık yapıyorsa, siz buna mutlaka cevap vermelisiniz, bunu vazgeçilmez yaşam ilkeniz olarak kabul edeceksiniz. Biri size bir tokat vurduğunda, siz iki ile cevap vermelisiniz. Biri size bir saygı gösterse, siz iki kez ona saygı göstermelisiniz. Önce birileri gelip sizin bir çayını için, sonra sen git onun iki çayını iç. Ama o, saygı gereği gelip sizin bir çayını içmeden, sizin gidip onun bir çayını içmen kabul edilemez" diyordu. Ve bunu da her koşulda yaşama egemen kılma çabası içindeydi.

O'nun kendi kişiliğinde, hem de en çok şekillendirmesi için çaba gösterdiği Önderlik'te bunun olabilirliğini ortaya koymuştur.

Bu temeldeki şekillenme Önderliğin daha sonraki yaşamı üzerinde derin izler bırakmıştır. Önderlik en büyük gücünü bu şekillenmeden almıştır. Tabii ki, ona ideolojik ve siyasal boyut da katmıştır. Böylelikle özgür bir kişiliğin ortaya çıkmasını sağlayıp, toplumun özgürleşmesine bunu taşımıştır. Önderlik ile Üveyş Ana arasında böyle bir mücadele yaşanmıştır.

Önderlik kendisini artık tanımaya başladıktan sonra, Üveyş Ana'nın yarattığı özgür kişilik ilkokul sıralarına geldiğinde artık kendisi düşünebilen, karar alan ve tavır belirleyen bir konuma ulaşmıştır. Belli bir şekillenmeden sonra ananın kendi üzerindeki tasarrufunu kabul etmemiştir.

Başkan Apo aileyi değil toplumu seçmiştir

Başkan Apo, çocukluk yıllarında ananın benimseyeceği biçimde değil, herkesle ilişkilenebilme, arkadaşlık yapabileceği ve artık yaşamı hakkında karar verip uygulama tutumuna yönelmiştir. Tabii ki ana, büyüttüğü ve şekillendirdiği çocuğunu

hafifleteceksin." Böylesi beklentilerin tersine Önderlik, kendisini toplumun özgürlüğüne adanmıştır. Düşürülmüş, güçten yoksun bırakılmış, ulusal inkar ve imha politikası sonucu tükenmenin eşğine gelmiş Kürt halkını var etmek, özgürleştirmek O'nun vazgeçilmez çabası haline geldiğinde, ananın isteği daha büyük bir hedefle karşılık bulacaktır. Ananın dayattığı, Önderliğin aileyi esas alması, ailenin zor yaşam koşullarını düzeltecek bir yaklaşım içinde olmalıdır. Önderlik ise aileyi değil toplumu seçmiştir. Kürt halkının özgürleşmesini yaşamının vazgeçilmez gereği olarak görmektedir. İşte bu noktada bir mücadele yaşanır. "Ben seni büyütüp okuttum, sana hizmet ettim, sen ise hizmet etme olanaklarına kavuştuğunda bunu reddediyorsun, bana dört metre kumaş, iki kilo kına bile almadın" diyerek, sitemlerini dile getirir. Ancak Önderlik kararlıdır. Kürt halkının özgürlük mücadelesini mutlaka geliştirmesi gerekir. Bunu kendisinde tarihsel bir sorumluluk olarak görür. Bu sitemlere verdiği karşılık, "Siz de içinde olmak üzere Kürt toplumunun özgürleşmesi benim için gereklidir. Er geç benim bu davanın büyüklüğünü kavrayacak ve takdir edeceksiniz." Bu kapsamda süren bir tartış-

1 MAYIS İNSANLIK, SOSYALİZM VE ÖZGÜRLÜK BAYRAMIDIR

1886 yılında, Amerika işçi sınıfının 1 Mayıs'ta sekiz saatlik işgünü için yaptığı genel grevin Chicago'da katliamla sonuçlanmasından 115 yıl geçti. 1889 yılında, II. Enternasyonal'in kuruluş toplantısında, Chicago'da katledilen işçi önderlerinin anısına, 1 Mayıs günü mücadele ve dayanışma günü olarak kabul edildi. 1 Mayıs, o günden bugüne her din ve ulustan tüm toplulukların kutladığı tek gündür. Birlik, mücadele ve dayanışma günü olan 1 Mayıs, bu içerikle bugün **İşçi Bayramı** olarak kutlanıyor.

Sömürüye karşı mücadele ve emekçilerin hak kazanma mücadelesinde 1 Mayıs ruhunun önemli bir yeri vardır. İnsanın ilk çıkışından bugüne kadarki özgürlük mücadelelerini de belleğine katan bu ruh, azim ve kararlılıkla mevziden mevziye koşarak, emekçileri tarihe yön veren iradi bir güç haline getirmiştir. 20. yüzyılı boydan boya emekçilerin ve ezilen halkların mücadele yüzü haline getiren ruhtur 1 Mayıs. Emperyalist-kapitalist sistemin, sömürgecilerin ve sömürütçülerin 1 Mayıs'tan sürekli korkmaları, bu günü yasaklama ya da içeriğinden boşaltma çabaları bu nedenledir. Yalnız birlik ve mücadele günü değil, en fazla da ideolojik ve moral olarak emekçilerin bildiği gündür 1 Mayıs.

Emperyalist-kapitalist sistemin, 'sosyalizmin öldüğünü ve kapitalizmin zafer kazandığını' iddia ettiği bir on yıl yaşadık. Amerikan iktisatçısı Fukuyama'nın "neo-liberal kapitalizmin insanlık için tek ideal sistem olduğunu" öne sürerek, tarihin son ekonomik-siyasal sistemini yaşadığımızı söylemesi karşısında, 1 Mayıs ruhunun yeniden canlandırılmasına ihtiyaç vardır. Reel sosyalizmin yıkılışının kapitalizmin zaferi anlamına gelmediğini teorik ve pratik olarak ortaya koymak, 1 Mayıs'ın içeriğine ve ruhuna verilecek en anlamlı cevap olacaktır.

İnsanların ruhunun çıkarlar uğruna bu kadar kirlendiği bir tarih yaşanmadı. Bencil çıkarları uğruna halkların ezilmesi, sömürülmesi, bugüne kadarki temel tarihsel gerçekliktir. Ancak çıkarın insanları bu kadar yönlendirmesinin yaygınlaştığı bir tarihe ilk defa rastlıyoruz. İnsanın kirlenmesi ve yıkımına yol açacak böyle olumsuz bir gelişmeyi birey özgürlüğü ile açıklamak ve mazur görmek mümkün değildir. Kutsal özgürlük kavramı ile "çıkâr" gibi çirkin bir kavramı bağdaştırmak düşünülemez. Özgür bireyi yaratma gibi önemli bir gelişimi "çıkâr" kavramı ile bir arada düşünmek, en başta özgür bireyi rahatsız edecek bir durumdur. Dolayısıyla reel sosyalizmin yıkılışı ve sosyalizm pratiğinin ağır hataları, insanlığın binlerce yıldır verdiği mücadele ile kazandığı sömürsüz bir dünyada özgürlük içinde yaşama idealine ve bunun mevzilerine ödetirilemez. Reel sosyalizm yıkılarak hataların bedelini ödemiştir. İnsanın, 20. yüzyılın en büyük suçlarından sorumlu olan kapitalizme daha büyük bedeller ödetireceği de açıktır.

Tarihin sonu gelmemiştir. Yeni liberalizmin en iyi sosyo-ekonomik sistem olduğu iddiası, kendini bilingli kandırma değilse kazanılan Pirus zaferinin sarhoşluğudur. Kaldı ki bunlar insanlığın yeni duyduğu masallar değildir. Kölecilik ve feodalizm de kendini ebedi sistemler olarak sunmuşlardı. Hatta düzenlerine tanrısal ebedilik sağlama gibi bir sigortayı ellerinde tuttuklarını sanıyorlardı. Feodal sistemin ebedi olduğu yalanını en iyi biçimde de burjuvazi ortaya koymuş, yıkılmaz ideolojik ve fiziksel şatolarını yerle bir etmiştir.

Kapitalizmin en iyi sistem olduğunu iddia etmek ve "bundan başka iyi düzen olamaz" demek, aslında insanlığı bitirmektir. Emekçilere sömürünün bir kader olduğunu, durumlarına razı olmalarını telkin etmektir. Bunun insanlığa ve insanlık tarihine en büyük saygısızlık olduğu gün gibi ortadadır. İnsanı amaçsız, tasarımızsız, ütopyasız bırakarak, sadece yiyip

içen varlık haline getirmek; çürümeyi bir sistem haline getirmeye soyunmaktır.

Bir Japon atasözü, "Malını kaybeden bir şeyini, onurunu kaybeden çok şeyini, umudunu kaybeden her şeyini kaybetmiştir" diyor. Kapitalizmi alternatif olmayan sistem olarak sunmak, insanın sömürsüz dünya umudunu ve hayalini bitirmeyi amaçlamaktadır. Daha doğrusu, insanın yüzyıllar boyu kazandığı her şeyi kaybetmesini sağlamaya çalışmaktadır. İnsanın kendini amaçsız ve umutsuz bırakması düşünülemez.

20. yüzyılı kazanan sosyalizm mücadelesidir

1 Mayıslar, kapitalizmin kendini tek alternatif olarak sunmak istediği 21. yüzyılda, emekçilerin hem kendini sorgulama, hem de 21. yüzyılda sosyalizmin zaferinin nasıl kazanılacağına ortaya koyma günleri olmalıdır. Emekçilerin kendine güvenlerinin daha da arttığı bu günde, birikiminin ve belleğinin gözler önüne tekrar tekrar getirilmesinde yarar vardır.

Emekçiler şunu açıkça görmelidirler: Kapitalizmin zafer kazanması diye bir şey söz konusu değildir. Hatta reel sosyalizmin yıkılmasıyla, sosyalizmin yarattığı kazanımları, kapitalizm kendi bünyesine zorunlu olarak almak ve yaşatmak durumuyla karşılaşmıştır. Onurla ve gururla iddia edebiliriz ki, 20. yüzyılı kazanan da, sosyalizm ve bunun için verilen mücadeledir. 20. yüzyıla damgasını vuran, leninizmin ideolojik ve politik etkisidir. Burada Lenin'in sosyalizmi kuramsal olarak yeterli bir biçimde ortaya koyduğunu iddia etmiyoruz. İdeolojik, moral ve kuramsal düzeyde önemli eksiklikleri ortaya konabilir. Kapitalizmin ağır baskı ve sömürü koşullarında ve buna karşı mücadele içinde şekillenen leninizimde, politik ve taktik yan ağır basmıştır. Koşullar leninizmi ağırlıklı olarak böyle etkilemiştir. Dolayısıyla leninizm, sosyalizmde taktik aşama olarak da kabul edilebilir.

Ekim Devrimi, kapitalist-emperyalist sisteme ağır bir darbe vurduğu gibi, emekçilerde ve baskıya uğrayan halklarda muazzam bir uyanış ortaya çıkarmıştır. Sömürülen ve ezilenlerin mücadelesi büyük bir sıçramaya geçmiştir. Dünyadaki tüm geri değer yargıları ve birçok tabu yerle bir olmuştur. Emekçilerin Sovyet

Devrimi'nden aldıkları güçle kendilerine güvenleri artmıştır. 1789 Burjuva Devrimi'nin dünyada yarattığı depremden daha büyüğünü, 1917 Devrimi yaşatmıştır. İnsanlık tarihini hızlı bir devinim içine sokan sosyalizm ideolojisi ve onun pratiğini ortaya çıkan hatalardan dolayı inkar etmek, insanlığın özgürlük için verdiği mücadeleyi, emeği ve fedakarlığı görmezlikten gelmek olur. Reel sosyalizmin hataları ne kadar ağır olursa olsun, 20. yüzyıla emekçiler ve ezilenlerin biçim verdiği inkar edilemez.

20. yüzyılda özgürlük ve demokrasi fırtınası nasıl esmiştir? Halkların ve ezilenlerin baskıcı rejimlere karşı mücadelesini kimler örgütlemiştir? Özgürlük ve demokrasi mücadelesinde daha çok hangi ideolojik kılavuzluk yapmıştır? Bu sorulara verilecek cevap, günahları ve sevaplarıyla sosyalizm ve sosyalistlerdir. Toplumsal hareketlerin ezici çoğunluğu ya sosyalizm damgalıdır, ya da ondan etkilenme ile ortaya çıkmıştır.

Feodalizm ve her türlü gerici yapılanmalara karşı 20. yüzyılda gelişen ulusal ve demokratik hareketler olmasaydı, bugün demokrasinin gelişiminin dünya genelindeki zemini bugünkü gibi olabilir miydi? Tabii ki hayır! Çağdaş düşünce, ideoloji ve yaşam biçimleri, Avrupa ve Amerika'nın bir kısmıyla sınırlı kalmaktan öteye gidemezdi. Batı Avrupa'da ortaya çıkan çağdaş değerleri ve ideolojileri, dünyanın diğer alanlarına taşırın da yine sosyalistler ve Ekim Devrimi olmuştur. Burjuva demokratik fikirleri de, emperyalist-burjuvazinin gerici olduğu 20. yüzyılda yine sosyalistler taşımıştır.

20. yüzyılı sosyalizmsiz ve emekçilerin mücadelesini dıştalayarak açıklamak mümkün değildir. 20. yüzyılın güzelliklerinin büyük çoğunluğu, emekçiler ve onların sosyalizm mücadelesi içinde yaratılmıştır.

Kapitalizmin kar hırsının iki büyük dünya savaşını insanlığa yaşattığı unutturulamaz. Bütün gerici iktidarları, faşist diktatörlükleri ve sömürü rejimlerini büyük devletlerin ayakta tuttuğu iyi biliniyor. Amerika, İngiltere, Fransa ve Almanya'nın 20. yüzyılda hangi suçları işlediği, ne kadar insanın ölümüne dolaylı ve dolaysız katıldığı araştırılırsa, ortaya korkunç bir tablo çıkar. İletişim olanaklarını, ideolojik ve propaganda araçlarını ellerinde tutan burjuvazi, başkalarının hatalarını ve suçlarını büyütürken, kendisinininkileri ise küçük göstermeye gayret etmektedir. Biz, "sosyalizmin ağır hatalarını, yanlışlıklarını görmeyelim, üstünü ör-

telim" demiyoruz. Böyle bir yaklaşım, en başta sosyalizmin özüne ihanet olur. İnsanın büyük ütopyasını lekelerden arındırmak, sosyalistlerin birinci sorumluluklarından birisidir. Bunun yanında kapitalizmin çirkinliğini tüm insanlığın gözlerimize önüne sermek, insanlığın aldatılmasına izin vermemek de sosyalizmin en başta gelen görevidir.

Sosyalizm bireyi ve toplumu birlikte özgürleştirecek

İdeolojik ve felsefi olarak emekçiler ve sosyalizm, insanlığın temiz yanını temsil etmektedir. Emekçilerin ve sosyalistlerin sömürü ve çıkar dürtüsüne göre hareket etmeleri söz konusu değildir. Sömürü ve çıkar düzenini amaç edinmedikleri için, başkalarını aldatmaya intiaçları da yoktur. Bir de bu açıdan emekçiler ve sosyalistler bilimsel olmaya ihtiyaç duyarlar. Çünkü gerçeklerin sapıtılmasından bir çıkarları yoktur. Emperyalistler ve kapitalistler ise, dünyaya hakim oldukları ve emekçileri sömürdüklerinden, bu düzeni sürdürmek için yalana başvururlar. Dolayısıyla burjuvazi bir taraftan sömürsünü artırmak için bilimi geliştirme zorunluluğu duyarken, diğer taraftan gerçekleri saklayarak bilimsel olmaktan uzak durur. Bundan dolayı kapitalist düşünceliler eklektiktir. Kendi içinde her zaman tutarsız olmaya mahkumdur. İnsanın kutsal özgürlük kavramlarını da kapitalizmin özündeki çıkar dürtüsüyle sapırmakta ve kiletmektedir. Sosyalistlerin en büyük amacı, hem toplumu, hem bireyi özgürleştirmektir. Bu iki kavramı birbirinin karşısına koymak büyük bir çarpıtmadır. İnsan toplumsal bir varlıktır; toplumsallaşarak insan olmuştur. Ancak birey olarak insanı yüceltme, insana değer verme yönünde de bugüne kadar önemli aşamalar kaydetmiştir. Bireye yalnızca kapitalizmin değer verdiğini, birey olarak insana daha önce hiç yer vermediğini söylemek ise, kapitalizmin insanlığı kendisiyle başlatmasıdır. İnsanlık ne kapitalizmle başlamıştır, ne de onunla bitecektir. Kapitalizmde ortaya konan bireycilik ve bireysel çıkar ile sömürü düzeni arasında yakın bir bağ vardır. Liberalizm ya da bireyin özgürleşmesi, mülk edinme sömürü düzenini yaygınlaştırma ihtiyacıyla gündeme getirilmiştir. Dolayısıyla kapitalizmde "bireysel özgürlük" kavramı, daha başında çıkar ve sömürü etkisi ile kirlenmiştir. Özgür bireyi yaratmada kapitalizmin argümanları esas alınmaz. Özgür bireyin yaratılma mücadelesini daha insanlığın ilk dönemlerine götürmek ve köklerini orada aramak gerekir. Özgür birey ve toplum ilişkisi koparılmadan, birini diğerine feda etmeden ortaya koymak ve pratikleştirmek insana yakışan olacaktır.

Özgür bireyi yaratma felsefesi ve ideolojisini yalnızca liberalizmde, mülk edinme bir düzende aramak, soruna yüzeysel, sığ ve at gözlüğü ile bakmaktır. Felsefe tarihi, tüm ideolojiler, hatta tüm dinler iyi incelenirse, özgür bireyin moral değerleri ve topluma bağı daha bilimsel biçimde ortaya konulabilir. Özellikle Ortadoğu-uygarlığın yaratıldığı alan olarak birey olarak insanı yücelten önemli değerlere sahiptir. Geleneklerin ve dinlerin bilimsel düşünce önüne çıkardığı engeller aşıldığında, özgür bireyin, köklerini tarihten alan güç ve gelişimle, Ortadoğu'dan güçlü biçimde çıkacağı kabul etmek gerekir. Öte yandan, bugün bireyin kişilik kazanması ve özgür düşünceye ulaşmasında, emekçilerin ve sosyalizmin mücadelesinin payı büyüktür. Reel sosyalizmin pratiğinde toplumsallaşma fazlaca vurgu yapıldı, özgür bireyin açığa çıkarılmasında yaşanan yanlışlıklar bu gerçeği inkar etmeyi getirmemelidir.

Devami 30'da

